

Інститут Східної Європи
Кафедра українознавства
Університету «Львівський Ставропігон»
The Eastern-European Institute,
Kafedra Ukrajinoznastva University «L'viv Stavropigon»

Віктор Ідзьо

**Український державний університет
міста Москви в 1991 - 2006 роках**

Івано-Франківськ «СІМІК», 2015

**Друкується за рішенням Кафедри Українознавства
Інституту Східної Європи Університету “Львівський Ставропігон”,
протокол № 1 від 4 січня 2015 р.**

Рецензенти:

Грабовецький В. - доктор історичних наук, професор кафедри українознавства Університету державного університету міста Москви.

Кміт Я. – доктор філософії, професор кафедри українознавства Університету державного університету міста Москви.

Калакура Я. - доктор історичних наук, професор кафедри українознавства Університету “Львівський Ставропігон”.

Кононенко П. - доктор філологічних наук, професор кафедри українознавства Університету державного університету міста Москви.

Кононенко Т. - доктор філософських наук, професор кафедри українознавства Університету “Львівський Ставропігон”.

Недюха М. - доктор філософських наук, професор кафедри українознавства Університету “Львівський Ставропігон”.

Огірко О. - доктор філософських наук, професор кафедри українознавства Університету державного університету міста Москви.

Віктор Ідзьо

І-29. Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках. - Івано-Франківськ “Сімик”, 2015р. - 154с.

ISBN 966-665-347-8

Монографія академіка Академії Наук Вищої Школи України, доктора історичних наук, професора, директора Інституту Східної Європи та завідувача Кафедри українознавства Університету “Львівський Ставропігон” Віктора Ідзя “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках ” приурочена 55-літтю з дня народження (1960-2015рр.), 35-літтю науково-педагогічної діяльності автора.

Монографія “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках ” – досліджує розвиток української наукової та громадської думки, погляди українських вчених Українського державного університету міста Москви. На великому фактологічному джерельному матеріалі показана роль українських науковців в утворенні першого в Російській Федерації за довговіком історію українства в Росії - Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках для задоволення національних, освітніх, наукових та культурних потреб українців Росії.

В праці наголошено, що утворення в РФ Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках стало можливим внаслідок пробудження національної свідомості українських вчених та освітян в місті Москві. Діяльність “Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках відіграла велику роль в українському політичному, громадському, культурному та релігійному житті української діаспори в Росії в науковому житті України та та житті Світового Українства.

Монографія “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках - відтворює історію активної української науково-освітньої організації в Росії у взаємовідносинах з Українською державою, українською діаспорою в Росії, Світовим українством.

Праця кристалізує наукову діяльність вчених Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках на основі друкованого органу ”Наукового Вісника”, який вперше засобами сучасної науки робить глибокий, фактологічний аналіз української історії, філології, філософії, технічних дисциплін та наукового українознавства.

ISBN 966-665-347-8

©Ідзьо В.С., 2015р.

Зміст

Вступ.....	4
Розділ I. Український державний університет міста Москви (1991-2006) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії.....	5
Розділ II. Напрацювання Вченої Ради Українського державного університету в Москві у 2000-2006 роках.....	31
Розділ III. Штат науково-освітніх працівників (1991 - 2006).....	34
Розділ IV. Наукові Вісники Українського державного університету в Москві – основа науково-дослідного українознавства українців в Росії (2001-2006).....	39
Розділ V. Міжнародні Наукові Конференції Український державного університету в Москві у (2000 - 2006) роках.....	71
Розділ VI. Міжнародні Наукові Конференції Українського державного університету міста Москви в Україні - (2000-2006) роках.....	90
Розділ VII. Український державний університет міста Москви (1991-2006) – на шпальтах світової преси.....	119
Висновок.....	154

Вступ

Монографія академіка Академії Наук Вищої Школи України, доктора історичних наук, професора, директора Інституту Східної Європи та завідувача Кафедри українознавства Університету “Львівський Ставропігійон” Віктора Ідзя “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках ” приурочена 55-літтю з дня народження (1960-2015рр.), 35-літтю науково-педагогічної діяльності автора.

Монографія “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках ” – буде досліджувати розвиток української наукової та громадської думки, погляди українських вчених Українського державного університету міста Москви. На великому фактологічному джерельному матеріалі буде показана роль українських науковців в утворенні першого в Російській Федерації за довговіком історію українства в Росії - Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках для задоволення національних, освітніх, наукових та культурних потреб українців Росії.

В праці буде наголошено, що утворення в РФ Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках стало можливим внаслідок пробудження національної свідомості українських вчених та освітян в місті Москві. Діяльність “Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках” будк відігравати велику роль в українському політичному, громадському, культурному та релігійному житті української діаспори в Росії в науковому житті України та та житті Світового Українства.

Монографія “Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках” - буде відтворювати історію активної української науково-освітньої організації в Росії у взаємовідносинах з Українською державою, українською діаспорою в Росії, Світовим українством.

Праця кристалізує наукову діяльність вчених Українського державного університету міста Москви в 1991 - 2006 роках на основі друкованого органу “Наукового Вісника”, який вперше засобами сучасної науки робить глибокий, фактологічний аналіз української історії, філології, філософії, технічних дисциплін та наукового українознавства.

Український університет міста Москви (1991-2006) –
15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії.

Ця наукова праця ознайомить шанувальників української науки та освіти у Російській Федерації (РФ) та Світі з проблемами і здобутками та намаганнями українських наукових, освітніх та культурно-громадських українських сил Москви, організувати в столиці РФ, перший український державний науково-освітній заклад, Український державний університет м. Москви (УУМ) який сьогодні працює за державними програмами демократичної РФ на зразок Українського Інституту при Гарвардському Університеті в Америці, Канадського Інституту Українських Студій, Українського Вільного Університету в Німеччині, та іншими українськими діаспорними науково-освітніми закладами, українського світу...

Слід наголосити, що один із засновників УУМ, учень академіка-історика В.Грабовецького, історик Віктор Ідзьо, який прибув у Москву в 1986 році, як дипломований історик з 1986 по 1991 року брав активну участь у формуванні Московського Товариства української культури «Славутич», зокрема його Історичної Секції. Про роботу Історичної Секції Товариства Славутич в першому номері друкованого органу «Український Кур'єр», розповів у інтерв'ю у 1991 році її керівник, історик М.І.Ольшевський: "... Вивчати історію України ми почали спочатку своїми силами. З рефератами на основі своїх історичних розвідок виступили найбільш підготовлені члени секції - Омелян Масикевич, Петро Титаренко, Віктор Ідзьо, Володимир Осауленко, Юрко Кобищанов, Віктор Білий та інші..."[1.Український Кур'єр. - Москва. Листопад, 1991. - №. - С.1].

Фото 1. Перше число газети Український Кур'єр. - Москва. Листопад, 1991. - №1.

В подальшому уже в 1991 році дипломований історик Віктор Ідзьо взяв активну участь в формуванні, укладенні Статуту та реєстрації першого за всю історію Росії, Українського державного університету міста

Москви(УУМ) який був утворений і затверджений на Вченій Раді Українського університету міста Москви **21 грудня 1991 року**.

Власне з цього часу і слід вважати час утворення Українського державного університету міста Москви - першого українського державного науково-освітнього закладу за всю багатотисячлітню історію Росії.

В подальшому була складна епопея реєстрації Українського державного університету міста Москви в органах юстиції міста Москви, яка тривала понад пів року і яка увінчалася успіхом.

4 червня 1992 року українськими вченими вперше за всю історію Росії було отримано офіційні реєстраційні документи на науково-освітню діяльність Українського Університету міста Москви, фото-копії яких, для подальшого вивчення, вперше подаємо нище.

Слід наголосити, що раніше вчені та колектив Українського державного університету міста Москви святкували час заснування **4 червня 1992 року**, тобто з часу офіційної реєстрації УУМ московською владою.

Однак сьогодні в 2015-2016 роках, дослідивши архів Українського державного університету міста Москви, в якому засвідчено епоху формування та укладання “**Статуту Українського державного університету міста Москви**”, діяльності Вченої Ради Українського Університету міста Москви, доведено, що Вчена Рада Українського державного університету міста Москви, своїм рішенням, одногосно утворила Український Університет міста Москви **21 грудня 1991 року** і зобов’язала ректорат до його реєстрації, яку ректор **Т.В.Муранівський** і перший проректор **В.С.Ідзьо** здійснили **4 червня 1992 року**.

Отже, фактично згідно рішення Вченої Ради Українського державного університету міста Москви, яка своїм рішенням одногосно утворила Український державний університет міста Москви **21 грудня 1991 року**, слід починати відлік часу утворення першого в історії Росії - **Українського державного університету м. Москви**.

Фото 2. Утворювачі УУМ 21 грудня 1991 року, ректор Т.В. Муранівський і проректор В.С. Ідзьо.

Слід наголосити, що з 21 грудня 1991 року, часу утворення до часу отримання офіційного реєстраційного Посвідчення та затвердженого Статуту 4 червня 1992 року Український державний університет міста Москви, його вчені та організатори, вибивали в московського уряду приміщення, та інші засоби для функціонування УУМ, що є темою майбутнього дослідження. Однак, познайомтесь з першими офіційними ДОКУМЕНТАМИ:

**МЕЖВЕДОМСТВЕННАЯ КОМИССИЯ
ПО ОБЩЕСТВЕННЫМ ОБЪЕДИНЕНИЯМ
И СРЕДСТВАМ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ**

103012, Москва, ул. Тверская, 13

тел. 209-03-75

04.06.92 №85-12/2-1900

Р Е Ш Е Н И Е

О регистрации Украинского
Университета в Москве

Рассмотрев заявление о регистрации и учредительные документы Украинского Университета в Москве, представленные малым предприятием "Украинская перспектива", комиссия р е ш и л а:

- зарегистрировать Устав Украинского Университета в Москве и внести его в Реестр Моссовета по некоммерческим организациям за N 31-12-372;

- принять к сведению, что данной некоммерческой организации предоставлен юридический адрес: 115582, Москва, ул. Домодедовская, д. 33, к. 253.

Председатель Межведомственной
комиссии при Моссовете по
общественным объединениям и
средствам массовой информации

[Handwritten signature]

О. Б. Казаков

Управляющий делами Моссовета

[Handwritten signature]

Ю. В. Горбатов

Исп. А. В. Черкасов
т. 209-03-75

Отметка об уплате регистрационного сбора:

МОСКОВСКИЙ ГОРОДСКОЙ СОВЕТ НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ ГОРОДА МОСКВЫ МЕЖВЕДОМСТВЕННАЯ КОМИССИЯ ПО ОБЩЕСТВЕННЫМ ОБЪЕДИНЕНИЯМ И СРЕДСТВАМ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ	
У П Л А Ч Е Н О	
16	06 1992
Отм. секретаря	<i>[Handwritten signature]</i>

Зак. государственная
налоговая инспекция
по Красносельскому
району

У Т В Е Р Ж Д Е Н О   З А Р Е Г И С Т Р И Р О В А Н

Малым предприятием "Украинская перспектива". Приказ N 34 от 15 апреля 1992 года. Директор МП

Ю. Каривов
Ю. КАРИВОВ

МОСКОВСКИЙ ГОРОДСКОЙ СОВЕТ
НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ РСФСР
МЕЖВЕДОМСТВЕННАЯ КОМИССИЯ
ГО ОБЩЕСТВЕННЫМ ОБЪЕДИНЕНИЯМ
И СРЕДСТВАМ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ
ЗАРЕГИСТРИРОВАНО

4 " ИЮНЯ 1992

Регистр за № 31-12-372
Председатель *О.В. Казанов*
О.В. Казанов

Управляющий делами Моссовета

Д.В. Горбатов
Д.В. Горбатов

У С Т А В

УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА в МОСКВЕ

г. Москва-1992 г.

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Украинский Университет в Москве (УУМ), в дальнейшем Университет, учрежденный малым предприятием "Украинская перспектива" при Московском территориальном объединении Руха, в дальнейшем Учредитель, (приказ директора N 34 от 15 апреля 1992 года), на основании действующего законодательства в Российской Федерации и "Временного Положения о регистрации негосударственных некоммерческих организаций" (N 233 от 19 декабря 1991 года), является самоуправляемым негосударственным высшим учебным заведением и осуществляет свою деятельность в соответствии с настоящим Уставом.

1.2. Университет создан для обеспечения потребности граждан украинского происхождения и почитателей украинской культуры в образовании, интеллектуальном и духовном развитии.

1.3. Университет самостоятелен в принятии решений и осуществлении действий, вытекающих из настоящего Устава. Вмешательство органов государственного управления в деятельность Университета допускается только в случаях, обусловленных действующим законодательством.

1.4. Взаимоотношение Университета и Учредителя определяются настоящим Уставом и действующим законодательством.

1.5. Университет является юридическим лицом, имеет самостоятельный баланс и счета в банках, имеет печать и углубит штамп со своим наименованием на русском и украинском языках и эмблемой, другим символику и атрибутику, согласованную с Учредителем.

1.6. Университет несет ответственность за результаты своей деятельности, за выполнение данных на себя обязательств перед Учредителем, трудовым коллективом, гражданами, организациями, учреждениями, бюджетом и банками согласно действующему законодательству.

1.7. Университет может от своего имени заключать договоры, приобретать имущество и неимущественные права, быть истцом и ответчиком в арбитраже и суде.

1.8. Местонахождение Университета: Российская Федерация, г. Москва.

Юридический адрес Университета: ул. Домодедовская, д.33, к. 253.

2. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

2.1. Содействуя наиболее полному удовлетворению потребности населения Российской Федерации в обучении с применением национального языка (украинского), а также учитывая необходимость в выполнении культурно-просветительной и научной программы Учредителя, Университет осуществляет свою деятельность в следующих направлениях:

- удовлетворение потребностей личности в интеллектуальном, культурном и нравственном развитии, в приобретении высшего образования и квалификации;

- удовлетворение потребностей общества в квалифицированных специалистах с высшим образованием, способных вести образовательный процесс на украинском языке;

- организация и развитие образовательного процесса на базе фундаментальных и прикладных знаний в области гуманитарных, социальных, естественных и технических наук;

- создание целостной системы украинского образования в Российской Федерации;
- организация и проведение образовательного процесса на базе методологических разработок учитывая последние достижения мировой и отечественной педагогики;
- разработка и внедрение прогрессивных методов и новых форм преподавания в учебных заведениях, в том числе на украинском языке;
- организация (учреждение) украинских дошкольных, общеобразовательных, средних специальных и высших учебных заведений в Российской Федерации;
- подготовка специалистов для нужд украинских культурологических и духовных организаций и учреждений;
- переподготовка научно-педагогических кадров высшего квалификации (докторов, кандидатов наук и др.), а также переподготовка и повышение квалификации специалистов;
- научные и изыскательские работы в разнообразных отраслях науки и производства, а также реализация научных открытий и разработок;
- организация внеучебного процесса занятости студентов и учащихся;
- организация информационных, библиографических и вспомогательных подразделений научного плана для нужд Университета;
- организация и учреждение объединений, совместных производств, предприятий, лабораторий, подсобных хозяйств и других производственных подразделений для удовлетворения проблем финансирования и обеспечения учебного и научного процесса Университета;
- оказание услуг населению, связанных с подготовкой абитуриентов;
- экономическая и хозяйственная деятельность в целях обеспечения работы Университета и его структурных подразделений;
- бизнесэкономическая и научная деятельность в соответствии с действующим законодательством.

2.2. Для выполнения поставленных задач Университет имеет права:

- самостоятельно решать вопросы внутреннего управления и хозяйственной деятельности;
- на основании договоров и соглашений с министерствами, ведомствами, предприятиями, организациями и учреждениями, в том числе и зарубежными, проводить различные виды работ и услуги: подготовка кадров, обмен специалистами, научная, культурно-просветительская и иная деятельность не запрещенная действующим законодательством и соответствующая выполнению уставных задач;
- вступать в кооперацию с другими организациями для решения уставных задач, а также создавать свои структурные подразделения, отделы, филиалы и наделять их правами юридического лица;
- заключать соглашения о создании конвенций, комплексов, ассоциаций и других объединений с другими образовательными, научными, производственными и иными учреждениями, в том числе зарубежными;
- создавать ассоциации вузов, в том числе с зарубежными учебными заведениями;
- осуществлять издательскую и информационную деятельность;

2.3. Для реализации этих и других прав Университет выполняет следующие функции:

- разрабатывает проекты перспективных, долгосрочных и годовых планов развития собственной хозяйственной и внешнеэкономической деятельности и обеспечивает их выполнение, в том числе через свои структурные единицы и предприятия;
- осуществляет экспортные и импортные операции в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством;
- проводит переговоры с республиканскими и иностранными партнерами;
- заключает с объединениями, предприятиями и организациями хозяйственные договоры в рамках установленного настоящим Уставом предмета деятельности Университета;
- координирует деятельность и оказывает содействие своим структурным единицам;
- осуществляет информационную и рекламную работу с целью реализации своей деятельности, организует специализированные выставки, симпозиумы, конференции, участвует в международных научных собраниях;
- осуществляет правовую защиту интересов Университета, его структурных единиц;
- осуществлять иные действия в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством.

3. УЧЕБНЫЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС

3.1. Целью образовательного процесса в Университете является подготовка специалистов в области гуманитарных, социальных, естественных, и технических наук.

Перечень специальностей устанавливается Ученым советом Университета по согласованию с Учредителем.

3.2. Университет самостоятельно разрабатывает учебный план и программы конкретных курсов и дисциплин в объеме образовательного стандарта для каждого уровня обучения. В соответствии со своими уставными целями и задачами Университет может реализовывать дополнительные образовательные программы и оказывать дополнительные образовательные услуги за пределами его программы.

3.3. Университет осуществляет подготовку специалистов по многоступенчатой системе:

- подготовка специалистов с высшим образованием, завершающаяся экзаменами и присвоением звания бакалавра;
- подготовка специалистов, способных вести научную и организационную работу, из числа наиболее одаренных студентов, завершающаяся написанием научной работы и сдачей экзаменов с присвоением звания магистра;
- обучение в аспирантуре, завершающееся подготовкой и защитой диссертации с присуждением ученой степени кандидата наук;
- обучение в докторантуре, завершающееся подготовкой и защитой диссертации с присвоением ученой степени доктора наук.

В системе Университета также осуществляется подготовка специалистов со средним специальным (незаконченным высшим) образованием.

3.4. Язык обучения - украинский, русский, английский.

3.5. Прием в Университет осуществляется на основе вступительных экзаменов, перечень которых и порядок сдачи определяет

ляется ученым советом Университета соответственно существующей практике государственных и зарубежных вузов. Прием в Университет осуществляется в соответствии с международной университетской практикой.

3.6. Режим занятия обучающихся - дневной, вечерний, заочный согласно расписанию, утвержденному Университетом.

3.7. Система оценок при промежуточной аттестации, ее порядок, форма и сроки определяются Университетом.

3.8. Наличие платных образовательных услуг и порядок их предоставления определяется решением Ученого совета по согласованию с Учредителем и соответственно действующему законодательству. Данная деятельность не может нести коммерческие цели.

3.9. Вашиоопновение Университета и обучающегося регулируется контрактом, определяющим уровень образования, сроки обучения, размер платы за обучение, социально-бытовой обеспеченности и иные условия в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством.

4. УПРАВЛЕНИЕ УНИВЕРСИТЕТОМ

4.1. Руководство Университетом осуществляет Учредитель через ректора Университета, назначаемый Учредителем сроком на 5 лет, на основе контракта. Ректор возглавляет Университет и является председателем Ученого совета.

4.2. Состав Ученого совета, порядок выборов и правомочность его решения определяется Положением об Ученом совете, которое утверждает ректор по согласованию с Учредителем.

4.3. Ученый совет Университета:

- разрабатывает Устав Университета, изменения и дополнения к нему и другие документы по осуществлению учебного процесса в Университете;

- утверждает учебные и другие планы Университета, отчеты об их исполнении в соответствии со своей компетенцией.

- избирает путем тайного голосования заведующих кафедр и руководителей научно-исследовательских подразделений Университета, профессорско-преподавательский состав. Выборы производятся на конкурсной основе и утверждаются ректором Университета;

- принимает решение о присуждении ученых степеней в соответствии с действующим законодательством;

- разрабатывает рекомендации по созданию филиалов Университета;

- по согласованию с Учредителем принимает символику Университета;

- решает другие вопросы в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством.

4.4. Решения Ученого совета правомочны, если за него проголосовало не менее половины присутствующих на заседании его членов.

4.5. Ректор Университета:

- организует работу Университета, всех его органов управления и вспомогательных подразделений.

- осуществляет оперативное руководство работой Университета в соответствии с программой (планами) Университета;

- без доверенности действует от имени Университета, представляет его интересы во всех учреждениях, предприятиях и орга-

- низациях как в стране, так и за рубежом;
- выдает доверенности, открывает в банках расчетные и другие счета;
- самостоятельно принимает на работу преподавательский состав Университета на контрактной основе, заключает иные договоры (контракты);
- принимает меры поощрения сотрудников и налагает на них взыскания в соответствии с правилами внутреннего распорядка;
- принимает решения, издает приказы по вопросам деятельности Университета, производит прием и увольнение сотрудников;
- совершает иные действия в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством.

5. ИМУЩЕСТВО УНИВЕРСИТЕТА

5.1. Имущество Университета составляют основные фонды и оборотные средства, а также иные ценности, стоимость которых отражается на балансе.

5.2. Источниками формирования имущества Университета являются:

- денежные и материальные взносы Учредителя;
- бюджетные ассигнования, определенные действующим законодательством Российской Федерации;
- плата за образовательные услуги, взимаемая с обучающихся, в том числе за обучение в рамках образовательных программ;
- доходы, полученные от реализации работ, услуг, а также от других видов научной и хозяйственной деятельности не запрещенные действующим законодательством и в соответствии с настоящим Уставом;
- университет вправе привлекать в порядке, установленном законодательством:
  - дополнительные финансовые средства в том числе и банковские;
  - кредиты банков и других кредиторов;
  - безвозмездные или благотворительные взносы, пожертвования организации, предприятия и граждан, в том числе иностранных;
  - иные источники, не запрещенные законодательными актами Российской Федерации.

5.3. Университет имеет уставной фонд в размере 10000 (десять тысяч) рублей, который вносит Учредитель.

Сроки и порядок внесения Учредителем вклада в уставной фонд определяются после регистрации Университета в установленном порядке.

5.4. Вкладом Учредителя Университета могут быть здания, сооружения, оборудование и другие материальные ценности, ценные бумаги, права пользования землей, водой и другими природными ресурсами, зданиями, сооружениями и оборудованием, а также иные имуществомные права (в том числе на интеллектуальную собственность), денежные средства.

5.5. Денежные средства Университета хранятся на расчетных счетах в учреждениях банков в соответствии с действующим законодательством.

5.6. Университет имеет право продавать другим предприятиям, организациям и учреждениям, обменивать, сдавать в аренду принадлежащие ему здания, сооружения, оборудование, транспортные средства, инвентарь, сырье и другие материальные

ценности, а также списывать их с баланса по согласованию с Учредителем.

5.7. Университет вправе продавать, сдавать в аренду гражданам средства производства и иные ценности, за исключением тех, которые в соответствии с законодательными актами не могут находиться в их собственности или пользовании.

5.8. Убытки, причиненные Университету в результате нарушения его имущественных прав гражданами, юридическими лицами и государственными органами, возмещаются Университету по решению суда или государственного арбитража.

Университет не отвечает по обязательствам Учредителя и созданных Университетом юридических лиц.

Учредитель не несет ответственность по обязательствам Университета.

6. ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

6.1. Университет самостоятельно осуществляет свою хозяйственную деятельность, несет ответственность за результаты своей деятельности, за выполнение взятых на себя обязательств перед трудящим коллективом и партнерами по заключенным договорам, перед государством и банками согласно действующему законодательству.

6.2. Университет самостоятельно планирует свою деятельность, в том числе и хозяйственную, определяет перспективы своего развития, а также работы и услуги для обеспечения научно-производственного и социального развития Университета.

6.3. Университет для осуществления уставных задач:

- создает материальную и техническую базу для обеспечения процесса обучения, научной деятельности и содержания хозяйственной и социальной базы для учащихся и работников Университета;
- создает производственные отделы и другие подразделения, необходимые для его хозяйственной деятельности;
- приобретает и использует в своей деятельности автотранспорт, помещения, оборудование и другое имущество, относящееся к основным фондам;
- организует материально-техническое обеспечение научного, учебного процесса и собственного производства путем приобретения ресурсов непосредственно у производителей, в оптовой торговле, в том числе на ярмарках, на аукционах и у специализированных материально-технического снабжения, а также у граждан, по ценам и тарифам, установленным в соответствии с действующим законодательством;
- пользуется банковским кредитом на коммерческой договорной основе;
- владеет и пользуется землей и иными природными ресурсами в установленном законодательством порядке;
- создает дочерние предприятия с правом юридического лица, а также филиалы, представительства и другие обособленные подразделения с правом открытия текущих и расчетных счетов и учреждает положения о них;
- создает в установленном порядке совместные предприятия и организации с иностранными партнерами;

6.4. Университет реализует свою научную и другую продукцию по ценам и тарифам, установленным самостоятельно или на договорной основе.

6.5. Университет осуществляет расчеты по своим обязательствам с государственными, кооперативными и общественными предприятиями и организациями в безналичном порядке через учреждения банков, кроме случаев, предусмотренных законодательством, а с гражданами - как в безналичном порядке, так и наличными деньгами.

6.6. Университет осуществляет в установленном порядке оперативный бухгалтерский учет результатов своей работы, без статистическую отчетность.

Должностные лица Университета, за исключением государственной отчетности, ведут установленную законодательством отчетность.

7. ОБРАЗОВАНИЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СРЕДСТВ

7.1. Из источников формирования имущества Университета возмещаются материальные и приравненные к ним затраты, расходы на оплату труда, вносятся налоги, страховые платежи, плата за ресурсы, уплачиваются проценты по кредитам.

Оставшиеся средства поступают в полное распоряжение Университета. Он самостоятельно определяет направления использования этих средств.

За счет источников формирования имущества Университет создает:

- стипендиальный фонд;
- единый фонд оплаты труда;
- фонд развития учебного, научного и производственного процесса;
- фонд социального развития;
- резервный фонд;

7.2. Основным назначением формирования фондов является кадровое, научное, материально-техническое и социальное обеспечение учебного процесса.

7.3. Средства фонда развития учебного, научного и производственного процессов используются на финансирование затрат по методическому, лабораторному и иному обеспечению учебного процесса, реконструкции и расширению действующих, подготовке новых научно-исследовательских и проектных работ, а также переоборудованию производственных процессов.

Средства фонда социального развития используются на проведение оздоровительных, культурно-просветительных и физкультурных мероприятий, установление социальных льгот учащимся и сотрудникам Университета, на другие социальные цели.

Средства стипендиального фонда используются по решению ректора Университета в соответствии с настоящим Уставом и действующим законодательством.

7.4. Средства резервного фонда используются на восстановление недостающих собственных оборотных средств, на оплату труда в случае недостаточности средств единого фонда оплаты труда, а также на покрытие непредвиденных расходов и убытков Университета.

Средства резервного фонда, использованные на оплату труда, должны быть компенсированы из единого фонда оплаты труда в последующие периоды.

7.5. Оплата труда работников Университета производится за счет средств фонда оплаты труда. Порядок образования и ис-

пользования указанного фонда определяется Положением об оплате труда, утверждаемым Ректором Университета.

7.6. Все расчеты Университета, включая платежи в бюджет и выплаты заработной платы, производятся в календарной отчетности по наступлению расчетных документов (наступление сроков платежей).

Университет несет полную ответственность за соблюдение кредитных договоров и расчетной дисциплины.

7.7. Университет по согласованию с учреждениями банка определяет предельный размер наличных денежных средств, постоянно находящихся в его кассе, на текущие расходы.

7.8. Перечисление или выдача денежных средств по счетам Университета производится по распоряжению Ректора и главного бухгалтера Университета. Главный бухгалтер Университета назначается Ректором Университета.

7.9. Прибыль Университета расходуется только на достижение целей, определенных настоящим Уставом, она не подлежит распределению между Университетом и Учредителем.

7.10. Контроль за хозяйственно-финансовой деятельностью Университета осуществляет Учредитель в установленном действующим законодательством порядке.

8. ТРУДОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ

8.1. Трудовые отношения работников Университета регулируются действующим законодательством о труде.

Наем, перевод и увольнение работников, рабочее время и время отдыха, оплата труда и другие вопросы трудовых отношений регулируются также правилами внутреннего трудового распорядка и иными локальными нормативными актами, принимаемыми в Университете в соответствии с действующим законодательством о труде.

8.2. Ректор на основе законодательства самостоятельно определяет порядок найма и увольнения работников, формы, системы и размеры оплаты труда, а также другие виды доходов работников, распорядок рабочего дня, сменность работы, принимает решения о введении суммированного учета рабочего времени, устанавливает порядок предоставления выходных дней и отпусков, а также продолжительность ежегодных оплачиваемых отпусков.

8.3. Преподаватели имеют право на свободу выбора и использования в учебном процессе методов обучения, учебных пособий и материалов, а также методов оценки знаний учащихся.

9. ПРАВА, ОБЯЗАННОСТИ И СОЦИАЛЬНАЯ ЗАЩИТА ОБУЧАЮЩИХСЯ

9.1. Права и обязанности обучающихся Университета определяются настоящим Уставом и действующим законодательством.

9.2. Обучающиеся Университета получают образование в соответствии с государственным образовательным стандартом для университетов. Заплаты на обучение в Университете возмещаются государством в соответствии с действующим законодательством и настоящим Уставом.

9.3. В случае прекращения деятельности Учреждения на основании перебрания в другие образовательные учреждения на общих основаниях.

9.4. Студентам Университета имеют право участвовать в научных конкурсах наравне с преподавателями и научными сотрудниками.

9.5. Обучающийся имеет право осуществить перевод в другое образовательное учреждение, реализующее образовательную программу соответствующего уровня, при согласии последнего и успешном прохождении аттестации.

9.6. На обучающихся в Университете распространяется право на отсрочку несения воинской службы и иные льготы, предусмотренные государством, в соответствии с действующим законодательством.

9.7. Социальная защищенность учащихся Университета соответствует действующим нормам по законодательству Российской Федерации.

10. СОЦИАЛЬНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

10.1. Работники Университета подлежат социальному и медицинскому страхованию и социальному обеспечению в соответствии с действующим законодательством.

Университет вносит взносы по социальному и медицинскому страхованию и социальному обеспечению в порядке и в размерах, установленных действующим законодательством. Университет в месячный срок со дня регистрации в установленном порядке регистрируется в качестве страхователя.

10.2. Университет обеспечивает для всех работающих в Университете безопасные условия труда и несет ответственность за ущерб, причиненный их здоровью и трудоспособности.

10.3. Университет постоянно улучшает условия труда и быта женщин, обеспечивает предоставление льгот женщинам, имеющим малолетних детей.

10.4. Университет может материально поощрять всех работающих, а также работников имеющихся при Университете медицинских, детских, культурно-просветительных, спортивных учреждений, организации общественного питания и организации, обслуживающих трудовые коллективы и не входящих в их состав.

10.5. На работников Университета распространяются все права и льготы по программам социальной защищенности в соответствии с действующим законодательством Российской Федерации.

11. ПРЕКРАЩЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УНИВЕРСИТЕТА

11.1. Прекращение деятельности Университета происходит путем его реорганизации (слияния, присоединения, разделения, выделение, преобразования) или ликвидации.

Реорганизация Университета влечет переход прав и обязанностей, принадлежащих Университету, к его правопреемникам.

11.2. Прекращение деятельности Университета производится по решению Учредителя либо по решению суда или арбитража.

11.3. Университет ликвидируется также в случаях:

- если принято решение о запрете его деятельности из-за невыполнения условий, установленных законодательством и в предусмотренный решением срок не обеспечено соблюдение условий или не изменен вид деятельности;
- если решением суда будет признано недействительными учредительные акты о создании Университета;
- по другим основаниям, предусмотренными законодательными актами.

11.4. При реорганизации и ликвидации Университета уволь-

ными работникам гарантируется соблюдение их прав и интересов в соответствии с действующим законодательством.

11.5. Университет считается реорганизованным или ликвидированным с момента исключения его из реестра государственной регистрации.

11.6. Ликвидация Университета производится назначенной им ликвидационной комиссией, а в случае прекращения деятельности по решению государственного арбитража или суда - ликвидационной комиссией, назначаемой этими органами.

С момента назначения ликвидационной комиссии к ней переходят полномочия по управлению делами Университета. Ликвидационная комиссия оценивает наличное имущество Университета, выявляет его дебиторов и кредиторов и рассчитывается с ними, принимает меры к оплате долгов Университета третьим лицам, составляет ликвидационный баланс и предоставляет его Учредителю.

11.7. Имевшиеся у Университета денежные средства, банковская выписка от распродажи его имущества при ликвидации, после расчетов с бюджетом, по оплате труда работников Университета, кредиторами, ликвидационной комиссией направляются для использования в уставных целях Университета, а при отсутствии такого решения, поступают в бюджет города Москвы.

Настоящий Устав составлен в трех подлинных экземплярах, каждый из которых имеет одинаковую юридическую силу.

Председатель межведомственной комиссии по общественным объединениям и средствам массовой информации при Моссовете
[Подпись] О.В. Казаков
[Подпись] Д.В. Горбатов

ПРОШНУРОВАНО, ПРОНУМЕРОВАНО,

Листов II Листов. 01.06.1992г.

Московский городской совет народных депутатов РСФСР
Композитивная комиссия по общественным объединениям и средствам массовой информации

Всего прошнуровано, пронумеровано и отправлено по почте в 11 экз.
Оп. секретарь *[Подпись]*

Фото 2. Ресстраційне Посвідчення та Статут Українського Університету міста Москви.

Фото 3. В.Ідзьо йде на роботу в якості першого проректора в Український Університет м. Москви.

У даній праці на честь 15-ти літнього ювілею УУМ зроблений аналіз і приведені усі наявні документи, які висвітлять здобутки та проблеми, які спіткали українську наукову та освітню громадськість Москви при організації такого вкрай необхідного для українців Росії українського державного закладу, який вбачався бути чільним осередком української науки, освіти та культури в Російській Федерації.

Фото 4. Ректор УУМ, професор Т.Муранівський), проректор УУМ, професор В.Ідзьо 21 грудня 1991 року на засіданні Вченої Ради під час створення Українського державного університету міста Москви.

За нелегку справу організації та розбудови Українського державного університету у Москві взяли такі ініціатори науковці, освітяни, громадсько-культурні діячі як Муранівський Т.В., Ідзьо В.С., Овченко Ю.Ф., Шевеленко А.Я., Руденко-Десняк О.О., Кононенко П.П., Білокінь В.А., Окара О.Й., Дороніцин А.А., Нестеренко Р.Ю., Назаренко В.М., Глущенко А.І, Жила Л.І., Кожановський А.Н., Онищук С.В., Кравченко І.Н., Кривенький В.В., Семіряга М.І., Забочень М.С., Масикевич О.С., Прохоренко В.Я, Плющ М.П, Тимошук Б.О, Головка О.Я., Кабузан В.М., Русанова І.П., Храбан О.Г., Дудченко В.І, Дуброво П.М., Святодух С.І., Логінов К.Ю., Щербина А.О, Кісельов О.Ю., Турчик Д.І., Летюк Г.А, Танюк Л.С, Волков В.К., Овсієнко Ф.Д., Кутковець Т.І., Онищук С.В., Лісевич І.С., і багато других науковців, освітян та ентузіастів утворення УУМ. Всього у списку Вченої Ради, “професорсько-преподавательського состава” затвердженого ректоратом УУМ, які затверджували УУМ, **21 грудня 1991 року**, було **80** науковців різного напрямку спрямування, які активно включились в освітню та наукову роботу УУМ [1,с.101-105].

Фото 6.Творча зустріч в кабінеті ректора УУМ В.Ідзьо з нагоди ХХ-ти ліття УУМ з Президентом Міжнародної Академії Інформатизації Педагогічних Наук(МАІПН) Б.Чопик(США).

Згідно з зареєстрованого в управлінні юстиції міста Москви, Статуту УУМ, основне завдання Українського державного університету міста Москви це освітнє та наукове задоволення потреб громадян українського походження в РФ, а також українців та українців громадян Союзу незалежних держав(СНД), та країн Європи та Америки, які хочуть здійснювати українознавчу науково- освітню та науково-дослідну діяльність. Український державний університет згідно науково-освітніх ліцензій наданих РФ мав право на утворення вчених Рад для захисту кандидатських і докторських дисертацій, атестацій вчених звань: доцен, професор згідно науково-освітніх, які проводилися Вузами в Москві та РФ.

Український державний університет в Москві за 1991-2007 роки здійснює підготовку кадрів з вищою освітою-фахівців гуманітарного, соціологічного, природознавчого і технічного напрямків, а також науково-педагогічних кадрів; - проведення наукових досліджень у сучасних галузях науки і техніки та практичну реалізацію їх результатів; - просвітницькі і соціально-культурні програми, спрямовані на культурний та духовний розвиток української діаспори в Росії; встановив і розширив міжнародні зв'язки і співробітництво з Україною, Українською діаспорою у Канаді, США, Німеччині, Італії, та іншими закордонними партнерами; проводить видавничу та інформаційну діяльність, зокрема видає як основу своєї науково-публіцистичної діяльності - Науковий Вісник Українського державного університету в Москві. Слідн аголосити, що активну роботу у проведенні підготовки до початку науково-освітньої діяльності Українського державного університету в Москві провів історик Віктор Ідзьо з членами утвореного та очолюваного ним Українського Історичного Клубу міста Москви(УІК). Власне УІК був тим промотором, який **21 грудня 1991 року** затвердив УУМ, зібрав **80** науковців різного напрямку спрямування і включив їх в освітню та наукову роботу Українського університету міста Москви [1,с.101-105].

Фото 7. Засідання Вченої Ради УУМ. В центрі Голова Вченої Ради з захисту кандидатських і докторських дисертацій, доктор історичних наук, професор УУМ Б.Тимошук(1991-2000рр.).

Розуміючи необхідність розвитку структур Українського державного університету в усій Росії ректорат УУМ виносив питання розвитку Українського державного університету, на Конгреси Об'єднання Українців Росії(ОУР), які проходили в Москві з 1992 по 2010 роки.

Фото 8. Регіональні представники Українського університету міста Москви в кабінеті ректора, професора В.Ідзя обговорюють плани науково-освітньої діяльності структур УУМ в РФ.

Конгреси українців Росії(ОУР) приймали рішення на підтримку розбудови діяльності Українського державного університету в Москві.

Об'єднання Українців Росії, яке зараз ліквідоване російською владою, у 1992-2010 роках, неодноразово звертався до Президентів Росії та України, урядів Росії і Міністерства Освіти РФ та України та просило зробити все для розбудови Українського університету в Москві...

В цей же час, внаслідок звернення керівництва УУМ до президентів України: Л. Кравчука, Л.Кучми, В.Ющенка, В.Януковича з клопотаннями налагодження взаємовідносин, та надання допомоги, УУМ звернувся і до Інституту Українознавства в Києві, який очолює академік П.Кононенко.

В цей же час у 90-х роках першого про-ректора, доцента УУМ В.Ідзя було запрошено в Інститут Українознавства в Київ на міжнародну наукову конференцію "Роль вищих навчальних закладів (інститутів) у розвитку українознавства".

Фото 9. Ректор, професор УУМ В.С. Ідзьо, вручає професору УУМ П.П. Кононенку рішення про обрання його Головою Вченої Ради Українського державного університету міста Москві (2000р.).

Директор Інституту Українознавства, академік П.Кононенко пообіцяв сприяти розбудові Українського державного університету в Москві, за що, за ініціативою ректора, професора УУМ В.Ідзя, йому 20 вересня 2000 р. було надано звання професора Українського державного університету в Москві, а з 2001 році, обрано Головою Вченої Ради з захисту кандидатських та докторських дисертацій УУМ[2,с.5-7].

З архіву УУМ переглянуті угоди які засвідчують про налагодження співпраці з Вузами з українських діаспор США, Канади, Німеччини, Польщі. Ректорат УУМ підписав угоди про спільну діяльність Українського державного Університету в Москві (РФ) та Українського Вільного Університету в Мюнхені (ФРН).

Сьогодні Український Університет має аналогічні договори з Інститутом Українознавства Міністерства науки та освіти України, який очолює академік П.Кононенко (Київ,Україна), Українським Інститутом при Гарвардському університеті, який очолює Р.Шпорлюк, в літній інститут якого УУМ відправляє своїх кращих студентів, аспірантів. (Гарвард. США), що було зафіксовано і в науковій праці, яка вийшла до 10-ти ліття УУМ - "Український державний університету в Москві у 1991 -2001 роках".

Фото 10. Вчений секретар О.Храбан, голова Вченої Ради УУМ П.Кононенко, ректор УУМ В.Ідзьо.

Також Український державний університет міста Москви уклав велику Угоду з Університетом “Львівський Ставропігон”(УЛС), за якою ректор, професор УУМ В.С. Ідзьо, як професор УЛС заснував і очолює в Університеті “Львівський Ставропігон” у продовж 2005-2016 років, Кафедру Українознавства, науковий журнал «Українознавець», а ректор Університету “Львівський Ставропігон” Я.М. Кміт є членом редколегії Наукового Вісника та професором Українського державного університету міста Москви.

Фото 11. Ректор Університету «Львівський Ставропігон», професор Я.Кміт, ректор Українського Університету в Москві, професор УУМ В.Ідзьо.

Слід наголосити, що визначний вчений УЛС, професор УЛС І.В.Огірко, є членом редакційної ради Наукового Вісника УУМ, автором серйозних наукових публікацій у Науковому Віснику УУМ (Львів. Україна). Науковий Вісник УУМ розвиває співпрацю з організацією та науковим журналом «Трипільська Цивілізація», яку очолює вчений, професор УЛС В. Гаркуша, які є відповідні членом редколегії Наукового Вісника УУМ (Київ. Україна).

Фото 12. Робота колективу Українського університету міста Москви під керівництвом ректора доктора історичних наук, професора, академіка Міжнародної Академії Наук Євразії В.С. Ідзьо

Фото 13. Загальні збори колективу Українського державного університету міста Москви.

Якщо поглянути на історію розвитку освіти Російської держави, то фактично у продовж усієї своєї історії ми не споглядаємо взагалі будь-якого розвитку української освіти, культури, фінансування українських державних, громадських організацій за рахунок російської казни. У Росії взагалі не було ніякої вільної та державної освіти. Щось незалежно-державне, поза межами контролю Російської держави завжди лякало останню, особливо українське, і якщо дана навчальна структура виходила з під контролю самостійно на міжнародну арену, укладала договори з закордонними аналогічними партнерами, особливо з німецькими чи американськими установами, то без сумніву закостенілі у своєму мисленні російські чиновники, робили усе, про що наголошувалось згідно документів вище, щоби така установа як УУМ, що стала державна, повністю припинила своє існування. Звичайно, що така науково-дослідницька установа, тим паче українська у РФ, на нашу думку, була приречена на загибель, що й показав терор влади у 2006 та 2007 роках... Влада свідомо душила весь історичний час функціонування Українського державного університету... Сукупність фактів, дає підстави зробити висновок, що радянська перебудовча влада і змінивши її на початку 90 років “російська демократія” за період 1991-2007 роки не вирішила освітнього та наукового питання українців в Росії. Українське освітнє та наукове питання в Росії залишається відкритим і сьогодні в 2007 році... Сума фактів дає підстави зробити висновок, що як і перебудовча епоха СРСР, так і утворена на її підвалинах і надбаннях Російська Федерація у першій чверті XXI століття свого існування не вирішували і не намагалися вирішити українське освітнє питання в Росії. Навпаки, опираючись на репресивні органи і напрацьовані віками інстинкти великодержавного шовінізму, терору щодо українців, офіційна російська влада за період 1991-2007 років свідомо гальмувала розбудову українських наукових та освітніх закладів в Росії, що застало українських ентузіастів в 2007 році призупинити роботу по улаштуванню вищої освіти для українців в Москві, по неможливості протистояння з реакційною владою Росії і її репресивними органами. Досвід УУМ за 1991-2007 роки показує, що організувати український навчальний процес в Москві, Російській Федерації було справою нелегкою. Ректорат робив все з колективом, щоб налагодити навчальний процес в Українському державному університеті міста Москви, однак це завдання вдалося виконати тільки на українознавчому та технічному факультетах з великою працею і то в незначному об’ємі. Переїзд великої кількості вчених Українського державного університету з Москви в Україну на постійне місце проживання, сильно позначилося на роботі Українського університету міста Москви, тому, обраний Вченою Радою УУМ в травні 2000 році ректором, професором (до того займаючий посаду першого проректора), Віктор Святославович Ідзьо зштовхнувся з великими проблемами в роботі Українського державного університету в міста Москві, що змусило дещо перебудувати роботу Українського державного університету і перевести його роботу на науково-дослідну. Під керівництвом ректора, доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Святославовича Ідзьо, Український державний університет в Москві в більшій мірі в перспективі до 2008 року буде функціонувати як науково-дослідний заклад на українознавчому та технічному факультетах, структурою пошукачів-дослідників для захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Активно робиться ставка на Вчену Раду з захисту кандидатських і докторських дисертацій, яку очолює з 2000 по 2006 роки, професор Українського державного університету в Москві - Петро Петрович Кононенко... Сьогодні в 2006 році внаслідок скорочення демократії в Росії та невиконання закону “Про національно-культурну автономію” при тяжких обставинах функціонування, Український державний університет в Москві став суто московською науково-дослідною установою, яка однак, буде активно займатися українською

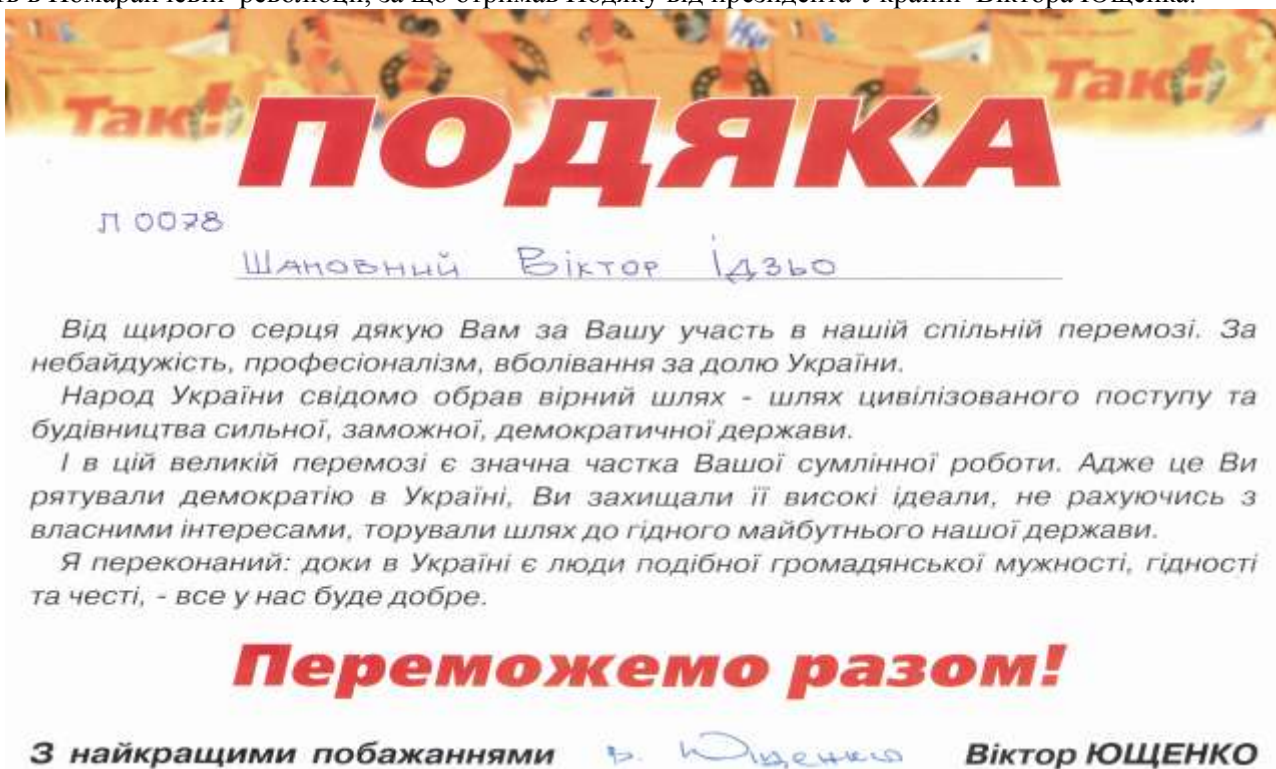
діапорою в Росії, взаємозв'язками з світовою українською діаспорою, Україною, українознавчими осередками світу. Надіємось на підтримку України, її українознавчих, наукових, освітніх та громадських організацій. Український державний університет з 2001 року має свій науковий друкований орган - Науковий Вісник Українського Університету міста Москви, головним редактором якого є ректор, професор Українського Університету Віктор Святославович Ідзьо.

Під керівництвом В.С.Ідзьо з 2001 по 2006 роки вийшло XXI томів Наукового Вісника Українського університету міста Москви. Поряд з розбудовою науково-дослідних структур УУМ з 2000 по 2006 роки, ректор, доктор історичних наук, професор, академік МАНС, академік АНВШ України В.С.Ідзьо, провів в Москві дев'ять міжнародних наукових конференцій під назвами: "Українсько-Російські відносини на зламі тисячоліть", "Українська держава: історія та перспективи розвитку" та "Українська діаспора в Росії", а також дванадцять в Україні, зокрема у Львові, Івано-Франківську та Ялті. Слід наголосити, що інформаційні матеріали з цих конференцій були опубліковані в двох наукових книгах:

Фото 15. Міжнародні наукові конференції Українського державного університету міста Москви.
 Фото 16. Колектив УУМ, гості ОУР на могилі українського історика О.Борянського в Москві.

Слід наголосити, що ректор УУМ доктор історичних наук, професор В.С.Ідзьо в 2005 році брав активну участь в Помаранчевій революції, за що отримав Подяку від президента України Віктора Ющенка.

В 2006 році ректор УУМ професор Віктору Ідзьо в Україні за розвиток науки і освіти був обраний академіком. Йому було вручено Посвідчення та Диплом Академії Наук Вищої Школи України.

Фото 17. Ректор Українського державного університету м.Москви, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри українознавства, академік Академії Наук Вищої Школи України – В.Ідзьо, Голова Вченої Ради УУМ, Віце-Президент Академії Наук Вищої Школи України, доктор філологічних наук, професор, академік, завідувач філологічного відділу Українського державного університету міста Москви – П. Кононенко.

Після 2006 року внаслідок терору та репресій над українськими організаціями міста Москви, зокрема Українським Історичним Клубом(Членом ОУР), та Науковим Вісником Українського Історичного Клубу міста Москви, який виходив з 1997 по 2006 роки, і якого вийшло 15 книг Українському державному університету міста Москви вдалося навіть через провокації, дискредитації, розгром та розбрат, який в середовищі українців в Москві та Росії організувала російська влада та ФСБ, об'єднати наукову та освітню еліту міста Москви та Росії навколо Українському державному університету міста Москви та його друкованого органу Наукового Вісника, редакційна рада та редколегія якого у 2007 році випустили XI том...

У висновок наголосимо, колектив УУМ віддав данину всьому українському в Росії, відзначивши XV-ти ліття Українського державного університету в Москві(1991-2006рр.), на могилі видатного українського історика О.Бодяньського, що похований у Москві ...[3,с.5-7].

Фото 18. Ректор Українського державного університету м.Москви, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри українознавства, академік Міжнародної Академії Наук Євразії – В.Ідзьо, Президент Міжнародної Академії Наук Євразії, доктор технічних наук, професор, академік, завідувач технічного відділу Українського державного університету м.Москви – Є. Шіряєв.

У підсумок вище приведених документів і фактів про діяльність Українського державного університету міста Москви наголосимо, що вперше за всю історію Росії, розпочате під керівництвом голови УІК, ректора, професора УУМ В.С.Ідзьо з великим українським науково-освітнім бажанням, реальна праця по улаштуванню в РФ, першого Українського державного університету, дала конкретні результати...

І хоча сьогодні РФ замахнулась на все українське наукове та громадське життя, де практично знищені всі українські громадські та культурні організації, які активно діяли в РФ з 1991 по 2006 роки, Український державний університет в Москві, долаючи у 2006 році рутину російського великодержавного шовінізму, залишився єдиним науково-освітнім закладом в РФ, який не знищений російською владою.

Однак ректорат і колектив УУМ не впевнений у своєму майбутньому, оскільки новітня Росія за всю свою багатотисячолітню історію, до 1991 року, не знала українських державних університетів, тому Український державний університет міста Москви в 2006-2007 роках більш науково-дослідно буде розвивати свої наукові, освітні та культурні-релігійні інституції регіонах Російської Федерації...[3,с.5-7].

У висновок дослідження наголосимо, що 15-ти літня робота Українського державного університету в Москві (1991-2006рр.), дала багато світовому українству та передусім Україні...

Список використаної джерел та літератури:

- 1.В.С.Ідзьо.Українська вища освіта в Росії. До питання організації українського вищого навчального закладу в Москві в 80-х поч. 90-х років ХХ ст. - першій чверті ХХІ ст. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М., 1999. - Т.ІІІ.
- 2.В.С.Ідзьо. Українське питання в Росії в минулому і сучасному науковому просторі Російської академії наук (ХІХ- ХХ століття). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М., 2000. - Т. ІV.
- 3.В.Ідзьо.Український Університет м. Москви (1991-2006) - 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Науковий Вісник Українського Університету. - М., 2006. - Т.ХІ.

Розділ II.

Напрацювання Вченої Ради Українського державного університету в Москві у 2000-2006 роках

Відновлення незалежності України майже співпало з утворенням **21 грудня 1991 року** в Москві Українського державного Університету(УУМ), Перший голова Вченої ради(1991-2000) був доктор історичних наук, професор УУМ. Б.О.Тимошук. Його звіт за 1991-2000 роки про роботу Вченої Ради УУМ був опублікований в Науково Віснику УУМ в 2000 році.

З 30 квітня 2000 року по цей час головою Вченої Ради УУМ працює доктор філологічних наук, професор, академік, віце-президент Академії Наук Вищої Школи України - П.П.Кононенко.

Отже 30 квітня 2000 року, після того як перший голова Вченої Ради УУМ(1991-2000), доктор історичних наук, професор УУМ Б.О.Тимошук завершив свою роботу в на посаді голови Вченої Ради, із-за хвороби, академік П.П.Кононенко з Києва почав активно захищати права українців Москви та Росії мати і розвивати в РФ українські наукові та освітні організації. На цій посаді у важких умовах російської дійсності приходу до влади В.Путіна і знищення українства в Росії, він дуже активно, дискутуючи з владою РФ П.П. Кононенко зумів з 2000 по 2006 роки, тобто до часу 15-ти ліття УУМ, затримати офіційний путінський терор над УУМ[3,с.9-10].

Тому у час 15-ти ліття УУМ зосередимось коротко на роботі Вченої Ради, її наукових засіданнях, які під головуванням Б.О.Тимошука в подальшому П.П.Кононенка, ми, українські вчені та освітяни з УУМ, проводили з 1991 по 2006 роки по два рази на рік.

Слід наголосити, що засідання Вченої Ради УУМ з 1991 по 2006 роки, не викликали бюрократичних волокит, а конкретно вирішували науково-дослідну та освітню роботу в цілому. Основну ж роботу виконували члени Вченої Ради УУМ, завідувачі факультетів, кафедр між засіданнями Вченої Ради УУМ[1,с.22-24].

Фото. 1. Голова Вченої ради П.Кононенко головує на засіданні Вченої Ради УУМ.

Голова Вченої Ради та Вчена Рада вирішили не дублювати роботу ректора професора В.Ідзьо і сконцентрувати всі зусилля на організації вчених українців на науково-дослідній роботі, оскільки українські фонди Москви в усіх галузях науки, досить великі. Усі вони розподіляються так, що дізнатися про українські архівні надбання за один раз практично неможливо.

Науково праця Вченої Ради дозволила рекомендувати до друку томи Наукового Вісника УУМ і видрукувати таким чином велику кількість наукових праць з проблем української діаспори в Росії. В цей же час Вчена Рада провела захисти дисертацій та атестувала вчених науковими званнями доцентів та професорів УУМ. В 1991-2006 роках Вчена Рада розвернула працю вчених Українського державного університету міста Москви в центральних архівах та бібліотеках міста Москви та головних спецфондах Історичної Бібліотеки, Російської Державної Бібліотеки, спец-фондах ФСБ, МВД[2,с.24-29].

На всіх засіданнях Вченої Ради Українського державного університету міста Москви за період з 1991 по 2006 роки наголошувалось на продовженні досліджень з питань вивчення української діаспори в Росії, українсько-російських взаємовідносин, зв'язків української діаспори Росії з Україною. З науковими відкриттями, які відкривались вченими Українського державного університету міста Москви у 2000-2006 роках, було ознайомлено Посольство України в Російській Федерації, культурні, наукові кола російських та українських вчених. Вивчення українських вченими УУМ у 1991-2006 роках книгозбірень міста Москви стало головною діяльністю Вченої Ради Українського державного університету міста Москви і на це зверталось велику, можна сказати головну увагу під моїм головуванням практично з 2000 до 2006 року.

Характеризуючи роботу Вченої Ради за 1991-2006 роки слід наголосити, що науково-освітню роботу Вченою Радою було організовано в Українського державного університету міста Москви так, що вчені в основному працювали по напрямках по кафедрах, зокрема українознавчому, історичному, філологічному, технічному, філософському факультетах, у яких провідні вчені, доктори наук та професори самостійно керували своїми справами і ставили завдання вченим своїх кафедр, виносячи ключові питання для вирішення на Вченій Раді Українського Університету, яка засідала по потребі один, два рази на рік. Така налагоджена робота відхиляла бюрократію, вселяла в українських вчених Москви надію на індивідуальну працю. Це теж конкретне і суттєве напрацювання Вченої Ради Українського державного університету міста Москви, де ректор, академік АНВШ України В.Ідзьо, вчений секретар, професор УУМ О.Храбан і проректор, професор В.Дудченко могли сконцентруватися на учбовому процесі в УУМ, а Вчена Рада займатися науковою роботою, доповнюючи поставлені ректоратом завдання...

У висновок слід наголосити, що велику допомогу в налагодженні роботи Вченої Ради Українського державного університету міста Москви у 1991-2006 роках надавав Культурний Центр України в Москві та його директор доктор історичних наук В. Мельниченко та Посольство України в РФ.

Фото. 2.Обрання Голови Вченої ради П.Кононенка професором Українського Університетему.

Наголосимо, що за важку працю у Москві в час головування у Вченій Раді УУМ доктора філологічних наук, П.П.Кононенка було обрано, за рекомендацією ректора Українського державного університету міста Москви, доктора історичних наук, професора, академіка АНВШ України В.С.Ідзьо - професором Українського державного університету в Москві[2,с.24-49].

У висновок наголосмо, що робота Вченої Ради Українського державного університету міста Москви проходила у важких умовах у імперській Москві після приходу до влади В.Путіна була дуже важкою...

Список використаної джерел та літератури:

- 1.П.Кононенко.Наказ №2 від 28 листопада 2002 року Голови Вченої Ради з нагоди 10-ти річчя Українського Університету м.Москви (1992-2002). Науковий Вісник УУМ. - М.,2000. - Т.IV. - С.22-24.
- 2.П.Кононенко.Творчий шлях Українського Університету м.Москви, як української науково-освітньої організації в Росії за 10 років. Науковий Вісник УУМ. - М.,2000. - Т.IV. - С.24-49.
- 3.Б.Тимощук.Напрацювання Вченої Ради Українського Університету в Москві (1992 - 2000). Науковий Вісник Українського Університету в Москві. - М.,2006. - Т.XI. - С.9-10.

Розділ III.

Штат науково-освітніх працівників (1991 - 2006).

Цього року виповнюється 15 років з часу утворення та реєстрації в міств Москві Українського державного університету міста Москви (1991-2006).

Український Університет в Москві є єдиним за всю історію Росії вищим науково-освітнім закладом який створила для задоволення національних, освітніх, наукових та культурних потреб українська діаспора в Москві, Росії.

Зразу ж після реєстрації та утворення Вченої Ради було затверджено ректорат та штат Українського державного університету міста Москви.

З 30 квітня 1991 по 2000 роки Український державний університет міста Москви УУМ очолював доктор філософських наук, професор –

Тарас Васильович Муранівський.

Спеціалізовану Вчену Раду по захисту кандидатських і докторських дисертацій з 30 квітня 1992 по 2000 рік очолював, доктор історичних наук, професор УУМ -

Борис Онисимович Тимошук.

З 30 квітня 2000 року Вчена Рада (УУМ) обрала ректором і професором, першого проректора, кандидата історичних наук, професора –

Віктора Святославовича Ідзьо.

30 квітня 2000 року Вчена Рада УУМ обрала Голову Спеціалізованої Вченої Ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій – доктора філологічних наук, професора, академіка АНВШ, академіка УАПН, академіка МСАН –

Петра Петровича Кононенка.

На жаль, на сьогоднішній день Український державний університет в м.Москві не має достатнього фінансується російською владою. Переписка та прохання по цьому питанню з російською владою, яка ведеться з 1991 року по 2006 роки і налічує декілька томів, однак ніякого результату не дала...

Питання розвитку Українського Університету в Москві з'ясовувались на засіданнях та конференціях конференції МЗС України і МЗС Росії, які проходили в рамках в Україні і в Російській Федерації", однак питання фінансування Українського Університету так і не вирішили (!)...

Не дивлячись на такі складні обставини Український Університет міста Москви в цю пору функціонує, як науково-дослідна організація, в ньому створені і діють історичний, філологічний, українознавчий, філософський і технічний відділи, науково-дослідні представництва в Російській Федерації.

В різні часи на період з 1991 по 2006 роки в штат Українського державного університету міста Москви, як наукові співробітники входили науковці, освітяни, громадсько-культурні діячі, такі як: Муранівський Т.В., Ідзьо В.С., Овченко Ю.Ф., Шевеленко А.Я., Руденко-Десняк О.О., Кононенко П.П., Білокінь В.А., Окара О.Й., Дороніцин А.А., Нестеренко Р.Ю., Назаренко В.М., Глущенко А.І., Жила Л.І., Кожановський А.Н., Онищук С.В., Кравченко І.Н., Кривенький В.В., Семіряга М.І., Забочень М.С., Масикевич О.С., Прохоренко В.Я, Плющ М.П, Тимошук Б.О, Головка О.Я., Кабузан В.М., Русанова І.П., Храбан О.Г., Мануйленко А.А., Дудченко В.І, Дуброво П.М., Святодух С.І., Логінов К.Ю., Щербина А.О, Кісельов О.Ю., Турчик Д.І., Летюк Г.А, Танюк Л.С, Волков В.К., Овсієнко Ф.Д., Кутковець Т.І., Анісімова Т.П., Онищук С.В., Лісевич І.С., та багато інших близько 65 українських науковців-патріотів та громадських діячів.

Таким чином з 1991 по 2000 роки ректором Т.Муранівський та проректором В.Ідзьо був кристалізований штат УУМ з вище згаданих науковців.

В 2000 році внаслідок обранням ректором та професором УУМ В.Ідзьо і перехід УУМ у більшій мірі на науково-дослідну основу, штат УУМ був переформатований і реорганізований до нових вимог науково-дослідної діяльності УУМ.

Науковці УУМ з 2000 року, під керівництвом ректора, професора В.С.Ідзьо розпочали випуск томів "Наукового Вісника" Українського Університету м.Москви .

З 2000 року новий ректор УУМ, професор В.Ідзьо почав проводити Міжнародні наукові конференції "Українська діаспора в Росії", "Українське питання в Росії", "Українсько-Російські

взаємовідносини” та інші... Тому структура наукових працівників, штат УУМ змінився відносно нових науково-дослідних завдань.

Ректор Віктор Ідзьо – очолив загальне керівництво та Науковий Вісник УУМ.

Перший про-ректор Віктор Дудченко- очолив науково технічне керівництво.

Проректор по науково організаційній роботі Анатолій Мануйленко- науково-гуманітарне керівництво.

Вчений секретар Українського Університету, професор УУМ - Олег Храбан - очолив всю науково-організаційну роботу.

Логінов Костянтин- керівництво справами УУМ.

Петро Кононенко - Вчену Раду Українського Університету, всю наукову дослідну роботу.

У Вчену Раду ввійшли такі вчені, як:

В.Баран, доктор історичних наук, професор. Член Кор.НАНУ. Україна. Київ.

М. Мушинка, доктор філологічних наук, професор, Академік НАНУ. Словаччина. Пряшів.

І.Мегела. Доктор філологічних наук, професор. Україна. Київ.

Я.Дашкевич, доктор історичних наук, професор. Україна. Львів.

М.Якименко, доктор історичних наук професор. Україна. Полтава.

Л.Мацкевий, доктор історичних наук, професор. Україна. Львів.

О.Марущенко, доктор історичних наук. Україна. Київ.

Я.Баран, доктор філологічних наук, професор. Україна. Івано-Франківськ.

В.Грабовецький, доктор історичних наук, професор, академік АНВШУ. Україна. Івано-Франківськ.

В.Качкан, доктор філологічних наук, професор, академік АНВШУ. Україна. Івано-Франківськ.

Б.Чопик, доктор філологічних наук, професор, академік МАІ .США. Нью-Джерсі. (див покащик праць вище).

А.Погрібний- доктор філологічних наук, професор, академік АНВШУ. Україна. (Київ).

Завідувачами та науковцями науково-освітніми відділами є : **академіки, професори, доценти, наукові співробітники Українського Університету:**

Історичний відділ:

М.Семіряга – доктор історичних наук, професор. Академік Російської Академії Наук)-завідувач

1.Б.Тимошук (доктор історичних наук, професор), заступник.

2.О.Масикевич, професор УУМ.

3.В.Кабузан. Доктор історичних наук, професор УУМ.

4.М.Забочень, професор УУМ.

5.П.Дуброво, доцент УУМ.

6. А.Мануйленко, професор УУМ.

7.О.Гордієнко-Головко, професор УУМ.

8. О.Кісельов, доцент УУМ.

9.І.Роздобудько- доцент УУМ.

10.В.Толмачов-доцент УУМ.

11.Ю.Шустова-доцент УУМ.

12.В.Волоков-доктор історичних наук, професор УУМ.

13.О.Мамай-доцент УУМ.

14.О.Рязанцева - науковий співробітник УУМ.

15.П.Явтушенко. науковий співробітник УУМ.

16.М.Степанов-доцент УУМ.

17.О.Ткаченко -доцент УУМ.

18.І.Русанова-професор УУМ

19.В.Волков- доктор історичних наук, професор УУМ.

Філологічний відділ:

М.Плющ- (українська мова та література) – доктор філологічних наук, професор УУМ – завідувач.
А.Баран-доктор філологічних наук, професор-заступник.
І.Голуб- доктор філологічних наук, професор .
А.Погрібний- доктор філологічних наук, професор.
С.Святодух - доцент.
Н.Тимченко- доцент УУМ.
Д.Турчик-доцент УУМ
Н.Філіпова.науковий співробітник.
Б.Чопик- доктор філологічних наук, професор. к Українського Університету.М.2002,т.ІІ.
В.Калмыков, доцент УУМ.
О.Руденко-Десняк- професор УУМ.

Українознавчий відділ:

В.С.Ідзьо -_доктор історичних наук, професор УУМ– завідувач.
П.Кононенко –доктор філологічних наук, професор
О.Коротєєва-Камінська- доктор філологічних наук, професор.
Т.П.Анісімова, доцент УУМ.
М.Дмитрієв- доктор історичних наук, професор УУМ.
К.Логінов, доцент УУМ.
А.Щербина, кандидат історичних наук, доцент УУМ.
Р.Мартинюк, старший науковий співробітник УУМ.
Б.Флоря –академік.
А.Дороніцин-академік.
Ю.Овченко-професор.
С.Дудченко-доцент.
В.Кривенький-професор.

Філософський відділ:

В.Прохоренко– доктор філософських наук, професор УУМ.(завідувач).
М.Пришляк-доктор філософських наук, професор.
А.Окара –кандидат філософських наук, доцент УУМ (заступник).
І.Смутьський, кандидат філософських наук, професор УУМ.
І.Чечель – кандидат філософських наук, доцент.
Т.Кононенко – кандидат філософських наук, професор УУМ.
М.Недюха- доктор філософських наук, професор.
В.Сіверс- доктор філософських наук, професор.
Т.Муранівський - доктор філософських наук, професор.
М.Недюха- доктор філософських наук, професор.

Технічний відділ:

В.Дудченко –доктор технічних наук, професор УУМ – завідувач.
Є.Ширяєв - доктор технічних наук, професор УУМ – заступник
В.Бордунг - доктор технічних наук, професор УУМ
А.Кудряшова-доктор технічних наук, професор УУМ .
Г. Іванченко - доктор технічних наук, професор УУМ.
В. Різник - доктор технічних наук, професор УУМ.
О.Огірко – доктор технічних наук, професор УУМ, технічний представник в Львові
О.Храбан- доктор технічних наук, професор УУМ.
Т.Войтенко- кандидат технічних наук, доцент.
В.Смичок –технічний представник в Львові, доцент УУМ.
Р.Дяків технічний представник в Києві, к.е.н., професор УУМ.

Наукові Представництва Українського Університету в регіонах Росії:

1. Приморський край - В.Чономаз, кандидат історичних наук, доцент УУМ. (Владивосток).
2. Уральський регіон, Сибір - С.Паняк, доктор історичних наук, професор УУМ(Єкатеринбург).
3. Республіка Карелія - А.С.Литвин, кандидат історичних наук, доцент (Петрозаводськ).
4. Республіка Татарстан.- Є.В.Савенко, доцент(Казань).
5. Воронежська обл. (Слобожанщина) - М.Бірюк, доктор філологічних наук, професор –
6. Кубань та Крим - О.Нирко – професор УУМ.

Науково-освітні представництва

Представництва Українського Університету в Україні, Польщі, Італії, США, Канаді:

- Україна- заступник дир. Інституту Українознавства, професор Р.Дяків(Київ)
Смичок доцент УЛС В.Смичок (Львів).
Італія- професор М.Пришляк (Рим).
Польща - доцент М.Козак (Перемишль).
США - доктор філологічних наук, професор - Б.Чопик (Нью-Йорк).
США- професор МАЛІЖ - В.Ковалик (Чікаго)
Канада- Член Ради Професіоналістів Канади - В. Буртняк (Гамільтон).
Канада- член Ради КУК - В.Коломацький (Торонто).

Список використаних джерел та літератури:

- 1.Список профессорско-преподавательского состава Украинского Университета в Москве утверждённый ректором УУМ Т.В.Мурановским. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.1998,т. II,с.39-48.
  - 2.Список професорско-преподавательского состава УУМ Оргкомитета Московского территориального объединения РУХ по созданию Мос ковского транс-государственного Университета украинской диаспоры (МТУУД). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.1998,т. II,с.39-48.
  - 3.Інформаційна довідка УУМ. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.1998,т. II,с.39-48.
  - 4.Структура Украинского Университета в Москве утверждённая в Москве 25 сентября 1992 года ректором УУМ Т.Мурановским. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.1998,т. II,с.39-48.
  5. В.Ідзьо.Українському Університету в Москві 10 років.Слово і Час.2003, №2, с.94-95.
  - 6.В.Ідзьо.Український Університет м Москви (УУМ) -10 років звитяжної праці (1992-2002). Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т.IV, с.4-10.
  - 7.П.Кононенко. Творчий шлях Українського Університету м.Москви, як української науково-освітньої організації в Росії за 10 років. Науковий Вісник Українського Університету. М.2004 т.IV, с.4-10.
  - 8.В.Ідзьо.Історико-психологічні методи вчених Українського Університету по питаннях налагодження співпраці з державними науковими та освітніми організаціями Російської Федерації та України. Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т.VIII, с.4-10.
  - 9.Т.Мурановский.Украинский Университет в Москве (1992-2000). Науковий Вісник Українського Університету. М.2007 т.XII, с.4-10.
  - 10.П.Кононенко.Український Університет в Москві. Науково-дослідний інститут Українознавства(1992-2007)- ровесники незалежності. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007 т.XII, с.2.
  - 11.В.Ідзьо.Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії.Українознавство.К.2006, №2, с.318-323.
  - 12.В.Ідзьо.Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Науковий Вісник Українського Університету. М.2006 т.XI, с.4-10.
-

Розділ IV.

Наукові Вісники Українського державного університету в Москві – основа науково-дослідного українознавства українців в Росії (2001– 2006).

Науковий орган Українського державного Університету в Москві як критерій науково-дослідної роботи Українського Університету (УУМ) був відкритий Вченою Радою в 2001 році після того, як Вчена Рада УУМ в 2000 році обрала ректором та професором УУМ Віктора Ідзьо[4,с.22-25].

Науковий Вісник Українського державного університету у 2001-2006 роках.

Перехід на науково-дослідну роботу та організація науков-дослідної роботи пройшла в той час (1999-2000 роки), коли колектив УУМ побачив у неспроможності Російської держави задовольняти освітній та науковий процес української діаспори в Росії[7,с.5-6].

Вчена Рада Українського Університету міста Москви, яку з 2000 року очолив директор Інституту Українознавства Міністерства Освіти і Науки України, доктор філологічних наук, професор, академік Петро Кононенко, звернула увагу на редагований ним в Києві, який щойно почав виходити з 2000 року журнал “Українознавство” і за його рекомендацією одноставно схвалила, обравши головним редактором Наукового Вісника УУМ ректора, професора Віктора Ідзьо, який до цього часу мав досвід в редагування науковими часописами в Москві[6,с.27-29].

Слід наголосити, що до часу виходу Наукового Вісника Українського Університету в Москві виходив Український Історичний Альманах в Росії (Т.І, М.1995-1996), з 1997 року “Науковий Вісник Українського Історичного Клубу”(Т.І-V.1997-2001) та Науковий Вісник Українського Інституту при Московському державному відкритому педагогічному університеті (Т.І-II, 1997-1998)[1,с.30-32].

Тому цією статтею ми ставимо завдання вперше познайомити українознавців з науковими працями, які були опубліковані в XII томах Наукового Вісника за період з 2001 по 2007 роки, оскільки науково-дослідна робота в Українському Університеті в останні роки через небажання російської влади сприяти розвитку української науки та Росії, стала основною.

Ознайомлення з науково-дослідною роботою УУМ, науковими працями поміщених в Наукових Вісниках Українського Університету, дасть можливість підсумувати та означити перспективу редакційної ради та редколегії на майбутнє.

Слід наголосити, що у фазі свої найвищої наукової активності склад редакційної ради та редколегії Наукового Вісника УУМ був таким:

ББК 823 (4 Укр) – 7 С 75

**Друкується за рішенням Вченої Ради Українського Університету м. Москви
Науковий Вісник Українського Університету м. Москви**

Том XI. Москва. 2006.

Науковий Вісник Українського Університету в Москві пропонує в XI томі наукові праці відділу українознавства, який включає історичні, філологічні та філософські праці, та наукові праці технічного відділу, рецензії та інформаційні статті.

Праці XI тому Наукового Вісника були обговорені на засіданні вченої ради Українського Університету м. Москви.

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук

Б.О. Тимошук (Москва, Росія)
В.М. Кабузан (Москва, Росія)
Б.Н. Флоря (Москва, Росія)
А.Л. Хорошкевич (Москва, Росія)
М.С. Семеряга (Москва, Росія)
В.П. Волков (Москва, Росія)
Г.О. Санін (Москва, Росія)
М.Д. Бірюк (Вороніж, Росія)
С.Г. Паняк (Єкатеренбург, Росія)
С.В. Кульчицький (Київ, Україна)
Я.С. Калакура (Київ, Україна)
С.І. Васюта (Київ, Україна)
В.Д. Баран (Київ, Україна)
В.Н. Даниленко (Київ, Україна)
Р.В. Терпиловський (Київ, Україна)
М.Р. Литвин (Львів, Україна)
Л.Г. Мацкевий (Львів, Україна)

доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор історичних наук
доктор філологічних наук
доктор філологічних наук
доктор філологічних наук
доктор філологічних наук
доктор філологічних наук
доктор філологічних наук
доктор філософських наук
доктор філософських наук
доктор філософських наук
доктор філософських наук
доктор філософських наук
доктор філософських наук
доктор мистецтвознавства
доктор мистецтвознавства
доктор мистецтвознавства
доктор мистецтвознавства
доктор канонічного права
доктор технічних наук
доктор технічних наук
доктор технічних наук
доктор технічних наук

І.В. Патер (Львів, Україна)
Б.П. Савчук (Івано-Франківськ, Україна)
М.В. Когутяк (Івано-Франківськ, Україна)
М.А. Якименко (Полтава, Україна)
В.Л. Осадчий (Люблін, Польща)
С.Д. Сворах (Івано-Франківськ, Україна)
М.П. Плющ (Москва, Росія)
П.П. Кононенко (Київ, Україна)
А.Г. Погрібний (Київ, Україна)
В.В. Качкан (Івано-Франківськ, Україна)
М.В. Мушинка (Пряшів, Словаччина)
Я.С. Крик (Мюнхен, Німеччина)
Б.Г. Чопик (Нью-Джерсі, США)
В.Ф. Баранівський (Київ, Україна)
В.А. Сіверс (Київ, Україна)
Т.В. Муранівський (Москва, Росія)
В.І. Шевченко (Чернігів, Україна)
М.Д. Пришляк (Рим, Італія)
М.В. Недюха (Київ, Україна)
В.А. Овсійчук (Львів, Україна)
В.А. Овсійчук (Львів, Україна)
В.А. Овсійчук (Львів, Україна)
В.А. Овсійчук (Львів, Україна)
О.В. Каськів (Івано-Франківськ, Україна)
В.І. Дудченко (Москва, Росія)
Є.Є. Шіряєв (Москва, Росія)
О.А. Кудряшева (Москва, Росія)
Г.Е. Іванченко (Москва, Росія)
В.В. Різник (Львів, Україна)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доктор історичних наук, професор
доктор історичних наук, професор
доктор історичних наук, професор
доктор історичних наук, професор
доктор географічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор
доктор філологічних наук, професор

В.В. Грабовецький (Івано-Франківськ, Україна),
Я.Р. Дашкевич (Львів, Україна)
Я.С. Калакура (Київ, Україна)
С.І. Васюта (Київ, Україна)
Ф.Д. Заставний (Львів, Україна)
П.П. Кононенко (Київ, Україна)
М.В. Мушинка (Пряшів, Словаччина)
Б.Г. Чопик (Нью-Джерсі, США)
Я.А. Баран (Івано-Франківськ, Україна)
І.П. Мегела (Київ, Україна).

РЕДКОЛЕГІЯ: доктор історичних наук, професор, академік Міжнародної Академії Наук Євразії, академік Академії Наук Вищої Школи України, професор Університету "Львівський Ставропігтон", лауреат премії ім. академіка І. Крип'якевича В.С. Ідзьо (Головний редактор); професор О.Г. Храбан, професор А.А. Мануйленко, професор В.І. Дудченко, професор І.Я. Смульський, професор О.Я. Головка, професор М.Д. Пришляк, професор Я.А. Баран, професор Б.Г. Чопик, професор М.П. Плющ, доцент Т.С. Петрова, доцент П.М. Дуброво, доцент К.Ю. Логінов, доцент С.І. Святодух, доцент В.Д. Смичок, доцент Д.І. Турчик, доцент А.О. Щербина.

ISBN 966-665-362-1

© Український державний університет міста Москви, 2006.

Таким чином ознайомимося з науковими працями Наукових Вісників УУМ, які збагатили світове наукове українознавство розробками проблем: української діаспори в Росії, українсько-російських взаємовідносинами та вивчення джерел з історії України, що напрацьовувались українськими вченими та українознавцями на українській джерельній базі, що знаходиться в Російській Федерації, на основі кращих українознавчих методологічних традицій, які були рекомендовані Інститутом Українознавства Міністерства освіти і науки України і зокрема редколегією та редакційною радою журналу "Українознавство, яку очолює академік Петро Кононенко[2, с.26-26].

“УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ”
“УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ”

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**

Том I

Москва 2001

Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2001.Том I.
Зміст опублікованих наукових праць:

1. В.М.Кабузан.Українцы в мире. Динамика численности и расселения (20г.-XVIII в.-1989г.) Формирование этнических и политических границ украинского этноса. - С. 3.
2. В.С.Идзьо.Украинская диаспора в России-этапы развития. - С.7.
3. М. Мушинка .Перша хвиля еміграції закарпатської інтелігенції в Росію (1791-1804). - С.13.
- 4.М.С.М.Симеряга. Российское государство и Украинская диаспора в России.(Размышления над процессами и историей взаимоотношений). - С.16.
5. В.С.Идзьо.Українофоб Б.М.Смолін та “Український сепаратизм в Росії”. (до питання сучасного стану українофобства в Росії). - С.19.
- 6.О.Сергеева.Історія українських першопоселень і національної свідомості українців Зеленого Клину. - С.23.
- 7.В.С.Идзьо. Иван Франко і Російська Академія Наук. - С.25.
- 8.І.Винниченко. До питання дослідження українців на території пострадянських держав.- С.28.
- 9.І.Роздобудько. Чому нас вчать найвидатніші історики Росії, або як нам поборти комплекс меншовартості. - С.30.
- 10.А.Н.Окара.“Украинский Вопрос” и поиски ответа на него. Новые книги по прошлому и настоящему российско-украинских отношений. - С.36.
- 11.В.С.Идзьо. Російський цар Микола II в Галичині весною 1915 року. - С.
- Політичні амбіції царської Росії щодо слов'янських народів у час I світової війни. - С.41.
- 12.І.Роздобудько. Военна істерія в Росії та дещо про український історичний менталітет. - С.43.
- 13.А.Н. Окара.В поисках имперской перспективы. Суждено ли Киеву стать новым центром поствизантийской цивилизации?.-С.46.
- 14.П.Масляк.Геополітика та геостратегія України: адекватна реакція на виклик часу. - С.54.
- 15.А.М.Окара.Соціалістичний декаданс.В пошуках пізнього соцреалізму. - С.56.
- 16.В.С.Идзьо.Фіно-Угри та Київська Русь в VI –X століттях. (До питання етнотворення російського народу). - С.57.
- 17.В.Д.Баран. Від венедів до українців. - С.61.
- 18.В.С.Идзьо.Формування українського народу та української мови за свідченнями філологічної та історичної науки. (“Древнерусская народность древнерусский язык”- До питання сучасного російського міфотворення). - С.65.
- 19.В.Д.Баран. Анти, Сіверяни чи Руси ? - С.68.
- 20.В.С.Идзьо.Походження українців по наукових працях російської історичної науки. - С.74.
- 21.І.Мегела.Українознавство в системі славістичних досліджень. - С.76.
- 22.В.С.Идзьо.Слов'янські культурно-племінні утворення на території України та суміжних землях в VI-VII ст. н.е. та на передодні становлення централізованої Української держави в IX-X ст. - С.81.
- 23.Б.Г.Чопик. Етика і естетика в ранньому християнстві на Україні. - С.84.
- 24.Україна-Русь IX-XIII століть у вивченні російськими вченими XIX-XX століть.-С.87.
- 25.І.Роздобудько Українське життя на Стародубщині.-С.90.
- 26.М.Кабузан.Украинское население России и Австро-Венгрии в 20-60 годах XVIII века. - С.92.
- 27.А.М. Окара. Нотатки з Української ідеї. - С.96.
- 28.Ю.С.Зобов.Переселение украинцев в Оренбургский край в XVIII-XIX веках.-С.121.
- 29.М.С.Забочень. Московська Україніка.Образотворче мистецтво. - С.124.
- 30.І.Роздобудько. Українська ідея в творчості О.К.Толстого. - С.126.
- 31.Ю.О.Шилов. Земельне питання в народному русі під проводом Нестора Махна.-С.133.
- 32.О.Я.Походай.Особливості проведення рятівних археологічних досліджень у Прикарпатському регіоні.-С.138.
- 33.В.С.Артюх.В.С.Идзьо.Кам'яна культова скульптура населення Центральної Європи на межі нашої ери. - С.142.
- 34.Л.Мацкевий. Ю.Гудима. В.Матвіїв.До питання найдавнішого заселення території сучасного Львова. - С.146.
- 35.И.П.Русанова, Б.А.Тимошук. Збручское святилище.-С.148.
- 36.О.С.Ткаченко.Прародина славян и збручский комплекс древнейших святилищ –геосоциальная система. - С.153.
- 37.Б. А. Тимошук, И. П. Русанова. Второе Збручское (Крутиловское) Святилище. - С.159.
- 38.Б.А.Тимошук. Языческое жречество Древней Руси. (по материалам городищ-святилищ). - С.165.
39. В.С.Идзьо.До питання з'ясування побуту українців в X-XIII ст. - С.173.
40. В.С.Идзьо. Українська держава в IX-XIII століттях в міжнародних дипломатичних та торгово-економічних стосунках з країнами Європи та Азії. - С.175.
- 41.С.Наливайко.Перісад: загадкове ім'я боспорських царів.-С.182.

- 42.Б.О.Тимошук. Давні слов'яни на території Північної Буковини. - С.184.
- 43.В.С.Ідзьо.Релігійні напрямки кристалізації християнства в Україні-Русі в останній чверті X і до кінця XIII століття. - С.191.
- 44.А.Н.Большаков. Тарас Шевченко: 1847-1858.-С.194.
- 45.І.Мегела. Штрихи до австрійської шевченкіани. - С.197.
- 46.В.С.Ідзьо.Дипломатичні відносини Української держави з Австрійським герцогством в середині XIII століття (1235-1253). - С.202.
- 47.В.С.Ідзьо.Король Данило та Українська держава в XIII ст. у взаємовідносинах з Тевтонським Орденom. - С.206.
- 48.С.Наливайко.Тіргатао: Цариця з іменем богині.-С.210.
- 49.В.С.Ідзьо.Дипломатичні стосунки України-Русі з Польщею в 1245- 1280 роках. - С.213.
- 50.В.С.Ідзьо. Дипломатичні стосунки Української держави з Литовським князівством в XIII столітті. - С.217.
- 51.Т.П.Кононенко.Українознавство-інтегративне гуманітарне знання про Україну. - С.221.
- 52.А.М.Окара.Типи соціально-психологічного позиціонування в комунікативно-мовній ситуації сучасної України. - С.223.
- 53.В.С.Ідзьо. Церковна організація України-Русі в XIII столітті. - С.226.
- 54.В.С.Ідзьо. Етногенез державності слов'ян і її локальний розвиток на території стародавньої України.(II-X ст.). - С.230.
55. Б.Мисюга. Пейзажне малярство художників-випускників Петербурзької Академії Красних Мистецтв в Галичині в 20-30 роках XX сторіччя. –С.252.
- 56.В.С.Ідзьо .Дипломатичні стосунки Української держави з Ятвязьким князівством в XIII в столітті. - С.255-256.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**

Том II

Москва 2002

**Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2002. Том II.
Зміст опублікованих наукових праць:**

Частина I. Матеріали конференції “Король Данило і Українська держава в XIII ст.”

1. В.С.Ідзьо. **І Міжнародна наукова конференція “Король Данило і Українська держава в XIII ст.”(800-літтю з дня народження присвячується). (Львів21-23 травня 2001 р.). - С.3.**
2. В.С.Ідзьо. Українська держава в XIII ст. і сучасна методологія державознавства.-С.6.
3. Л.В.Єременко.Є.І.Моршнєв.В.Липинський і Д.Дорошенко. (до проблеми формування державницької школи в українській історіографії).-С.11.
4. Я.Р.Дашкевич. Етнічні процеси на Західно-українських землях IX-XI ст.-С.13.
5. В.С.Ідзьо. Руське королівство під управлінням королів Данила, Шварна та Льва (1253-1301).- С.16.
6. В.Бадяк. До питання про коронацію і коронацію Данила галицького.-С.33.
7. В.С.Ідзьо. Спадкоємці Української держави короля Данила – князі Острозькі та їх діяльність в XIV-XVII століттях.-С.39.
8. А.С.Щавелєв. Съезды князей Галицко-Волынской Руси XIII века.-С.43.
9. В.Скальський. Дипломатичні шлюби в зовнішній політиці Данила Романовича.-С.46.
10. В.С.Ідзьо. Угорські джерела епохи династії Арпадів про Україну-Русь (IX-XIII ст.).-С.48.
11. М.Волощук. Взаємовідноси Галицько-Волинської держави епохи Данила Романовича з Угорщиною в працях російських істориків XIX ст.-С.51.
12. В.С.Ідзьо. В.С.Артюх. До питання про ранню історію Галича. -С.55.
13. В.Рудий. Соціальна структура населення Перемишльської землі IX-XIV ст.-С.57.
14. Н.Ю.Баран. Релігійні вірування і уявлення населення м.Львова та сакральні споруди XIII століття першої половини XIV ст.(Епохи Галицько-Волинської держави). -С.61.
15. А.Бень-Дронюк. Художня обробка металу Галичини часів короля Данила.(пам'ятки української державності).-С. 64.
16. Г.Зубченко. Образ міста Лева очима художника.-С. 67.
17. П.Радковець.І.Радковець. Храми княжого Львова.-С.69.
18. Н.Ю.Баран. Матеріали про давнє минуле центральної частини м.Львова (за археологічними джерелами).-С.72.
19. Н.Ю.Баран. Розкоп “Перун” на пл.Старий Ринок у Львові та археологічні знахідки в ньому (до історії чинбарського ремесла у середньовічному Львові).-С.76.

Частина II.

1. В.С.Ідзьо. **Міжнародна наукова конференція “Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи”. (Івано-Франківськ 7-8 червня 2001р.). - С.81.**
2. В.С.Артюх. В.С.Ідзьо. Дохристиянські святилища слов'янського населення Прикарпаття і Подністров'я.-С.83.
3. В.С.Ідзьо. В.С.Артюх. Утвердження християнства на Прикарпатті та Подністров'ї.-С.86.
4. Б.Г.Чопик. Люблінська унія, опольщування русько-української верхівки та “Плач” (Тренос) Мелетія Смотрицького з 1610 року.-С.89.
5. В.С.Ідзьо. Процеси формування Української держави та християнства згідно свідчень арабських та візантійських джерел (IX ст.).-С.91.
6. Н.Ю.Баран. Софія Київська.-С.94.
7. В.С.Ідзьо. Становлення монастирів та монашества в Україні-Русі в X-XIII ст.).-С.96.
8. А.Залужна. Проблемне поле в контексті зміни парадигм на межі тисячоліть.-С.100.
9. В.С.Ідзьо. Християнська медицина та монахи-лікарі стародавньої України-Русі (X-XII ст.).-С.103.
10. П.Арсенич. Сторінки історії УГКЦ.-С.107.
11. М.Олійник. Діяльність кардинала і патріарха Й.Сліпого з відновлення Патріархату УГКЦ у Вселенській Церкві.-С.117.
12. В.С.Ідзьо. Митрополити Української церкви X-XIII ст. у взаємовідносинах з Візантійською та Римською церквами та великокнязівською владою.-С.121.
13. М.Балаклицький. Україна першої половини XX ст.: історія з погляду релігійної традиції.-С.125.
14. П.П.Дрогомерецький. Іван Вагилевич: між вірою і наукою.-С.127.
15. А.Бень-Дронюк. Художнє литво церковних дзвонів фірми М.Брилинського.-С.129.
16. С.В.П.Щетников. Православна церква в Трансільванії. 1941-1944рр.).-С.132.

Частина III.

17. В.С.Ідзьо. V Міжнародна конференція “Українська діаспора в Росії”. (Москва 15-16 серпня 2001р.). – С.135.
18. О.О.Руденок-Десняк. Залишається надія.-С.138.
19. М.А.Якименко. Соціально-економічні передумови формування східної української діаспори у другій половині XIX-XX ст.-С.
20. В.Ф.Шерсткіна. Новосибірський обласний центр Української культури.-С.141.
21. В.С.Ідзьо. Українці в Тюмені.-С.143.
22. А.С.Литвин. Українська діаспора в Карелії.-С.145.
23. И.Е.Дубецкой. Украинцы в Оренбуржье.-С.147.
24. Л.І.Горленко-Баранівська. Таблиця набору українських співаків протягом другої половини XVII-XVIII ст.(Україна)-С.150.
25. А.С.Литвин. Українська недільна школа в Петрозаводську.-С.157.
26. Н.Д.Бірюк. Воронежские украинцы как этнос в публикациях.-С.158.
27. Т.Д.Крамарчук. Особливості формування національних діаспор в іншомовному середовищі (на прикладі української меншини в Республіці Башкортостан).-С.160
28. Н.Д.Бірюк. Подонь-Воронежская Атлантида.-С.163.
29. І.Л.Теліга. (до 100-ліття з дня народження). М.Зеров-літературознавець, критик і поет.-С.168.
30. І.Радковець. П.Радковець. Думки в голос.-С.178.
31. В. Г.Марченко. В Украине – на Украине.-С.180.
32. А.М.Окара. Туга за алхімією.-С.181.
33. В.И. Дудченко. Киевский вещий Боян или князь Игорь авторы Слова о полку Игореве.-С.183.
34. И.Е.Задорожнюю. Э.И.Лаврик. “Из общего острога- в дом удобный для мирового сожителства”.-С.184.
35. Е.А.Рязанцева. “Украинская жизнь”- журнал издававшийся в Москве 1912-1917 гг.-С.194.
36. В.С.Ідзьо. Встановлення пам’ятника Т.Г.Шевченку – визначна подія в громадському та культурному житті українців в Росії.-С.197.
37. В.В.Вексей. Громада українців Челябінської області “Троянда” на Південному Уралі.-С.198.
38. З.Манчур. Науковий Вісник Українського Університету. М.2000, т.І.-С.199.
39. О.Г.Храбан. Надо всегда оставаться интеллигентными.-С.201.
27. Е.А.Рязанцева. Культурная жизнь украинцев Москвы.-С.204.
28. А.М.Окара. Блуждающие звёзды национализма.-С.208.
29. Е.А.Рязанцева. Украина- взгляд из России.-С.210.

Частина V. Історія України: шлях з глибини століть.

43. Г.Ю.Марченко. До питання історичного виникнення давньоєгипетських математичних методів астрономічних обчислень (III тис. до н.е.).-С.213.
44. В.С.Ідзьо. Античні, римські та візантійські джерела про історію українців-слов’ян.-С.214.
45. В.С.Ідзьо. В.С.Артюх. Кельтські міста на Дністрі на межі нашої ери (Згідно карти Клавдія Птолемея I-II ст. н.е.).-С.216.
46. О.С.Масикевич. Історичні факти проти легенди.-С.219.
47. В.С.Ідзьо. В.С.Артюх. Кельтські старожитності Дніпровського регіону України.-С.
48. Л.Г.Мацкевий. Вклад С.М.Бібікова у вивчення найдавнішої історії Заходу України.-С.
49. П.Коваль. Град у стратегічно важливих воротах.-С.232.
50. Т.Донцова. Маловідомі факти з біографії Б.Грінченка як культурно-громадського діяча.-С.235.
51. Б. А. Тимошук. Начало классовых отношений у восточных славян. (по материалам поселений Украинского Прикарпатья).-С. 237.
52. М.С.Забочень. Українське державне правління. Львів, червень 1941 року.- С.246.
53. А.Фартушний. Українська національна ідея в координатах сучасності. - С.248.
54. В.С.Ідзьо. Україна-Русь в XIV ст. у взаємовідносинах з Польщею та Литвою (1323-1385).-С.255.

**УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ**

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**

Том III

Москва 2003

Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2003.Том III.

Зміст опублікованих наукових праць:

- 1.В.С. Идзьо. В.И.Дудченко как украинский учёный Украинского Университета г. Москвы и Украинского Исторического Клуба . -С.4.
  - 2.О.А. Дарибогова. Отзыв на научную и культурно-образовательную деятельность научного сотрудника Украинского Университета и члена Украинского Исторического Клуба г. Москвы В.И. Дудченко.- С.5.
  - 3.М.Р. Львов. Рецензия на “Общесистемную азбуку ВИКТОРИД”.-С.6.
  - 4.А.Самохин.Азбука для всего человечества. Суперазбука Виктора Дудченко, научно-популярный журнал «Не может быть», 2001, № 11.-С.6.
  - 5.В.И. Дудченко.Проблемы взаимосвязи украинских и русских исторических и современных культурно-образовательных связей с помощью Азбуки ”ВИКТОРИД”.-С.8.
  - 6.V.I. Dudchenko.The European Alphabet and cultural & educational aims solved by means of the general System alphabet “VICTORID”.-С.36.
  - 7.В.И. Дудченко. Периодическая общесистемная азбука знаков, символов, понятий “ВИКТОРИД” - как основа украиноведения.-С.42.
  - 8.В.И. Дудченко. Дуальность графем украинской письменности в Международной системной азбуке “Викторид”.-С.45.
  - 9.В.И. Дудченко.Обучение украинскому языку для русскоязычных украинцев за один день с помощью международной общесистемной азбуки ”Викторид”.-С.46.
  - 10.В.И. Дудченко.Новый импульс в развитии украинской культуры на разделе тысячелетий .-С.49.
  - 11.В.И. Дудченко.Спираль Дудченко как связующее звено в международной системной азбуке "Викторид " русского и украинского алфавита и культуры.-С.52.
  - 12.В.И. Дудченко.Повышение эффективности коррекции речи в режиме «видимой речи» на персональном компьютере в комплексе с обучением ученика как «ведомого» партнера.-С.55.
  - 13.В.И. Дудченко.Программа курса «Системная азбука ВИКТОРИД и наука о семиотике».-С.58.
  - 14.В.И. Дудченко.Программа курса «Компьютерные программы нетрадиционной графики».-С.58.
  - 15.В.И. Дудченко.“Викторид 3000” - азбука для начального образования взрослых в III-м тысячелетии.-С.59.
  - 16.В.И. Дудченко.ВИКТОРИД. Экспозиция в Политехническом музее.-С.61.
  - 17.В.И. Дудченко.Киевский вещий Боян или князь Игорь – автор “Слова о полку Игореве”.-С.61.
  - 18.В.И. Дудченко.Гетман Украины П.Д. Дорошенко как литературный и исторический персонаж творчества А.С. Пушкина.-С.63.
  - 19.В.И. Дудченко.Символика исторических личностей Украины.-С.65.
  - 20.В.И. Дудченко.К вопросу об идентификации царевича Дмитрия, сына Ивана Грозного (криминально – историческое расследование).-С.66.
  - 21.В.И. Дудченко.Некоторые вопросы кельтской цивилизации.-С.67.
  - 22.В.И. Дудченко.Загадки улыбки Джоконды больше не существует!?-С.69.
  - 23.В.И. Дудченко.Нетрадиционная математика.-С.71.
  - 24.В.И. Дудченко.Концептуальный проект ”Подготовка десятиклассника для полёта в космос”.-С.71.
  - 25.В.И.Дудченко.Восстановление Земной цивилизации после глобальной катастрофы.-С.73.
  - 26.В.И. Дудченко. Экслибрис М.Шолохова.-С.74.
  - 27.В.И. Дудченко.Технические проблемы в третьем тысячелетии.-С.76.
  - 28.В.И. Дудченко.Проблемы технического отдела Украинского Университета в Москве в 2003-2005 гг.-С.79.
  - 29.В.И.Дудченко.Системная азбука Дудченко.-С.80.
  - 30.В.И. Дудченко.Фонографическая украинская азбука.-С.81.
  - 31.В.И. Дудченко.Расступись ВИКТОРИД - ТРИЗ идет!-С.82.
  - 32.В.И. Дудченко.Азиязбука “ВИКТОРИД”.-С.83.
  - 33.В.И. Дудченко.ВИКТОРИД и клоны растений.-С.84.
  - 34.В.С. Идзьо, О.Г. Храбан.Протоколы заседаний Украинского Исторического Клуба, в которых зафиксированы апробации Международной общесистемной азбуки “Викторид”. -С.84.
  - 35.В.И. Дудченко.Стихосложение ВИКТОРИД.-С.90.
  - 36.В.И. Дудченко.Музыкальная общесистемная азбука ВИКТОРИД.-С.96.
  - 37.В.И.Дудченко.Графика в системе “ВИКТОРИД”.-С.99.
  - 38.В.И.Дудченко.Историческое военное обмундирование и оружие.-С.105.
- Научные статьи коллектива УУМ.**
- 39.В.С. Идзьо.Анализ источников по вопросам исторического развития Украинской диаспоры в России.-С.112.
  - 40.Б.Г. Чопик.“Сохранение национальной культуры в иноэтничном окружении” (На примере украинских общин в северной Америке и Канаде).-С.122.
  - 41.В.М. Кабузан.Заселение Новороссии в XVIII- начало XX вв. (1719-1917гг.) и изменения в этническом составе ее населения.-С.124.
  - 42.В.С. Артюх, В.С. Идзьо. К вопросу о локальном варианте кельтской культуры верхней части Днестра.-С.125.
  - 43.Е.Е. Ширяев.Славянизация балтов.-С.127.
  - 44.В.С. Идзьо, В.С. Артюх.Археологические исследования на Среднем Днестре в контексте изучения перехода от язычества к христианству на Евразийском континенте (май-сентябрь 2000г.).-С.130.
  - 45.Б.Н. Флоря.Киевская митрополия и Россия в середине 20-х гг. XVII века.-С.138.
  - 46.П.П. Кононенко.Украиноведение в обустройстве национального образования Украины.-С.142.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**

Том IV

Москва – 2003

**Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2004.Том IV.
Зміст опублікованих наукових праць:**

- 1.В.Ідзьо.Український Університет м Москви (УУМ) -10 років звитяжної праці (1992-2002).-С.8.
- 2.П.Кононенко.Наказ №2 від 28 листопада 2002 року Голови Вченої Ради з нагоди 10-ти річчя Українського Університету м.Москви (1992-2002).-С.22.
- 3.П.Кононенко. Творчий шлях Українського Університету м.Москви, як української науково-освітньої організації в Росії за 10 років.-С.24.
- 4.В. Ідзьо.І Міжнародна наукова конференція “Кельтська цивілізація на території України”. (21-22 травня 2002 р.Львів).-С.49.**
- 5.В.Ідзьо. Історія вивчення вченими Кельтської цивілізації на теритрії України.-С.53.
6. Г. Кобаль. Проблеми і сторії кельтів у новітній українській історіографії.-С.68.
- 7.В. Дудченко. Некоторые вопросы кельтской цивилизации.-С.70.
- 5.В.Ідзьо.Роль кельтської цивілізація в еволюційному процесі населення Західної, Центральної та Східної Європи.-С.74.
- 6.М.Бандрівський.С.Йосипишин. Кельти на Заході України.-С.109.
- 7.В.Ідзьо. В. Артюх. До питання походження Збручанського ідола.-С.114.
- 8.Г.Марченко. В.Ідзьо.До проблеми кельтсько-слов'янської духовної культури Східної Європи.-С.117.
- 9.В.Ідзьо. Кельтська релігійна культура та духовність на території України (IV-III ст. до н.е. – II- III ст .н.е.).- С.121.
- 10.В.Ідзьо. І Міжнародна наукова конференція “Українсько-російські відносини на зламі тисячоліть”. “Рік України в РФ” (5-6 червня 2002 р.Івано-Франківськ).-С.135.**
- 11.О.Гуцул. Діаспора в українсько-російських відносинах: важіль тиску чи чинник співробітництва?-С.149.
- 12.М. Семиряга. Украинская диаспора в странах СНГ и ее перспективы.-С.155.
- 13.А.Стародуб . Холмські єпархіальні інституції в Росії 1918 р. (за матеріалами Генерального консульства Української держави в Москві).-С.168.
- 14.О.Храбан. Український сепаратизм.-С.170.
15. Н.Терес.Концепція національної держави і процес національно-державного будівництва в сучасній Україні.-С.180.
- 16.О.Григорович.Джерела української гаманітарної думки в Росії.-С.184.
- 17.В.С.Ідзьо. Українці в Росії - історія, сучасний стану та перспектива розвитку в “Рік України в Російській Федерації”. (XVIII-XXI ст.).-С.186.
- 18.І.В.Овчар. Українське питання в Росії (кінець ХХ - початок ХХІ століття).-С.195.
- 19.А. Погрібний. Ще раз про національне виховання.-С.198.
- 20.В.С.Ідзьо. Аналіз сучаного стану та перспективи розвитку Української Греко-Католицької Церкви в Москві та регіонах Російської Федерації (2001-2005 роки).-205.
- 21.Я. Калакура. Історичні засади Укрпаїнознавства як науки і навчальної дисципліни.-С.214.
- 22.В.Мудрак. Історіософський підхід до етнічного розвитку України в системі “індивідуальне-суспільне”.-С.221.
- 23.В.Ідзьо. Українці в Сибірі.(Омська, Томська, Новосибірська області).-С.226.
- 24.О.Ф.Нирко. Ялтинський музей кобзарства Криму та Кубані.-С.228.
- 25.В.Ідзьо. Симон Петлюра на шпальтах громадсько-політичного журналу українців Росії “Украинская Жизнь”. (1912-1916 роки).-С.233.
- 26.Т.Біла. Ю. Білий. Професор Львівського університету Микола Чайковський і академік ВУАН Михайло Кравчук та їх внесок у розвиток мови української математики.-С.241.
- 27.С.І.Шевченко. Історія зовнішньоекономічних зв'язків Радянської України в дослідженнях учених діаспори II половини ХХ століття.-С.249.
- 28.Д.Донцов.Питання освіти в середній школі у світлі українсько-російських відносин на зламі тисячоліть.-С.251.
- 29.І.Ворончук.Історична демографія України XVI-XVIIст.: стан, проблеми, перспективи.-С.253.
- 30.В.Ідзьо.Товариство української культури “Джерело” Нижнього-Новгороду.-С.257.
- 31.Л.Ярьсько. Українознавство – предмет і методологія освіти та виховання в середній школі.-С.259.
- 32.В.Дорошенко. Від перших "черкас" (До історії національно-культурного Центру українців Башкортостану "Кобзар").-С.262.
- 33.В.Ідзьо. Леся Українка на шпальтах часопису московських українців “Украинская Жизнь”.-С.267.
- 34.М.Голець. Поняття «Осязання» в літературних пам'ятках в Україні в XI–XVII ст. та необхідність його поновлення в українській мові.-С.270.
- 35.Я.Коземчук. Українсько-канадські взаємини в 1991-2001 роках.-С.274.

- 36.В.Ідзьо. “Українізація”- фактор задоволення національних та культурних потреб українського народу - чи терористична провокація більшовиків?-С.282.
- 37.А.Гниденко.К.Мазлумян . Проблемы, перспективы развития украинской культуры на Черноморском побережье Кавказа.-С.288.
- 38.В.Лещенко. Проблемы и перспективы Общества украинской культуры г.Владивостога.-С.290.
- 39.В.Ідзьо.Світове українство на шпальтах часопису московських українців “Украинская Жизнь”.-С.293.
- 40.В. Сіверс. Національна ідея як особистісний міф.-С.297.
- 41.П.Коваль. Письменники по за межами істини.-С.312.
- 42.Т.Донцова.Героїчний епос Бориса Грінченка: психологічні підвалини героїчної особистості.-С.315.
- 43.В.Даниленко. Ю.Телячий. Культурно-освітня діяльність Петра Холодного (1876-1930).-С.318.
- 44.Н.Науменко. Українознавство в системі вищої освіти.-С.329.
- 44.О.Ковальчук Проблема освіти й освіченості українців Канади і США (кінець XIX- початок 40-х років ХХ ст.).-С.334.
- 45.Я.Коземчук.Організаційна структура українських громадських організацій в Канаді в 1991-2001 рр.-С.355.
- 46.Р.Чайка. Музей Археології Львівського національного університету імені Івана Франка.-С.358.
- 47.В.Ідзьо.VI Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. 28-29 листопада 2002 р., присвячена 10-річчю з дня заснування Українського університету м.Москви.(1992-2002). -С.367.
- 48.В.Ідзьо.Українська діаспора в Росії в 1912-1916 роках на шпальтах часопису московських українців “Украинская Жизнь”. -С.374.
- 49.Г.Кожолянко. Онова світопогляду українців.-С.380.
- 50.В.Ідзьо. Історико-статистичний аналіз джерел чисельності українського населення в Росії (XVII-XXI ст.).-С.384.
- 51.А.Галащук.Костенко – поет дисидент.-С.390.
- 52.Т.Крамарчук.Башкирський період Академії наук УРСР та внесок її науковців ц вивчення життя і побуту українських переселенців регіону (1941-1943)-С.393.
- 53.С.Кучеренко. Про феномен мови.-С.396.
- 54.И.Шульга.Поселение украинцев в Саратовском Поволжье (XVIII- начало ХХ вв.)-С.399.
- 55.Н.Аксьонова. Актуальні проблеми вивчення етнології Слобожанщини.-С.402.
- 56.О.Олійник.Основні напрямки розвитку трудового законодавства в 20 роках ХХ століття в Україні.-С.406.
- 57.В.Дудченко.Периодическая общесистемная азбука знаков, символов, понятий “ВИКТОРИД”- как основа украинознавства. –С.408.
58. В. Ідзьо. Іван Франко на шпальтах часопису українців Росії “Украинская Жизнь”.-С.412.
- 59.О.Кожелянко, А.Мойсей.М.С.Грушевський – дослідник витоків культури українців.-С.419.
60. В.Кочубей. Українці в історії Російської держави.-С.424.

Історія України: шлях з глибини віків.

- 61.В.Ідзьо. Белинний епос про Українську державу в IX-XIII ст. (ретроспективний аналіз джерел).-С.427.
- 62.Б.Тимошук. Черняховская культура и древности культуры Карпатских курганов. (по материалам Черновицкой обл.).-С.429.
- 63.В. Рудий. Селища Древлан на Житомирщині. (За матеріалами досліджень 1999 року).-С.433.
- 64.В. Стецюк. Сліди прадавнього неселення України в топоніміці.-С.438.
- 65.Т.Петрова. Свято Рода.-С.451.
- 66.Р.Терпиловський. Деякі зауваження з приводу проблеми походження слов’ян.-С.459.
- 67.В.Артюх. В.Ідзьо. Печерні язичницькі культові центри на Прикарпатті та Подністров’ї.-С.469.
68. В.Ідзьо. Народне господарство Української держави IX-XIII століть.-С.457.
69. Р.Чайка.Стародавня історія Жидачівщини.-С.478.
70. В.Ідзьо.Тевтонський Орден, Польша, Литовсько-Руська держава.-С.485.
- Політичні взаємовідносини в Центрально-Східній - Європі в XV столітті.
71. В. Кочыко. Гені космопави. (До історії подвижницького життя О.Г.Шаргея — Ю.В.Кондратюка).-С.490.
- Наукові праці Технічного Відділу**
- 72.В. Дудченко. Проблемы технического отдела Украинского Университета г. Москвы в 2003-2005 гг.-С.493.
- 73.В.Смичок.А.Бурнаев. Комплекс исследовательского оборудования для аэрологического зондирования атмосферы.-С.494.
74. В.Дудченко.Техническая наука в III тысячелетии.-С.507.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том V

Москва, 2004

Розділ I. Матеріали міжнародної наукової конференції

“Українська держава – етапи розвитку”.

- 1.В.С.Ідзьо. “Українська держава – етапи розвитку”.-С.4.
- 2.Я.В.Пилипчик. Становлення Київської Русі (IX – I пол. X ст.).-С.7.
- 3.В.С.Ідзьо. “Велика чи Біла Хорватія” – VI-X століття. До з’ясування питання етногенезу й етнотворення Прикарпатських та Далматійських хорватів.-С.15.
- 4.О.В.Огірко. Вплив християнства на державотворення в Україні.-С.28.
- 5.В.С.Ідзьо. Володимир Володарович – фундатор Галичини.-С.31.
- 6.А.Шийчук.До питання південних кордонів Галицької Русі за матеріалами візантійської історіографії XII-го століття.-С.62.
- 7.В.С.Ідзьо. Ярослав Осмомисл – князь Галицький.-С.71.
- 8.Р.Чайка Оборонні споруди літописного Щекотина українського розточчя.-С.87.
- 9.В.С.Ідзьо. Суспільні відносини та стани в Українській державі в IX-XIII століттях.С.88.
- 10.Г.Ю.Храбан, О. Г. Храбан. Селянська війна на Україні в 1768-1769 рр.-С.89.
- 11.Л.В.Єременко,В.З.Деревінський. К. Розумовський – останній гетьман Лівобережної України.-С.128.
- 12.І.В.Глібовицький. Творча постать Ісидора Воробкевича у літературній спадщині Івана Франка та музикознавчих дослідженнях Станіслава Людкевича.-С.129.
- 13.Р.Т.Шамагало Мистецька освіта і державотворення в Україні 1917-1920-х років: дотичні та паралелі.-С.131.
- 14.Ж.В.Мина.Явище “отаманії” в період директорії УНР: причини виникнення та вплив на наслідки національно-визвольних змагань українського народу 1917-1921 рр.-С.138.
- 15.В.С.Ідзьо.Українська Повстанська Армія – аналіз свідчень німецьких та радянських архівних джерел.-С.141.
- 16.Б.Г.Чопик. Головні засади навчання в американських школах зосереджуються на визначенні того, що саме є оце добре навчання.-С.150.
- 17.М.Лабунька. ООН як фактор у державотворенні України – з перспективи українського політичного емігранта.-С.151.
- 18.В.С.Ідзьо. Роль керівництва УПА та політичного проводу ОУН у створенні Української Головної Визвольної Ради в світлі аналізу джерел та оцінках визначних її діячів (1944-2004).-С.153.
- 19.Є.О.Руденко. Порівняльна характеристика інформаційного права України та Європи.-С.164.
- 20.о.В.Зінько,ЧСВВ,о. М.Коваль,ЧНІ,В.Андрушко, О.Огірко. Вклад української церкви у розбудову держави.-С.168.
- 21.В.В.Чекалюк. Україномовна преса США, її вплив на українські часописи (творення української державності).-С.171.
- 22.О.Ф. Нирко. Гетьманська бандура кубанського майстра.-С.174.
- 21.М. Бабін. Національне відродження в Україні наприкінці 1980-х початку 90-х років.-С.177.
- 22.С. В. Кучеренко. Становлення і сучасне розуміння української ідеї.-С.180.
- 23.В. Афанасьєва. Релігійний аспект передвиборних програм в Україні: парламентські вибори 2002 року.-С.182.
- 24.В.С. Ідзьо. Іван Франко на шпальтах часопису українців Польщі “Український Календар”(1957-1986).-С.185.
- 25.О.Гуцул. Етнополітичні проблеми АРК як чинник сучасних українсько-російських взаємовідносин.-С.187.
- 26.В.С. Ідзьо. Історія боротьби УПА на Закарпатті та проблема перепоховання полеглих воїнів УПА в Бірчі в січні 1946 року.-С.189.

Розділ II. Наукові статті технічного відділу.

- 27.Б.Сендецький.”Моделювання та прогнозування епідеміологічних ситуацій в біосфері.”-С.191.
- 28.В.И. Дудченко. Повышение эффективности коррекции речи в режиме «видимой речи» на персональном компьютере в комплексе с обучением ученика как «ведомого» партнера.-С.194.
- 29.В.Д. Смичок. Оценка реальности контролируемого полета человека на планеты звездных систем.-С.195.

Розділ III. Інформаційні статті.

- 30.В.С. Ідзьо Презентація наукових праць Українського Університету, Українського Історичного Клубу м. Москви в Івано-Франківській державній науковій бібліотеці.-С.197.
- 31.В.С.Ідзьо.Презентація Наукових Вісників Українського Університету та Українського Історичного Клубу, монографій членів УІК та співпрацівників УУМ в Науковій Бібліотеці Львівського Національного Університету ім. Івана Франка.-С.198.
- 32.В.С. Бойчук. Презентація монографії професора Віктора Ідзьо “Українська держава в IX-XIII столітті” у Львові.-С.199.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том VI

Москва | 2004

Розділ I. Праці наукових читань, присвячені 132-ій річниці від дня народження Соломії Крушельницької.

1. Д. Білавич. Наукові читання, присвячені 132-ій річниці від дня народження Соломії Крушельницької.-С.4.
2. Г. Тихо баєва. Соломія Крушельницька 1872-1952.-С.4.
3. Л. Кияновська. Традиції Соломії Крушельницької у сучасному Львівському театрі опери і балету: здобутки і втрати.-С.8.
4. В. Ідзьо. Музична культура Галичини в 20-30 роках ХХ століття згідно свідчень часопису “Боян”.-С.9.
5. Д. Білавич. 1904 рік у житті Соломії Крушельницької.-С.11.
6. О. Кирик. У місті над Невою (Соломія Крушельницька у Санкт-Петербурзі).-С.14.
7. В. Ідзьо. Музична культура Галичини в 20-30 роках ХХ століття згідно свідчень часопису “Музичні Вісті” .-С.16.
8. М. Зубеляк. Соломія Крушельницька в Аргентині (огляд матеріалів фондової збірки Музично-меморіального музею С. Крушельницької у Львові).-С.18.
9. Я. Горак. Львівські виступи Соломії Крушельницької 1903 року у музично-критичній оцінці Анатолія Вахнянина.-С.20.
10. В. Ідзьо. Музична культура Галичини в другій половині 30 років ХХ століття згідно свідчень часопису “Українська Музика”(1937-1939) .-С.23.
11. М. Зубеляк. Олександр Мишуга – педагог.-С.28.
12. Л. Яросевич. Вірш Т. Шевченка “Ісаїя. Глава 35. (Подражаніє)” і кантата М. Лисенка “Радуйся, ниво непоплитая” (До питання поетичної та музичної інтерпретації Біблійного тексту). Подражаніє 11 псалму.-С.30.
13. Л. Горенко-Баранівська. Музична культура козацько-гетьманської держави другої половини XVII–XVIII ст.-С.47.
14. О. Нирко. Думний епос у Кубанському Краї.-С.52.
15. Л. Яросевич. Летить “Дударик” у Париж на крилах мрій і пісень!-С.59.
16. М. Жишкович. Валерій Висоцький та його учні.-С.60.
17. О. Нирко. Ялтинська “Українська трупа”.-С.68.

Розділ II. Наукові праці історичного відділу.

18. О. Шалагінова. До питання про ідентифікацію трипільської таблички з с. Лишнівки на Волині.-С.84.
19. Б. Чопик. Від бродників до козаків.-С.88.
20. С. Шевченко. Забезпечення духовних потреб сербів у Центральній Україні (др. пол. XVIII ст.).-С.96.
21. О. Храбан. Сталін готувався захопити Європу.-С.99.
22. В. Ідзьо. Відношення Організації Українських Націоналістів та командирів УПА до формування німецькими окупантами України дивізії “Галичина” в світлі німецької військової документації та радянських військових архівів.-С.102.
23. П. Кононенко. До єдності – через багатоманітність.-С.106.
24. В. Ідзьо. Військова стратегія, тактика та озброєння УПА згідно аналізу свідчень німецьких та радянських архівних джерел.-С.117.
25. В. Ковалик. Голгофа митрополита Йосифа Сліпого.-С.117.
26. В. Бондаренко. Українські лісівники в Росії.-С.122.
27. С. Онуфрив. Україна – США: випробовування партнерства (за матеріалами українських і американських мас-медіа).-С.125.

Розділ III. Наукові праці філологічного відділу.

28. А. Медвідь, Ф. Медвідь. Державний статус української мови: політико-правові підстави.-С.130.
29. В. Ідзьо. Візантійська література в IV- XV століттях, та проблема зародження та становлення християнської культури.-С.132.
30. С. Шевченко. Кировоградская область в украинско-сербских литературных связях (вт. пол. XIX – 80-е гг. XX вв.).-С.136.
31. В. Ідзьо. Іван Франко на шпальтах літературного та науково-популярного часопису українців Польщі “Наша Культура”(1958-1982).-С.140.

Розділ IV. Наукові праці технічного відділу.

32. В. Смичок. Адаптивна антена радіо-теодоліта пасивної локації для дослідження метеорологічних процесів у вертикальному профілі атмосфери.-С.148.
33. В. Дудченко. Аналіз капель жидкості (топлива, масел, води) для заправочних автостанцій.-С.152.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том VII

Москва 2005

Розділ 1.

Наукові праці Історичного відділу.

1. В.О. Кобилах. Що ж таке санскрит? Які найперші аксіоми українського санскриту?.-С.4.
2. М.Д. Пришляк. Вступ до філософії.-С.19.
3. В. С. Ідзьо. Аналіз історіографії з питань соціально-економічного, політичного становлення та розвитку Галицької держави (III-XIII ст.).-С.34.
4. В. Сніжко. Міфологія – вивчення людської минувшини, закарбованої у переказах.-С.51.
5. В.С. Ідзьо. Правові, економічні взаємовідносини князів з боярством, міською громадою в Галицькій державі у XII-XIII століттях згідно зі свідченнями джерел і висновків історичної та археологічної науки.-С.60.
6. П. Радковець, І.Радковець. Підземний Львів.-С.81.
7. В.С. Ідзьо. Українська держава в час правління великого київського князя Святослава Ігоровича через призму візантійських джерел 60-70 років X століття.-С.83.
8. Я.Р. Дашкевич. Українське козацтво в інтерпретації ненаукових стереотипів.-С.88.
9. В.С. Ідзьо. Адміністративний устрій Української держави в XIII столітті.-С.94.
10. Ю. Смирний. Алімпій Печерський і Андрій Рубльов у традиції українського ікон описання.-С.107.
11. В.С.Ідзьо. Репресивна сутність партійно-політичної та військово-поліцейської системи СРСР проти національно-визвольного руху: УГВР, ОУН, УПА згідно зі свідченнями надзвичайно таємних документів Головного Архіву Російської Федерації.-С.118.
12. О. Ф. Нирко Андрій Цемко – митець із Ялти.-С.160.
13. Чопик Б. Г. Серйозні студії діаспорної літератури в Україні.-С.166.

Розділ 2.

Філологічні статті.

14. С. Г. Борзенко Роль концептуальних схем у формуванні комунікативної компетенції в іншомовній аудиторії.-С.167.
15. А.Ю. Пономаренко Тарас Шевченко і мови.-С.172
16. Б.Г. Чопик Маркіян Шашкевич і мовне відродження в Галичині.-С.175.
17. О. Делікатний. Сім'я як первинна ланка та модель державного устрою і світового співтовариства.-С.176.

Розділ 3.

Наукові праці технічного відділу.

18. Р.І. Мокрик .Технології викладання математики у професійних закладах освіти.-С.181.
19. В.И. Дудченко. Основной Периодический закон преобразований материальных и нематериальных объектов и процессов.-С.185.
20. В.Д.Смичок. Розпізнавання слабких дискретних радіолокаційних сигналів за допомогою закону розподілу Пуассона.-С.186.

Розділ 4.

Рецензії.

- В.С. Ідзьо. Рецензія на працю кандидата економічних наук Тараса Каляндрука “Таємниці бойових мистецтв України”.-С.189.
- Б.Г. Чопик. Слово нащадкам і шаблі тополь .-С.190.
- В.С. Ідзьо. Рецензія на працю Віталія Процюка “Книга Пам’яті 1944-2004”.-С.192.

Розділ 5.

Інформаційні статті.

- Д.С. Богуш, В. С. Ідзьо .Презентація праці Віктора Ідзьо “До історії однієї могили на Закарпатті” в Інституті Українознавства Міністерства освіти і науки України (Київ 27-28 грудня 2004р.).-С.195.
- О. Веселова. Інститут Історії України Національної Академії Наук.-С.196.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том VIII

Москва 2015

Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2005. Том VIII.

Зміст опублікованих наукових праць:

Розділ I. Наукові праці історичного відділу.

1. В. Ідзьо. Історико-психологічні методи вчених Українського Університету по питаннях налагодження співпраці з державними науковими та освітніми організаціями Російської Федерації та України.-С.4.

2. о.М.Пришляк. Філософія святого Томи з Аквіну. Святий Аврелій Августин.-С.10.

3. О.Огірко. Християнсько-антропологічні аспекти формування особи.-С.23.

В.Ідзьо. Прокопій Кесарійський про візантійсько-українські відносини в VI столітті н.е.-С.32.

4. О.Федоренко. Геополітичні дослідження в українознавстві.-С.38.

4. П.П.Кононенко. Національна ідея, нація, націоналізм.-С.46.

5. В.Ідзьо. Політичні взаємовідносини Української держави з Візантійською імперією через призму взаємовідносин з іншими державами в IX - в першій половині X століття.-С.81.

6. Л.Горенко-Баранівська. Глобалізація та її значення в культурно-освітньому процесі України.-С.84.

7. В. Ідзьо. Особливості розвитку Візантійської імперії в IX-XII століттях.-С.86.

8. о.М.Пришляк. Аристотель (384-322). Вступ до філософії.-С.89.

9. В.Ідзьо. "Хронографія" Феодана IX століття та історія візантійського суспільства IV початку IX століття.-С.104.

10. Ю. Фігурний. Діяльність гетьмана І.Мазепи в контексті українського державотворення: досягнення і прорахунки.-С.106.

11. В. Ідзьо. Адміністративний устрій в Українській державі в час короля Данила.-С.109.

12. О.Ярошинський. Передумови національної революції на Волині.-С.113.

13. В. Коротя-Ковальська. Музика та спів в становленні та розвитку національної освіти.-С.128.

14. О. Нирко. Кубанський кобзар Конон Йорж (1898-1963).-С.133.

15. В.Ідзьо. Візантійська поезія в IV-X століттях.-С.141.

16. Т.Молчанова. Музичне життя та освіта в Галичині (XIX-XX ст.). Становлення і розвиток мистецтва акомпанементу.-С.149.

17. В.Ідзьо. Сатиричний жанр, епіграми, епістолографія у Візантійській імперії в IV-XV століттях.-С.157.

16. Б. Безкоровайний. Пам'яті Василя Безкоровайного. (ювілейна стаття до 125-и річчя від дня народження)-С.160.

17. П.Сікорський. Перший Український Педагогічний Конгрес (1935р.) і сучасні проблеми в освіті України.-С.163.

18. Б.Чопик Глобальні проблеми человечества: образование и воспитание.-С.171.

Розділ II. Наукові праці філологічного відділу.

18. В.Кобилух. Наша мова – від санскриту? – Ні, набагато давніша!.-С.173.

19. А.Пономаренко. Лінгвокультурна специфіка фразеологізмів із деминутивами та аугметативами.-С.180.

20. Т.Кононенко. До питання визначення основної літературної форми філософських творів Григорія Сковороди.-С.182.

21. В.Ідзьо. В.Т.Наріжний, як основоположник українського роману (до 225 ліття з дня народження).-С.185.

22. С.Шевченко. Відомі письменники в культурних зв'язках Центральної України та Росії XIX-XX ст.-С.189.

23. С. Борзенко, Л. Бабаєва, Л. Климук. Роль комплексного підручника "Спілкуємося українською" у формуванні українознавчої компетенції англомовних слухачів.-С.193.

24. Н.Баран. Весілля в селі Лабова на Лемківщині.-С.195.

Розділ III. Наукові праці технічного відділу.

25. В.И.Дудченко, В.С.Идзьо. Фонографическая украинская азбука как фактор выражения техническими средствами перевода на иностранный язык.-С.197.

26. В.Д.Смичок. Контроль польоту аерологічного радіозонда з врахуванням поправки на кривизну землі і рефракцію радіохвиль. Методи контролю за чинними аерологічними стандартами.-С.198.

Розділ IV. Інформаційні статті.

27. С.Борзенко. Міжнародний науковий колоквиум "Прикладна лінгвістика в умовах глобалізації університетської освіти". (26 вересня – 2 жовтня 2004 р., Львів-Феодосія)-С.2002.

28. В. Ідзьо. Презентація VI тому Наукового Вісника Українського Університету, М.2004 в Львівському музеї ім. Соломії Крушельницької 3 лютого 2005 року.-С.203.

29. О.Огірко. Міжнародна науково-богословська конференція у Львові.-С.205.

30. В.Ідзьо. Презентація VII тому Наукового Вісника Українського Університету, М.2005, в Університеті "Львівський Ставропігон".-С.207.

31. Б.Возницький. Історія музеїв Львівщини.-С.207.

32. В. Ідзьо. Український Історичний Клуб м. Москви - X років активної громадської праці. 1995-2005.-С.211.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том IX

Москва. 2005

Розділ I.

- 1.В.Ідзьо. Міжнародна наукова конференція "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України", 28-29 квітня 2005 р., Івано-Франківськ. – С.4.
- 2.В.Смичок.Орден бенедиктинців і його роль в історії Галицької Церкви.-С.6.
- 3.В.Ідзьо. Роль Кельтської цивілізації в еволюційному процесі та релігійному розвитку населення Східної Європи.-С.10.
- 4.М.Вуянко.Розвиток монастирів в Галичині.-С.26.
5. М.Паньків. Прикарпатські християнські пам'ятки.-С.31.
6. В.Ідзьо.Кельтська релігійна культура та духовність на території України (IV-III ст. до н.е. –II- III ст .н.е.).-С.39.
7. У. Головчанська. Утвердження християнства в Галицькому князівстві.-С.46.
- 8.Н.Грицишин.Становлення інституту опікунства в українському праві (IX – XIII ст.).-С.46.
- 9.Р. Лещишин. "Політика Австро-Угорщини щодо слов'ян у 1867 – 1918 рр."-С.52.
- 10.Т.Молчанова. Творчість Дениса Січинського у контексті соціально-художніх тенденцій музичної культури Галичини кінця XVIII – поч. XIX ст.-С.73.
- 11.Г.Карась. Збереження і розвиток української духовної музичної культури в західній діаспорі.-С.75.
- 12.О.Баран. Внесок сільської інтелігенції в організації календарних і громадсько-політичних свят у Галичині (20-ті – 30-ті рр. XX ст.).-С.80.

Розділ II. Наукові праці історичного відділу:

- 13.П.Кононенко.Національна ідея, нація, націоналізм. Українська нація і держава очима інших народів.-С.84.
- 14.В. Ідзьо. Готи та гепіди в Галичині в III-IV ст. н.е.-С.123.
15. Б.Чопик. Козаччина у щоденнику Ф. Лясоти з 1594р.-С.124.
16. О. Ярошинський. До питання про основні чинники української національної революції середини XVIII ст. (за матеріалами Волинського воєводства).-С.126.
17. Г. Цвенгош. За допомогою Господа Бога і в громадських інтересах Батьківщини.-С.140.
- 18.О.Макарчук.Виборні органи російської армії на території України в 1917 р. (до проблеми історіографії).-С.143.
- 19.К.Петреченко. Становлення та формування ідеологічних засад руху українських націоналістів.-С.146.
- 20.О. Романів. Проблеми вивчення та експонування матеріалів боротьби ОУН, УПА в музеях.-С.146.
- 21.Б.Зрайко. Ніхто не забутий. Ніщо не забуто?-С.162.
- 22.О.Романів. Засоби, методи та ідеологічні засади пропаганди ОУН – УПА в 1944-1949 рр. Аналіз підпільних видань із фондів Івано-Франківського музею ВЗПК.-С.168.

Розділ III. Наукові праці філологічного відділу.

- 23.В.Ідзьо. Формування українського народу та української мови за свідченнями філологічної та історичної науки.-С.175.
- 24.В.Кобилюх. Санскрит – ключ до вивчення праісторії української мови.-С.177.
- 25.В. Ідзьо.Український мовний ореол від Геродота до Нестора.-С.183.
- 26.В. Крижанівська. Вивчення української мови у вальдорфській початковій школі.-С.188.
- 27.С. Борзенко, Л. Бабаєва. Лінгвокультурологія та методика викладання української мови як іноземної.-С.199.

Розділ IV. Наукові праці відділу українознавства.

- 28.В.Ідзьо. Історико-літературний погляд на історію, літературу та культуру Білорусі.-С.203.

- 29.В.Коротя-Ковальська. Фольклор і закономірності розвитку культурно-історичного світу в українознавстві.-С.205.
- 30.Я.Кміт.Науковий потенціал інтегративного мислення фахівця в умовах інформаційного суспільства: Дидактичний аспект.-С.209.
- 31.Ю. Заячук. Напрацювання вищих українознавчих інституцій Канади в контексті їх творчого застосування для потреб сучасної освіти України.-С.212.
- 32.Я.Кміт. Фундаментальна підготовка фахівця: аспект формування професійного мислення.-С.216.
- 33.Н. Креденець. Специфіка легкої промисловості та її вимоги до професійної компетентності спеціалістів в Україні.-С.218.
- 34.Т.Козак. Формування загальноєвропейського освітнього простору і розвиток української освіти.- С.223.
- 35.Я. Кміт. Освіта України і Болонський процес: реалії і перспективи.-С.226.
- 36.Ю.Пігель.Реконструкція історичних сценічних костюмів як актуальна проблема сьогодення (на прикладі костюмів Соломії Крушельницької).-С.231.
- 37.Л.Горенко-Баранівська. Національна культура в розбудові громадянського суспільства в Україні.- С.231.
- 38.О.Федоренко. Україна і український світ як об'єкт геополітичних досліджень.-С.235.
- 39.Л.Старецька.Геоертичні та практичні аспекти ненасильницької зміни влади в контексті суспільно-політичних трансформацій України.-С.240.

Розділ V. Наукові праці філософського відділу.

- 40.О.М.Пришляк. Філософія мови.-С.243.
- 41.Т.Кононенко.Ідейні настанови Григорія Сковороди в методологічній культурі нової філософії. (до джерел історіографії філософських методологій).-С.245.
- 42.А.Зачепа.Детермінуючий вплив суспільства на закриті соціальні системи: соціально-філософський аспект.-С.250.
- 43.Т.Кононенко. Застосування принципу "Цілісної людини" Г.Сковороди в історико-філософській концепції В.Соловйова.-С.253.
- 44.В.Кобилух. Наші предки знали бога 150 тисяч років тому (філософський аспект проблеми).-С.260.

Розділ VI. Наукові праці технічного відділу.

- 45.В.Дудченко. "Умная" техніка ХХІ века.-С.264.
- 46.В.Смичок.Методи контролю в радіолокації.-С.265.
- 47.В.Дудченко.Основной Периодический закон преобразований материальных и нематериальных объектов и процессов.

Розділ VI. Інформаційні статті.

- 48.В. Ідзьо. I Міжнародна наукова конференція "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі". Ялта, 5-9 червня 2005 р.-С.267.
- 49.А.Мануйленко. Політичні погляди українського козацтва в ХVІІ ст.-С.269.
- 50.В.Ідзьо.Презентація VІІІ тому Наукового Вісника Українського Університету м. Москви та монографії "Галицька держава: процеси етнотворення та становлення (ІІІ-ХІІ ст.)"27 вересня 2005 року в Університеті "Львівський Ставропігон" (УЛС).-269.
- 51.А.Мануйленко.Люблінська унія та її історичне значення.-С.270.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том X

Москва, 2006

**Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2006. Том X.
Зміст опублікованих наукових праць:**

Частина I. Праці присвячені 60-ти літтю трагедії УГКЦ.

1. В.Ідзьо. Зародження, становлення та кристалізація християнства на території Галичини (III – XIII ст.). - С.7-11.
2. Г.Сагач. Золота Троянда Христового Саду - свята рівноапостольна велика княгиня Ольга. - С.11-28.
3. У.Скальська. Останній внук Сильвестра Лепкого – видатний громадсько-політичний діяч Сильвестр Ремеза. - С.28-32.
4. Г.Сагач. Нев'януца Лілея Христового Саду – свята праведна діва Іулянія, княгиня Ольшанська. - С.32-33.
5. М.Пришляк. Вплив християнства на філософію. - С.33-36.
6. Г.Сагач. Свята рівноапостольна велика княгиня Київська Ольга (бл. 890 – 969 рр.). - С.36-42.
7. Н.О. Назар. Деякі аспекти щодо можливості викладання географії в світлі християнської моралі. - С.42-44.
8. Г.Сагач. Нев'януца Лілея Христового саду. Присвячується праведній Іулінії, княгині Ольшанській. - С.44-50.
9. В. Ідзьо. Короткий нарис історії УГКЦ – за свідченнями джерел російських архівів. - С.50-51.
10. Г. Сагач. Екологія духу і екологія слова у логосфері сучасної культури. - С.51-64.
11. В.Ідзьо. Григорій Сковорода та Паїсій Величковський – українські світочі XVIII століття. - С.64-89.
12. У.Скальська. Маркіян Шашкевич і сучасність. - С.89-94.
13. В.Ідзьо. Греко-Католицька громада “Різдва пресвятої Богородиці” в Москві в 1912-1922 роках – згідно свідчень джерел московських архівів. - С.94-113.
14. У.Скальська. Трагічна історія Почаївської лаври продовжується! - С.113-116.
15. Б.Коробко. Слово про слово. - С.116-117.
16. Н.Турик. Проблеми соціалізації особистості в суспільстві. – С.117-123.

Частина II. Праці присвячені I Міжнародній науковій конференції в Ялті.

17. В.Ідзьо. I Міжнародна наукова конференція “Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі”. Ялта, 5-9 червня 2005 р. - С.124-128.
18. В.Артюх. О. Нирко на шпальтах Наукових Вісників Українського Університету та Українського Історичного Клубу м.Москви. - С.128-130.
19. В. Ідзьо. Бандурист- педагог Олексій Федорович Нирко – на шпальтах Нью-Йоркського квартальника “Бандура”. - С.130-136.
20. Н.Барабаш. До історії вивчення кобзарства: фонд Миколи Білозерського. - С.136-137.
21. Ю.Котляр. Кобзарство в часи радянського тоталітарного режиму. - С.137-139.
22. В. Ідзьо. Українська кобзарська культура згідно свідчень наукових праць помічених в Наукових Вісниках УІК та УУМ. - С.139-142.
23. С.Набок. Традиції кобзарства в українській культурі і театр М.Старицького. Точки дотику. - С.142-144.
24. Д. Ковальчук. Кобзарство в церковно-релігійній традиції українського народу. - С.144-146.
25. Б. Жеплинський. Кобзарство - еліта українського народу. - С.146-148.
26. С. Зозуля. Участь кобзаря Т.М.Пархоменка у культурно-мистецькому житті Ніжина початку ХХ ст. - С.148-150.
27. І.Дмитрук. Переклад як жанрово-видова категорія художньої творчості в бандурному мистецтві. - С.150-155.
28. І. Волошин. Кобза та бандура: назви та значення. - С.155-157.
29. О. Нирко. Ізот Діброва, лицар кубанського кобзарства. - С.157-164.
30. В. Січко. “Муніципальний колегіум –духовний центр формування та розвитку кобзарського мистецтва на Миколаївщині”. - С.164-170.
31. В. Мішалов. Леонід Григоревич Гайдамака та його роль у становленні Харківської академічної бандури. - С.170-175.
32. А. Горняткевич. Кобза, бандура, кобза-бандура, “кобза” та (знов) кобза. - С.175-184.
33. В. Ідзьо. Засновник кобзаського мистецтва у повоєнній Польщі – Петро Лахтюк, за свідченнями матеріалів газети “Наше Слово”(1961-1970). - С.184-186.
34. В. Мормель. Попередні результати дослідження двох експонатів музею кобзарства.
35. Н. Безкоровайна. Шлях кобзарів – це шлях народу! - С.186-192.
36. О.Попович. Бандурні традиції Перемишля. - С.192-196.
37. Б.Попович. Міжнародні фестивалі бандурної музики в Перемишлі. - С.196-198.
38. З.Ковалюк. Історія розвитку кобзарства. - С.198-200.

Частина III. Праці історичного відділу.

39. М.Недюха. Методологічна функція системного підходу у вивченні історичних типів ідеології.- С.200-217.
40.Т. Єрмашов. Дукачі як вид декоративно - прикладного мистецтва та елемент ансамблю прикрас. -С.217-238.
41.В. Ідзьо. Діяльність Дмитра Богуша – як Голови Вроцлавського відділення Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі. -С.238-244.
42.Б. Чопик.Й.Г.Гердер:національне пробудження німців та призначення України.-С.244-249.
43.В.Ідзьо.Олександр Дзигар - український громадський діяч в Харбїні та Москві.-С.249-251.
44.К. Петриченко. Еволюція ідеології ОУН у 1941–1944 роках.- С.251-264.
45. П.Коваль. Противник-колаборант чи союзник? – С.264-271.

Частина IV. Праці філологічного відділу.

46. Ю.Мосенкіс. Мова Трипільської культури: Сучасний стан дослідження.-С.271-273.
47.С.Наливайко.Українське прїзвище Ідзьо на індо-арїйсько-угорському тлі.- С.273-281.
48.В. Кобилах. Праїсторія назви хїмії та хїмії.- С.281-291.
49.С.Борзенько.Професїйний діалог в іншомовній аудиторїї.- С.291-296.
50.В.Пустовїт. Українська письменницька мемуаристика ХІХ ст. Здобутки і втрати.-С.296-303.
51.З.Бичко.Наша мова- дар господній.-С.303-305.

Частина V. Наукові праці відділу українознавства.

- 52.П.Кононенко Національна ідея – нація – націоналізм- фундамент створення суверенної України.-С.305-332.
53.О.Федоренко. Геополїтичні дослідження в українознавствї.-С.332-342.

Частина VI. Праці технічного відділу.

- 54.В. Дудченко. Основной Периодический закон преобразований материальных и нематериальных объектов и процессов.-С.342-345.
55.В.Смичок.Програмні засоби фільтрації розділення каналів телеметрії радіолокаційної станції.-С.345-346.
56.Н.Креденець. Специфіка легкої промисловості та її вимоги до професїйної компетентності спеціалїстів в Україні.-С.346-355.

Рецензїї.

- 57.В.Ідзьо. Рецензїя на монографїю Ростислава Шмагала “Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ столїття: структурування, методологїя, художні позиції “.Львів. 2005.-С.355-356.
58.О.Федоренко. Рецензїя на книгу В.Снїжка”Брама”.-С.356-358.
59.В. Ідзьо. Рецензїя на монографїю Андрїя Зачепи “Українська армія і суспїльство: морально-психологїчний та філософський аспекти”.-С.358-360.

Інформаційні статті.

- 60.С.Борзенько. Місце прикладної лїнгвістики у мовознавствї.-С.360-361.
61.В.Ідзьо.Концепція кафедри Українознавства факультету Прикладної лїнгвістики університеу “Львівський Ставропїгїон”.-С.361-364.
62.А.Мартинюк Українознавчий центр Товариства “Знання України. 10-років діяльності.-С.364-367.
63.В.Коротя-Ковальська. Виразник сучасної української культури, трїо “Золотї Ключї”.-С.367-368.
64.В.Ідзьо. Презентація Науковго Вісника Українського Університету (УУМ) Том ІХ.М.2005 в Інститутї Фїзкультури в Львовї 10 лютого 2006 року. -С.368.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МОСКВІ
УКРАИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ В МОСКВЕ

НАУКОВИЙ ВІСНИК УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК УКРАИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Том XI

Москва, 2006

Науковий Вісник Українського Університету в Москві. М.2006.Том XI.
Зміст опублікованих наукових праць:
Наукові праці філософського відділу
присвячені 60- ти літтю трагедії Української Греко-Католицької Церкви
(1946 – 2006 рр.).

1.о. П. Кам'янський. Позиція та діяльність єпископа Г. Хомишина в період Другої світової війни (1939 -1945 рр.). - С.6-10.

2.В. Милусь. Руська Православна церква на Волині у повоєнний період. - С.10-16.

3.о. М. Пришляк. Софістика. - С.16-19.

4.о.П. Кам'янський. Станіславський владика Григорій Хомишин – організатор клерикального культурно-просвітницького товариства у Галичині.- С.19-26.

5.П.Кононенко. Шлях до глибин і вершин самопізнання та пізнання світу і життєвого вибору.- С.26-27.

Наукові праці історичного відділу.

6.В. Ідзьо. Аналіз джерел та концепцій вчених розвитку українського етносу в Карпато-Дунайському регіоні та його рух у Побужжя та Подніпров'я. - С.28-41.

7.В. Артюх. Культурна пам'ятка епохи енеоліту на Буковині. - С.42-44.

8.В.Олійник. Дослідження печер на Заліщанщині.- С.44-50.

9.Т. Каляндрук. Перемога Данила Галицького під Дороги чином у 1238 році: аналіз джерел та реконструкція подій. - С.50-53.

10.В.Грабовецький. Коронація Данила Галицького 1253 р.- С.-53-57.

11.А. Мануйленко. Люблінська унія та її історичне значення. –С-58-59.

12.Б. Чопик. Козаччина в історії України. - С.59-62.

13.М.Шикір. Гетьман Петро Дорошенко. – С.62-102.

14.В.Ідзьо. Українська Історична газета Росії початок виходу – 1996 рік. 10 років з часу заснування та активної роботи.- С.102-104.

15.о. В. Зінько, О. Огірко, В. Андрушко. Політичні погляди Михайла Грушевського.- С.105-108.

16.К.Петриненко. Витоки та причини походження українського інтегрального націоналізму. - С.109-112.

Наукові праці філологічного відділу.

17.П. Коваль. Контroversна повість Миколи Гоголя.-С.113-116.

18.В.Лазарева. Питання світогляду П.Куліша – художника слова.- С.118-126.

19.Л. Павлюк. Метафоричні сценарії світу політики у дискурсі мас-медіа. - С.126-137.

20.В.Ідзьо. Перший Альманах Українських письменників Чикаго “Немеркнуче сяйво зорі”. Львів “Опілля” – 2005. – С.137-138.

21.Б. Чопик. Судочинство та покарання на Запоріжжі.- С.138-141.

Наукові праці відділу українознавства

22.О. Федоренко. Геополітична проблематика в українознавстві. - С.142-155.

23.В. Ідзьо. М.П.Драгоманов – публіцист, фольклорист, історик, філософ та політик–пробуджувач українського суспільства в ХІХ столітті. – С.156-158.

24.О.Нирко. Бандурист Конон Безщасний: з історії кобзарського мистецтва на Кубані.-С.158-162.

25.В.Ідзьо. Засновник кобзаського мистецтва у повоєнній Польщі – Петро Лахтюк - Пантелеймон Бондарчук, за свідченнями матеріалів газети “Наше Слово” (1971-2002р.). - С.162-169.

26.Н.Істоміна. Зміст, методи педагогічного керівництва процесом розвитку національної свідомості розвитку національної свідомості учнів.- С.169-177.

27.В. Бедная. Проблеми розбудови соціальної інфраструктури: освітній контекст.- С.177-183.

28.В. Паранюк. Роль і перспективи розвитку приватних вищих навчальних закладів в системі вищої освіти України.-С.-183-186.

Наукові праці технічний відділу.

29.В. Дудченко. Современные технические средства для возрождения старинных украинских песен.-С.-188.

30.В.Смичок. Первинна підготовка даних радіозондування атмосфери.-С.188-189.

Рецензії.

31.В. Марчук. Рецензія на статтю кандидата історичних наук, доцента о. Кам'янського Петра Євгенійовича: “Позиція та діяльність єпископа Г. Хомишина в період Другої світової війни (1939 -1945 рр.)”.-С.189-190.

32.В. Ідзьо. Рецензія на працю кандидата економічних наук Тараса Каляндрука “Загадки козацьких характерників”.- С.190-191.

- 33.В. Погребенник. Рецензія на статтю молодшого наукового співробітника відділу історичних та теоретико-методологічних проблем українознавства В.Лазаревої “Питання світогляду П.Куліша – художника слова”.- С.191.
- 34.В. Грабовецький. Рецензія на статтю кандидата історичних наук, доцента о. Кам’янського Петра Євгенійовича: “Позиція та діяльність єпископа Г. Хомишина в період Другої світової війни (1939 -1945 рр.)”.- С.192.
- 35.П.Кононенко. Рецензія на журнал “Українознавець”, випуск-І Львів 2005, випуск-ІІ, Львів 2006.-С.192.
- 36.В. Ідзьо. Рецензія на працю доктора філософських наук о. Михайла Пришляка “Історія філософії” Київ-Львів.-Том –І, 2006, 250 с.-С-193-194.
- 37.Т.Кононенко. Рецензія на підручник “Історія філософії Том-І” отця-сезезіянина, доктора філософських наук, професора Пришляка Михайла Дмитровича.-С.194-195.
- 38.В. Ідзьо. Рецензія на працю Євгена Перепічки “Феномен Степана Бандери”. Львів “Сполом”- 2006.-С.195-197.

Інформаційні статті.

- 39.В. Ідзьо. Шляхи співпраці та дружби.-С.198-199.
- 40.С.Кочерга. Учитель Батьківщини.- С.199-202.
- 41.В.Ідзьо. Сучасний терор та тероризим в Україні – початок ХХІ століття.-С.202-206.

У висновок нашого науково дослідження наголосимо, що українознавство у Російській Федерації як його означають сучасні українські та російські науковці “Украиноведение” явище молоде, воно потребує допомоги та підтримки зокрема профільного науково-дослідного закладу в Україні Інституту Українознавства МОН України та його друкованого органу “Українознавство” з яким Український Університет у продовж 15 років активно співпрацює переймаючи досвід, про що і засвідчують і наукові праці з проблем українознавства поміщені в Наукових Вісниках УУМ які приурочені 15-ти річчю заснування та реєстрації в місті Москві Українського Університету (1991-2006)[5,с.2].

Своїм аналізом праць помічених в Наукових Вісниках УУМ ми пропонуємо нову українознавчу “Програму ХХІ століття підтримки Українською державою українознавства в Російській Федерації” на основі кращих традиції та досвіду, які за час незалежності сконцентрувались в науково-дослідному Інституті Українознавства МОН України...[3,с.5-7].

Список використаних джерел та літератури:

- 1.Голубка С. Українське націознавство через призму аналізу Наукових Вісників. Науковий Вісник Українського Університету томи I-X. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. М.2005, т.XII.
- 2.Ідзьо В. Штат Українського Університету за 1992-2002 роки. Основні наукові праці по історії та українознавству. Науковий Вісник Українського Університету. М.2004, т.IV.
- 3.Ідзьо В. Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т.XII.
- 4.Кононенко П. Наказ №2 від 28 листопада 2002 р. з нагоди 10- ліття Українського Університету. Науковий Вісник Українського Університету.М.2004,т.IV.
- 5.Кононенко П.Український Університет в Москві, Науково-дослідний Інститут Українознавства (1992-2007) ровесники незалежності. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т.XII.
- 6.Мельник Л. Просвітницько-культурологічна та науково-дослідна робота Українського Університету. Наукові Вісники - аналіз наукових праць за сумою презентацій в Культурному Центрі в Москві. Науковий Вісник Українського Університету. М.2006, т. XII.
7. Муранівський Т.Украинский Університет в Москве. Науковий Вісник Українського Університету. М.2006, т.XI.

Розділ V.

Міжнародні Наукові Конференції Український державного університет в Москві у (2000 - 2006) роках

III Міжнародна конференція в Москві «Українське питання в Росії сер. XVII- кінець XX ст.» (Москва 1999)

Третя міжнародна конференція «Українське питання в Росії сер. XVII- кінець XX ст.», яка з'ясувала становище українців в Російській державі, відбулася 23-25 серпня 1999 р. в Москві в приміщенні Культурного Центру України в Москві. Організатори, Український Університет м.Москви (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) , ось уже втретє під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, про-ректора УУМ, Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу . Ця конференція, як зазначено в її програмі, притягнула до себе широке коло науковців з України (Тернопіль, Львів, Київ, Полтава, Івано-Франківськ, Чернівці, Луганськ, Запоріжжя), США (Нью-Йорк, Нью-Джерсі), Німеччини (Кьолн), Польщі (Варшава), Республіки Білорусь (Мінськ), Республіки Таджикистан (Худжан) . У конференції взяв участь Голова Світового Конгресу Українців, Голова Уральської Асоціації Українців, який також представляв українців Тюменської обл. Надійшло поздоровлення в адрес конференції від українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), представники яких через брак грошей не змогли приїхати на конференцію до Москви. Було зачитане привітання від українців Америки, яке прийшло за підписом Б.Чопика.

В конференція в яку вперше включився УУМ, взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Національний університет ім. Т.Г. Шевченка (м.Київ), Міжнародної Академії Інформатизації (Нью-Йорк), Центр реабілітації (Нью-Джерсі), Інституту Історії Національної Академії Білорусі (Мінськ). До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, про-ректор УУМ, В.С.Ідзьо: «Шановні друзі, ми починаємо III міжнародну конференцію “Українське питання в Росії сер. XVII- кінець XX ст.” у цьому прекрасному палаці, про який ми українці Москви, Росії давно мріяли”.

Третя Міжнародна конференція є логічним продовженням попередніх наукових зусиль українських організацій Москви і передусім Українського Історичного Клубу, Українського Українського Університету в Москві, які я організував і за допомогою моїх друзів, однодумців привів до життя. Завдяки таким нашим зусиллям за непростих умов перебування в Росії нам ось у третє вдається організувати українські наукові форуми в Москві. Наша невтомна справа уже набирає світової поваги, про що може свідчити факт участь у нашій конференції Голови Всесвітнього Конгресу українців пана Аскольда Лозинського. Звичайно, що проблем у нас вистарчає, однак те що на нашу III міжнародну конференцію приїхали гості з України, США, Польщі, Німеччини, Республіки Білорусь, Голова Світового Конгресу Українців, Голова Об'єднання українців Росії, Голова Уральської Асоціації українців, говорить про правильність нашої роботи. Шановні гості, ваша підтримка нашим починанням своєчасна, оскільки зараз ми починаємо утверджуватися і ставити перед російською владою питання про необхідність фінансування українських програм із бюджету Російської держави. Третя міжнародна конференція є логічним продовженням першої і другої конференції, які Український Історичний Клуб м. Москви проводив в попередні роки. III наша конференція співпала з 8-річницею відновлення Незалежності Української держави і власне присвячується цій великій даті. Я дуже радий, що і цьогорічна конференція в Москві така представна. Надіюсь що у подальшому ви теж уже з більшою бажанням будете приїжджати до української Москви. Слово для привітання було надане гостю, президенту Світового Конгресу українців, пану Аскольду Лозинському. Шановні науковці, мені дуже примно бути учасником наукового форуму у Москві, який ось у третє проводить для світової української науки Українським Історичним Клубом м. Москви, який очолює професор Віктор Ідзьо. Цілком очевидним є те, що зі сторони Світового Конгресу українців такі починання потрібно підтримувати і ми будемо надавати їм всяку підтримку. Радий познайомитися з Українським Історичним Клубом м.Москви, який, як я зрозумів є будителем української наукової думки в Росії. Світовий Конгрес українців буде сприяти налагодженню співпраці з аналогічними українськими організаціями в Америці і світі. Пану Аскольду Лозинському було подаровано два томи Наукового Вісника Українського Клубу за 1998 рік і 1 том Історико-Філологічного Вісника інституту за 1997 рік.

Дальше слово було надане генеральному директору Культурного Центру України в Москві В.Сергієнку: Шановні учасники конференції, я був гостем II міжнародної конференції, яка відбувалась в інституті і ось

відкривається уже в наших стінах третя конференція, організована Українським Університетом і Українським Історичним Клубом. Я думаю, що нова справа в Культурному Центрі, очолена її надхненником про-ректором Віктором Ідзьо повинна прижитися. Слід відзначити, В.С. Ідзьо, особисто добре попрацював для її улаштування і надіюсь, що вона пройде успішно. Зичу плідної роботи учасникам конференції і подальших Вам наукових успіхів. Далше до присутніх звернувся Голова Об'єднання українців Росії пан О. Руденко-Десняк. «Дорогі друзі! Звертаюсь до вас від імені українських громад Росії, до всіх гостей, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в розбудові української науки в Росії, початки якої заложив Українським Історичний Клуб м. Москви і його Голова Віктор Ідзьо. Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з-за кордону і віддає час і наукові напрацювання нашій конференції. Ми сьогодні втретє збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль і знає що їй треба розвивати і зберігати українську науку, культуру. Українці в Росії відстоюють свої національні та культурні традиції. Сьогодні ми маємо пожвавлення діяльності українців на території Росії. Ми повинні зробити усе, щоб національна самосвідомість українців була висока, і усе, щоб українці мали свої науково-дослідницькі заклади в РФ. Зараз у Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим поки що займатися Український Історичний Клуб, якому ніхто не створював особливих умов, який прагне стати осередком української освіти і науки в Росії. Появилися у нас і серйозні науковці, які плекають українську науку і освіту в Росії, це насамперед пан Віктор Ідзьо. Я хотів би сказати, що він дуже багато зробив для розбудови Української науки в Росії, як Голова Українського Історичного Клубу м. Москви і його друзі активісти УІК. Роль УІК дуже велика, як і його Голови, сьогоднішнього про-ректора УУМ, завдяки його невтомній праці ми ось уже втретє присутні на наукових конференціях маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і Історико-Філологічний Вісник, том 1 за 1997 рік і два томи Наукового Вісника Українського Історичного Клубу за 1998 рік. Усі ці надбання повинні прискорити розбудову української науки в Росії. З боку ОУР ми зробимо все, навіть неможливе, щоби мати результати по даних конференціях - низку конкретних виданих наукових напрацювань. Дана конференція - це крок до розбудови Української науки в Росії, на чолі якої стоїть Український Історичний Клуб м. Москви, член Об'єднання українців Росії. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Історичним Клубом розбудовувати українську освіту, науку в Росії. Особливо хотів би наголосити, що українській громаді в Росії необхідно потужно працювати, щоб улаштувати культурне, освітнє життя українців на усіх теренах Росії з розумінням, що ніхто за них цю роботу не зробить. Українцям у регіонах потрібно працювати приблизно так, як працюють науковці у стінах Українського Історичного Клубу. Мені особливо приємно сьогодні наголосити про ініціативу Українського Історичного Клубу м. Москви і його невтомного Голову Віктора Ідзьо, який багато зробив для організації I, II і сьогоднішньої III конференції як і взагалі для українства в Росії. На жаль, російським урядом для української освіти та науки в Росії зроблено дуже мало, усе на ініціативі УІК і УУМ. Будем сподіватись, що за десятиліття Український Історичний Клуб в Росії буде з аналогічним статусом з яким є Українське Історичне Товариство Америки, мати такі самі досягнення, як його колеги в західних діаспорах. Далі слово було надано раднику з питань освіти та культури Посольства України в РФ Ю. Сердюку, який від імені посольства України в РФ привітав конференцію і відзначив, що дуже приємно, що уже втретє в Москві проводиться наукова конференція, на яку приїхали гості не тільки з України та з регіонів Росії, але й з США, Німеччини, Польщі. Далі він наголосив, що ця наукова конференція для української діаспори Росії, Москви, Українського Історичного Клубу,- визначна подія: «Я розумію, настільки важко було організувати I міжнародну конференцію, настільки важко було організувати II міжнародну конференцію, але мені здається, що це тільки початок. Я бажаю Вам продовжувати цей напрямок на III конференції і дай Бог, щоб усі присутні були гостями і на послідуючих конференціях. Успіхів Вам у цій нелегкій роботі». Далі слово було надане гостю з України, з національного університету ім. Т.Г.Шевченка С.Пивовару, який відзначив великі досягнення національного університету ім.Т.Г. Шевченка за час Незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м.Москви і Українського Історико-Філологічного Інституту гість відмітив правильний напрямок роботи цих науково-освітніх закладів, відмітив високі моральні якості Голови УІК і про-ректора УУМ в розбудові української освіти в Росії, ще більше проявляться у майбутньому. Нам приємно в Києві, що саме тут, в Москві, ви підняли українське питання, це питання необхідно з'ясовувати і за це Вам велика подяка. Я бажав, щоби в Українському Історичному Клубі було більше молоді, маючи такого молодого і енергійного голову і ректора ректора пана Віктора Ідзьо, я сподіваюсь, що керівництво буде омолоджуватись, бо ми повинні орієнтуватися на молодь. Успіхів усім у розбудові української науки в Москві». Далі слово від Міжнародної Академії Інформатизації, української діаспори Америки, було надане пані О.Кудряшовій-Чопик(США) «Я рада, що українська діаспора має значні успіхи, рада поздоровити українську діаспору Росії з організацією Українського Історичного Клубу, Українського Університету в Москві і цією прекрасною науковою конференцією. Це хороший приклад новизни, яка переживає українська діаспора в Росії. Ми українці Америки намагалися не забувати свою власну історію,

культуру і підтримувати її в наш час. І таке побажання я передаю Вам усім і зокрема надхненнику цієї нової ідеї професору Віктору Ідзьо. Ми знаємо, що роль українства в Росії велика. Я бажаю українській діаспорі в Росії успіху у сьогоднішній конференції і у подальших ваших стремліннях». Привітав конференцію від наукової громадськості Польщі, від Об'єднання українців в Польщі, Голова Українсько-Польського Товариства пан А.Байцар. Я дуже радий, що в Росії є певні зрушення до українців, я дуже радий що запрошений прийхати на конференцію. На мою думку, на усі 100 відсотків того, що відбулася ця конференція, належить пану професору Віктору Ідзьо при сприянні звичайно Українського Історичного Клубу м. Москви, і очолюваного ним Українського Університету, який він організував і очолює. Я бажаю конференції успіхів і передаю привітання від наукової думки столиці Польщі - Варшави. Був би радий, щоб українці Росії хоча б частково могли б задовільняти так свої національні та культурні потреби, як українці Польщі. До конференції звернувся про-ректор УУМ, Голова УІК, В.С. Ідзьо: «Шановні друзі! Гости конференції! Хочу виступити від імені УІК, УУМ який я організував і очолюю від самого його заснування, ось уже скоро 5 років і зусиллями якого створений УУМ. Якщо дві перші конференції організував виключно УІК, тоз III конференції в її підготовку активно включився УУМ. Якщо б не було такого загального розуміння усіх членів УІК - УУМ не було б. Споглядаючи через майже як п'ять років усю, можна уже сказати, історію нашого доробку, то в усе що зробив УІК в Росії, зараз самому важко повірити. Але те що зроблено мною і моїми друзями-однотумцями, це сьогодні уже історична реальність. За таких обставин я ще раз хочу подякувати в першу чергу членам Ради Клубу, які з розумінням віднеслись до поставленої нашої спільної проблеми, ми зуміли спільно прийти до думки про необхідність, кристалізації Українського Історичного Клубу, Українського Університету в Москві, для задоволення національних, освітніх та культурних потреб 7-ми мільйонної української громадськості Росії. Усіма нашими діями, і моїми в тому числі, без сумніву, керувала Рада і усі члени УІК. Можна стверджувати, що УІК стоїть біля підвалин сучасної розбудови української освіти і науки в Росії і усі його члени робили і роблять все можливе, щоб розбудувати і утвердити українську науку в Росії, яка могла б задовольняти наукові, освітні і культурні потреби українців в Росії. Я вважаю за необхідне подякувати членам Ради УІК О.Я.Гордієнку-Головку, В.Я. Прохоренку, П.М. Дуброво, секретарю О.Г. Храбану, членам УІК І.В. Скрицькому, В.І. Дудченко, В.Л. Скрицькому, К.Ю. Логінову, К.Ю.Логінову, С.І.Святодух, І.Я.Смульському, О.А.Олійник, О.Ю.Кісельову, Н.А.Тимченко, О.С.Масикевичу, М.С.Забочню і другим нашим членам і науковцям, які робили і роблять усе, щоб українська наука не припиняла своє існування в Росії. Якщо б не натхнення усіх членів УІК, то можна сказати, що мрія про розширення діяльності Українського Університету в Москві, закладу для задоволення наукових потреб українців в Росії, була б ще й досі нездійсненною. До конференції з привітанням звернувся директор Центру Україністики і Білорусистики МДУ пан М. Дмитрієв, який високо оцінив роботу очолювано Віктором Ідзьо Клубу і Інституту він побажав подальших творчих успіхів у роботі українських організацій Росії для задоволення національних та культурних потреб українців в Російській Федерації. Від Ради Об'єднання українців Росії, до присутніх звернувся з привітанням Голова Уральської асоціації українців, професор С.Паняк, який відзначив велику роботу професора Віктора Ідзьо у розбудові українських наукових організацій. Російська влада, наголосив промовець, чинячи перепони В.Ідзьо, втрачає шанс бути демократичною, законною, гуманною, а основне багатокультурно. Підтримуючи традиції російської темряви, нові російські демократи небажають вирішувати українського питання в Росії, роблячи вигляд, що його не має. Український Історичний Клуб сміливо взявся, з наукової точки зору, за з'ясування цього складного питання за це велика подяка надхненнику цієї новітньої епопеї пану Віктору Ідзьо. В адрес конференції прозвучали привітання від наукової громадськості Івано-Франківська, яку виголосив директор музею Манявський Скит І.Скрипник, від Історичного музею м. Москви В.Дуров, від Інституту Історії Російської Академії наук В.Кабузан, від науковців Чернівців А.Федорчук, від Українського Історико-Філологічного Інституту, вчений секретар О.Храбан і багато других науковців, державних та громадських діячів України, Росії, Москви... Конференція плідно працювала на протязі трьох днів. У перший день для учасників конференції та гостей була проведена культурна програма. Гости конференції поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, побули на місцях поховань визначних українців, зокрема Гулака-Артемівського, чоловіка Лесі Українки,-Квітки, визначного українського історика О.Бодяньського. Відвідали резиденцію українських гетьманів в Москві «палати гетьмана Івана Мазепи», українську церкву XVIII ст. Вечором учасників конференції було запрошено на святковий концерт в Культурному Центрі України в Москві.

У другий і третій дні конференція плідно працювала. Було зачитано приблизно –52 доповіді.

Найбільш проблемні, а це:М.С.Забочень «Перший пам'ятник Т.Г.Шевченка в Москві»,В.С.Ідзьо

«Украинский Вестник»-політичний рупор українців Петербурга в 1906 році», В.Я.Парохоренко «Історико-соціологіческая канва українського вопроса в России»,І.Б.Голуб «Мій батько- Антоненко-Давидович», Т.М.Дудко «Довжегнка і космос», І.Р.Скрипник «Юрій Липа і Росія», О.Г.Храбан «Нові течії в російській історіографії»,В.С.Ідзьо «Українські періодичні газети та журнали в Росії в XIX-XX століттях», В.І.Дудченко» Історія та майбутнє України в математичному вимірі», показали високий рівень у досягненні мети конференції. Напрацювання конференції будуть опубліковані в III томі Науково Вісника Українського

Історичного Клубу. Науковці одностайно схвалили продовжити розгляд складного Українського питання в Росії. Однак дещо під іншим історичним кутом. У зв'язку з чим учасники конференції схвально віднеслися до пропозиції керівництва УІК провести конференцію в 8-10 квітня 2000 року на відзначення п'ятилітньої діяльності Українського Історичного Клубу «Українська діаспора Росії сер. XVII ст. - кінець XX ст.» і пообіцяли взяти участь в українському міжнародному науковому форумі в Москві.

Конференція завершила свою роботу одностайно схваливши пропозицію Секретаріату зібратись на Міжнародну конференцію "Українська діаспора в Росії (середина XVII ст. - кінець XX ст., яка буде присвячена 5-ти літтю утворення Українського Історичного Клубу)"

IV міжнародна конференція «Українська Діаспора Росії» присвячена V-ти літтю Українського Історичного Клубу. (Москва 2000 р.)

IV міжнародна конференція «Українська Діаспора Росії», яка була присвячена V-ти літтю Українського Історичного Клубу, відбулася 7-9 квітня 2000 р. в Москві в приміщенні Культурного Центру України в Москві. Організатори, Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) і Український Університет в Москві (УУМ), за участю Культурного Центру України в Москві, Об'єднання українців Росії, Бібліотеки української літератури ось уже вчетверте під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора Українського Університету м.Москви, професора УУМ Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу в Москві. Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України (Харків, Миколаїв, Донецьк, Львів, Ужгород, Київ, Полтава, Тернопіль, Сімферополь, Івано-Франківськ), Чехії (Прага), Польщі (Варшава), Литви (Вільнюс), Білорусі (Брест). українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії. У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Новоросійськ), Української громади Вороненежської області. В адрес конференції прийшли привітання з США від віце-президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б.Г.Чопика, від української громадськості США, пані О. Кудряшової-Чопик., від академіка М.Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), української громади в Республіці Хакасія. У Конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, Інституту Слав'янознавства, а також чільних міжнародних наукових установ: Національна Академія Наук України, Інститут Історії НАНУ, Інститут Українознавства, Академії Інформатизації освіти Росії, Міжнародної Академії Слов'янознавства, Міжнародної Академії Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації і багато других. До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, ректор УУМ В.С.Ідзьо: «Шановні друзі, ми починаємо IV міжнародну конференцію "Українська діаспора в Росії", яка присвячена V- ти літтю Українського Історичного Клубу на яку, згідно даних програми, прибули гості з України, Чехії, Польщі, Литви, Білорусі і зних регіонів Росії. Четверта міжнародна конференція є логічним продовженням попередніх конференцій, яку ми проводили під назвою «Українська діаспора Росії» . Однак дана конференція святкова, бо вона присвячена V- ти літтю УІК. Одже шановні гості ось уже V років в Москві функціонує науково-освітня організація, яка займається питаннями вивчення української історії, культури. На сьогоднішньому етапі УІК займається вивченням української діаспори в Росії. Клопітка праця членів УІК починає мати розуміння в широкому українському світі, це спонукає нас уже більш професійно підходити до своїх наукових витворів. За V років УІК випустив уже 3 томи Наукового Вісника УІК, привів до життя Української Університету в Москві.

Вершиною діяльності є вступ УІК в Міжнародну Академію Євразії. Без сумніву, що всі ці свої напрацювання УІК не зміг би досягнути без підтримки з боку Об'єднання Українців Росії, Посольства України в РФ, Культурного Центру України в Москві (КЦУ), в якому УІК ось уде в друге проводить свою наукову міжнародну конференцію. За таких обставин надаю перше слово для привітання генеральному директору КЦУ П.С.Сергієнку : «Шановні друзі, ось уже вдруге ми вітаємо міжнародну наукову конференцію в стінах КЦУ. Сьогодні вона найбільш урочиста, оскільки УІК, який організував і привів до наукового і громадського життя Віктор Ідзьо сьогодні святкує свою V-ту річницю. Бажаю успіху нашій конференції, дякую за увагу. Передаю вітальне слова пану В.Ідзьо, який доповіст Вам про майбутні плани очолюваної ним організації. Шановні гості нашої ювілейної конференції. За п'ят років активної роботи УІК зумів видрукувати I том Українського Історичного Альманаху Росії(1995р.) III томи Наукового вісника Українського Історичного Клубу (I том 1997, II томи 1998). Зараз готується до виходу том за 1999 році. Надіємось ,що спроможемо і на ювілейний том, який присвятимо V- ти літтю УІК. Свої напрацювання УІК м.Москви не замикає на вчених Московського регіону. Ми видрукували уже наукові доробки українських вчених з Нижньокамська, Владивостока, Усурійська,Єкатеринбрга, Воронежа. Помірі приходу до нас наукових працю з других регіонів ми обов'язково

їх видрукуємо. Однак наші можливості дуже обмежені усі наші видання створені на моїм ентузіазмі, тому присутні в нас гості з Інституту Історії НАНУ, Інституту Українознавства, Національного Державного університету ім.Т.Г.Шевченка повинні подумати про необхідність надання нам своєї допомоги. Ще раз складаю подяку всім тим хто помагає нам у розбудові наших наукових надбань. Дякую гостям, що недивлячись на скрутний час знайшли можливість приїхати до нас і підтримати наше V-ти ліття.

Дальше слово було надане директору Інституту Українознавства (м.Київ) П.П.Кононенку. Дякую за можливість поділитися думками по питанню розвитку українознавства в Росії. Росія майже єдина країна в Європі у якій українознавство не має державної підтримки. Що стосується створеного і зареєстрованого могутньою енергією Віктора Ідзьо Українського Історичного Клубу і Українського Історико-Філологічного Інституту, то це не є справою рук Російської держави. Однак явище як ми бачимо визначне, тому то його втеба підтримувати всіма засобами. Сьогоднішній ювілей усього цьому показник. Інститут Українознавства продумає як найскоріше надати вищезначеним науково-дослідним установам м.Москви посильну допомогу. Дальше слово для привітання було надане Голові Об'єднання українців Росії п.О. Руденку-Десняку. Я щиро вітаю УІК і гостей конференції з V-тиліттям, бажаю конференції плідної роботи. В той час коли В.Гуменюк в українській і емігрантській пресі заставляє своїми пасквілями розписувати стан українців в Росії голова УІК Віктор Ідзьо досить скромно робить конкретну роботу в Росії - V- міжнародна наукова конференція цьому яскравий показник. Щож конкретно зробив В.Гуменюк так і не ясно. Бажаю УІК і далі продовжувати цю активну роботу.

А зараз звертаюсь до всіх гостей, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в ній . Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з-за кордону і віддає час і науковій праці нашої конференції. Ми сьогодні в четверте збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль. У Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим буде займатися Український Історичний Клуб, якому ніхто не створював особливих умов, який є осередком української освіти і науки в Росії.. Я хотів би сказати, що дуже багато зробили для розбудови Українського Історичного Клубу м. Москви , його наукових напрацювань- Вісників В.С. Ідзьо, дякуючи його невтомній праці ми сьогодні в маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і Історико-Філологічний Вісник Українського Інституту, і III томи Науково Вісника Українського Історичного Клубу. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Історичним Клубом, якому сьогодні рівно V-років».

Далі слово було надане президенту Міжнародної Академії Євразії (МАЄ)Є.Є.Ширяєву. УІК як я бачу процвітає і святяння цьому сьогоднішня наукова конференція. Ми сьогодні приймаємо УІК в МАЄ, призидія МАЄ бажалаб, щоб УІК очолив Історичний відділ Академії. Щн раз бажаю успіхів УІК і успішної роботи конференції. Дальше слово для привітання було надане засновнику газети Нескорена Нація І.Кандибі, довголітньому політв'язню Радянської імперії. Шановний пане В.Ідзьо, шановні гості від імені редакції Нескореної нації жичу надхнення у науковій і культурній роботі усім членам УІК. Нехай і в подальшому Ваша організація тримає перед в справі розбудови української науки і культури в Росії.

Далі слово було надане гостю з Національного державного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.В.Терес, яка привітала УІК м.Москви з V- ти літтям від імені історичного факультету. Україна і Західна діаспора, наголосила Н.Т.Терес бажають щоб УІК став ініціатором розбудови українських наукових справ в Росії. Уже сьогоднішні наукові доробки УІК виходять на міжнародний. Ми вважаємо, що УІК уже став ключовою українською організацією в Росії. Вірю, що наша співпраця з УІК принесе великі результати.

Дальше слово було надане науковому співробітнику Донецького державного університету В.В.Оліференку. Який відзначив, що він вперше в УІК і радий що він є в Москві і активно функціонує ось уже V- років. Я вітаю його діяльність від імені усіх науковців Донецька і жичу конференції Українська діаспора Росії доброї праці , а УІК подальших успіхів.

Дальше від Інституту Історії НАНУ слово було надане Г.Г.Єфименку, який від імені заступника директора В.Кульчицького відзначив великі досягнення Інституту Історії НАНУ за час незалежності української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м Москви, гість наголосив: «що вітає УІК з V-ти літтям, що він доповість про усе побачене дирекції. Інституту Історії, на його думку, в подальшому буде підтримувати наукові стремління УІК м.Москви. Успіхів усім у роботі Українського Історичного Клубу, який розбудовує українську науку в Москві». Дальше слово було надане гості з Сімферопольського університету Л.П.Гарчевій, яка привітала УІК від колективу Сімферопольського університету, від усіх українських науковців Криму. Дуже приємно, що майже усі члени УІК розмовляють чистою українською мовою, це дуже приємно. Нехай УІК і далі продовжує у такому дусі свою історико-філологічну роботу.

Дальше слово було надане гостю із Миколаєва Ю.Білому, який привітав УІК з V-ти літтям і побажав далі продовжувати науково-культурологічну роботу. Від регіонів Росії слово було надано слово заст.Голови

Тов.Вербиченька (Республіка Татарстан) Р.Степановій, яка зауважила, що ось уже в третє на науковій конференції, яку влаштовує УІК. Гостя побажала УІК плідної та активної праці. Від Посольства України в РФ УІК з V-ти ляттям привітала другий секретар Посольства, відповідальний працівник по стосунках Посольства з діаспорою О.О.Дарибогова. Я вітаю надхненника української справи в Росії пана В.Ідзьо, який піднімає свідомість українців в Росії. Посольства України в РФ і в подальшому буде надавати УІК всесторонню допомогу у його діяльності.

Академік М.Сімеряга привітав УІК від імені Російського Державного Гуманітарного університету і похворив УІК з V-ти літнім ювілеєм. В.М.Кабузан поздоровив УІК від імені Інституту Історії Російської Академії Наук. Доповідач зазначив, що радий що українці Москви мають дійсно фахову організацію, яка займається вивченням української діаспори в Росії. Від СНПУ УІК привітав А.Парубій, який продемонстрував випущений для УІК його I том Наукового Вісника. Від Товариства Любачівщина (Львів) УІК привітав В.Пережило, який побажав УІК продовжувати і далі наукову діяльність по розбудові української науки в Росії. В плані конференції було заявлено 74 доповідачі. Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це : П.П.Кононенко. Українознавство в країнах СНД і його розвиток (Україна. Київ); Г.Г. Єфименко. Національна політика ЦК ВКПБ стосовно українців за межами України в 1930-1935 роках. (Україна. Київ); І.Б.Автушенко. Особливості культурного розвитку України в умовах тоталітаризму (20-30 роки) (Україна. Київ); Є.Савенко. Українці в Нижньокамську. (Росія. Нижньокамськ); В.М.Кабузан. Українці в державах СНД та Балтії у XVIII-XX століттях. (Росія. Москва); І.Б.Голуб. Мій батька Антоненко-Давидович. (Росія. Москва); С.Г.Яковенко. Матеріалі Ватиканських архивов по отношению России и Украины с Папством. (Росія. Москва); В.І.Дудченко. Фонетична азбука і її місце в Євроазбуці, язасіб соціального спілкування. (Росія. Москва); Е.Е.Ширяев. Ретроспективний аналіз миграционных процессов украинского этноса по старым картам. (Росія. Москва); В.В.Оліференко. Навчальна книжка для східної діаспори. (Україна. Донецьк); М.Д.Скільської. Популяризація Шевченкової творчості в Росії. (Україна. Тернопіль); С.Федака. Проблеми генезису української діаспори Росії в контексті дивергенції українського і великоруського етносів. В.Гаюк. Розвук релігієзнавства в Україні. (Україна. Львів); В.Г.Любченко. Літературна творчість полтавця В.Наріжного в Росії та її оцінка російською критикою. (Росія. Москва); Н.А.Тимченко. Традиційні прикраси в українському народному одязі. (Росія. Москва); В.Є.Коваленко. Російські анекдоти про українців, як показник російсько- українських відносин. (Росія. Москва).

Широкомаштабною була і культурна програма. В першому кінці дня роботи конференції для учасників і гостей УІК виступив московський симфонічний оркестр, в третій день гості поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, побували на території української пам'ятки "Мазепині палати", відвідали Українську церкву міста Москви. В Бібліотеці Української літератури відбулася творча зустріч з гостями і учасниками конференції. На цьому IV Міжнародна конференція присвячена V-ти літтю УІК м.Москви завершила свою роботу з оностаннім схваленням провести Український Конгрес науковців Росії в Москві в КЦУ 23-26 серпня 2001 року.

V Міжнародна конференція «Українська Діаспора в Росії» (Москва 15-16 серпня 2001р.)

V міжнародна конференція «Українська Діаспора Росії» відбулася 15-16 серпня 2001 року в приміщенні Культурно Центру України в Москві і була присвячена X-тій річниці відновленню незалежності Української держави. Організатори, Український Університет в Москві (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), за участю Культурного Центру України в Москві, Об'єднання українців Росії, та сприянням Посольства України в РФ ось уже вп'яте під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора з травня 2000 року Українського Університету в Москві Віктора Святославовича Ідзьо, проводять наукову конференцію для українців світу, які вивчають проблеми української діаспори в Росії. Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Харків, Миколаїв, Черкаси, Львів, Київ, Полтава, Вінниця, Одеса, Тернопіль, Івано-Франківськ, Польщі (Ольштинек), Литви (Вільнюс), США (Нью-Джерсі), українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії. У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Сочі), Української громади Вороненезької області, Курської області, Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), Оренбургу, Самари, Республіка Карелія (Петрозаводськ). В адрес конференції прийшли привітання з США від віце-президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б.Г.Чопика, від представника УІК в Канаді п. В. Буртняка, від української громадськості США, пані О. Кудряшової-Чопик., від академіка М.Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), української громади в Республіці Хакасія. У Конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Інститут Українознавства Міністерства науки і освіти (Київ), Міжнародної Академії Євразії (Москва), Міжнародної

Академії Інформатизації (США), Союз Композиторів України (Київ), Шубертівське Товариство в Харкові і багато других. До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуючий V Міжнародної конференції Голова УІК, ректор Українського Університету в Москві В.С.Ідзьо: «Шановні друзі, ми відкриваємо V міжнародну конференцію «Українська діаспора в Росії» яка присвячена X- тій річниці відновлення незалежності України. Вона присвячується також III Всесвітньому форуму українців, куди я запрошений делегатом від Російської Федерації. Безсумніву що найбільшою у нас в Москві подією є те, що всі попередні спроби української громадськості організувати вищий науково-дослідний і навчальний ВУЗ в Росії в кінці 2000 року кристалізувались в одну науково-дослідну установу, яка, згідно реєстрації носить назву «Український Університет в Москві», який виник не на пустому місці, а є спадкоємцем попередніх науково-освітніх закладів, які заявили про себе після підписання широкомаштабного договору України з Росією в 1997 році. Однак, досвід показує, що організувати український навчальний процес в Москві, Російській Федерації є справою нелегкою. Тому Український Університет в Москві в більшій мірі до 2005 року буде функціонувати як науково-дослідний заклад. Зараз в ньому утворено і функціонує три відділи: відділ української історії, відділ української мови та літератури, технічний відділ, який буде намагатися в ближчий час інформаційно об'єднати українську діаспору в Росії в одну українську інформаційну мережу. Плануємо відкрити в 2002 році відділ української філософії, відділ українського сходознавства. Український Університет в Москві є суто московська науково-дослідна установа, яка однак, буде активно займатися українською діаспорою в Росії взаємозв'язками з світовою українською діаспорою, Україною. Зараз ми уже відкрили науково-дослідні представництва в Владивостоці, Петрозаводську, Катеринбурзі. Плануємо в ближчі часи відкрити такі науково-дослідні представництва в Уфі, Новосибірську, Санкт-Петербурзі, Мурманську та інших регіонах Російської Федерації. Надіємось на підтримку України, її державних, наукових, освітніх та громадських організацій. Український Університет вже має свій науковий друкований орган. Очікуємо вихід I Тому «Наукового Вісника Українського Університету» М.2000. Прибувши гості, за свідченням реєстрації, з України, США, Польщі, Литви та регіонів Росії повинні донести інформацію про розбудову Українського Університету для задоволення наукових, культурних потреб українців в Російській Федерації. Без сумніву, що як і раніше діяльність Українського Університету в Москві підтримав Український Історичний Клуб м.Москви, Об'єднання українців в Росії.

Ця міжнародна конференція на якій ми презентуємо Український Університет м. Москви є логічним продовженням попередніх конференцій, яку ми проводили під назвою «Українська діаспора в Росії». Однак дана конференція святкова, бо вона присвячена X- тій річниці відновлення незалежності України, вона засвідчує, що в Москві українська громадськість, зокрема Український Історичний Клуб ось уже VI років робить всі спроби налагодити серйозну науково-дослідну та освітню роботу. УІК і зараз займається питаннями вивчення української історії, культури. Клопітка праця членів УІК починає мати розуміння в широкому українському світі, це спонукає нас уже більш професійно підходити до наших наукових праць. За VI років УІК випустив уже V томів (VI книг) Наукового Вісника Українського Історичного Клубу (1997-2001). Зараз ми починаємо відчувати підтримку Культурного Центру України в Москві (КЦУ), в якому УІК та УУМ ось в друге проводять свою наукову міжнародну конференцію. УІК одна із небагатьох українських організацій в Москві, яка зуміла пройти перереєстрацію, хоча були складності. Сьогодні дозвольте вручити нашим науковцям нові посвідчення Почесних Членів УІК за наукові досягнення та та активну участь в роботі УІК. Слід привітати з наданням почесних членів УІК визначних науковців - О.С.Масикевича за наукові праці по історії України, зокрема за монографію «Шипинська земля» та за «Словник індоевропейських мов». Це ж звання надаємо члену УІК М.С.Забоченю за книгу «Україна в поштових листівках». Усі наші члени отримують нові членські квитки з побажанням творчих успіхів у дослідженні української історії. Дальше слово для привітання було надане заступнику генерального директора КЦУ Ю.М.Василенку : «Шановні друзі, ось уже вдруге ми вітаємо міжнародну наукову конференцію Українська діаспора в Росії, яку організовує Український Історичний Клуб м.Москви і Український Університет м. Мокви в стінах КЦУ. Сьогодні вона найбільш урочиста, оскільки УІК та УУМ який організував і привів до наукового і громадського життя Віктор Святославович Ідзьо сьогодні святкує разом з Українською державою X-ту річницю відновлення незалежності Української держави. Культурне представництво України в Москві і далі буде надавати УІК та УУМ всяку підтримку для науково-культурних заходів цих українських організацій в Москві.

Дальше слово було надане раднику з питань освіти та культури Посольства України в РФ. п.В.І.Рожку, який привітав конференцію від посольства і зокрема від посла п. Білоблоцького. Подякував за те, що така велика конференція організована на вшанування X річниці з для відновлення незалежності Української держави. Промовець наголосив, що зараз Українська держава поступово стає стабільнішою і поступально розвивається як політично так і економічно і є надія, що скоро всі незгоди в Україні будуть забуті.

Дальше слово для привітання було надане Голові Об'єднання українців Росії п.О. Руденку-Десняку. Я щиро вітаю УІК, УУМ та гостей конференції з початком науково-освітньої роботи Українського Університету в

Москві, бажаю конференції плідної роботи. Хочу наголосити, що голова УІК, ректор УУМ Віктор Святославович Ідзьо досить скромно робить конкретну роботу в Росії, тому V міжнародна наукова конференція присвячена X річниці відновлення незалежності Української держави цьому яскравий показник. Бажаю УІК та УУМ і далі продовжувати науков-освітню роботу. Щож до роботи ОУР, членом якого є УІК, то зауважу, що в Об'єднанні з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Так наприклад в Москві усім цим конкретно займається Український Історичний Клуб, якому ніхто не створював особливих умов, який є осередком української освіти і науки в Росії. Тому УІК, його голова В.С.Ідзьо, цілком справедливо представляє делегатом на Всесвітній Форум українців від Російської Федерації. Я бажав би наголосити, що дуже багато зробив для розбудови української науки та освіти голова Українського Історичного Клубу м. Москви, ректор Українського Університету В.С. Ідзьо, дякуючи його невтомній праці ми сьогодні в маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, впершу чергу це наукові вісники, наукові конференції. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу наукову справу і разом з нами в Москві відзначають X річницю незалежності України.

Слово для привітання конференції було надане голові українського товариства в Самарі п.М.Карпенку, який наголосив, що давно споглядає за роботою УІК, багато чув про його науково-освітню роботу. Однак сьогодні особисто переконався настільки вона потрібна. Бажаю учасникам конференції плідної праці.

Далі слово було надане секретарю Конгресу національних об'єднань Росії п.О.Г.Григоровичу, який вручив вітальний лист ві Конгресу і поздоровив УІК УУМ та всіх гостей з початком конференції «Українська діаспора в Росії».

Слово для привітання було надане директору Центру Україністики і Білорусистики Московського державного університету п. М.Д.Дмитрієву, який наголосив на співпраці з Українським Історичним Клубом м.Москви і Українським Університетом, поділився думками по питанню розвитку українознавства в Москві та Росії.

До присутніх звернувся Член ради Товариства “Меморіал”, голова Лівого Історичного Клубу Я.В.Леонтєв, який наголосив на необхідності виявляти разом з українськими науковими організаціями усі злочини НКВД, КГБ. Доповідач наголосив, що Меморіал робить для цього все можливе і має серйозні напрацювання.

Від Інституту Історії Російської Академії Наук конференцію привітав В.М.Кабузан, який наголосив на необхідності досконало вивчати демографічні джерела пов'язані з перебуванням українців в Росії.

Цю ж тему порушила вітаючи конференцію дослідниця з Черкас Т.Д.Крамарчук, яка наголосила, що розробляє регіональне вивчення українців в Росії на прикладі української громади в Республіці Башкортостан.

До присутніх звернувся завідувач кафедри історії України Одеського Національного університету В.П.Щетніков, який у своїй вітальній промові наголосив на необхідності допомагати УУМ та УІК і їх передусім в науковій діяльності по вивченні українських старожитностей та архівів в Москві.

Науковець з Миколаєва Ю.Білий наголосив, що українська діаспора в Росії найбідніша і Україна в першу чергу повинна звернути увагу на неї. Дослідник зауважив, що особисто прикладе багато зусиль, щоб поширити інформацію про діяльність УУМ та УІК в східних регіонах України.

З такою ж пропозицією звернувся гість із Харкова, директор Інституту Музикознавства, Президент Шубертівського Товариства в Харкові Г.І.Ганзбург, який наголосив, що одна із перших хвиль української діаспори в Росію була із Харкова, тому традиційно Харків візьметься опікувати українську діаспору в Москві, зокрема науково-культурну організацію УІК.

Від Інституту Слов'янознавства РАН конференцію привітав І.С.Задорожнюк, який наголосив на тому, що україністиці яку представляють суто українські організації Український Історичний Клуб та Український Університет, особливо останньому, треба надати серйозну державну технічну та фінансову підтримку.

Далі конференцію привітав завідувач кафедри історії України Полтавського педагогічного державного університету М.А.Якименко, який розказав про роботу очолюваної ним кафедри, побажав розширити співпрацю УУМ з Полтавським педагогічним університетом, зокрема кафедрою історії України.

Слово було надане гості з Національного державного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.В.Терес, яка привітала Конференцію «Українська діаспора в Росії» від імені історичного факультету. Н.Т.Терес побажала УІК та УУМ і далі стояти біля керма українських наукових справ в Росії. Надіюсь, що співпраця нашого історичного факультету з УІК та УУМ принесе великі результати.

Від науковців з регіонів Росії конференцію привітав викладач Карельського університету А.Литвин, який наголосив на необхідності розбудови української науки в Росії.

Від Катеринбургських українських науковців конференцію “Українська діаспора в Росії” привітала О.І.Букей, яка передала вітання від Голови уральської асоціації українців п.С.Паняка і побажала конференції плідної праці

Від молодих учасників конференцію привітала аспірантка Харківського Національного університету Т.Донцова, яка наголосила на необхідності допомоги УУМ молодими фахівцями, особливо мовознавцями та

істориками. Власне аспіранти можуть відіграти в становленні УУМ в Росії ключову роль і закликала керівництво УУМ запрошувати аспірантів з України для науково-дослідної роботи в УУМ.

Від Українського Університету наукову конференцію привітав завідувач технічного відділу В.І.Дудченко, який наголосив, що подальші конференції, видання наукових вісників в більшій мірі буде залежати від більш конкретного надання УУМ Україною, західною діаспорою та науковими закладами технічної та видавничої допомоги. Нам потрібні сучасні комп'ютери, модеми, сканери, принтери, факси для активної розбудови інформаційного простору українців в Росії, наголосив промовець.

В плані конференції було заявлено 55 доповідей.

Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це : В.С.Ідзьо. Українці в Росії: історія, культура. (Росія.Москва), Я.В.Леонтьєв. Українські політичні партії в Росії: борбисти і боротьбисти. (Росія Москва). А.Литвин.Українська діаспора в Карелії. (Росія.Петрозаводськ). В.Чорномаз. Українська школа в Далекосхідній республіці в 20-х роках ХХ ст. (Росія. Владивосток). О. Сімченко. До питання про Українську Греко-Католицьку церкву в Росії.(Росія.Москва). А.Литвин. Українська недільна школа в Петрозаводську. (Росія.Петрозаводськ). В.А.Нагорний. Україна і Росія в контексті індо-європейської історії. (Росія.Москва). Т.Д.Крамарчук. Особливості формування національних діаспор в інонаціональному середовищі (на прикладі української громади в Республіці Башкортостан). (Україна.Черкаси). Г.І.Газбург. Про Санкт-Петербурзьку письменницю та перекладачку С.Свіріденко. (Україна.Харків). Ю.Білий.Т.Біла. Козацький ватажок Антон Головатий і його роль в чорноморському війську. (Україна.Миколаїв). М.А.Якименко.Українці Зеленого Клину. (Україна.Полтава).В.І.Дудченко. Азбука "Вікторід" як зв'язок для української та російської мови в процесах спілкування. (Росія.Москва). Т.Донцова. Маловідомі факти із біографії Б.Грінченко, як культурно-громадського діяча (Україна.Харків). Ю.Білий. Як було встановлено, що український лідер космонавтики Ю.Кондратюк і полтавчанин О.Шаргей-одна і та ж особа.(Україна.Миколаїв).В.П.Щетніков.Українці Росії та Одеса- сучасний аспект взаємовідносин. (Україна.Одеса). В.М.Кабузан. Поляки в Україні в ХVІІІ-ХХ століттях.(Росія.Москва). О.Г.Григорович. Українська діаспора і сучасна російська влада. (Росія.Москва). О.Г.Храбан. Міфологія в історії. (Росія.Москва). М.С.Забочень.Українці в гітлерівських концтаборах під час ІІ світової війни.(Росія.Москва). І.Є.Задорожнюк.Драгоманов.- відповідь 130-ти літньої давності на нові питання.(Росія.Москва).

Широкомаштабною була і культурна програма. В перший день роботи конференції для учасників і гостей УІК та УУМ виступила з концертом українська хорова капела із Самари. Учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, побували на території української пам'яки "Мазепині палати", відвідали Українську церкву міста Москви ХVІІ ст.. На цьому V Міжнародна конференція "Українська діаспора в Росії" присвячена Х-тій річниці відновлення незалежності України завершила свою роботу з одноставним схваленням провести наступну наукову конференцію "Українська діаспора в Росії" в Москві в Культурному Центрі України **27-29 листопада 2002 року.**

VI Міжнародна конференція "Українська Діаспора в Росії" присвячена 10-ти річчю утворення Українського університету в м. Москві. (Москва 28-29 листопада 2002р.)

VI міжнародна конференція "Українська Діаспора в Росії" відбулася 28-29 листопада 2002 року в приміщенні Культурно Центру України в Москві (КЦУ) і була присвячена Х-й річниці утворення Українського Університету м. Москви (1992-2002).

Організатори, Український Університет в Москві (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), за участю Культурного Центру України в Москві, та сприянням Посольства України в РФ ось уже вшосте під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора, професора Українського Університету в Москві Віктора Святославовича Ідзьо, проводять наукову конференцію для українців світу, які вивчають проблеми української діаспори в Росії. Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Харків, Миколаїв, Київ, Одеса, Чернівці, Ужгорода українські наукові сили з регіонів Росії. У конференції взяли участь представники українських громад Саратовської та Калінінградської областей.

На адресу конференції прийшли привітання з: Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Сочі), Української громади Воронежської області, Курської області, Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), Оренбургу, Самари, Республіка Карелія (Петрозаводськ), Республіки Комі (Воркута), української громади в Республіці Хакасія., які через брак фінансів не змогли взяти участь в конференції.

З західної діаспори на адресу конференції прийшли привітання з США від віце-президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК та УУМ доктора філологічних наук, професора Б.Г.Чопика, від представника УІК та УУМ в Канаді п. В. Буртняка, Члена української жіночої організації Праги (Чехія) – М.Прокоп'юк, Перемишльського відділу ОУП, представника УУМ в Польщі – М.Козака.

У конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Інститут Українознавства Міністерства науки і освіти (Київ), Міжнародна Академія Наук Євразії (Москва), державні організації України: Міністерство закордонних справ України, Посольство України в РФ. Культурний Центр України в Москві. До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий VI Міжнародної наукової конференції Голова УІК, ректор, професор Українського Університету в Москві В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми відкриваємо VI міжнародну конференцію “Українська діаспора в Росії” яка присвячена X- тій річниці заснування в м. Москві Українського Університету. Слід наголосити, що першим ректором доктором філософських наук, професором Тарасом Васильовичем Муранівським (1992-2000рр.) робились великі спроби налагодити передусім освітню роботу. Однак, досвід показує, що організувати український навчальний процес в Москві, Російській Федерації є справою не легкою. Тому Український Університет в Москві в більшій мірі з 2000 до 2005 року буде функціонувати як науково-дослідний заклад з освітніми елементами та аспірантурою і докторантурою з активно-функціонуючою Вченою Радою по захисту кандидатських і докторських дисертацій, яку з 2000 року очолив доктор філологічних наук, професор, академік П.П.Кононенко. Зараз в УУМ утворено і функціонує чотири відділи: відділ української історії, відділ української мови та літератури, відділ українознавства та технічний відділ, який буде намагатися в ближчий час інформаційно об’єднати українську діаспору в Росії в одну українську інформаційну мережу. Плануємо в 2003-2005 роках відкрити відділи: української філософії, українського сходознавства. Український Університет в Москві є суто московська державна науково-дослідна установа, яка однак, буде активно займатися українською діаспорою в Росії взаємозв’язками з світовою українською діаспорою, Україною. Зараз ми уже відкрили науково-дослідні представництва в Владивостоці, Петрозаводську, Єкатеринбурзі. Плануємо в ближчі часи відкрити такі науково-дослідні представництва в Уфі, Новосибірську, Санкт-Петербурзі, Мурманську, Самарі та інших регіонах Російської Федерації. Надіємось на підтримку України, її державних, наукових, освітніх та громадських організацій. Український Університет м. Москви вже має свій науковий друкований орган. Вийшло II Томи “Наукового Вісника Українського Університету” М.2001, М.2002. Надіємось, що прибулі гості, донесуть інформацію про 10-ти літній ювілей Українського Університету, який створений в Москві українською діаспорою, для задоволення наукових, освітніх та культурних потреб українців в Російській Федерації і є найстарішою науково-освітньою організацією.

Ця міжнародна конференція, яка присвячена 10-ій річниці Українського Університету м. Москви, є логічним продовженням попередніх конференцій, які ми проводили під назвою “Українська діаспора в Росії”. Однак дана конференція святкова, підбиває підсумок всієї науково-освітньої діяльності українців Росії з 1992 по 2002 роки. Вона засвідчує, що в Москві українська наукова громадськість, робить всі спроби налагодити серйозну, на державному рівні, науково-дослідну та освітню роботу, яка б концентрувалася в РФ навколо Українського Університету м. Москви. Слід наголосити, що ми зараз починаємо відчувати підтримку Міністерства Закордонних Справ України, Посольства України в РФ, Культурного Центру України в Москві (КЦУ), зокрема директора, доктора історичних наук В.Ю.Мельниченка. В КЦУ УУМ та УІК ось втретє проводять свою наукову міжнародну конференцію, надіємось, що така наша науково-культурна співпраця буде розширюватися. Ще раз дякую всім гостям, що ні цьогорічні теракти ні холод, який раптово постав в Москві не завадили Вам приїхати до нас на ювілей”.

А зараз по стародавніх українських наукових традиціях, прошу щойно прибулого з навчання з України для задоволення духовних потреб української діаспори в Москві де закінчив Духовну Академію, священника Української Греко-Католицької Церкви, корінного москвича, отця Олександра Сімченка, благословити конференцію...

Дальше наукову конференцію привітав Голова Вченої Ради Українського Університету м. Москви, директор Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти України, доктор філологічних наук, професор, академік П.П.Кононенко, який наголосив, що 10-ти річне функціонування Українського Університету в м. Москві, який вже видав II томи Наукового Вісника і який розвиває українознавчу діяльність в регіонах РФ знаменна дата. Однак, слід наголосити, що Вчена Рада УУМ, яку я очолюю розпочала захист докторських і кандидатських дисертацій в університеті, що дасть можливість готувати науковців для регіонів РФ. Однак ця справа виявилася непростою, оскільки російська освітня система не сприяє цьому процесу. В той же час в Україні успішно розвивається для росіян російська освітня система і вона немає ніякої протидії з боку української освітньої системи. Я виступаю за паритетні відносини в усіх сферах українсько-російських відносин, в першу чергу науково-освітніх... Надіюсь, що в близькому майбутньому ми інтегруємо науково-освітню діяльність Українського Університету м. Москви з аналогічною роботою Інституту Українознавства Міністерства науки та освіти, що прискорить процес по науково-освітній розбудові української діаспори в Росії.

З привітанням до учасників конференції звернувся голова Об’єднання українців Росії О.О.Руденко-Десняк, який наголосив, що вітає УУМ з 10-літтям і бажає швидше розвинути науково-освітню роботу на всіх теренах

Росії де функціонує українська діаспора. Хоча справа ця нелегка, однак промовець вірить, що ці 10-ти літні починання дали і в подальшому дадуть свої плоди.

З привітання до учасників наукової конференції звернувся директор Культурного Центру України в Москві (КЦУ), доктор історичних наук В.Ю.Мельниченко, який наголосив, що і далі буде підтримувати науково-освітню діяльність УУМ. В своєму привітанні В.Ю.Мельниченко ознайомив присутніх з творчими проектами очолюваного ним КЦУ. Так згідно планів КЦУ готується великий проект “Тарас Шевченко”, проект “Діаспора”. Зокрема сам В.Ю.Мельниченко працює над великою монографією “М.С.Грушевський в Москві”, з окремими розділами якої ознайомив учасників наукової конференції під час свого наукового виступу.

До присутніх звернувся з привітанням від імені Інституту Російської Історії Російської Академії Наук, доктор історичних наук, професор В.М.Кабузан, який привітав УУМ з 10-ти річчям. Промовець наголосив на актуальності поставленої на конференції проблеми, оскільки українці в Росії це велика демографічна група, яка як слід не вивчається. Бідність сучасної російської науки не дозволяє як слід у новітню пору займатися цією проблемою, тому такого роду наукові конференції, які ось уже в продовж з 1997 по 2002 роки проводять Український Історичний Клуб, Український Університет м. Москви, повинні заповнити цю прогалину.

До присутніх звернувся радник-посланник Посольства України в РФ доктор філософських наук, професор Київського національного університету Г.Ф.Хорунжий, який привітав УУМ з 10-ти річчям від імені Посольства України в РФ. Промовець наголосив, що Посольство підтримує стосунки з українськими організаціями в РФ і зокрема в Москві і допомагає УУМ чим може. Розбудова української науки і освіти в РФ, чим займається УУМ є справою пріоритетною, тому Посольство України в РФ бажає УУМ подальших успіхів.

Від імені Українського Університету наукову конференцію привітав завідувач технічного відділу, професор В.І.Дудченко. Промовець привітав всіх наукових співробітників університету з ювілеєм. Від імені колективу поздоровив ректора, професора В.С.Ідзьо з успішним захистом докторської дисертації і присудженням йому вченої ступені – доктора історичних наук. Професор В.І.Дудченко наголосив, що Українська держава уже повинна звернути увагу на десятирічну діяльність УУМ і надати йому посильну, зокрема технічну допомогу. Українському Університету вкрай потрібна оргтехніка: нові комп'ютери, принтери, ксерокси, факси, перезаписуючі системи для оптичних дисків і т.д. Будемо дуже вдячні, якщо Українська держава посприє нам в технічному забезпеченні університету оргтехнікою. Що стосується колективу УУМ, то В.І.Дудченко побажав йому успішної наукової діяльності зокрема у питаннях підготовки наукових праць до захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Від імені Міністерства Закордонних справ України наукову конференцію присвячену 10-ти річчю утворення УУМ привітав головний радник Надзвичайний і Повноважений Посланник України, С.Ю.Лазебник який наголосив, що Міністерство Закордонних справ вивчить всі прохання по питаннях з всесторонньою допомогою для УУМ. Зараз можу наголосити, що в наступному “Році Росії в Україні” Ви проводите багато наукових конференцій спільно з українськими науково-дослідними організаціями в успішних проведеннях яких ми будемо Вам сприяти.

Від імені Саратовського земляцтва “Українці Поволжя” УУМ – 10-ти річчям та учасників наукової конференції привітав кандидат історичних наук, член правління Ігор Шульга, який наголосив на необхідності тісної співпраці між УУМ і українськими науковцями Саратовської області.

Від імені Товариства “Знання” та “Університету Сучасних Знань” УУМ з 10-ти літнім ювілеєм та початком наукової конференції “Українська діаспора в Росії” привітав, голова правління, В.І.Кушерець, який наголосив на необхідності започаткувати дистанційну систему освіти для української діаспори в Росії.

Від Конгресу Національних об'єднань Росії УУМ з 10-ти річчям та організацією наукової конференції привітав, секретар О.О.Григорович, який наголосив на необхідності розвивати українську науку і освіту в Росії. Все це іде в руслі Закону “ Про Національно-Культурну Автономію”, тому я від імені Конгресу Національних Об'єднань Росії бажаю Вам успіху в своїх починаннях.

Від імені історичного факультету Харківського національного університету УУМ з 10-ти річчям привітала науковець Н.Аксьонова, яка побажала УУМ успішно розвивати науково-дослідну роботу в РФ і закликала до активної співпраці з Харківським національним університетом.

Від імені науковців Українського Університету м. Москви колектив УУМ з 10-ти річчям привітав вчений секретар, професор О.Г.Храбан, який наголосив, що тільки злагоджена робота, особиста дружба всього колективу привела до вагомих результатів, що видно по двох томах Наукового Вісника УУМ. Вчений секретар побажав колективу УУМ і гостям подальших наукових творчих злетів.

Від історичного факультету Ужгородського національного університету УУМ з 10-ти річчям привітав науковець С.Федака, який наголосив на необхідності наукової співпраці вчених УУМ і вчених Ужгородського національного університету.

Від Міжнародної Академії Наук Євразії (МАС) і водночас від Білоруської діаспори в Росії УУМ з 10-ти річчям привітав її президент, доктор технічних наук, професор, академік РАН та МАС С.Є.Ширяєв, який

наголосив, що Асамблея МАЄ вирішила обрати членом-кореспондентом МАЄ, ректора УУМ доктора історичних наук, професора В.С.Ідзьо, з чим його і привітав.

Від науковців м. Чернівців УУМ з 10-ти річчям привітала начальник відділу історико-культурної території м. Чернівців (мистецтвознавець, архітектурознавець) С.В.Біленкова, яка наголосила, що постарасться від громадсько-наукових організацій області посприяти в придбанні для УУМ нової оргтехніки, зокрема: комп'ютерів, принтерів, факсів.

В плані конференції було заявлено 39 доповідей з Росії, України, США, Польщі.

Найбільш цікаві і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це:

1. Українська діаспора в Росії в 1912-1916 роках на шпальтах часопису московських українців "Украинская Жизнь". (Москва. Росія).
2. П. Кононенко. До проблеми розвитку українознавства в Україні і Росії. Координація співпраці. (Київ. Україна).
3. В.Ю.Мельниченко.М.С.Грушевський у Москві.(Київ. Україна).
4. В.Кушерець. Україна і проблема інтелектуальної активності і створення сприятливого інноваційного клімату.(Київ. Україна).
5. В. С.Ідзьо. Історико-статистичний аналіз джерел чисельності українського населення в Росії (XVII-XXI ст.). (Москва. Росія).
6. С.Святодух. Аналіз праці "Отчі світильники". (Москва. Росія).
7. О.Храбан. Бачення майбутньої історії в сучасній російській літературі.(Москва. Росія).
8. И.Шульга. Структурирование украинской диаспоры в Саратовской области. Опыт и проблемы. (Саратов. Росія).
9. С.Біленкова. Аналоги руського стилю у храмовій архітектурі Буковини ХХ століття. (Чернівці. Україна).
10. В.Кабузан.Формирование украинской этнической территории в XVIII-XX веках. (Росія. Москва).
11. В.Дудченко. Периодическая общесистемная азбука знаков, символов, понятий "ВИКТОРИД"- как основа украиноведения. (Москва. Росія).
12. В.Нагорный. Этноплеменные отношения на территории Украины и России до кристаллизации украинцев и русских в X-XV веках. (Москва. Росія).
13. С.Федака. Адміністративно-політичний устрій України: уроки і перспективи. (Ужгород. Україна).
14. Н.Аксьонова. Актуальні проблеми вивчення етнології Слобожанщини. (Харків. Україна).
15. О.Ткаченко. Особливості розвитку індоєвропейців і слов'ян. (Москва. Росія).
16. В.С. Ідзьо. Іван Франко на шпальтах громадсько-політичного журналу українців Росії "Украинская Жизнь". (1912-1916 роки).
17. Т.Петрова. Журнал московських українців "Украинская Жизнь" про "Загибель Просвіт". (Москва. Росія).

В перший день роботи конференції відбулась презентація Міжнародної Академії Наук Євразії на якій ректора, професора, доктора історичних наук В.С.Ідзьо було обрано член-кореспондентом Міжнародної Академії Наук Євразії (МАЄ). Диплом члена – кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії вручив президент академії доктор технічних наук, професор, академік Є.Є.Ширяєв. З вручення диплома ректора УУМ вітали всі присутні, учасники ювілейної наукової конференції, а це: Віце-Президент Російської Академії Наук, академік РАН, Савін Анатолій Іванович, який в своїй промові наголосив, що йому приємно, що в "Рік України в РФ" голову УІК м. Москви, ректора УУМ доктора історичних наук, професора В.С.Ідзьо обрано членом-кореспондентом такої славної Академії в лавах якої майже всі відомі вчені світу. Промовець наголосив, що президент України Л.Кучма є його учнем в тій області науки якою він займається і передав вітання всім учасникам ювілейної конференції з України і Росії. Промовець наголосив, що цьогорічна Асамблея Академії відбувається в Культурному Центрі України в Москві, що є добрим знаком в "Рік України в РФ" для налагодження наукової співпраці між науковими установами України і Росії. Від Української делегації, Вченої Ради Українського Університету м. Москви вчених Російської Академії Наук і МАЄ привітав академік П.П.Кононенко, який наголосив на необхідності більш активної співпраці між РАН, МАЄ і Національною Академією Наук України, Академіє Наук Вищої Школи України. Від державних структур РФ, а тобто від Міністерства природних ресурсів РФ з обранням членом-кореспондентом МАЄ ректора УУМ привітав керівник департаменту міжнародної співпраці, радник РФ 3 класу, академік РАЕН, доктор технічних наук, заслужений еколог РФ Мамін Р.Г., який виразив побажання налагодження співпраці між українськими і російськими науково-дослідними установами, передусім екологічними центрами. В свою чергу дякуючи за обрання членом-кореспондентом такої всесвітньо відомої Академії як МАЄ, ректор УУМ, голова УІК м. Москви наголосив: "Українська діаспора в Росії одночасно проживає як в Європі так і в Азії, тому вступ в Академію для більш широкого її вивчення під дахом МАЄ - української діаспори в Росії, ми українці Росії, вважаємо необхідністю. Надіємось, що за допомогою МАЄ ми зможемо більш активно вивчати історію зародження та становлення українських організацій як на території європейської так і азійської частини Росії.

В цей же час диплом члена – кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії було вручено другому відомому українцю в Росії, артисту та кіномитцю М.Лановому, який у зверненні до учасників наукової конференції, Асамблеї МАЄ сказав: ”Те, що вручення диплома члена-кореспондента МАЄ проходить сьогодні в час 10-ти річчя Українського Університету м. Москви і в Культурному Центрі України в Москві, мені як українцю, двічі присмодно. Бажаю Вам всім творчих злетів та успіхів у налагодженні сучасних українсько-російських стосунків...”

Ввечері для учасників і гостей УУМ та УІК виступила з концертом “Козача хорова капела м. Москви.”

На другий день Учасники конференції поклали квіти до пам’ятника Т.Г.Шевченка, відвідали музей М.В.Гоголя, побували на території української пам’ятки “Мазепині палати”, відвідали Українську церкву міста Москви XVII ст.

На запрошення Болгарського Товариства м. Москви, яке очолює професор Академії нафти і газу ім. Губкіна В.Ф.Петров, в Культурному Центрі Посольства Болгарії в Москві був влаштований перший в історії Москви “День дружби українського і болгарського народів” на якому пройшов обмін науковою, культурною інформацією про розвиток двох братніх слов’янських народів. Від української делегації вітання виголосив академік П.П.Кононенко, від болгарської професор В.Ф.Петров. Ректор УУМ, професор В.С.Ідзьо вручив Болгарському Товариству м. Москви від імені УУМ та УІК грамоту з нагоди 10-річчя УУМ, з побажанням подальшої активної співпраці між українськими і болгарськими організаціями м. Москви. Завідувач технічного відділу УУМ, професор В.І.Дудченко виголосив привітання на болгарській мові...

Аналогічними грамотами за активну співпрацю та в честь 10-ти річчя УУМ нагородив: Інститут Українознавства Міністерства науки і освіти України, Посольство України в РФ, Культурний Центр України в Москві, Міжнародну Академію Наук Євразії, Об’єднання українців в Росії.

На цьому VI Міжнародна конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена 10-тій річчю заснування Українського Університету м. Москви завершила свою роботу з одностайним схваленням провести наступну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” в Москві в Культурному Центрі України в “Рік РФ в Україні” **27-28 листопада 2003 року.**

VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. (Москва 27-28 листопада 2003р.)

27-28 листопада в Москві відбулась VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яку організували Український державний університет м.Москви (УУМ), Український історичний клуб м. Москви (УІК).

В Науковій Конференції взяли участь вчені з Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інститут Слов’янознавства РАН, Інститут Історії РАН, вчені з України: Харків, Київ, Львів, Миколаїв, Луганськ, Кам’янець-Подільський.

Конференцію відкрив організатор і головуєчий, ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, лауреат премії ім. академіка І.Крип’якевича Віктор Ідзьо, який наголосив, що 2003 рік, що ось уже з 1997 року УІК та УУМ щорічно проводять наукові конференції “Українська діаспора в Росії” в Москві. Необхідність такої конференції полягає в тому, щоб з наукової точки зору ознайомити вчених України з проблемами та доробками українських вчених в РФ, виробити плани вивчення українських старожитностей в РФ та паритетні наукові відносини.

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують допомоги України. Вчені УУМ взялися за вирішення цієї складної проблеми та вивчення процесів, які проходять в українській діаспорі в Росії, виступили ініціаторами за зближення її науково-культурними та освітніми закладами України, громадськими та державними організаціями. За таких обставин сьогодні найбільш визначні вчені Українського державного університету за свої успіхи у вирішенні цієї проблеми атестуються атестатами доцентів та професорів УУМ, а організації, які сприяють проведенню наукових конференцій грамотами УУМ за особливі досягнення у співпраці.

Другим привітав вчених УУМ та УІК та гостей міжнародної наукової конференції, директор Культурного Центру України в Москві (КЦУ) В. Мельниченко, який наголосив на необхідності подальшої співпраці між УУМ, УІК та КЦУ.

Голова ОУР О.Руденко-Десняк наголосив, що така співпраця між УІК, УУМ та ОУР продовжується уже впродовж 10 років і має свої результати, зокрема є факт, що УІК ось уже 7 років є членом ОУР.

Від УУМ та УІК м.Москви, привітав наукову конференцію вчений секретар, професор О.Храбан, який наголосив, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори в Росії, що засвідчується працями, які опубліковані в Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви.(Видано з 1997 по 2003 р VIII томів, X книг), що стосується науково-дослідної роботи Українського

Університету, вчені УУМ мають в доробку IV томи Наукового Вісника. Останній IV том виданий за сприянням Інституту Історії НАНУ, за що ми складаємо Інституту велику подяку.

Від імені Інституту Історії НАН України конференцію привітав доктор історичних наук, професор, член-кор. НАНУ Віктор Даниленко, подякував голові УІК, ректору УУМ Віктору Ідзьо за плідну роботу. Промовець наголосив, що, що вітає конференцію і передає привітання від директора Інституту Історії НАНУ доктора іст. наук, академіка В.Смоля і бажає їй плідної праці. Інститут Історії НАНУ підтримує роботу УУМ та УІК з 1997 року. Цю клопітку роботу започаткував наш покійний науковий працівник доктор іст. наук, професор В. Сарбей. Цьогорічне видання IV тому Наукового Вісника УУМ, це конкретна ознака співпраці з науково-освітніми закладами в українській діаспорі в Росії, яка символізує втілення указу президента України Л.Кучми “Про підтримку діаспори до 2005 року”, наголосив промовець.

Від Московського державного університету(МДУ) конференцію привітав докт. іст. наук. Владислав Волков, який наголосив, що співпраця з УУМ та УІК МДУ веде уже ось впродовж 10 років, активно беручи участь в науковій роботі УУМ та наукових конференціях. Промовець побажав успішної роботи конференції.

Від Харківського національного університету (ХНУ) конференцію привітав доктор іст. наук Г.Гіззбург, який наголосив, що ХНУ буде активно підтримувати всі наукові програми УУМ та УІК. Участь вчених ХНУ в наукових конференціях в Москві впродовж ось уже 5 років цьому яскраве підтвердження.

Від Московського державного відкритого педагогічного університету наукову конференцію привітав професор В.Дудченко, який наголосив, що україністика завдяки діяльності УУМ та проведення ним наукових конференцій стає в Москві все цікавішим науковим явищем. Науковець побажав конференції успішної праці.

Від Луганського педагогічного університету наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” привітав М.Закіров, який наголосив, що давно знайомий з науковою творчістю УУМ та УІК і сьогодні задоволені такою могутньою активністю цих науково-дослідних закладів. Промовець побажав продовжувати започатковану працю і успіху конференції.

Від Української Всесвітньої Координаційної Ради наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” привітала секретар С. Остапів, яка наголосила на необхідності співпраці УУМ, УІК з УВКР.

Від Українського державного університету м. Москви конференцію привітав ректор, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, професор університету “Львівський Ставропігійон”, лауреат премії ім. І.Крип’якевича Віктор Ідзьо, який наголосив, що Український Державний Університет м.Москви намагається вивчати всі українські проблеми на території Росії, починаючи з сивої давнини. Зокрема нас цікавлять процеси виникнення української діаспори, про що можуть засвідчити проведені в Москві чисельні наукові конференції “Українська діаспора в Росії” “Українсько-Російські відносини”. “Українське питання в Росії” та праці видані в IV томах за 2001 та 2003 роки “Наукового Вісника Українського Університету”. Цього року ми нагороджені Грамотою Міністерства Національностей України “За вагомий вклад у збереженні українських старожитностей в РФ”, за що складаємо Українській державі велику подяку за визначну оцінку нашої роботи. Таку ж подяку складаємо і Інституту Історії НАНУ за видання IV тому Наукового Вісника, який присвячений X річниці (1992-2000) заснування УУМ.

На конференції було заслухано близько 20 доповідей. Найбільш цікаві із них, які визвали широку дискусію:

- 1.В.Даниленко.Національно-культурний розвиток українців у Російській Федерації (20-30 роках).(Київ),
- 2.В.Ідзьо.Українці в Росії - сучасний стан та перспективи розвитку в “Рік РФ в Україні”.(Москва),
- 3.О.Ковальчук. Роль М.Скрипника в піднесенні національно-культурного руху українців у росії на кінець 20-х, початок 30-х рр. ХХ ст.(Київ),
- 4.В.Нагорний.Критичний огляд історії України.(Москва),
- 5.М.Закіров.Проблеми збереження етнічної ідентичності і національного відродження в українців в росії в ХІХ ст.(Луганськ),
- 6.О.Храбан. Кирило-Мефодіївське братство. (Москва),
- 7.Г.Ганзбург. Сергій Нагій –український композитор та російський сенатор.(Харків),
8. І.Смульський. До українського питання в Росії в кінці ХХ, на початку ХХІ ст. (Москва),
9. С.Остапа.Українське питання на Далекому Сході. (Київ),
- 10.П.Дуброво. Сергій Єфремов на шпальтах часопису московських українців “Украинская Жизнь”.(Москва),
- 11.В.Дудченко. Загальносистемна Азбука Вікторід для мовних потреб української діаспори.(Москва),
- 12.В.Волков.Вернадський і Кримський.(Москва).
- 13.І.Голуб. Мій батько Антоненко-Давидович – до портрету особистості.(Москва).
- 14.М.Свінцицький. Роль УВКР у розвитку електронних засобів масової інформації. (Київ).
- 15.В.Білан.Українське мистецтво в Москві (Київська школа).(Москва).
- 16.О.Олійник.Українська політична еміграція в росію в 20-30 роках.(Москва).

У другий день конференції учасник підвели підсумок, згідно якого VII Міжнародна наукова конференція в основному виконала свою роботу, були заслухані зауваження В.Ідзьо по питаннях надсилання

наукових доповідей та термінів подання статей, та пропозиції гостей по питаннях подальших проведенень конференцій.

Учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Т.Шевченка, меморіальної дошки М.Грушевського, відвідали комплекс "Мазепині палати", Українську церкву, відвідали музей Гоголя в Москві.

Організаторами VII Міжнародної наукової конференції "Українська діаспора в Росії" Українським університетом та Українським історичним клубом м.Москви, були складені особливі подяки керівництву Культурного Центру України в Москві, заступникам директора: Ю.Василенку, П.Ткачу за сприяння в частковому наданні готелю (9 чоловік) для одноденного проживання учасникам наукової конференції, та Посольству України в РФ за наданий автобус (з 11 до 14 - 30) для організації екскурсії по українських місцях м.Москви.

На адресу конференції надійшли привітання від науковців В.Грабовецького (Україна), М.Прокоп'юк (Чехія), Б.Чопика (США), П.Кононенка (Україна), В.Буртняка (Канада).

Наступну міжнародну конференцію "Українська діаспора в Росії" УУМ та УІК вирішили провести 18-19 листопада 2004 р.

VIII Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора в Росії", яка присвячена 10-ти літтю Українського Історичного Клубу м.Москви. (Москва 10-11 листопада 2005р.)

10-11 листопада 2005 року в Москві відбулась VIII Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора в Росії", яку організували Український Університет м.Москви (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) за сприянням Культурного Центру України в Москві (КЦУ).

В Науковій Конференції взяли участь вчені з Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інститут Слов'янознавства РАН, Інститут Історії РАН, Міжнародна Академія наук Євразії, вчені з України: Харків, Київ, Львів, Ужгород, Переяслав-Хмельницький, українська діаспора в Росії з міст: Тюмень, Петрозаводськ, Владивосток, Перм, Єкатеринбург, Саратов, Петербург, а також з далекого зарубіжжя: Польщі, Німеччини, Канади, США.

Конференцію відкрив організатор і головуючий, ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що з 1995 року по 2005 рік в Москві функціонує Український Історичний Клуб, якому в цьому році виповнилося 10 років. Всю інформацію про 10-ти літню роботу УІК можна почерпнути на сайті УІК – www.UIK.boom.ru.

Найвизначнішими досягненнями УІК за 10 років, є реєстрація в Міністерстві юстиції РФ УІК, як громадської організації м.Москви (св. Р.№7571), видання I тому Українського Історичного Альманаху в Росії. М.1995, 10 номерів Української Історичної Газети (1996-1997), XI томів (13 книг) Наукових Вісників УІК, видання всіх протоколів засідань УІК з 1995 по 2005 роки. За 10 років УІК провів VIII Міжнародних наукових конференцій.

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують допомоги України і якої українська діаспора в Росії ніяк не може дочекатися. Вчені УУМ взялися за вирішення цієї складної проблеми та вивчення процесів, які проходять в українській діаспорі в Росії, виступили ініціаторами за зближення її науково-культурними та освітніми закладами України, громадськими та державними організаціями.

Другим привітав вчених УІК та гостей міжнародної наукової конференції, заступник директора Культурного Центру України в Москві (КЦУ) Ю. Василенко, який наголосив на необхідності подальшої співпраці між вченими УІК та колективом КЦУ.

Від Об'єднання українців Росії(ОУР) УІК з 10-ти літтям привітав заступник голови Ю.Кононенко, який наголосив, що така співпраця між УІК та ОУР продовжується уже впродовж 10 років і має свої результати, зокрема є факт, що УІК ось уже 8 років є членом ОУР.

Від Українського Університету м.Москви, привітав наукову конференцію вчений секретар, професор О.Храбан, який наголосив, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори в Росії, що засвідчується працями, які опубліковані в Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви (Видано з 1997 по 2005 р XI томів, XIII книг).

Від Московського державного університету (МДУ) конференцію привітав директор центру україністики та білорусистики, доктор історичних наук, професор. Михайло Дмитрієв, який наголосив, що співпраця з УІК МДУ веде уже ось впродовж 10 років, активно беручи участь в науковій роботі УІК та УУМ та наукових конференціях. Промовець побажав успішної роботи конференції.

Від Московського державного відкритого педагогічного університету наукову конференцію привітав професор В.Дудченко, який наголосив, що україністика завдяки діяльності УІК та проведенню ним наукових конференцій стає в Москві все цікавішим науковим явищем. Науковець побажав конференції успішної праці.

Від Міжнародної Академії Наук Євразії, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, професор університету "Львівський Ставропігійон", лауреат премії ім.

І.Крип'якевича Віктор Ідзьо, який наголосив, що створений і зареєстрований УІК намагається вивчати всі українські проблеми на території Росії, яка знаходиться в Євразії, починаючи з сивої давнини. Зокрема нас цікавлять процеси виникнення української діаспори, про що можуть засвідчити проведені в Москві чисельні наукові конференції “Українська діаспора в Росі” “Українсько-Російські відносини”. “Українське питання в Росії” та праці видані в XI томах “Наукового Вісника Українського Історичного Клубу”, де сам Вісник в 2007 році буде святкувати своє 10-ти ліття.

Від посольства України в РФ УІК з 10-ти літтям привітала культурний аташе посольства України в РФ М.Вітушик, яка побажала активної співпраці Посольства з УІК м.Москви.

Від українських релігійних громад в Росії УІК х 10-літтям привітав священник УГКЦ м.Москви отець Олександр Сімченко, який подякував за створення в УІК духовного відділення.

Від науковців Львова конференцію привітав професор О.Огірко, який наголосив на активній співпраці між УІК, УУМ та науковими організаціями м.Львова.

На конференції було заслухано більше 30 доповідей. Найбільш цікаві із них, які визвали широку дискусію:

1.о.О.Сімченко.Український Історичний Клуб м.Москви – 10 років з Богом в серці. (Благословення та побажання конференції українського священника). (Москва. Россия)

2.В.Ідзьо. Український Історичний Клуб м.Москви - як центр українознавства в Росії, та його роль у розвитку національної освіти і зв'язків з Україною та діаспорою. (Москва. Росія)

3.М.Дмитриев.Синопис Инокентия Гизеля и трансформация представлений об истории восточных славян. (Москва. Росія)

4.П.Кононенко., Т.Кононенко. Українознавство в системі освіти України та діаспори. (Київ.Україна)

5. М.Плющ. Україна моя нещасна... (Москва. Росія)

6.Е.Ширяев. История и культура беларусов. (Москва. Россия)

7.О.Храбан. Міф про віроломний напад Гітлера на СРСР.(Москва. Росія)

8.І.Шульга.Українські чумаки в Нижньому Поволжі.(Саратов. Росія)

9.В.Волков.Новейшие исследования творчества В.И.Вернадского. (Москва. Россия)

10.І.Голуб. Мій батько Антоненко-Давидович.(Москва. Росія)

11.А.Кудряшова. Новое направление в области решения проблем экологии и питания и здоровья населения на примере Украины, России и других развитых стран мира.(Нью-Джерсі.США)

12.Г.Санін. Проблемы русско-украинских отношений во второй половине XVIII века. (Москва. Россия)

13.В.Білан.Мистецька виставка Україна-Крим.(Москва. Росія)

14.П.Дуброво. Украинский вопрос в Государственной Думе.(Москва. Росія)

15.С.Набок. Діяльність та науковий доробок товариства дослідників української історії, письменства та мови (и.Ленінград) у складі Всеукраїнської Академії Наук.(Переяслав-Хмельницький. Україна)

16.В.Крикуненко. Творчість видатного російського літературознавця Ф.Прийми в українській літературі Кубіні. (Москва.Росія)

17.С.Святодух, Н.Тимченко. Український рушник. (Москва. Росія)

18.В.Дудченко. Вселенная как единая система. (Москва. Россия)

19.О.Олійник. Історія українського народу, як функція рис його психічного складу. (Москва. Росія)

20.С.Федака.Українсько-російські взаємовідносини в час трансформації імперії Рюриковичів.(Ужгород.Україна)

21.О.Ткаченко.Геоистория Древней Руси. (Москва. Россия) 22.А.Мануйленко. Політичні погляди українського козацтва.(Москва. Росія)

23.В.Коломацький. Наукові конференції Українського Історичного Клубу, як приклад для вдосконалення роботи Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців. (Торонто.Канада)

24.П.Коваль. Противник-коллаборант чи союзник? (Ольштинек. Польша)

25.М.Кабузан. Українці в Росії.Статистичні джерела. (Москва. Росія)

26.Б.Чопик. Громадські організації США та Канади на прикладі українських громадських організацій.(Нью-Джерсі.США)

27.М.Пришляк. Минуле та сучасне філософське та релігійне світобачення української діаспори в Росії.(Рим. Італія)

28.Г.Ганзбург. Українсько-російські взаємовідносини на Слобожанщині. (Харків.Україна)

29.В.Ідзьо. Олександр Дзигар - український громадський діяч в Харбіні та Москві. (Москва. Росія)

30.А.Мануйленко. Люблінська унія та її історичне значення. (Москва. Росія)

31.Я.Крик. Аналіз виконання договорів між Українським Вільним Університетом в Мюнхені та Українським Університетом м.Москви. (Мюнхен. Німеччина)

32.В.Артюх. Українці в Росії росіяни в Україні - історія взаємовідносин. (Львів. Україна)

33. І. Смульський. Погляди вчених Українського Історичного Клубу та Українського Університету м. Москви на проблему Української держави в XIII столітті та особу короля Данила. (Москва. Росія)

34. К. Петриченко. Маловідомі факти з життя та діяльності Данила Ільковича Терпила (отаман Зелений). (Київ, Україна)

35. Л. Мельник. Просвітницько-культурологічна робота української діаспори в Москві. (Москва)

На адресу VIII Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 10-тиліттю УК(1995-2005) прийшли привітання: від Українського Історичного Товариства Америки, Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців, Української Вільної Академії Наук, Інституту Історії Національної Академії Наук, Інституту Українознавства Міністерства Науки і Освіти України, Університету Львівський Ставропігійон, Інституту Джерелознавства та археографії Національної Академії Наук України, Академії Наук Вищої Школи та інших організації України, Росії: Центру Україністики та Білорусистики Московського державного університету, історичного факультету Російського державного гуманітарного університету, Інституту Історії Російської Академії Наук, Інституту Археології Російської Академії Наук, та Світу: Центру гуманітарних досліджень Канади, Українського Університету в Мюнхені, Міжнародної Академії Наук Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації.

Список використаних джерел та літератури:

1. В.С.Ідзьо. Українське питання в Росії в минулому і сучасному науковому просторі Російської академії наук (XIX- XX століття). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.2000, т. IV, с.5-7.
  2. В.С. Ідзьо. Українське питання в Росії в минулому і сучасному науковому просторі Російської академії наук (XIX- XX століття). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.2000, т. IV.
  3. В.Ідзьо. Українському Університету в Москві 10 років. Слово і Час. 2003, №2, с.94-95.
  4. В.С.Ідзьо. Украинская диаспора в России-этапы развития. Науковий Вісник Українського Університету. М.2001, т. I.
  5. Віктор Ідзьо. Українська діаспора в Росії. Львів. Бак. 2002, с.304.
  6. В.Ідзьо. Український Університет м Москви (УУМ) -10 років звитяжної праці (1992-2002). Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т. IV, с.4-10.
  7. П. Кононенко. Творчий шлях Українського Університету м. Москви, як української науково-освітньої організації в Росії за 10 років. Науковий Вісник Українського Університету. М.2004 т. IV, с.4-10.
  8. В.Ідзьо. Історико-психологічні методи вчених Українського Університету по питаннях налагодження співпраці з державними науковими та освітніми організаціями Російської Федерації та України. Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т. VIII, с.4-10.
  9. В.Ідзьо. Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Українознавство. К. 2007, №2, с.318-323.
  10. В.Ідзьо. Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007 т. XII, с.4-10.
  11. Голубка С. Українське націознавство через призму аналізу Наукових Вісників. Науковий Вісник Українського Університету томи I-X. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. М.2005, т. XII.
  12. Мельник Л. Просвітницько-культурологічна та науково-дослідна робота Українського Університету. Наукові Вісники - аналіз наукових праць за сумою презентацій в Культурному Центрі в Москві. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т. XII.
  13. Муранівський Т. Украинский Університет в Москве. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т. XII.
-

Розділ VI.

Міжнародні Наукові Конференції Українського державного університету міста Москви в Україні – (2000-2006) роках.

I Міжнародна конференція “Українсько-Російські відносини на зламі тисячоліть”. (Івано-Франківськ 20-22 травня 2000 р.).

I Міжнародна конференція “Українсько-Російські відносини на зламі тисячоліть”, яку організували Український Університет в Москві, Український Історичний Клуб м. Москви, Клуб Української Інтелекції м. Івано-Франківська, а також Івано-Франківський осередок НТШ пройшла в м. Івано-Франківську в конференц-залі Івано-Франківського Центру Кафедрального Собору УГКЦ.

Така конференція проводилась вперше, тому ставила за мету з'ясування відносин, які на протязі багатьох століть були досить складними. Як наголошувалось в Прес-релізі I Міжнародна конференція “Українсько-Російські відносини на зламі тисячоліть”- “українсько-російські відносини на протязі століть були завжди складними. На сьогоднішньому етапі ці відносини не стали простішими, але деякий поступ на шляху до демократизації дають підстави сподіватися на можливість покращення стосунків між сусідніми державами. Через складність сучасних відносин, ці стосунки вимагають найретельніших глибоких, ґрунтовних і особливо об'єктивних наукових досліджень...”

Тому і виникла ідея проведення такої Міжнародної наукової конференції, яка б охоплювала різні аспекти вказаної проблеми.

Конференція ставила за мету: 1. Залучити до дослідження українсько-російських відносин вчених України, Росії, Світу . 2. Систематизувати існуючі дослідження вчених різних країн світу з українсько-російських відносин. 3. Розробити шляхи покращення міждержавних українсько-російських відносин на майбутнє.

Конференція, що відбулася в Івано-Франківську, проходила під головуванням голови Українського клубу м. Москви, ректора Українського Історико-Філологічного Інституту, професора, Віктора Святославовича Ідзьо, і завдяки цьому була ефективною внаслідок досвіду проведення аналогічних конференцій в Москві.

Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Київ, Харків, Львів, Тернопіль, Крим: Сімферополь, Керчь, Івано-Франківськ, Росії (Москва). В конференції взяли участь чільні науковці з Івано-Франківських ВУЗів: Прикарпатського Державного Університету, Технічного Університету Нафти і Газу, Івано-Франківського Катихетично-Духовного Інституту УГКЦ, чисельні релігійні, громадсько-політичні, освітні та культурні діячі м. Івано-Франківська та Західно-Українського регіону, предствники російської діаспори в Західно-Українському регіоні. В адрес конференції прийшли привітання від науковців Києва, Львова, Одеси, Полтави, Криму, Голови Об'єднання українців Росії О.Руденка –Десняка. У Конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ України: Київський Університет, Прикарпатський Університет, Львівський Університет, Харківський Університет, Москви: Український Університет в Москві, Український Історичний Клуб м.Москви і багато других. До учасників Конференції звернувся ректор Івано-Франківського Катихетично-Духовного Інституту, Єпарх Івано-Франківської єпархії УГКЦ, владики Софрон Мудрий, який благословив конференцію, наголосив на необхідності науково з'ясувати україно-російські відносини особливо релігійні, а також розбудови української Греко-Католицької Церкви в Росії.

Другим до учасників конференції звернувся академік Володимир Грабовецький який привітав конференцію від професорсько-викладацького складу Прикарпатського університету, а також від Кафедри Історії України, яку він очолює. Третім виступив Голова Українського Історичного Клубу м. Москви, ректор Українського Університету в Москві, професор Віктор Ідзьо, який привітав учасників конференції з успішною роботою, подякував Клубу Української Інтелекції м. Івано-Франківська і зокрема , його голові пані У.Скальській за активну підготовку конференції, і подарував від московської делегації I том Історико-Філологічного Вісника Інституту, та I том Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви в яких сконцентровані наукові напрацювання Української діаспори в Росії, гостей Інституту та Клубу. За активну наукову діяльність Голова УК, професор В.Ідзьо присвоїв академіку Володимирі Грабовецькому звання Почесного Члена українського Історичного Клубу м. Москви.

До присутніх звернувся Голова осередку НТШ, професор, Роман.Яремійчук, який наголосив, що осередок НТШ тільки проходить час становлення, однак зацівлення у науковому з'ясуванні українсько-російських відносин в Івано-Франківського осередку НТШ дуже велика. Роман Яремійчук привітав конференцію від всього НТШ і побажав її плідних напрацювань. Особливо палким було привітання від студентів Прикарпатського університету і історичного факультету зокрема, яке виголосив голова молодіжго осередку Клубу Української Інтелекції Я.Коземчук. Від московської делегації конференцію привітала управляюча справами Українського Історико-Філологічного Інституту м. Москви -Тамара Петрова, від Українського Історичного Клубу м. Москви – Член Ради Світлана Святодух. Обидві гості наголосили на необхідності

покращити наукові та громадські зв'язки України з українською громадськістю Росії і її науковими та освітніми організаціями зокрема. Від газети "Нескорена Нація" конференцію привітав член правління редакції В.Фалюта, який передав вітання від засновника газети Івана Кандиби і пообіцяв, що газета і в подальшому буде подавати інформацію про роботу української громадськості в Росії.

В плани конференції було заявлено 56 доповідей. Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це : В. Ідзьо. Українське питання в Росії в кінці ХХ століття. Історія, культура, релігія українців в Росії 1989-1999.(Росія.Москва). Б.Савчук. Росіяни на Західній Україні. Проблеми суспільного розвитку в 20-30 роки і сучасність.(Україна.Івано-Франківськ). В.Артюх. Російські організації Львова.(Україна.Львів). Я. Дубров. Ідеологія української національної ідеї на тлі українсько-російських відносин останніх століть другого тисячоліття.(Україна.Львів). В.Фалюта. Митрополит Андрій Шептицький в ув'язненні. Сучасний аспект вивчення проблеми.(Україна.Львів). Б.Паньків. Проблеми суверенізації української нації на межі тисячоліть в аспекті українсько-російських відносин.(Україна.Івано-Франківськ). В.Марченко. Росія - проблеми і деякі перспективи. (Росія.Москва).

Р.Яремійчук. Енергетичні важелі у відносинах України та Росії. (Україна. Івано-Франківськ). Т.Петрова. Український Історико-Філологічний Інститут – нове явище в російській науці. (Росія.Москва). П.Арсенич. Галичани в Москві.(Україна.Івано-Франківськ). Священник УГКЦ .Андрій Майба. Українсько - Російські релігійні відносини. В 1989-1999.(Україна.Львів).С.Святодух. Український Історичний Клуб м. Москви і його наукова робота по вивченню української діаспори в Росії.(Росія.Москва). В.Пережилго. Українське населення на Волзі.1989-1999. Сучасний аспект вивчення проблеми. (Україна.Львів).І.Скрипник. Юрій Липа і Росія. (Україна.Івано-Франківськ). У.Скальська. Москвофільство. Минуле і сучасність.(Україна.Івано-Франківськ). Н.Самборська. Проблема повернення пам'яток історії та культури в Україну у російсько-українських відносинах у 90-ті роки ХХ століття. (Україна.Київ). В.Дибенко.Українсько-російські взаємовідносини: спроба ретроспективного аналізу минулого.(Україна.Івано-Франківськ). В.Ференц. Проблеми сучасного просвітництва в контексті російських впливів. (Україна.Івано-Франківськ). В.Марченко. Степан Бандера – Польща його приговорила до смерті, Німеччина - відправила в конц-табір, агент КГБ вбив в Мюнхені. (Росія.Москва). В.Бойчук.Я.Коземчук. Україна і Росія в новому геополітичному просторі після розпаду СРСР. (Україна. Івано-Франківськ). Р.Лецишин. Галичани-українці у військових формуваннях другої світової війни. (Україна. Івано-Франківськ). О.Джус. Висвітлення негативного впливу двомовності в творах українських діячів науки та культури України. (Україна. Івано-Франківськ). У.Скальська. Причини занепаду національної свідомості українців після приєднання до Росії. (Україна.Івано-Франківськ). На цьому конференція завершила свою роботу з одностайним схваленням опублікувати матеріали Конференції в науковому "Віснику Українського Історичного Клубу м. Москви, а також провести наступну конференцію науковців України та Росії в Івано-Франківську в наступному 2001 році. Організатори складають велику подяку о. М.Сьомкайлу за допомогу в проведенні конференції.

І Міжнародна наукова Конференція "Король Данило і Українська держава в XIII столітті". (800-літтю з дня народження присвячується). (Львів 21-23 травня 2001р.).

21-23 травня 2001 року в Львові в приміщенні Українського товариства охорони пам'яток історії та культури відбулася І Міжнародна наукова конференція "Король Данило і Українська держава в XIII столітті".

Конференція організована Українським Історичним Клубом м. Москви, Українським Університетом за участю Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (Львів) та сприянням Інституту Українознавства НАН України м. Львів, Міжнародного Інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (м.Львів). Святкування 800-літнього ювілею з дня народження Короля Данила проходило під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м.Москви, ректора Українського Університету в Москві професора УУМ - Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені України, Росії, зокрема міст: Києва, Львова, Москви, Нижнє-Камська (р.Татарстан), Мурманська, Оренбурга.

З вступною промовою до учасників І Міжнародної наукової Конференції "Король Данило і Українська держава в XIII столітті" звернувся організатор і головуючий конференції Голова Українського Історичного Клубу, ректор Українського Університету п. Віктор Ідзьо, який наголосив, - що конференція "Король Данило та Українська держава" визріла внаслідок довгої наукової праці над цією проблемою науковців Українського Історичного Клубу який я організував і очолюю. Завершилась вона виходом монографії "Українська держава в XIII столітті", презентація якої сьогодні відбудеться. Ініціатива конференції всеціло належить Українському Історичному Клубу м. Москви власне під такою назвою, оскільки ми побажали наголосити на необхідності вивчати державотворчі процеси в Україні в XIII столітті, особливо в часи короля Данила.

Без сумніву, вона не відбулася б без підтримки та всесторонньої допомоги. Тому ми дякуємо науковцям України та Росії, які підтримали мою ініціативу по відзначенню 800-літнього ювілею визначного державного та

політичного діяча короля Данила. Головуючий наголосив на актуальності цієї проблеми, особливо зараз в час святкування X річниці відновлення Української держави.

Наукову конференцію привітав професор Ярослав Дашкевич, керівник Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім.М.С.Грушевського, який наголосив на актуальності висунутої організаторами проблеми. Король Данило, на думку промовця, очолив Українську державу в XIII столітті, будучи не якимось суто галицьким чи волинським феноменом. Він без сумніву своєю особистістю продовжує традиції Київської держави і тому його діяльність заслуговує всестороннього вивчення.

Від імені Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти конференцію привітав директор, академік Петро Кононенко, який зазначив, що вивчення державотворчих процесів в XIII столітті є дуже актуальною проблемою, особливо зараз у час святкування 800-літнього ювілею визначного українського державного діяча XIII століття короля Данила. Науковець побажав конференції плідної праці і успіхів у вищезначеній проблемі.

Дальше до учасників конференції та гостей звернувся Іван Патер, виконуючий обов'язки директора Інституту українознавства ім. І.П.Крип'якевича НАН України, який наголосив на необхідності вивчення епохи короля Данила, подякував керівництву Українського Університету м.Москви, Українського Історичного Історичного Клубу і, зокрема, Віктору Ідзьо, за організацію конференції.

До учасників та гостей звернувся директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою п.Ігор Кравчук. У привітальному слові він підкреслив великі заслуги Короля Данила. Король Данило, на думку промовця, є дійсно український державець XIII століття європейського типу.

Від Ради Об'єднання Українців в Росії конференцію привітав ректор Українського Університету професор Віктор Ідзьо, який зауважив, що ініціатива з Росії в організації та проведенні наукової конференції "Король Данило і Українська держава в XIII столітті" пов'язується пробілом в цьому питанні в українській історії. В той час коли в Російській Федерації сьогодні яскраво розробляється концепція централізованої російської держави XIV століття практично без ніякої історичної бази, де князівства залежні і ворогуючі один з одним видаються російськими істориками за централізовану державу в Україні вже в XIII столітті на реальній основі проглядається централізована держава королівство, на чолі якої стоїть могутній володар - Король Данило, який активно займається питанням формування антитатарської коаліції в усіх напрямках. Ці процеси, на думку промовця, є актуальними на сучасному етапі і їх треба вивчати особливо сьогодні в час 800-літнього ювілею Короля Данила - могутнього українського володаря XIII століття, діяльність якого потребує подальшого вивчення.

До присутніх звернувся Роман Лубківський - начальник обласного управління культури Львівської облдержадміністрації, який привітав конференцію і побажав їй успішної роботи в дослідженні епохи короля Данила.

До присутніх звернувся Юрій Гресько - начальник відділу у справах національностей та міграції Львівської облдержадміністрації, який привітав конференцію з прекрасною роботою і бажав подальших наукових злетів.

До науковців звернувся Василь Білоус заступник голови міської Ради, який привітав конференцію від імені міського голови Василя Куйбіди і побажав конференції плідної праці. Промовець наголосив, що в час 800-ліття з дня народження Короля Данила особливо актуально стає питання вивчення української державницької спадщини, яку необхідно в подальшому вивчати.

Конференцію "Король Данило і Українська держава в XIII столітті" привітав довголітній політв'язень радянської імперії, засновник газети "Нескорена Нація" Іван Кандиба, який наголосив, що вивчення українських державотворчих процесів у час Короля Данила є актуальною проблемою сьогодення. Український державець король Данило все своє життя боровся за єдність і могутність української держави. Він робив все, щоби українська держава була незалежною, як від східних так і від західних сусідів. Історична роль короля Данила і Української держави в XIII столітті, на думку промовця, полягає в тому що його діяльність в XX столітті, за відродження незалежної української держави, була відроджена і продовжена Організацією Українських Націоналістів, яку очолив Степан Бандера. Безсумнівно, що роль Української держави часів короля Данила і сьогодні повинна стати дороговказом для боротьби українських патріотів за кристалізацію національної української держави.

Від імені Українського Історичного Клубу м.Москви конференцію привітав член УІК Ігор Смутьський, який наголосив, що Український Історичний Клуб сьогодні активно розпочав досліджувати українські архіви в Росії. Осторонь нашої роботи не залишилась і епоха Короля Данила, про що може говорити монографія голови УІК Віктора Ідзьо "Українська держава в XIII столітті".

Від імені українського товариства "Вербиченька" (Р.Татарстан) конференцію привітав його Голова Євген Савенко, який наголосив, що вивчення політичних взаємовідносин України-Русі і Золотої Орди є сьогоденною необхідністю, особливо зараз, коли зв'язки науковців України і Татарстану починають налагоджуватися по вивченню відносин України-Русі і Золотої Орди в XIII столітті. Дослідник наголосив на

подальшому проведенні в майбутньому таких конференцій і пообіцяв, що більш глибоко розгляне ці процеси на наступній конференції.

Від імені Наукового Товариства ім.Т.Шевченка конференцію привітав вчений секретар Олег Купчинський, який побажав конференції плідної праці і видадання всіх наукових напрацювань.

Від Соціал-Національної партії України (СНПУ) конференцію привітала А.Бень-Дронюк, яка наголосила, що СНПУ допомагає Українському Історичному Клубу у виданні його наукових праць і сьогодні, я від імені партії, як її науковець, беру участь у конференції. Від керівництва СНПУ передаю вітання конференції і зичу їй плідної праці.

Від Українського Університету конференцію привітав Андрій Щербина, який передав вітання від науковців вузу. Промоць зазначив, що цього року Український - Історико-Філологічний Інститут реконструйовано у Український Університет в Москві. В новому вузі окрім українського історичного та філологічного буде і технічний факультет. Власне ця наукова конференція “Українська держава в XIII столітті” репрезентує наш молодий вуз який бажає активної співпраці з вузами України.

Від української громадськості Оренбурга виступив Голова українського Історичного Клубу Оренбурга Богдан Древин, який наголосив, що за сприянням Українського Історичного Клуба Москви в м. Оренбурзі засновано Український Історичний Клуб. Українська наукова громадськість активно підтримує конференцію “Король Данило та Українська держава в XIII столітті” і бажає їй плідних напрацювань.

Від Музею історії релігії, та водночас від XI Міжнародної конференції, яку проводив Інститут Релігієзнавства-філія Музею історії релігії, конференцію “Король Данило та Українська держава” привітав директор Володимир Гаюк, який наголосив, що з Українським Історичним Клубом м.Москви Музей Історії релігії зв'язує п'ять років активної співпраці. Конференція “Король Данило та Українська держава в XIII столітті”, яку проводить УІК у Львові є показником високого рівня науковості. У подальшому, наголосив промовець, Музей історії релігії всесторонньо буде сприяти таким конференціям.

Від імені колективу Національної бібліотеки ім.В.Стефаніка конференцію привітала її директор Лариса Крушельницька, яка побажала учасникам конференції плідної праці.

Від української громадськості Мурманська конференцію “Король Данило та Українська держава в XIII ст.” привітала заступник голови української культурно-національної автономії Мурманська Ірина Калуська, яка наголосила, що українці Мурманська ось уже утретє на наукових форумах, які проводить Український Історичний Клуб м. Москви. На цю конференцію, яка приурочена 800-літтю визначного українського державного діяча Короля Данила, я теж прибула на запрошення Українського Історичного Клубу. Бажаю конференції плідної праці і активній діяльності українцям Москви. Передаю вітання від правління українців на Кольському півострові всім учасникам конференції. Від Львівської Академії мистецтв і від української громади в м.Сургуті наукову конференцію привітала Зеновія Шульга, яка побажала конференції плідної праці.

Учасників привітання Григорій Катаран, заступник голови Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, який наголосив, що з Українським Історичним Клубом м.Москви співпрацює п'ять років. Товариство охорони пам'яток історії та культури має договір про співпрацю і результатом цієї є сьогодні ця прекрасна конференція по відзначенню 800-літнього ювілею Короля Данила.

На конференції було заслухано більше 30 наукових доповідей:

- 1.Я.Р.Дашкевич. Проблема вивчення епохи Короля Данила.
- 2.П.П.Кононенко.Галицько-Волинська держава у контексті сучасного вивчення українознавства.
- 3.В.С.Ідзьо.Українська держава за часів Короля Данила.
4. М.В. Петегирич. Белзька і Червенська землі у XIII столітті.
- 5.І.В. Паславський. Філософська культура Галицько-Волинської держави: пошуки морального ідеалу і формування державної ідеології.
6. Є.Ф. Савенко. Король Данило і Українська держава у взаємовідносинах з Золотою Ордою.
7. В.П.Бадяк. Коронація Данила Галицького і доля корони.
8. М.Ф.Рожко. Король Данило – фортифікатор.
9. І.П.Мегела. Українська держава часів Короля Данила у взаємовідносинах з Австрійською державою у XIIIст.
- 10.А.Бень-Дронюк. Художня обробка металу Галичини часів Короля Данила XIIIст. (пам'ятки української державності).
11. Г.В. Зубченко. Образ міста Лева очима художника.
- 12.К.Бондаренко. Ювілейний рік Короля Данила.
- 13.Р.Т.Шмагалю. Стилiстичнi ремiнісценції мистецтва часів Короля Данила у творчості студентів Львівської академії мистецтв.

14. Л.В.Войтович. Друга галицька династія. Стан вивчення.
15. В.С.Ідзьо. Король Данило у взаємовідносинах з Польщею, Литвою, Тевтонським Орденем.
- 16.Г.Г.Стельмащук. Одяг княжої доби XIII ст.
- 17.Г.В.Голод. Художнє ремесло Галицько-Волинської держави і питання “ренесансу” історії України.
- 18.О.А.Купчинський. Галицько-Волинська держава і документи XIII-першої половини XIV ст. в пізніших джерелах. Зміст і форма.
19. Л.Цимбала. Шовкові тканини в давньоруському костюмі (Ареол побутування) XII-XIII ст.
20. А.Гречило. Символи Галицько-Волинської держави другої половини XIII ст. - перша половина XIV ст.
- 21.Б.М.Шумилович. Латенські старожитності у середньовічній художній кераміці Галичини – витoki стилістики мистецтва Галицько-Волинського князівства XIIIст.
- 22.Л.Мацкевий, Ю.Гудима, В.Матвійчук. До питання найдавнішого заселення території сучасного Львова.
- 23.І.В.Костюк “Давньоукраїнська література періоду Київської Русі” в оцінці О.Грушевського.
- 24.А.О. Щербина. Взаємовідносини Короля Данила Галицького з бояринами.
- 25.В.С.Артюх. Передісторія княжого Галича епохи короля Данила.
- 26.З.М.Шульга. Образ Данила Галицького у творчості львівських художників текстилю.
27. Р.Я. Василик. Сакральне мистецтво княжої доби Галичини.
- 28.В.С.Ідзьо. Король Данило та переговори з католицькою церквою стосовно унії всередині XIII ст.
29. Р.Д. Зінкевич. Збройні сили Галицько-Волинської держави за часів Короля Данила.
- 30.О.Я.Походай.Особливості проведення рятівних археологічних досліджень у Прикарпатському регіоні. Всі доповіді супроводжувались широкими дискусіями.

У третій день конференції були проведені підсумки під головуванням Віктора Ідзьо, де наголошувалось, що конференція в основному виконала поставлене перед нею завдання.

Матеріали наукової конференції “Король Данило та Українська держава в XIII ст.” будуть опубліковані в I томі Наукового Вісника Українського Університету м.Москви.

Були вислухані пропозиції та зауваження учасників конференції М.Рожка, В.Оприска, А.Щербини, І.Смульського щодо винесення питань на наступну конференцію.

Рекомендовано наступній конференції, окрім історичної та культурно-мистецької, утворити такі секції: археологічну, матеріальної культури та архітектури, релігієзнавства. Розширити міжнародний спектр вивчення проблеми.

Наступна Міжнародна конференція буде озвучена так «Українська держава і Король Данило у взаємовідносинах з Польщею, Угорщиною, Чехією, Тевтонським Орденем, Ятвязьким князівством, Ростово-Суздальською Руссю, Золотою Ордою».

Конференцію планується провести в травні 2003 року.

Під час конференції відбулась виставка картин художнього розпису на тканині цикл “Львів” митця Львівської академії мистецтв пані Галини Зубченко.

Міжнародна наукова конференція “Галицька Митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи” (Івано-Франківськ 7-8 червня 2001 року)

7-8 червня 2001 року в конференц-залі Катедрального Собору Святого Воскресіння (м. Івано-Франківськ) відбулась міжнародна конференція "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи". Організатори: Український державний університет (УУМ) та Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), за участю наукового відділу Катедрального Собору Святого Воскресіння (М.Івано-Франківськ) та сприянням Міжнародного Інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (м.Львів).

У конференції взяли участь вчені Москви, Нижнекамська (Російська Федерація), Праги (Чеська Республіка), Івано-Франківськ, Львів (Україна).

З вступною промовою до учасників конференції та гостей звернувся ректор, професор УУМ, Голова УІК, Член Ради Об'єднання українців Росії, Почесний член Українського Товариства "Вербиченька" (Р.Татарстан) - Віктор Ідзьо, який привітав конференцію від Ради Об'єднання українців в Росії (ОУР). У своєму виступі наголосив на необхідності з наукової точки зору вивчати процеси становлення та розвитку християнства на Прикарпатті. Власне ці процеси породили в подальшому українську релігійну організацію. Промовець зауважив, що Галицька Митрополія відіграла велике значення в історичному, культурному та духовному житті Європи, подякував учасникам та гостям за активну співпрацю з УУМ та УІК м.Москви, які він очолює.

Від Клубу української інтелігенції ім.Богдана Лепкого конференцію привітала президент Уляна Скальська, яка наголосила, що проведення подібних конференцій мавуть нам витягнути майже із вікового небуття й забуття імена світочів Української національної Церкви. Ця конференція - це дуже важлива наукова акція, якщо їй вдасться хоч частково привідкрити чорну завісу безпам'ятства, і це вже буде велике досягнення. Бажаємо найкращого успіху конференції "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи".

Конференцію привітала гостя із Москви, член УІК, працівник української бібліотеки в Москві Надія Філіпова, яка наголосила, що Рада УІК робить все, щоби розвивати стосунки, як наукові, так і культурні з аналогічними організаціями в Україні. За таких обставин весь склад УІК із року в рік робить все, щоби іпирились зв'язки УІК з Україною та іншою українською діаспорою. Власне за ініціативою УІК цього року відбулась конференція у Львові "Король Данило і Українська держава в XIII столітті" і ця конференція в Івано-Франківську - "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" теж проходить за ініціативою УІК. Клуб активно бере участь у зустрічі Святійшого Отця Івана Павла II папи Римського у Львові, куди приїде наша чисельна делегація. Без сумніву, що до організації таких наших міжнародних наукових форумів прикладає багато зусиль наш голова УІК - ректор, професор УУМ Віктор Ідзьо. Власне за його ініціативою буде проведено Конгрес наукових та освітніх організацій в Росії, а також наукову конференцію "Українська діаспора в Росії яку УІК та УУМ проводять в Москві 16-17 серпня і яка присвячується X - річниці від дня відновлення незалежності Української держави.

Від усіх членів УІК, колективу української бібліотеки Москви зичу конференції плідної праці.

Привітав наукову конференцію "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" заступник начальника управління освіти і науки Івано-Франківської держадміністрації, Голова Івано-Франківського відділення Товариства "Просвіта" пан Ігор Коваль, який подякував пану Віктору Ідзьо за велику роботу, яку проводить очолюваний ним УУМ і УІК, Промовець наголосив, що давно слідкує за науковою та громадською діяльністю УІК та УУМ і запрошує їх до співпраці, зичить конференції плідних напрацювань.

Наступним привітав конференцію завідувач наукового відділу Івано-Франківської облдержадміністрації і водночас від викладацького складу Прикарпатського Університету Петро Арсенич - Він наголосив на необхідності вивчення питання "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" і побажав учасникам плідної праці,

Від видавництва "Галичина" Івано-Франківської облдержадміністрації конференцію привітав її директор Роман Довган, який наголосив, що очолюване ним видавництво і надалі буде сприяти у виданні наукових вісників УІК. Промовець зауважив, що видавництво "Галичина" вже видало том III і том V Наукового Вісника Українського Історичного Клубу і в подальшому буде сприяти науковій діяльності УІК м.Москви, що відповідає Указу Президента України Л.Кучми "Про підтримку видань української діаспори до 2005 року".

Від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (м.Львів), конференцію привітала - начальник відділу освіти Марія Галік. Вельмиповажні Пані і Панове! Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, вдо знаходиться у місті Львові, сердечно вітає всіх учасників Міжнародної наукової конференції "Галицька митрополія і її роль в історичному, культурному та духовному житті Європи", яка проходить у мальовничому і славному Прикарпатському місті Івано-Франківську. Ми дуже дякуємо ініціаторам та організаторам проведення такої конференції, зокрема, ректорові, професорові Українського університету та голові Українського Історичного Клубу м.Москви пану Віктору Ідзьо, Знаменно є те, що конференція присвячена 2000-літтю Різдва Христового. Це великі події. Але були ще й люди, що також стали світочами, і своєю діяльністю та послідовною і цілеспрямованою працею піднімали із занепаду нашу віру, культуру, нашу українську духовність, народну освіту тощо. Саме їх діяльність послужила такому високому піднесенню національної самосвідомості й жертвовності в обороні віри та права нації. І все-таки найвидатнішою сторінкою в історії УГКЦ була діяльність церкви в першій половині XX ст., коли піввіку Греко-Католицьку церкву в Україні очолював митрополит Андрей Шептицький. Українська та світова історіографія бачить в ньому мужа Провидіння - світлу постать Вселенського Християнства. Митрополит Андрей Шептицький в досить складних умовах допровадив галицьких українців до рівня цивілізованих, державницьких європейських націй. Цей рік - перший рік третього тисячоліття - церковна і світська влада у Львові назвали Роком митрополита Андрея Шептицького. І не лише через те, що 17 січня 2001 року минуло століття від дня возведення його на престіл Галицьких митрополитів, але й тому, що Митрополит був не тільки духовним вождем народу, але й великим меценатом, покровителем української науки, шкільництва і мистецтва, велиюш і послідовним екуменістом,

захисінком покривджених і знедолених. За час його перебування на митрополичому престолі ідея державности України викристалізується як одна із провідних церковних заповідей українських католиків.

Та найкраще про митрополита Андрея сказав Папа Пій XII (17 листопада 1952 року): "Його ім'я останеться назавжди благословенне в Христовій Церкві, яка збереже згадку про його ревність за спасення душ і його постійну відвагу в обороні свого народу". Бажаю учасникам конференції плідної роботи - усвідомлення того, що наукове слово потрібне нашому народові у його важкому становленні й самоутвердженні як у царині державній, так і у церковній.

Від української діаспори в Республіці Татарстан конференцію привітала Тетяна Артемьєва, яка наголосила, що натхненник розбудови українського життя в Росії, почесний член нашого Товариства "Вербиченька" пан Віктор Ідзьо, з яким ми співпрацюємо з 1995 року, є ініціатором багатьох українських наукових та культурних форумів у Росії і в яких я щорічно беру участь. Цьогорічні наукові форуми, які проводить УУМ і УІК, теж підтримані українською діаспорою Татарстана. Від імені української громадської в Республіці Татарстан я бажаю конференції "Талицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" плідної роботи.

Від Спільноти українських жінок Праги конференцію привітала Марія Прокоп'юк, яка наголосила, що сьогодні в Празі активно функціонує українська інтелектуальна еліта, яка продовжує роботу попередніх українських поколінь. Вся діяльність української громадськості в Празі зводиться до задоволення національних та культурних потреб української діаспори в Празі. Велику роль у цьому процесі відіграють українські жінки, організацію яких я сьогодні представляю на форумі. Серед яскравих наукових представниць української діаспори в Празі - це професор Празького університету п. Тетяна Бернарджова, яка передала УІК та УУМ свої наукові роботи та привітання конференції. Марія Прокоп'юк наголосила, що українське жіноцтво в Празі веде інтелектуальну роботу в Європі по з'єднанню зусиль Європейського Конгресу Українців до співпраці. Членкині доглядають українські цвинтарі і, зокрема, могили визначних українців - Олеся та Пулюя, Пані Марія наголосила, що інтелектуальна робота УІК та УУМ в Європі стає помітною, цим вона привертає увагу українців Праги. Промовця передала вітання конференції "Талицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" і організатору, голові УІК Віктору Ідзьо від голови Української ініціативи в Чеській Республіці п. Лідії Райчинець і визначного дослідника української історії в Празі пані Тетяни Берднаржової.

До учасників звернувся завідувач археологічним відділом УІК Вадим Артюк, який передав вітання від вчителя сьогоднішнього голови УІК, ректора УУМ Л. Мацкевого і від очолюваного ним відділу Інституту Українознавства НАНУ. Промовець наголосив, що археологічний відділ і далі буде вивчати процеси, пов'язані із становленням та розвитком Галицької Митрополії.

Від Собору Святого Воскресіння конференцію привітав науковий співробітник Роман Івасів, випускник історичного факультету Прикарпатського університету, який наголосив, що УУМ і УІК правильно зробив, що взялися з'ясувати питання "Галицька Митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи". У майбутньому цю наукову роботу слід продовжувати, Собор Святого Воскресіння буде надавати всесторонню допомогу,

Від Прикарпатського університету конференцію "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" привітав визначний науковець цієї проблеми Богдан Кіндратюк, який наголосив, що голова УІК, ректор УУМ робить велику роботу, організовуючи такі прекрасні конференції. Власне конференція "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" зібрала чільних науковців цієї проблеми і це, звичайно, заслуга голови УІК, ректора УУМ Віктора Ідзьо.

Від Української асоціації письменників Львівщини конференцію "Галицька Митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи" привітала член Правління Ольга Вихопець, яка наголосила, що ось уже вдруге на конференціях, які проводить ректор УУМ і голова УІК Віктор Ідзьо, Промовця наголосила, що Українська асоціація письменників, членом правління якого вона є, і далі братиме участь в заходах УУМ і УІК,

В адрес конференції прийшли привітання : від голови ОУР п, Олександра Руденка-Десняка;

Від голови Асоціації українців Уралу п, Стефана Паняка;

Від директора Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти П. Кононенка;

Від української діаспори в Америці, представника УІК в США п. Богдана Чопика;

Від представника УІК в Канаді п. Василя Буртняка;

Від голови Української ініціативи в Чеській Республіці п. Лідії Райчинець,

Від кафедри історії України Прикарпатського університету і, зокрема, від вчителя організатора академіка Володимира Грабовецького;

Від кафедри Українознавства Івано-Франківської Медичної Академії і, зокрема, від Академіка Володимира Качкана,

Від викладацького складу і віце-ректора Івано-Франківської Теологічної Академії Олега Каськіва,

На конференції було заслухано 12 доповідей:

1. В.Артюх. Перехід від язичництва до християнства на території Прикарпаття і Подністров'я,

2. В.Ідзьо. Зародження, становлення та кристалізація християнства на території України на прикладі регіонів Українського Подністров'я та Прикарпаття.

3. П.Арсенич. Маловідомі сторінки історії Станіславської Греко-Католицької 61¹1¹".

4. П.Дрогомерецький. Іван Вагилевич між вірою і наукою.

5. У.Скальська Сильвестр Лепкий - світоч української Церкви.

6. Р.Івасів. Щодо питання відносин Апостольського Риму з Києво-Галицькою Митрополією за часів Київського християнства: геополітичний ракурс.

7. П.Арсенич. Львівський Собор мовою архівних документів.

8. Б.Кіндратюк, Християнство та музична культура Галицько-Волонської держави.

9. Я.Коземчук. Священники Галицької Митрополії на теренах України.

10. М.Олійник. Діяльність патріарха і кардинала Й.Сліпого за відновлення статуту УГКЦ у Вселенській церкві.

11. А.Бень-Дронюк. Ливарне мистецтво і дзвони Галицької Митрополії.

12. В.Ідзьо. Взаємовідносини Української держави і Римської Церкви в час становлення Галицької Митрополії.

Конференція вирішила:

1. Провести наступну конференцію в червні 2002 року.

2. Просити Івано-Франківську облдержадміністрацію профінансувати видрук матеріалів конференції "Галицька митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи".

3. Розширити тематику і коло учасників майбутньої конференції.

I Міжнародна наукова конференція "Кельтська цивілізація на території України"

21-22 травня 2002 року в приміщенні Львівського відділення Товариства охорони пам'ятників історії та культури відбулась I Міжнародна Конференція "Кельтська цивілізація на території України". В Науковій Конференції взяли участь вчені з Росії: Москва, Санкт-Петербург, Франції (Париж), Польщі (Перемишль), України: Київ, Львів, Одеса, Чернівці, Тернопіль, Івано-Франківськ, Ужгород.

Конференцію відкрив організатор і головуєчий, ректор, професор Українського Університету, голова Українського Історичного Клубу м. Москви Віктор Ідзьо, який наголосив, що за два століття праці архелологів на території України зафіксовано велика кількість кельтських старожитностей "епокси Латена", які співствляються з багаточисельними античними та римськими джерелами, картою Птолемея і які, дають право вважати, на присутності кельтів на території України. Ігнорувати цією проблематикою вченим не можна, тим паче, що ці питання неодноразово піднімалися на міжнародних наукових конференціях вченими Великобританії, Росії, України, Польщі, Чехії, Угорщини, Франції, Німеччини та інших країн та в випущених монографіях по цій проблематиці.

Зокрема в Росії в останні часи по цій проблематиці вийшло три фундаментальні монографії. Тому презентація нової монографії В.Ідзьо. "Кельтська цивілізація на території України", яскравий початок вивчення взаємовідносин кельтів і слов'ян на території України. Безсумнівно, що однією монографією з'ясувати цю складну проблему не можливо, тому дана міжнародна конференція вперше поспробує на високому науковому рівні розглянути проблему кельтів на території України, кельто-слов'янські відносини, та наявні старожитності.

Ініційована міжнародна наукова конференція Українським Університетом м.Москви та Українським Історичним Клубом м.Москви "Кельтська цивілізація на території України", пов'язана з тим, що російські вчені Москви та Санкт-Петербурга активно розробляють концепції по цій проблематиці, беручи за основу археологічний, джерельний матеріал з території України. Тому, на нашу думку, конференція "Кельтська цивілізація на території України" поставила за мету вивчення цієї проблематики з точки зору розвитку українського народу з "епокси Латена", оскільки власне вона і культури, що розвивалися під її впливом, впитул

сягають до часу достовірно вивчених найраніших слов'янських старожитностей зафіксованих на території України.

З таким означуючим початком привітав конференцію від українських науковців Польщі, Об'єднання українців Польщі Дмитро Богущ, який наголосив, що добре що ця наукова конференція вивчатиме взаємовідносини кельтів і слов'ян. В Перемишльській землі віднайдено і знаходяться в археологічному музеї багато кельтських старожитностей, які потребують вивчення. Добре було б, що б конференції по вивченню цієї проблематики продовжувались і далі. Дуже дякую за запрошення на конференцію.

Привітала конференцію дослідниця із Франції Ярослава Йосипишин, яка наголосила, що активно цікавиться кельтами і популяризує кельтів регіонів України у Франції, про що може засвідчити наукова стаття "Кельти на Заході України". Доповідачка наголосила, що добре що накінець кельтська тематика почала вивчатися на науковому рівні, про що засвідчує перша міжнародна конференція. Дякую за запрошення на конференцію.

Від Київського національно політехнічного університету конференцію привітав науковець Геннадій Марченко. Доповідач наголосив, що конференція відкриває нові сторінки української історії, особливо кельтів і слов'ян, тому вивчення цих процесів є для науки є перспективними.

Даліше конференцію привітав викладач Ужгородського державного університету Сергій Федака, який наголосив, що закладається традиція вивчення латенської культури на території України і тому організація наукової конференції "Кельтська цивілізація на території України" є добрим початком до цього вивчення.

Від імені Товариства Лева м.Львова конференцію привітав один із його керівників, науковий співробітник Національної бібліотеки ім.В.Стефаніка І.Радковець, який передав вітання конференції від українських громадських організацій міста Львова. Я представляю в цьому львівському русі історичний напрямок, тому вітаю конференцію "Кельтська цивілізація на території України", оскільки кельтські старожитності відкриті і на території Львівської області і потребують подальшого вивчення.

Конференцію привітав перший заступник головного редактора науково-юридичного журналу "Акцент" В.Біленчук, який за дорученням академіка В.Грабовецько, вчителя організатора конференції В.Ідзьо, привітав наукову конференцію "Кельтська цивілізація на території України" від імені кафедри Історії України Прикарпатського державного університету і побажав їй плідної праці.

Від редакції журналу "Мандрівець" національного університету "Києво-Могилянської Академії" конференцію привітала головний редактор Ольга Скипакевич, яка наголосила, що конференція "Кельтська цивілізація на території України" є цікавою для дослідників Тернопільщини, оскільки латенські старожитності там теж зафіксовані. Доповідачка наголосила, що журнал "Мандрівець" надасть свої шпальти для видруку інформації та наукових праць конференції.

Даліше конференцію привітав голова Товариства "Лемківщина", заслужений діяч мистецтв України Володимир Ропецькимй, голова Товариства М.Герасимович "Любачівщина", які побажали конференції плідної праці зокрема з'ясування питання етногенезу лемків та бойків, які на думку промовців мають в своїй історії розвитку безпосередні взаємовідносини з кельтською цивілізацією.

Від Львівської галереї мистецтв конференцію привітав головний мистецький експерт Роман Федина, який наголосив, що як мистецтвознавець проглядає українсько-кельтські паралелі в мистецтві. Доповідач наголосив на необхідності вивчення культури українців і кельтів, щоб пролити світло на творення культури індоєвропейських народів зокрема українців.

Від науковців Чернівецького університету конференцію привітав археолог Борис Шевчук. Доповідач наголосив, що на території Чернівецької обл., зокрема, в середній течії Дністра зафіксовано багаточисельна кількість кельтських речей, посуду, господарсько-ремісничого реманенту, тому на думку доповідача, дана конференція своєчасна, вона повинна покласти початок активного вивчення епохи Латена на території України.

Від археологічного відділу Українського Історичного Клубу м. Москви конференцію привітав його завідувач Вадим Артюх, який наголосив на необхідності вивчати епоху Латена по всій території України. На думку доповідача кельтська культура в Україні зафіксована від Закарпаття до Подніпров'я, що дає право наголошувати, що дослідження латенських старожитностей на території України справа майбутнього.

Від технічного відділу Українського Університету м. Москви конференцію привітав Василь Смичок, який наголосив на необхідності в вивченні латенських старожитностей застосовувати археологам технічні засоби. Епоха Латена, це епоха залізних речей, за допомогою сучасних технічних приладів і засобів можна встановлювати, залізни приналежності які знаходяться в землі в тому числі кельтські старожитності.

Від науковців Санкт-Петербурга і одночасно від Фонду ім. Т.Г.Шевченка конференцію привітав Стефан Шурко. Доповідач наголосив, що по кельтській проблемі вченими Санкт-Петербурга в останні роки підготовлені три монографії, плідно працює над цією проблемою М.Щукін та інші дослідники. Міжнародна наукова конференція "Кельтська цивілізація на території України", яка ініційована Українським Університетом з Москви і випуск монографії професором В.Ідзьо "Кельтська цивілізація на території України" логічне продовження напрацювань вчених Санкт-Петербурга. Московські вчені, українці, правильно оприділили корисність цієї тематики для з'ясування проблеми кельто-слов'янських відносин на Україні, тому ми вітаємо їх

з прекрасною ініціативою і високопрофесійною конференцією, яка прокладе шлях до вивчення епохи Латена на території України.

Від Львівського національного університету конференцію привітав директор бібліотеки Богдан Якимович, який наголосив, що бібліотека Львівського національного університету є найстарішою в Україні. Промовець наголосив, що вивчення епохи Латена треба продовжувати, і що дана конференція повинна покласти початок цьому. Від імені Українського Університету та Українського Історичного Клубу м. Москви бібліотеці було подаровано наукові праці вищезначених закладів.

Привітала конференцію директор музею М.Грушевського в Львові Марія Магунь, яка побажала конференції плідної праці, цікавих наукових знахідок, виваженого діалогу, творчої дискусії. Нехай насага великого організатора української науки Михайла Грушевського стане дороговказом для подальшого вивчення української історії, наголосила промовця.

Від центру “Дозвілля” м.Львова і одночасно від молодих істориків Львівського національного університету ім.І.Франка конференцію привітав Нестор Баран, який наголосив, що молоді історики цікавляться епохою “Латена”, оскільки в музею університету є цілий відділ в якому розміщені достовірні кельтські старожитності знайдені на території Західної України, тому конференція поклала хороше продовження їх подальшому вивченню.

Від спілки письменників України конференцію привітала, Член Львівського Правління Ольга Вихопень, яка побажала конференції плідної праці на наукових досягнень в поглибленню знань стародавньої історії України.

Найбільш цікавими доповідями на конференції, які викликали широку дискусію були:

І.В.Ідзьо. Роль кельтської цивілізації в еволюційному процесі населення Західної, Центральної та Східної Європи. (Москва), В.Артюх.Кельтська цивілізація по стародавніх картах. (Львів), А.Щербина. Американсько-Канадські та Західно-Європейські центри кельтології, як науково-дослідна база по вивченню кельтських старожитностей в східній Європі.(Москва), Г.Марченко. Черняхівські світилища як прояв кельтської релігійної культури Західної та Центральної Європи. (Київ), В. Дудченко. Деякі питання кельтської цивілізації (Москва), Н.Баран. Епоха Латена в творчості М.Кордуби (Львів), В.Ідзьо. Історія вивчення вченими Кельтської цивілізації на території України (Москва), Б.Шевчук. Кельтська цивілізація на Середньому Дністрі (Чернівці), Г.Кобель. Проблеми історії кельтів у новітній українській історіографії (Одеса), С.Федака. Кельти на території Закарпаття (Ужгород), Р.Федина. Культура українського народу в контексті спадщини кельтів (Львів).

Широкомаштабною була і культурна програма. Учасники конференції відвідали Музей Археології Львівського національного музею, де прекрасну екскурсію провів, учасник конференції, директор музею п.Романа Чайка, який широко освітив всі наявні кельтські старожитності музею, які виділені в окрему експозицію, та Львівську галерею мистецтв де екскурсію для гостей провів учасник конференції Роман Федина. Вечором учасники конференції були запрошені на звітний концерт в Львівський національний університет ім. І.Франка.

На адресу конференції надійшли привітання від М. Козака (Польща), М.Мушинки (Словакія) М.Прокоп'юк (Чехія), Б.Чопика (США), П.Кононенка (Київ), Я.Дашкевича (Львів).

Наступну міжнародну конференцію по означеній тематечі вирішено провести в Львові в 2004 році.

II Міжнародна наукова конференція “Українсько-російські відносини XVII-XXI ст.”. “Рік РФ в Україні” (26-27квітня 2003 р. Івано-Франківськ)

26-27 квітня 2003 року в приміщенні Івано-Франківського відділення “Просвіта” ВУТ ім.Т.Шевченка відбулась II Міжнародна конференція “Українсько-російські відносини XVII-XXI ст.”, яку організували Український Історичний Клуб м.Москви та Івано-Франківське відділення “Просвіта” ВУТ ім.Т.Шевченка.

В Науковій Конференції взяли участь вчені з Росії: Москва, України: Київ, Львів, Івано-Франківськ, Польщі (Ольштинек).

Конференцію відкрив організатор і головуючий, голова Українського Історичного Клубу м. Москви(УІК), доктор історичних наук, професор Українського Університету(УУМ), член- кореспондент Міжнародної Академії наук Євразії Віктор Ідзьо, який наголосив, що 2003 рік оголошений презедентом України п.Л.Кучмою “Роком РФ в Україні”, що заставило вчених з УІК та УУМ ініціювати по цій проблематиці II Міжнародну наукову конференцію.

Необхідність такої конференції полягає в тому, щоб виробити паритетні відносини у розвитку міждержавних стосунків між двома державами та народами. За таких обставин нові соціально-економічні та політичні відносини обох держав та народів вимагають клопіткого наукового вивчення цих питань. Щойно в нас в Москві 14-15 квітня пройшла Рада Об'єднання українців Росії, яка наголосила на необхідності вивчення процесів, які проходять в українській діаспори в Росії та зближення її з громадськими, державними та науково-

культурними закладами України, для подальшого з'ясування та вивчення питання паритетних українсько-російських взаємовідносин.

Хочу наголосити, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори в Росії, що засвідчується працями, які опубліковані в Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви.(Видано з 1997 по 2002 р VI томів, VIII книг).

Ініційована міжнародна наукова конференція Українським Історичним Клубом м.Москви “Українсько-російські відносини XVII-XXI ст.” буде з'ясовувати історичні науково-освітні відносини українських та російських вчених, українських вчених з Росії та намітить прерогативи подальшого розвитку взаємовідносин.

Слід наголосити, що таким послідовним вченим в Івано-Франківську в Україні в цих питання є доктор історичних наук В.Грабовецький, закордонний член Вченої Ради Українського Університету, якому від імені Вченої Ради сьогодні в Рік РФ в Україні та з нагоди 75-ти ліття ми вручаємо Атестат Професора Українського Університету м.Москви.

Від вчених Прикарпатського університету наукову конференцію привітав доктор історичних наук, професор, академік В.Грабовецький, який подякував за високу оцінку його наукової діяльності. Доповідач наголосив, що активно співпрацює з УУМ та УІК м.Москви де являється закордонним членом Вченої Ради УУМ та почесним членом УІК. Ці установи очолює мій учень, тому я, як колись допомагаю в утвердженні українських науково-освітніх організацій в Москві. З Москвою мене пов'язують давні наукові традиції. Так я активно дружив з Б.Грековим в якого по наукових питання неодноразово бував вдома. Привертає увагу великий портрет М.Грушевського в квартирі Б.Грекова, який сказав мені, коли ще про це говорити не можна було, що М.Грушевський, великий український світового рівня вчений. Сьогодні нам, як колись треба дружити з російськими вченими і українськими вченими нашої діаспори, щоб в нових умовах незалежної України виробити концепцію добросусідства та паритетних наукових та культурних взаємовідносин. Як відомо цим в Москві займається мій учень Віктор Ідзьо, якого за наукові досягнення і передусім за монографію “Українська держава в XIII ст.” та науковій праці по цій проблематиці ” Весеукраїнська Спілка Краєзнавців дипломує сьогодні “Лауреатом премії імені академіка Івана Крип'якевича”.Хочу наголосити, що під керівництвом академіка І.Крип'якевича, одного із талановитих учнів М.Грушевського, я здобув великі знання, які передаю своїм учням. Ці ж знання я передав з вступних екзаменів одному із моїх талановитих учнів - Віктору Ідзьо.

Накінець зауважу, сьогодні в умовах незалежної Української держави вченим потрібно всю ранішню історію України переосмислювати з точки зору державотворчих процесів українського народу. Думаю, що мій учень своєю монографією “Українська держава в XIII столітті” якій я надав позитивну рецензію на вірній дорозі. Епоха української державності в XIII столітті потребує подальшого вивчення. Бажаю науковій конференції успішної роботи.

Привітав міжнародну наукову конференцію від імені українських вчених Польщі доктор філології Петро Коваль, який наголосив на актуальності проблем висунутих на конференцію. Промовець наголосив, що майже рік готувався, щоб виступити з доповіддю на конференції “Українсько-російські взаємовідносини в польській літературі”. Промовець побажав конференції плідної праці.

Наступною привітала конференцію Президент Клубу української інтелігенції м.Івано-Франківська ім. Б. Лепкого Уляна Скальська, яка наголосила на необхідності вивчати всі наявні вже сучасні пробіли в українсько-російських взаємовідносинах для їх паритетного врегулювання на міждержавному рівні.

Конференцію привітала виконуюча обов'язки голови ВУТ “Просвіта” ім.Т.Шевченка М.Боднар, яка наголосила, що проведення міжнародних наукових конференцій в Просвіті вже стає традицією і наголосила, що цю традицію треба продовжувати.

Від історичного факультету Прикарпатського університету конференцію привітав доцент Б.Гаврилів, який наголосив, що сьогоднішні історичні українсько-російські взаємовідносини слід добре вивчати, щоб з'ясувати всі аспекти сучасних українських організацій в Росії, для можливого надання їм допомоги для задоволення їх національних та культурних потреб.

Від кафедри соціології Київського Національного Політехнічного університету “КПІ” конференцію привітав Г.Марченко, який наголосив, що Київ вже має певний досвід взаємовідносин з російською столицею Москвою, на думку доповідача цей досвід треба вже вивчати і в усіх регіонах України. Власне його вивчення допоможе налагодити широкі культурні та наукові зв'язки з аналогічними російськими закладами з аналогічними закладами української діаспори, якій на думку Г.Марченка, потрібна конкретна фінансово-вимагача та технічна допомога.

Від імені УІК м.Москви міжнародну наукову конференцію “Українсько-російські відносини XVII-XXI” привітав член УІК М.Іванів, який наголосив, що УІК міста Москви робить все можливе, щоби налагодити з Україною науково-культурні взаємовідносини, ця конференція, якій він бажає успішної роботи, цьому яскраве підтвердження.

Від спілки журналістів конференцію “Українсько-російські відносини XVII-XXI” привітав, голова Івано-Франківського відділу М.Масляк, який наголосив на необхідності владнати паритетні взаємовідносини засобів масової інформації по питаннях українсько-російських взаємовідносин.

Від Товариства “Просвіта” конференцію привітав лєн правління, доцент Прикарпатського університету П.Арсенич, який наголосив, що в російських архівах та книгохбірнях є багато документів по українсько-російських відносинах XVII-XXI століттях, які ще чекають своїх дослідників. Доповідач побажав конференції успішної праці.

На конференції було заслухано 20 доповідей. Найбільш цікаві із них, які визвали широку дискусію:

1. В.Грбовецький О.Довбуш та національно-визвольна боротьба українського народу в російській історіографії. (Івано-Франківськ).
2. В.Ідзьо. Українці в Росії-сучасний стан та перспективи розвитку. (Москва).
3. П.Коваль. Україна і Росія в польській літературі. (Ольштинек).
4. М.Іванів. Український Історичний Клуб – українська науково-культурна організація українців Москви для задоволення науково-культурних потреб українців Москви, Росії. (Москва).
5. Г.Марченко. Російська мова - ненормативний аспект. (Київ).
6. П.Арсенич. До питання українсько-російських взаємовідносин в XIX-XX століттях на матеріалах Галичини.
7. О.Мечева. Шляхи морального утвердження українців в РФ. (Івано-Франківськ).
8. В.Смичок. Українсько-російські релігійні взаємовідносини. (Львів).
9. М.Боднар. Думки з приводу “Року Росії в Україні”. (Івано-Франківськ).
10. М.Масляк. “Міжнародна амністія” - та українсько-російські взаємовідносини. (Івано-Франківськ).
11. У.Скальська. Віковична російська вдячність. (Івано-Франківськ).
12. В.Ідзьо. Історико-статистичний аналіз джерел по питанню чисельності та розселенню українців в Росії (Москва).
13. С.Прийма. Т.Шевченко в утвердженні національної ідеї. (Івано-Франківськ).
14. П.Арсенич. Народне мистецтво Гуцульщини в збірках музеїв Росії. (Івано-Франківськ).
15. В.Ференц. Геополітичні проблеми українсько-російських стосунків. (Івано-Франківськ).
16. В.Товстяк. До питання про українсько-російські мовні стосунки в Україні. (Івано-Франківськ).
17. В.Артюх. Історія російського населення в Західних областях України. (Львів).

На адресу конференції надійшли привітання від науковців П.Кононенко (Україна), О.Руденка-Десняка (Росія), М.Прокоп’юк (Чехія), Б.Чопика (США), В.Буртняка (Канада).

Наступну міжнародну конференцію на тему “Галицьке Євангеліє (1144-2004) в історичному, культурному та духовному житті Європи” вирішено провести в Івано-Франківську в 15-16 квітня 2004 році.

“Українська держава – етапи розвитку” 25-26 вересня 2003 року в Львів

Міжнародна наукова конференція “Українська держава – етапи розвитку” відбулася 25-26 вересня 2003 року в Львові в приміщенні Інституту Народознавства Національної Академії Наук України. Конференція організована Українським Університетом (УУМ), Українським Історичним Клубом м.Москви (УІК) за участю Центру муніципального і регіонального розвитку м.Львова та за сприянням Інституту Народознавства Національної Академії Наук України (НАНУ). Конференція проходила під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м.Москви, ректора Українського Університету в Москві, доктора історичних наук, професора, член-кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії (МАНЄ), лауреата Премії ім. Академіка І.Крип’якевича - Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені України (Київ, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Одеса, Донецьк, Миколаїв, Керчь, Ялта), Росії (Москва, Петропавловськ-Камчатський), США, Канади, Італії, Німеччини, Польщі.

З вступною промовою до учасників Міжнародної наукової Конференції “Українська держава – етапи розвитку” звернувся організатор і головуєчий конференції Голова УІК, ректор УУМ, докт. іст. наук, професор, член-кор. Міжнародної Академії Наук Євразії, лауреат премії ак. І.Крип’якевича п. Віктор Ідзьо, який наголосив, - що конференція буде намагатися з’ясувати проблему виникнення української держави та акцентує на її етапах розвитку, які найбільш яскраво проливають світло на державотворчі процеси. Дана проблематика є актуальною і в Російській Федерації, яка теж розробляє різноманітні концепції становлення та розвитку Росії. В контексті таких напрацювань в РФ Український університет розробляє своє сітобачення державотворчих процесів на території України, з’ясовує аспекти цієї складної проблеми в тому числі й походження українського народу. Дуже добре що такі наші наукові починання підтримав Інститут Народознавства НАНУ, за що склалася подяка присутньому на конференції директору Інституту Народознавства НАНУ доктору іст. наук, проф. С.Павлюку. Наукова конфереція “Українська держава – етапи розвитку” визріла внаслідок довгої наукової праці над цією проблемою науковців УУМ та УІК. Вона продовжує ті традиції по з’ясуванню

питання українського державознавства, які виложені в монографії “Українська держава в XIII столітті” та матеріалах двох Міжнародних наукових конференцій, “Король Данило та Українська держава в XIII ст.” які ми проводили в 2002 та 2003 роках, матеріали яких видруковані в II томі Наукового Вісника Українського Університету м.Москви за 2002р., та в VII томі Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви за 2003р.

Цьогорічна ініціатива проведення міжнародної наукової конференції всеціло належить українським організаціям м. Москви в рік РФ в Україні вона повинна розв’язати проблему розвитку державності в Україні в порівнянні з аналогічним розвитком в Росії. Сьогодні українські науковці з Росії намагаються вивчати державотворчі процеси в Україні по етапному порівняльному аналізу цих процесів, які проходили в на всіх етапах розвитку історії в Україні та Росії.

Без сумніву в Україні в нас є свої однодумці, які вважають, що історію народу України слід сьогодні розглядати власне в такому аспекті. Серед тих, хто підтримав цю конференцію доктор історичних наук, професор Степан Павлюк, якому сьогодні ми від імені Вченої Ради УУМ та УІК складаємо подяку за надання приміщення в проведенні наукової конференції, надіємось на подальшу активну наукову допомогу та співпрацю.

З своєї сторони до учасників та гостей конференції звернувся директор Інституту Народознавства НАНУ С.Палюк, який наголосив, що відтворення історії українського народу, його побуту та культури є основним завданням діяльності Інституту Народознавства. Нам відомо, про своєрідні форми народознавства в українській діаспорі в тому числі й РФ, тому наголосив промовець ми розпочинаємо співпрацю з Українським Університетом м.Москви, щоб з’ясувати всі здобудки та проблеми цих великих паростків українського народу за кордоном в даному випадку в РФ. Надіюсь, що в подальшому Інститут Народознавства НАНУ буде співпрацювати з Українським Університетом м.Москви в такому контексті.

Першим наукову конференцію від Інституту Українознавства НАНУ привітав доктор іст. Наук, завідувач археологічним відділом Л.Мацькевий, який наголосив, що йому відома вся науково-громадська діяльність УУМ та УІК, слід тільки налагодити обмін науковою літературою. На думку промовця було б дуже добре, щоб всі III томи Наукового Вісника УУМ та VII томів (IX книг) Наукового Вісник УІК поповнили бібліотеку Інституту Українознавства НАНУ.

З початком роботи конференцію привітав бувший ректор Римського Університету, доктор історичних наук, доктор права, професор М.Пришляк, який наголосив, що Українська держава з самого початку з IX століття після хрещення Аскольда, розвивалася як християнська. Християнство на всіх етапах було невід’ємною її складовою і мало велике значення в тогочасній Європі, що потребує подальшого дослідження.

Від Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР) конференцію привітав голова Михайло Горинь, який наголосив на необхідності допомагати українській діаспорі, передусім східній в задоволенні їх національних та культурних потреб. Промовець наголосив, що докладе зусиль, щоби допомогти УІК та УУМ м.Москви в виданні їх наукових вісників та проведенні міжнародних наукових конференцій, подякував за запрошення на конференцію та побажав їй успішної праці.

Від Українського Вільного Університету у Мюнхені (Німеччина) наукову конференцію привітав його бувший ректор доктор іст.наук, професор Мирослав Лабунька, який наголосив, що з УУМ УВУ ось скоро 10 років зв’язує договір про дружбу та співпрацю діаспориних вищих навчальних закладів, тому я підтримав від УВУ дану конференцію УУМ, якій бажаю успішного з’ясування перед нею проблем.

Конференцію привітав, від Об’єднання українців Польщі, українських науковців Польщі науковець і дослідник, доцент Михайло.Козак. Мені дуже приємно репрезентувати цього року вдруге українських науковців з Польщі на наукових конференціях які проводить УУМ та УІК. Сьогоднішня проблема є дуже актуальною, оскільки українські державотворчі процеси на різних етапах розвитку, мали місце на території Перемишльського краю, які сьогодні польські владні та наукові структури не бажають згадувати. Бажаю науковій конференції “Українська держава – етапи розвитку” з’ясувати їх.

Від імені Львівської облдержадміністрації, її науков та культурних структур конференцію привітав начальник відділу міграції та діаспори Юрій Гресько, який наголосив що вивчення державотворчих процесів в Україні є проблемою актуальною, особливо зараз, коли за вивчення етапів розвитку української державності взялася українська наукова громадськість в Росії. Промовець побажав конференції успішної роботи.

Від Київського Національно Політехнічного університету “КПІ” конференцію привітав науковий працівник кафедри соціології Г.Марченко, який наголосив, що вивчення етапів розвитку Української держави необхідно особливо сьогодні, коли українська держава серед західних і східних сусідів повинна мати своє власне історичне лице.Щоб доспуніше відтворити етапи її творення і потрібні такого рода наукові конференції. Приємно, що приклад подає в з’ясуванні цих питань подає Український університет м.Москви, тому бажаю конференції плідної праці.

Від Прикарпатського університету конференцію привітав науковець І.Глібовицький, який наголосив, що історична наука потребує сьогодні вивчення як державотворчих процесів так, етапів складання та

відновлення української держави. Особливо з часу відновлення української держави, ця проблема потребує ретельного вивчення.

Від Львівської Державної Академії Мистецтв міжнародну наукову конференцію привітав професор Ростислав Шмагало, який наголосив, що вивчення мистецтва є невід'ємним складовим етапом розвитку української держави. Промовець наголосив, що його завдання на цій конференції науково це довести.

Від науковців Київського Національного Університету наукову конференцію “Українська держава – етапи розвитку” привітала Ю.Седляр, яка наголосила на актуальності теми і побажала успіху організаторам та учасникам конференції.

Від українських наукових організацій Канади конференцію привітав доктор Валентин Мороз, який наголосив, що дуже добре, що українські наукові організації Росії вивчають державотворчі процеси України, що є похвально і може як приклад для української діаспори в Канаді. Промовець наголосив на актуальності теми конференції і побажав їй успішної роботи.

Від Центру муніципального і регіонального розвитку м.Львова конференцію привітав його директор Григорій Дробенко, який наголосив, що Центр підтримав наукову конференцію “Українська держава – етапи розвитку” тому, що вона намагається з'ясувати проблеми поетапного та регіонального розвитку, що є актуальним у роботі центру.

Від українських громадських та наукових організацій Німеччини конференцію привітала Ярослава Філь, яка наголосила на необхідності вивчення одного з етапів української історії – II світової війни та участі у ній українського народу. Гостя побажала конференції успішної роботи.

Від Спілки Українських Політв'язнів Польщі наукову конференцію привітав голова Перемишльського відділу Дмитро Богуш, який наголосив, що українські політв'язні в Польщі, які були безвинно покарані і вивезені з рідних Закарпатських земель на німецькі землі, є складовою української історії та держави і сьогодні українська держава теж повинна вивчати ці процеси їхнього життя.

Від Українського Історичного клубу м.Москви міжнародну наукову конференцію “Українська держава – етапи розвитку” привітав, голова УІК Віктор Ідзьо, який наголосив презентував науковій міжнародній діаспорі VII том Наукового Вісника УІК в якому поміщені матеріали наукової конференції, яку УІК проводить в Львові 5-6 травня 2003р. “Король Данило в історії, культурі на народному епосі”. Промовець наголосив, що з цього часу УІК під його керівництвом почав активно готуватися для 10-ти ліття своєї науково-культурної діяльності в Москві (1995-2005), ця конференція в якій УІК є одним із учасників є немов би тим відзеркалення його діяльності за всі попередні роки.

Від Одеської Державної Академії Будівництва та Архітектури конференцію привітала науковець С.Кучеренко, яка наголосила на необхідності з'ясувати ключові етапи державотворення в Україні, побажала конференції плідної праці та публікації всіх її матеріалів.

Від національно-культурної автономії українців Камчатки наукову конференцію привітав перший заступник голови правління НКАУ Камчатки В.Пилипчук, який наголосив, що конференція є важливим науковим і суспільним заходом, вона буде сприяти кращому розумінню нашої історії в певній мірі допоможе відповісти на запитання:”Хто ми? Яких батьків? Ким і за що були закуті?”, які поставив геній українського народу Тарас Шевченко. А вже розуміння цього допоможе багатьом українцям відчути себе представниками великого народу, дасть наснагу для наполегливої праці по зміцненню та розбудові Української держави. Українці Камчатки щиро прагнуть, щоб рідна ненька- україна стала економічно міцною, демократичною і процвітаючою Європейською країною! Хай господь допоможе громадянам України та українцям всього світу у здійсненні цієї святої мети”!

Від Університету “Києво-Могилянська Академія” наукову міжнародну конференцію привітала науковець Н.Москваленко, яка наголосила, про те, що є добрим знаком, що українська діаспора в Росії, Москві, зокрема Український Державний Університет розпочав вивчення та аналіз державотворчих процесів в Україні, ми бажаємо вам успіху у цій роботі.

Від Львівського Інституту Фізичної Культури міжнародну наукову конференцію привітав її ректор, професор, Мирослав Герцик, який наголосив на необхідності співпраці в контексті підготовки кадрів фізичної культури для української діаспори в Росії, оздоровчин фізичних таборів, семінарів.

Від Донецького Національного Університету, історичного факультету, наукову конференцію “Українська держава – етапи розвитку” привітала науковець В.Афанасьєва, яка наголосила на актуальності теми і необхідності налагодження наукових зв'язків Українського університету м.Москви з донецьким університетом в контексті подальшої співпраці.

Від імені студентів історичного факультету Національного Педагогічного Університету ім.М.П.Драгоманова конференцію привітав Ярослав Пилипчук, який побажав конференції успішної роботи. Промовець наголосив, що “плідна праця наукової конференції буде вагомим здобудком в розвитку історичної науки в українській державі”

Від Українського Університету м.Москви конференцію привітав вчений секретар професор О.Храбан, який наголосив, що УУМ окрім проведення наукових конференцій, розпочав активно наукову діяльність. За останні 2000-2003 роки в УУМ, Вчену Раду по захисту кандидатських і докторських дисертацій якого очолює академік П.П.Кононенко, захистилися на здобуття наукового ступеня кандидат нау два науковця і один на здобуття наукового ступеня доктор наук. Сьогодні за рішенням Вченої Ради я маю честь вручити диплом кандидата технічних наук, та атестат доцента нашому технічному представнику в Львові Василю Смичку.

Дальше конференцію привітав ректор Університету “Львівський Ставропігон” Роман Мокрик, який наголосив, “що за активну участь в роботі Університету “Львівський Ставропігон від 28 серпня (протоколом№8) Вчена Рада присвоїла звання професора ректору УУМ Віктору Ідзьо. Від ректорату УУМ конференцію привітав ректор УУМ, доктор історичних наук, професор член-кореспондент МАНС Віктор Ідзьо, який наголосив, що за активну співпрацю з УУМ, а також в Рік РФ в Україні ректор Університету “Львівський Ставропігон” атестований званням професора Українського Університету м.Москви.

На конференції була проведена презентація монографії Віктора Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні”. Львів. Сполом 2003 в обговоренні якої взяли участь: професор М.Лабунь, професор Р.Мокрик, професор О.Храбан, професор В.Ідзьо, доцент М.Козак, доцент В.Смочок, голова УВКР - М.Горинь, голова Перемишльського відділення Спілки Українських Політв’язнів в Польщі - Дмитро Богуш, член правління товариства Любачівщина - С.Петришин, член Ради Українців в Німеччині - Я.Філь, член Ради українських істориків Тернополя В.Штокало та інші.

На конференції було заслухано більше 30 наукових доповідей:

- 1.Р.Т.Шмагало.Мистецька освіта і процеси державотворення в Україні 1917-1920-х років.(Львів. Україна).
- 2.В.Я.Мороз.Історичний досвід зорганізування Східно-Європейського простору. (Торонто. Канада).
- 3.І.Глібовицький.Творча постать Ісидора Воробкевича у літературній спадщині Івана Франка та музичних дослідженнях Станіслава Людкевича.(Івано-Франківськ. Україна).
- 4.В.Ідзьо.В.Артюх. Становлення та поетапний розвиток Трипільської цивілізації. (Львів.Україна).
- 5.Н.Баран.Матеріальна та духовна культура населення Львова за даними археології.(Львів.Україна).
6. Я.Пилипчук.Встановлення Київської держави в період Київської Русі.(Київ).
7. Г.Дробенко.Історія, як базис при розробці стратегії розвитку відповідної теорії.(Львів. Україна).
8. .В.Москваленко. Особливості соціальної політики в Україні.(Київ.Україна).
- 9..о.В.Зінько,о.М.Коваль,В.Андрушко, О.Огірко. Вплив Української Церкви на державотворення. (Львів.Україна).
- 10.Г.Марченко.Наукові астрономічні знання близькосхідних цивілізацій та їх поширення на території України.(Київ.Україна).
11. Л.Мартин.Стан сім’ї в Українській державі.Спроба аналізу.(Львів.Україна).
- 13.О.Храбан.Селянське повстання 1775 року –Коліїщина в українській історії. (Москва.Росія).
14. В.Чекалюк.Вплив преси діаспори на творення української держави. (Київ.Україна).
- 15.З.Ковалюк.Сучасні проблеми українців в Керчі в контексті становлення та розвитку державності в Україні.(Керчь.Україна).
- 16..Л.Єременко.К.Розумовський – останній гетьман Лівобережної України.(Львів.Україна).
- 17.М.Козак.Українська держава очима сусідів. (Перемишль. Польща).
- 18.В.Афанасьєва.Релігійний ракурс політичної боротьби в сучасній Україні.(Донецьк.Україна).
- 19.Є.Руденко.Проблема інформаційного права в Європі, як приклад для України(Київ.Україна).
- 20.Р.Мокрик.Я.Кміть.Львівський університет “Ставропігон”, як освітній заклад в незалежній Україні.(Київ.Україна).
- 21.Ю.Седляр.Роль НАТО в українсько-російських відносинах на сучасному етапі.(Київ.Україна).
- 22.Ю.Гудима.Корони в архітектурі Львова.(Львів. Україна).
- 23.С.Кучеренко.Становлення української національної ідеї і сучасне її розуміння. (Одеса.Україна).
- 24.В.Ідзьо.Українська культура у XVII-XVIII столітті у взаємовідносинах з російською культурою (історико-філософський аспект).(Москва).
- 25..Л.Тимків.Мистецька спадщина скульптора та різьбяр Андрія Коверка. (Львів.Україна).
- 26.о.М.Пришляк. Українська держава як виразник відновлення Української-Греко-Католицької Церкви. (Рим. Італія).
- 27.В.Смичок.Релігійний світогляд в незалежній Україні.(Львів.Україна).
- 28.Є.Козак.Поектичний екскурс в історію України.(Львів.Україна).
- 29.М.Горинь –УВКР – як орган для задоволення потреб української діаспорию(Київ.Україна).
- 30.М.Лабунька.ООН як фактор у державотворенні України – з перспективи українського політичного емігранта.(Філадельфія. США).
- 31.Я.Мисак. Криська,як складова України – історія та сучасність.(Ялта.Україна).

32. Я. Філь. Українці в другій світовій війні. (Мюнхен. Німеччина).

На другий день були проведені підсумки., згідно яких наукова конференція в основному виконала своє завдання по з'ясуванню розвитку Української держави на різних етапах.

Було вислухано зауваження та пропозиції щодо подальшого проведення такої міжнародної наукової конференції в кінці вересня 2005 року від учасників: о.В.Зінька, М.Козака, В.Андрушка, В.Балож, О.Делікатного та інших.

Матеріали наукової конференції “Українська держава – етапи розвитку” будуть опубліковані в VIII томі Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви.

На адресу конференції прийшли привітання від П.Кононенка (Київ.Україна), Б.Чопика (Нью-Джерсі.США), Я.Дашкевича (Львів.Україна), В.Буртняка (Гамільтон.Канада), В.Грабовецького (Івано-Франківськ. Україна), які по певних причинах не могли взяти участь в конференції

Під час неформальної зустрічі були вислухані пропозиції та зауваження учасників конференції В.Ідзьо, Р.Мокврика, О.Храбана, М.Лабуньки, О. Делікатного, В.Смичка, М.Козака, М.Пришляка та інших учасників щодо винесення питань на наступну конференцію.

Рекомендовано наступній конференції, розширити міжнародний спектр вивчення проблеми.

Міжнародна наукова конференція:” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи”. Івано-Франківськ. 15-16 квітня 2004р.

15-16 квітня 2004р. в Івано-Франківську в приміщенні Івано-Франківського Краєзнавчого музею відбулась наукова конференція :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи”, яку організували Український Університет м.Москви, Український Історичний Клуб м.Москви, Краєзнавчий музей м.Івано-Франківська за сприянням Івано-Франківського відділення “Просвіта” ВУТ ім..Т.Шевченка, Клубу української інтелігенції м.Івано-Франківська ім..Б.Лепкого.

Конференція проходила під головуванням ректора Українського Університету, голови Українського Історичного Клубу м.Москви, доктора історичних наук, професора, член-кора МАНС Віктора Ідзьо.

У міжнародній науковій конференції взяли участь вчені з Росії (Москва), України: Київ, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Польща (Перемишль), Чехія (Прага), Канада (Гамільтон), Бразилії (Парана).

Конференція була присвячена вивченню історичної пам'ятки української літератури, писемності та культури Галицького Євангелія 1144 р., яка ось уже впродовж століть знаходиться в Москві і на жаль слабо досліджена науковцями.

Конференцію відкрив ректор УУМ, голова УІК, професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що ініціатива конференції належить українським організаціям Москві, які дякують вченим Краєзнавчого музею Івано-Франківська за можливість провести її в серці міста в ратуші.

Конференцію привітав господар, директор Івано-Франківського Краєзнавчого музею Ярослав Штиркало, який наголосив, що по питанню вивчення Галицького Євангелія в Україні робляться перші кроки і дуже добре, що українські науковці з Москви ініціювали нове відкриття та вивчення Галицького Євангелія. Безсумнівно, наголосив промовець, сьогодні його треба вивчити історикам, філологам, культурологам та мистецтвознавцям, а також науковцям від релігійних конфесій. З цією метою передаю слово по цій проблемі ректору, професору Віктору Ідзьо, який намагався науково вивчити проблему ідентичності Галицького Євангелія 1144 року.

З своєї сторони ректор УУМ, голова УІК, професор Віктор Ідзьо подякував за можливість надання приміщення та участі наукових працівників музею у спільній науковій конференції :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” і подарував музею IV томи Наукового Вісника УУМ, VIII томів Наукового Вісника УІК, свої монографії: “Українська держава в XIII ст.”, “Історія України”, “Ранньослоав'янське суспільство, ранньослов'янська державність – та зародження і становлення християнства на території України“, Українська діаспора в Росії”, “До історії однієї могили на Закерзонні”, “Кельтська цивілізація на території України”, наголосив на актуальності дослідження Галицького Євангелія.

Наступним міжнародну наукову конференцію :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” привітав від Товариства Просвіта, голова Івано-Франківського відділення Степан Волковецький, який наголосив, що проблема перевидання Галицького Євангелія є актуальною. На жаль справа вивчення історії України за 10 років незалежності не зрушилась. Особливо це стосується політики Української держави з українською діаспорою, яка проводиться в'яло. Всі науково-культурні заходи проводяться не послідовно і не підкріплені фінансовою допомогою, особливо це стосується української діаспори в Росії. Тому вивчення українських старожитностей в Російській Федерації є прерогативою справою української держави. Такій співпраці української держави з українською діаспорою промовець бажає успішної праці. Ця конференція, це перший крок у її успішному початку.

Від Івано-Франківської облдержадміністрації Міжнародну наукову конференцію :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” привітав начальник відділу національностей та міграції Марко Путко, який наголосив, що облдержадміністрація буде всіляко підтримувати наукову діяльність УУМ та УІК, зокрема друкованого органу Наукових Вісників в яких висвітлюються проблеми українських старожитностей в РФ. Доповідач побажав конференції успішної праці.

Від вчених Прикарпатського Університету міжнародну наукову конференцію привітав, доцент історичного факультету Петро Арсенич, який наголосив на актуальності вивчення Галицького Євангелія. Видання ідентичної копії Галицького Євангелія є науковою необхідністю і воно має бути підтримане українським урядом та президентом.

Від Національного Університету “Київський Політехнічний Інститут” конференцію привітав науковий співробітник кафедри соціології Геннадій Мрченко, який наголосив, що УУМ та УІК активно співпрацюють з київськими науково-освітніми та громадськими організаціями. Сьогоднішня наукова конференція в Івано-Франківську :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” це продовження такої співпраці, які доповідач побажав подальшої активізації.

Від Інституту Менеджменту Тернопільської Академії Наук Міжнародну наукову конференцію:” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” привітав директор, доцент Ігор Пилипів, який наголосив, що українським науковцям дуже важко працювати в російських архівах, оскільки там їм відмовляють у осягненні всіх наявних документів та матеріалів. УІК та УУМ, як російські організації, роблять конкретну наукову справу у користь української науки, які треба активно підтримувати. Галицьке Євангеліє, вивчення якого починає конференція, цьому яскравий приклад, який він бажає успішної праці.

Від Університет “Львівський Ставропігон” конференцію :” Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи” привітав заступник директора Інституту Східної Європи, доцент Василь Смичок, який наголосив, що вивчення Галицького Євангелія, яке знаходиться в Москві, це початок великої роботи з стародавніми українськими пам’ятниками. На думку промовця, Галицьке Євангеліє засобами Української держави повинно бути негайно перевидане для подальшого наукового вивчення.

Конференцію від колективу Львівського державного музею релігії привітав науковий працівник Вадим Артюр, який наголосив на необхідності всестороннього вивчення всіх аспектів розвитку книг та книгонаписання на території Українського Прикарпаття, наголосивши, що вивчення Галицького Євангелія після його видання, це тільки близьке майбутнє українських вчених. Слід сконцентрувати всю свою увагу на вивченню українських старожитностей які знаходяться в Росії і зокрема в Москві та Петербурзі.

Від Івано-Франківського державного художнього музею конференцію привітав його директор М.Дейнека, який наголосив, що вивчення художніх мініатюр Галицького Євангелія є актуальною проблемою, яка невідома мистецтвознавцям. Слід Українській державі приділити більше уваги науковцям з української діаспори, особливо по вивченні української старожитностей в Росії.

Від Івано-Франківського музею М.Фіголя конференцію привітала директор Тетяна Фіголь, яка наголосила на актуальності висунутої теми конференції. Галицьке Євангеліє являється найвизначнішою пам’яткою української релігійної культури, яку слід активно вивчати.

Від Товариства “Україна” конференцію привітала довголітній голова Івано-Франківського правління Олександра Синиця, яка наголосила на актуальності вивчення та перевидання Галицького Євангелія.

Від Клубу української інтелігенції ім.Б.Лепкого конференцію привітала, президент Уляна Сальська, яка наголосила на актуальності вивчення українських архівів в РФ. На дуску промовці, Галицьке Євангеліє це перший етап такого вивчення професором Віктором Ідзьо, яке розпочалось у слід за з’ясування проблеми української державності в XIII столітті. Було б дуже добре, що Івано-Франківські науково-освітні, та громадські організації включились у активну співпрацю з УІК та УУМ по розробці українських архівів в РФ.

Від редакції газети “Галичина” конференцію привітав Роман Гладиш, який наголосив, що газета всесторонньо висвітить весь хід конференції, з’ясує всі аспекти які порушувались на ній.

Наукову конференцію від українських науково-релігійних організацій Бразилії привітав отець УГКЦ Василь Зінько, який наголосив на актуальності часу перевидання цієї унікальної пам’ятки, яка відома в цілому світі. Галицьке Євангеліє повинно стати доступним як для науковців так і для релігійних діячів, наголос промовець.

Від науково-культурної громадськості Чехії, конференцію привітала історик Марія Прокопюк, яка наголосила, що в Чехії всі навні чеські євангелія взяті на особливий облік, їх письмо, тексти, мініатюри, написи, ретельно вивчаються. Всі решта Чеські Євангелія, які знаходяться за кордоном, зокрема в Німеччині, Австрії – Чеська держава вже давно перевидала і ретельно вивчає. Порушено питання про їх передачу в національну скарбницю Чехії. На думку промовці, так слід поступати і Українській державі, зокрема у конкретному випадку з Галицьким Євангелієм 1144 року, яку треба повернути в Україну.

Від українських науковців Польщі наукову конференцію привітав, доцент Михайло Козак, який наголосив, що наукова конференція є актуальною з огляду на те, що аналогічні українські реліквії знаходяться і в Польщі, які там теж слабо досліджуються. Ситуація з вивчення та перевиданням українських старожитностей, зокрема з Євангеліями в Польщі є майже трагічна. Українська громадськість Польщі ставить ці питання перед польським урядом, але відповіді не отримує. Дослідник з Польщі закликав ухвалити в резолюції конференції пункт згідно якого держави в яких знаходяться стародавні українські старожитності, такого типу як Галицьке Євангеліє 1144 повинні за рахунок своїх держав перевидати їх і ввести в науковий оборот.

Привітав наукову конференцію, представник УІК в Канаді Василь Буртняк, який наголосив, що як галичанин і виходець з Тернопільщини дуже радіє з того, що українці-галичани мають у своєму національному активі таку стародавню святиню, як Галицьке Євангеліє 1144 року. На думку промовця треба зробити все, щоби Галицьке Євангеліє хоча би в факсимальному перевиданні спочатку повернути в Україну для подальшого вивчення його науковцями. У подальшому, на думку В.Буртняка, українська держава повинна робити всі спроби у переговорах з урядом РФ, що повернути цю унікальну святиню в Україну.

Від редакції релігійно-культурного радіо "Дзвони" конференцію привітала його редактор Марія Солодчук, яка наголосила на актуальності висунутої теми конференції: "Галицьке Євангеліє 1144-2004 в історичному, культурному та духовному житті Європи". На думку промовці його негайно слід перевидати для подальшого всестороннього вивчення.

На Міжнародній науковій конференції було виголошено більше 20 наукових доповідей. Основні, які визвали жваву дискусію та полеміку, ось такі:

1. Віктор Ідзьо. Галицьке Євангеліє 1144-2004, як національна стародавня історична пам'ятка українського народу. (Росія. Москва).
2. Т. Фіголь. Релігійна культура Галицької Русі в XI-XII століттях (Україна. Івано-Франківськ).
3. В. Артюх. Галицьке Євангеліє та знаки і символи в печерах ранньохристиянських пам'яток. (Україна. Львів).
4. Г. Марченко. Галицьке Євангеліє та митці стародавнього Галича. (Україна. Київ).
5. У. Скупальська. Галицьке Євангеліє, як українська культурна пам'ятка (Україна. Івано-Франківськ).
6. В. Смичок. Дослідження криптологічних написів Галицького Євангелія. (Україна. Львів).
7. І. Пилипів. Релігійні відносини та пам'ятки культури Київської Русі в розпорядженні УГКЦ. (Україна. Тернопіль).
8. В. Зінько. Петрова Церква і книжна культура. (Бразилія. Парана).
9. П. Прокопюк. Чеські та українські стародавні євангелія. Проблема вивчення. (Чехія. Прага).
10. М. Козак. Українські Євангелія в Польщі. Проблема вивчення. (Перемішль. Польща).
11. В. Калина. Галицьке Євангеліє та сучасна українська культура. (Україна. Івано-Франківськ).
12. В. Твердохліб. Проблеми реставрації ікон та євангелій. (Україна. Івано-Франківськ).

В резолюції конференції було покладено звернення до української влади з проханням перевидання та подальшого повернення Галицького Євангелія 1144 року з метою його наукового вивчення.

Міжнародна наукова конференція "Скелі та печери на території України та Європи в язичницький та християнський період історії" Львів 5-6 травня 2004 р.

Міжнародна наукова конференція "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" відбулася 5-6 травня 2004 року в Львові в приміщенні львівського відділення Спілки письменників України.

Конференція організована Українським Університетом (УУМ), Українським Історичним Клубом м. Москви (УІК) за участю Інституту Східної Європи, що при Університеті "Львівський Ставропігійон".

Конференція проходила під головуванням Голови Українського Історичного Клубу, ректора Українського Університету м. Москви, доктора історичних наук, професора, член-кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії (МАНЄ), лауреата Премії ім. Академіка І. Крип'якевича - Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені: України - Київ, Луцьк, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Росії - Москва, Італії-Рим, Польщі-Перемішль.

З вступною промовою до учасників конференції звернувся організатор та головуючий конференції Голова УІК, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що конференція буде намагатися з'ясувати проблему ролі скель та печер на території України і Європи в язичницький і християнський період історії. Така ініціатива вчакним УУМ пов'язується тим, що на сьогоднішній час, накопичилося багато пам'яток, які треба систематизувати, та вивчати. Ми знаємо, що така робота вже розпочалась вченими Росії у всіх регіонах РФ. Тому конференція "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" ставить за мету привернути увагу наукової української громадськості до проблеми з аналогічними

проблемами по вивченню таких пам'яток в Україні. Слід наголосити, що сьогодні ці пам'ятки швидко руйнуються і потребують негайного втручання і вивчення вченими. За таких обставин бажано вченим України та Європи у їх дослідженні в контексті з'ясування ролі цих пам'яток в язичницький та християнський час.

Наступним привітав конференцію від Національної Спілки Письменників, голова її Львівського відділення Л.Різнюк, який наголосив, що письменники України зафіксували велику кількість легенд які пов'язані з скельними та печерними культовими пам'ятками. Цілком можна припустити, що власне вони, легенди, можуть стати в пригоді у з'ясування суті проблеми ролі скель та печер на території України і Європи в язичницький і християнський період історії.

Від Інституту Народознавства Національної Академії Наук, конференцію привітав директор Верхньо-Дністровської археологічної експедиції, О.Корчинський, який наголосив, що дуже добре, що Український Університет ініціював таку прекрасну наукову конференцію. Роботи у цій царині непочатий край, тому бажано конференції успішної праці.

Від Українського Університету м.Москви конференцію привітав, вчений секретар, професор О. Храбан, який наголосив, що цією проблематикою займався бувший голова Вченої Ради УУМ, доктор історичних наук, професор, Б.Тимошук, тому в річницю його смерті віддаючи традицію пам'яті великого вченого ми вирішили організувати цю наукову конференцію.

Від Київського національного політехнічного університету, від кафедри соціології, конференцію привітав, науковець Г.Марченко, який наголосив, що печерні та скельні культові пам'ятки Подніпров'я слабо дослідженні і потребують ретельного вивчення, тому дослідник наголосив, що плекає надію, що дана конференція "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" приверне наукові кола Київщини Дніпровського регіону до вивчення ролі скель та печер Подніпров'я в язичницький та християнський час.

Від Львівського національного університету, історичного факультету міжнародну наукову конференцію привітав, директор археологічного музею ЛНУ, Р.Чайка, який наголосив, що вивчення і систематизація скельних та печерних пам'яток потребує сьогодні активної наукової праці, тому добре, що міжнародна наукова конференція взялась за з'ясування цих проблем.

Від Інституту Східної Європи, що при Університеті "Львівський Ставропігон", конференцію привітав заступник директора В.Смичок, який наголосив, що в сферу діяльності інституту також входять проблеми, які пов'язуються з вивченням скель та печери на території України та Європи в язичницький і християнський період історії, тому він бажає міжнародній науковій конференції плідної праці.

Від науковців Волинського державного університету, археологів, Міжнародну наукову конференцію "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" привітала науковець Г.Сохацька, яка наголосила, що скелі і печери теж є на Волині. Дана проблема через брак коштів та фахівців слабо досліджується і особливо не виділена в окрему наукову проблему. Тому дана конференція повинна покласти початок системному вивченню всіх скельних пам'яток та печер по всій Україні і на Волині зокрема.

Від науковців Польщі міжнародну наукову конференцію привітав М.Козак, який наголосив, що скелясті масиви та печери широко представлені на Перемишльщині, які сьогодні слабо досліджуються польськими вченими. Ця конференція, це поштовх польськом вченим для активного з'ясування їх ролі в становленні язичницької та християнської релігії. Ця проблема є актуальною і для польських вчених, робить конференцію своєчасною і актуальною в контексті вивчення скель та печер на території всієї Європи.

Зі схожим привітання виступив професор М.Прийшляк з Риму, який наголосив, що скелі та печери є яскравим джерелом які засвідчують перехід від язичництва до християнства на території України та Європи, тому потребують ретельного вивчення.

Від Львівського музею історії та релігії Міжнародну наукову конференцію "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" привітав науковий співробітник В.Артюх, який наголосив, що він активно ось уже впродовж 20 років займається вивченням скель та печер на території Українського Прикарпаття та Подністров'я, внаслідок вивчення яких кристалізував наукове світобачення їх функціонування в язичницький та християнський час з яким поділиться на цій конференції.

На конференції було заслухано 16 доповідей:

- 1.В.Ідзьо. Історія вивчення скельних культових пам'яток на притоках Дністра на прикладі культової пам'ятки "Монастир". (Москва)
- 2.Г.Марченко. Астральні пам'ятки в скелях та печерах Подніпров'я. (Київ)
- 3.В.Артюх. Деякі підсумки робіт відносно пошуку печерних пам'яток на Дністрі. (Львів)
- 4.М.Козак. Скельні та печерні пам'ятки на Перемишльщині. (Перемишль)
- 5.Р.Чайка. Печерний комплекс біля с.Крехів. (Львів)
- 6.В.Олійник. Дослідження печер на Заліщищині. (Тернопіль)
- 7.І.Радківець, П.Радківець. Львів підземний. (Львів)

- 8.В.Цветков. Праруська святиня, або центр слов'янського всесвіту - до проблеми дослідження Урічських скель на Сколівщині. (Дрогобич)
- 9.О.Корчинський. Печерні храми в околицях м.Миколаїв Львівської обл. (Львів)
- 10.О.Мазур. Скелі та печери на Львівщині. (Львів)
- 11.О.Храбан. Релігійні вірування в язичницький та християнський час і скелі та печери як додатковий засіб для утвердження віри. (Москва)
- 12.Я.Александрович-Павличко. Збруцький ідол як структура для вірувань з скельного масиву на горі Богит. (Львів)
- 13.І.Дрогомерецький. Скельні та печерні комплекси в "Вовчинецьких горах", поблизу Івано-Франківська та їх релігійне використання. (Івано-Франківськ)
- 14.М.Пришляк. Роль печерних храмів у становленні християнства.(Рим. Італія)
- 15.В.Смичок.Інфразвукова діагностика в печерах.(Львів)
- 16.Г.Сохацька. Перспектива вивчення скель та печер на Вольні (Луцьк)

На другий день конференції в Науковій бібліотеці Львівського національного університету ім. Івана Франка, відбулась презентація наукових видань: IV томів Наукового Вісника Українського Університету, та VIII томів Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви.

Були проведені підсумки конференції, згідно яких вона в основному виконала своє завдання по з'ясуванню проблеми "Скелі та печер на території України і Європи в язичницький і християнський період історії".

Було вислухано зауваження та пропозиції щодо подальшого проведення такої міжнародної наукової конференції в кінці вересня 2005 року від учасників: О.Корчинського, Р.Чайки, В.Артюха, В.Смичка, В.Ідзьо, О.Храбана, по пританню подальшого проведення міжнародних наукових конференцій по аналогічній тематиці та інших.

Матеріали наукової конференції "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" будуть опубліковані в X томі Наукового Вісника УК .

Міжнародна наукова конференція "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України", 28-29 квітня 2005 р., Івано-Франківськ.

28-29 квітня 2005 року в приміщенні Івано-Франківського краєзнавчого музею відбулась Міжнародна наукова конференція "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України".

Конференція, яка була присвячена 10- літтю заснування Українського Історичного Клубу м.Москви(УІК) (1995-2005) організована Українським Університетом м.Москви (УУМ), Краєзнавчим музеєм м.Івано-Франківська, Івано-Франківським відділенням ВУТ "Просвіта" ім.Т.Шевченка та Українським Історичним Клубом м.Москви.

Конференція проходила під головуванням ректора УУМ, голови УІК доктора історичних наук, професора, провідного наукового співробітника Інституту Українознавства МОН України, Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені з України: Київ, Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ, Керчі (АР. Крим), Росії - Москви, Італії (Рим), Польщі (Перемишль), Чехії (Прага), Бразилії (Парана).

Зі вступною промовою до учасників Міжнародної наукової конференції звернувся організатор і головуючий, доктор історичних наук професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що конференція покликана вивчати процеси становлення релігійної культури Європи та виникнення і утвердження в язичницькому середовищі християнства в Україні.

Слід наголосити, що ці процеси вивчала членкиня УІК доктор історичних наук І.П.Русанова, та почесний голова УІК доктор історичних наук Б.О.Тимошук. Тому і сьогодні ці проблеми привертають увагу вчених Українського Історичного Клубу м.Москви, який в науковому відділенні істориків-релігієзнавців досліджує ці проблеми. Саме це відділення УІК ініціювало проведення конференції "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України" в контексті святкування 10-ліття Українського Історичного Клубу (1995-2005).

Приємно що цю ініціативу підтримав колектив науковців Івано-Франківського Краєзнавчого музею, який займається аналогічним вивченням проблем розвитку християнства на Прикарпатті, тому складаю подяку директору, науковцю, кандидату біологічних наук, Ярославу Штиркалу, та заступнику директора кандидату історичних наук, доценту Прикарпатського національного університету Михайлу Паньківу за допомогу у організації та проведенні цієї конференції.

До учасників та гостей конференції з привітанням звернувся директор Івано-Франківського краєзнавчого музею п.Ярослав Штиркало. Шановні науковці, учасники та гості конференції "Релігійна культура

Європи та зародження і становлення християнства на території України", вітаю Вас на Прикарпатській землі і бажаю плідної роботи. Хочу наголосити, що на Прикарпатті та Подністров'ї з незапам'ятних часів розвивалася своєрідна релігійна культура в лоні якої зародилося та розвинулося християнство. Всі ці процеси потребують подальшого дослідження. Надіюсь, що наша конференція пролиє світло на вищезазначені, поставлені перед учасниками конференції, проблеми в з'ясуванні яких, я бажаю Вам успіху.

Дальше слово для привітання було надано кандидату філологічних наук, доценту, Степану Волковецькому, голові обласного правління ВУТ "Просвіта" ім. Т.Шевченка, який у своїй промові наголосив, що вивчення релігійної культури та зародження християнства в Україні в наш час є знаменним явищем, оскільки на престол римського першосвященника вступив папа Бенедикт XVI, високого рівня науковець, філософ та теолог який духовно бажає об'єднати всіх християн. Тому вивчення на науковому рівні всіх процесів, які проходили в християнстві, допомогло б сьогодні об'єднати в єдине ціле бодай би християн в Україні. Знаменно також, що конференція відбувається перед великодними святами і я від імені Товариства бажаю їй успішних результатів.

Від колективу Українського Університету та Українського Історичного Клубу м.Москви конференцію привітав, вчений сектар, професор Олег Храбан, який наголосив, що релігійну культуру Європи і України, сьогодні поглиблено вивчати, особливо на передодні вступу України в Євросоюз. Надіюся, що сьогоднішні наукові доповіді вчених, що взяли участь в конференції дозволять висвітлити поставлені перед нами проблеми. Бажаю конференції успішної роботи.

Від Вчених Римського Університету конференцію привітав, бувший його ректор, доктор філософських, політологічних наук, професор, отець М.Пришляк, який наголосив, що взяв участь в конференції тільки тому, що висунуті вченими проблеми по вивченню релігійна культури Європи та зародження і становлення християнства на території України є актуальними не тільки для вчених в Європі та Україні, але й світі. Власне сьогодні наукова думка в Європі задає собі питання, а яке релігійне становище і які релігійні процеси в Україні проходили на передодні прийняття нею християнства. Як сьогодні допомогти Україні, щоби ці процеси завершилися консолідацією християн. Власне під таким кутом зору я бажав би, щоб наша конференція вивчала релігійну культуру Європи та зародження і становлення християнства на території України, наголосив на завершення промовець.

Від науковців Прикарпатського національного університету конференцію привітав, доцент Петро Арсенич, який наголосив, що Прикарпаття має своєрідну релігійну культуру, яка з незапам'ятних часів тісно пов'язана з західноєвропейською. Це доказують чисельні письмові та археологічні джерела. Територія України є фактично релігійно однорідною в своєму релігійному розвитку з Західною Європою, тому цей процес слід бачити як єдиний, розвиток якого привів до кристалізації християнської культури. Промовиць наголосив на необхідності глибшого вивчення всіх цих процесів і побажав конференції успішної роботи.

Від Київського Національного Університету "Київський політехнічний інститут" конференцію привітав, науковий співробітник кафедри соціології Генадій Марченко, який наголосив, що релігійними процесами на Київщині займається всі останні роки і що вони на території України, зокрема з епохи становлення християнства, складають єдиний процес. Сьогодні, на думку промовця, треба виокремити регіональні особливості розвитку християнства і це завдання слід поставити в основу роботи конференції, якій він побажав успішної роботи.

Від науковців міста Івано-Франківська конференцію привітала, заступник міського голови по науковій роботі, кандидат історичних наук, доцент Прикарпатського національного університету Ганна Карась, яка наголосила, що релігійні процеси та зародження і становлення християнства на території України треба вивчати в контексті формування світобачення єдності українського народу його християнського минулого та майбутнього.

Від Інституту Східної Європи, що при Університету Львівський Ставропігон конференцію привітав заступник директора, кандидат технічних наук, доцент Василь Смичок, який наголосив, що вивчення релігійних процесів в Східній Європі є важливим аспектом в роботі інституту і побажав конференції успішної роботи.

Від Інституту Менеджменту Тернопільської Академії Наук конференцію привітав, директор, кандидат історичних наук, доцент Ігор Пилипів, який наголосив, що християнська ідеологія, релігієзнавство вивчається і в його закладі, особливо зараз для виховання християнської культури у студентів.

Від музею Історії Релігії наукову конференцію привітав, науковий співробітник, кандидат історичних наук, Вадим Артюх, який наголосив, що релігійною культурою на Прикарпатті та Подністров'ї займається все життя, про що говорять його чисельні наукові праці та розвідки. Поглиблення вивчення цих процесів є, на думку промовця, основним завданням цієї конференції.

Він науковців та краєзнавців Прикарпаття конференцію привітав, заступник директора музею, кандидат історичних наук, доцент Михайло Паньків, який наголосив на необхідності вивчення язичництва та становлення і розвитку християнства на території Прикарпаття.

Від українських науковців Польщі конференцію привітав доцент Михайло Козак, який зауважив, що історією християнства зокрема діяльністю греко-католицьких священників у XIX-XX століттях займається давно. Дослідником написана велика монографія про загиблих під час II Світової війни українських греко-католицьких священників, тому наголосив на закінченні свої промови, доцент М.Козак, він бажав би, щоб українські вчені вивчали також релігійні процеси які проходили на території Закарпаття.

Наукову конференцію привітала і голова Клубу Української Інтерлігнції ім. Богдана Лепкого, кандидат технічних наук, доцент Уляна Скалська, яка наголосила на необхідності видати всі праці вчених, які включені до програми конференції з метою подальших напрацювань по вищезначеній темі.

Наукову конференцію "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України" привітали також голова Товариства ім. Петра Могили, Богдан Горбовий, голова Української релігійної громади Чехії Марія Прокоп'юк, духівник Української релігійної громади Парани(Бразилія) о.Василь Зінько, член української релігійної громади Криму (Керч), Захарій Ковалюк, від греко-католиків Львова привітав конференцію Василь Кобилюх, від Івано-Франківських бібліотечних працівників, заступник директора Івано-Франківської обласної бібліотеки ім.І.Франка Галина Горбань, якій для бібліотеки були подаровані Наукові Вісники УІК (11 томів, 13 книг), та Наукові Вісники УУМ (7 томів) та інші учасники та гості конференції.

В програмі Міжнародної наукової конференції були заявлені такі доповіді:

- 1.В.Ідзьо. Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України (м.Москва).
- 2.О.М.Пришляк. Релігійна філософія Сократа та Платона та її місце в християнській філософії (Рим).
- 3.О.В.Зінько. Релігійні відносини у Європі в час переходу від язичництва до християнства(Парана).
- 4.О.Храбан.Релігійні відносини на території Росії в передхристиянську епоху приходу Київської Русі(Москва).
- 5.М.Козак. Становлення Перемиської катедри (Перемишль).
- 6.В.Артюх.Релігійні відносини на Прикарпатті та Подністров'ї в час становлення християнства (Львів).
- 7.Г.Марченко.Релігійні відносини в слов'янському суспільстві на території України в передхристиянську добу(Київ).
- 8.В.Смичок. Орден бенедиктиців його історія та роль у християнській церкві(Львів).
- 9.М.Прокоп'юк.Історія та сучасний стан української греко-католицької громади в Празі (Прага).
- 10.Б.Горбовий. Релігійна та громадська діяльність Петра Могили (Львів).
- 11.Г.Карась. Збереження і розвиток української духовної музичної культури в західній діаспорі(Івано-Франківськ).
- 12.о.Іван Рибарук. Подвижники церковної єдності українського народу (Криворівня).
- 13.О.Малик. Релігійні громади Львова в XX столітті (Львів).
- 14.П.Арсенич. Галицькі священничі родини та їх роль в духовному та культурному житті Галичини (XIX-XX ст.)(Івано-Франківськ).
- 15.І.Пилипів.Національно-патріотична діяльність греко-католицького духовенства в 20-30-х роках XX століття(Тернопіль).
- 16.О.Баран. Внесок сільської інтелігенції календарних і громадсько-політичних свят в Галичині (20-30 роки XX ст.) (Івано-Франківськ).
- 17.Релігійна культура та зародження християнства в Криму (Керч).
- 18.М.Паньків.Сучасна календарна обрядовість у міській культурі (Івано-Франківськ).
- 19.В.Кобилюх.Релігійне світобачення українців через призму філологічних джерел(Львів).
- 20.М.Вуянко.Вишняківський монастир на Рогатинщині(Івано-Франківськ).
- 21.В.Твердохліб. Липівська чудотворна ікона Божої Матері(Івано-Франківськ).
- 22.У.Головчанська.Утвердження християнства в Галицькому князівстві(Івано-Франківськ).
- 23.С.Осташа. Облік, збереження та експонування сакрального мистецтва у Івано-Франківському краєзнавчому музеї (Івано-Франківськ).

На адресу конференції прийшли привітання від: доктора філологічних наук, професора, академіка П.Кононенка (Київ), доктора історичних наук, професора, академіка В.Грабовецького (Івано-Франківськ), доктора історичних наук, професора Я.Дашкевича (Львів) , доктора філософських та теологічних наук, професора, Івано-Франківського владики УГКЦ, Софрона Мудрого та інших.

Наступну Міжнародну наукову конференцію по вивченні проблем з культурного, етнічного та релігійного розвитку, які проходили на території Прикарпаття та Подністров'я, оргкомітет вирішив провести в Івано-Франківську 27-28 квітня 2006 році.

**I Міжнародна наукова конференція
"Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі". Ялта, 5-9 червня 2005 р.**

I Міжнародна наукова конференція "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" відбулася 5-9 червня 2005 року в Ялті в приміщенні Кримського Гуманітарного Університету.

I Міжнародна наукова конференція "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" організована Українським Університетом (УУМ), Українським Історичним Клубом м.Москви (УІК) та Кримський Гуманітарним Університетом(КГУ), Центром Кобзарства м.Ялти. Вона проходила під головуванням ректора Українського Університету м.Москви, доктора історичних наук, професора, член-кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії (МАНЄ), лауреата Премії ім. Академіка І.Крип'якевича - Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені з Росії, Польщі, Канади, США, Австралії. України: Київ, Дніпропетровськ, Луцьк, Львів, Івано-Франківськ, Переяслав-Хмельницький, Кривий Ріг, Черкаси, Миколаїв, Ялти.

З вступною промовою до учасників конференції звернувся організатор та головуючий конференції Голова УІК, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що конференція буде намагатися з'ясувати проблему "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі", яка визріла і реалізувалась внаслідок копійної роботи вчених Українського Університету м.Москви та його представництва в Ялті, яке очолює по Кубані та Криму, директор Центру Кобзарства в Ялті, доцент Олексій Федорович Нирко.

Конференція була підтримана вченими та ректором Кримського Гуманітарного Університету, які постприяли її проведенню в конференцзалі КГУ. Конкретні напрацювання вчених УУМ та КГУ, Центру Кобзарства м.Ялти привели до того, що сьогодні ми маємо прекрасні доповіді та учасників вивчення цієї проблеми майже з всіх континентів світу. Ініціатива проведення I Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" належить УУМ і пов'язується тим, що на сьогоднішній час, накопичилося багато пам'яток кобзарського мистецтва, письменства та прикладного мистецтва як в Росії так і на Кубані, де живе велика кількість українського населення, яка ще не забула, а в більшості і цікавиться та розвиває кобзарське мистецтво. Зокрема на Кубані діють чисельні фольклорні та пісенні ансамблі, які використовують для супроводу своїх творів стародавній український інструмент- бандубу. Надіюсь, що нашою конференцією ми розпочнемо систематизувати, та вивчати кобзарське мистецтво. Хочу наголосити, що робота по вивченню кобзарського мистецтва та культури вже розпочалась вченими в РФ, зокрема на Кубані. Тому конференція "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" ставить за мету привернути увагу широкої наукової української громадськості до проблем з вивчення таких пам'яток в Україні та світі де проживає українська діаспора.

Слід наголосити, що сьогодні проблема вивчення кобзарської спадщини, після відновлення незалежності України, потребує негайного втручання держави і фінансування для подальшого вивчення вченими. За таких обставин бажаємо вченим, які приїхали з регіонів України, Росії, США, Канади, Польщі, Австралії активно взяти участь у I Міжнародній Науковій Конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" і зробити свій науковий вклад

На завершення свого виступу, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо від Українського Університету м.Москви подарував ректору Кримському Гуманітарному Університету М.Ігнатенку Наукові Вісники УУМ з побажаннями подальшої активної творчої співпраці..

Наступним привітав конференцію від Кримського Національного Університету м.Москви, ректор професор Микола Ігнатенко, який наголосив, що Центром Кобзарства, який діє у складі КГУ, вченими, доцентом, директором центру Кобзарства Олексієм Федоровичес Нирком зафіксовано велику кількість кобзарських метеріалів з Криму та Кубані, фольклор, легенди, історичні повісті про відомих та маловідомих кобзарів, стародавні бандури. Вся ця спадщина відображена в його наукових працях. Велика робота О.Ф.Нирка в рамках Центру Козарства і привела дл нашої I Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі", якій від імені КГУ ми бажаємо успіху.

Дальше від Центру Кобзарства м.Ялти та від представництва УУМ у Кубані та Криму конференцію привітав, доцент Олексій Федорович Нирко, який наголосив, що дуже добре, що Український Університет м.Москви і зокрема ректор доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо ініціював таку прекрасну наукову конференцію "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі", яка сьогодні відбувається в м.Ялті. Це плід багаторічної праці, прелставництва УУМ, яке очолив доцент КГУ, директор центру Кобзарства Олексій Федорович Нирко в 1995 році. Дякуючи УУМ м.Москви відбулись наукові експедиції на Кубань, де зафіксовано велику кількість метеріалів з Кубані: фольклор, легенди, історичні повісті про відомих та маловідомих кубанських кобзарів, які відображені в моїх наукових працях виданих в Наукових Вісниках УУМ та Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви. Велика робота Представництва УУМ у Кубані та Криму і привела до нашої I Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі,

культури та народному епосі". Слід наголосити, що ідея проведення конференції по кобзарству в Ялті всеціло належить професору Віктору Ідзьо. Представництво УУМ у Кубані та Криму, яке я очолюю з 1995 року по 2005 роки, вирішило підтримати ініціативу УУМ та злучити її з можливостями КГУ та Центру Кобзарства. Надіюся, що це нам вдалось, оскільки роботи у царині вивчення кобзарства непочатий край. Тому тому думаю, що започаткована справа буде продовжуватися усіми прибушими на конференцію учасниками та гостями...

Хочу наголосити, що з Українським Університетом м.Москв в Центр Кобзарства співпрацює з 1995 року, що вилилося в 2005 році в реалізацію певної розробленої програми по співпраці, зокрема і Міжнародної наукової конференції по кобзарству. Так, це, певний ювілей, який ми святкуємо нинішньою нашою кобзарською громадою. Власне активна науково-дослідна співпраця, експедиції на Кубань вилилася у відкриття УУМ свого представництва по Кубані та Криму з центром в м.Ялті на базі Ялтинського Центру Кобзарства і який я очолюю ось уже 10 років. Хочу також подякувати, наголосив на завершення привітання О.Ф.Нирко всім учасникам та гостям конференції з України, Росії, Польщі, США, Канади, Австралії за активну участь у роботі і Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі", яка розпочалася в м.Ялті

З привітання до конференції виступили також учасники конференції з Росії, Польщі, Канади, США, Австралії, України: Київ, Дніпропетровськ, Луцьк, Львів, Івано-Франківськ, Переяслав-Хмельницький, Кривий Ріг, Черкаси, Миколаїв, Ялти, які побажали і Міжнародній науковій конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі", плідної праці.

На конференції було заслухано більше 20 наукових доповідей. Подаємо основні, які визвали живу дискусію та обговорення:

1.В.Ідзьо.Кобзарська тематика на шпальтах Наукового Вісника Українського Університету та Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви . (Москва. Росія)

2.О.Нирко. Ізот Діброва - лицар кубанського кобзарства (Ялта.Україна)

3.О.Попович.Бандурні традиції Перемишля (Перемишль.Польща)

4.Б.Попович.Міжнародні фестивалі бандурної музики в Перемишлі.(Перемишль.Польща)

5.Б.Жеплинський.Кобзарство - еліта українського народу. (Львів.Україна)

6.Лаура Сем мес. Бандура на Батьківщині та Північній Америці (Бонн, США)

7.В.Дутчак. Бандуристи діаспори - вихідці з Галичини (Івано-Франківськ)

8.А.Горняткевич. Кобза, бандура, кобза-бандура, "кобза" та (знову) кобза(Едмонтон, Канада)

9.Д.Ковальчук.Кобзарство в церковно-релігійній традиції українського народу (Львів.Україна)

10.С.Набок. Традиції кобзарства в українській культурі і театр М.Старицького.Точки дотику (Київ.Україна)

11.М.Долгов.Кобзарський ренесанс в Криму у першій половині ХХ століття (Дніпропетровськ.Україна)

12.В.Момрель. Попередні результати дослідження двох експонатів музею кобзарства (Переяслав-Хмельницький.Україна)

13.Н.Барабаш.До історії кобзарства: фонд Миколи Білозерського. (Кривий Ріг.Україна)

14.В.Мішалов. Харківська школа гри на бандурі.(Мельбурн.Австралія)

15.С.Зозуля.Тема українського кобзарства в спадщині Ніжинської вищої школи (Київ.Україна)

16.Т.Шаленко.Сучасний стан кобзарства та його перспективи в майбутньому (Львів. Україна)

17.В.Січко.Муніципальний колегіум як центр духовного формування та розвитку кобзарського мистецтва на Миколаївщині (Миколаїв. Україна)

18.О.Семинюшенко.Кобзарська культура - світоглядні аспекти(Київ.Україна)

19.Ю.Котляр.Кобзарство в часи радянського тоталітарного режиму(Київ.Україна)

20.І.Волошин.Кобза та бандура.(Черкаси. Україна)

21.О.Кіндрачук.Мандрівні кобзарі в сучасності українському побуті(Ялта.Україна)

В рамках конференції відбувся також концерт самодіяльної капели бандуристів, яку очолює О.Ф.Нирко, в католицькому костелі м.Ялти, відвідини та возложення могили та положення вітів до пам'ятника С.Руданського та пам'ятника Л.Українки, в музею якої відбувся урочистий концерт за участю відомих бандуристів Тараса Чубая та Віктора Мішалова.

В останній день роботи конференції були проведені підсумки, згідно яких вчені прийшли до висновку, що вона в основному виконала своє завдання по з'ясуванню проблеми "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі". Були заслухані зауваження та пропозиції щодо подальшого проведення і Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" в 4-8 липня 2006 року в Ялті, від організаторів та учасників: В.Ідзьо, В.Мішалова, А.Горняткевича, О.Попович, О.Нирка та інших.

Учасники та гості конференції склали подяку, гостю конференції, професійному фотографу із Чикаго (США) пану Володимир Шилову за прекрасні цифрові фотографії, якими він увіковічнив роботу конференції в Ялті.

Матеріали і Міжнародної наукової конференції "Кобзарство - в історії, літературі, культурі та народному епосі" будуть опубліковані в Х томі Наукового Вісника Українського Університету м.Москви.

На адресу конференції прийшли привітання від П.Кононенка (Київ.Україна), Б.Чопика (Нью-Джерсі.США), О.Храбана (Москва), Я.Дашкевича (Львів.Україна), М.Прокоп'юк (Чехія), В.Буртняка (Гамільтон. Канада).

І Міжнародна наукова конференція "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006) (28-29 квітня 2006 р., Івано-Франківськ)

28-29 квітня 2006 року в приміщенні міської Ратуші Івано-Франківського Краєзнавчого музею, відбулась І Міжнародна наукова конференція: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006), яка була присвячена 1750-ти літтю першої літописної згадки готського історика Йордана про стародавній Галич – Galtis. Варто наголосити, що ініціатор проведення цього заходу, академік Віктор Ідзьо, в рамках наукових досліджень та монографії зі стародавньої історії Галичини, вивчивши та проаналізувавши джерела, визначив дату заснування її згідно зі свідченнями Йордана та умовно встановив час святкування та проведення наукових дискусій з цього приводу в рамках міжнародної наукової конференції.

І Міжнародна наукова конференція "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура" (246-2006) була організована Українським Університетом міста Москви (УУМ), Краєзнавчим музеєм Івано-Франківська, Клубом української інтелігенції міста Івано-Франківська ім. Богдана Лепкого та Українським Історичним Клубом міста Москви (УІК).

Конференція проходила під головуванням ректора УУМ, голови УІК м. Москви, доктора історичних наук, професора, провідного наукового співробітника Інституту Українознавства МОН України, академіка Міжнародної Академії Наук Євразії – Віктора Ідзя.

У І Міжнародній науковій конференції: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006). Взяли участь вчені з України: Кисва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Галича, Росії-Москви, Італії-Риму, Чехії-Праги.

Зі вступною промовою, відкриваючи конференцію до учасників та гостей, звернувся організатор та головуючий ректор УУМ Віктор Ідзьо, який наголосив, що конференція організовується вперше і покликана вчених вивчати процеси становлення та розвитку державотворчих процесів на території Галичини і зокрема зародження та становлення його столичного центру – міста Галича.

Напередодні конференції вийшла нова монографія Віктор Ідзя "Галицька держава – процеси етнотворення і становлення (III-XII ст.). – Львів, Камула, 2005, 351 с., яка буде презентуватися на конференції. Хоч наголосити, що праця напрацьована на московських архівах, матеріалах та працях, які сконцентровані в московських книгозбірнях. Власне вона, на думку рецензентів, а це Ярослав Дашкевич, Петро Кононенко, Володимир Грабовецький та інші, зробила поступ у вивченні означеної конференцією проблеми.

Сьогодні на конференцію прибули гості від Академії Наук Вищої Школи України (АНВШ), тому я першому надаю слово доктору філологічних наук, професору, академіку АНВШ України, завідувачу кафедрою українознавства Івано-Франківського медичного університету Володимирі Качкану.

Академік Валодимир Качкан у своєму виступі наголосив, що має честь взяти участь і привітати учасників та гостей І Міжнародної наукової конференції: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006) від імені Президії, відділення українознавства Академії Наук Вищої Школи України (АНВШ). Власне від Президії АНВШ України він має доручення сьогодні привітати на рідній землі, в рідному місті в Ратуші, найвизначному місці, вручити Диплом і посвідчення академіка Академії Наук Вищої Школи України ректору Українського Університету в Москві, талановитому історичу та українознавцю, доктору історичних наук, професору Віктору Ідзьо. Його бурхлива діяльність в Москві посприяла виходу в світ прекрасних українознавчих монографій, які популяризують українську державність, історію, культуру в середовищі російського суспільства, української діаспори та в Україні.

Його доробок значний, думаю, що колись його енергійна діяльність буде гідно оцінена Українською державою, українською та міжнародною громадською думкою, як сьогодні з наданням звання академіка АНВШ України за 20 прекрасних наукових монографій, оцінена вченими, українськими академіками з АНВШ України. Науковий доробок уже академіка Віктора Ідзьо дійсно визначний. Це і Український Історичний Альманах Росії, Українська Історична Газета Росії, Історико-Філологічний Вісник, XII томів Наукових Вісників Українського Університету м. Москви, XII томів Наукових Вісників Українського Історичного Клубу м. Москви.

Власне академік Віктор Ідзьо об'єднує в Москві всіх, хто підтримує нашу українську культуру та державність. Власне Міжнародні наукові конференції "Українська діаспора в Росії" в Москві організував і проводить для світового українства теж він – академік Віктор Ідзьо, за що висловлюємо йому велику подяку. Не забуває він і України. Відомо, що зараз він і завідувач кафедри українознавства Університету "Львівський Ставропігон", де заснував нового типу науковий журнал "Українознавець" за вимогами ВАК України та вимогами Болонської конвенції, якого вийшло два числа, і який високо оцінений державною на науковою думкою...

Власне з цим великим доробком, як із званням академіка, я вітаю сьогодні Віктора Ідзьо від імені АНВШ України, бажаючи подальшої, активної творчої праці.

Водночас зичу учасникам I Міжнародної наукової конференції: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006) успішної роботи".

Від науковці Прикарпаття з організацією I Міжнародної наукової конференції: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура" (246-2006) та отриманням звання академіка АНВШ України, ректора УУМ Віктора Ідзьо привітав директор Івано-Франківського Краєзнавчого музею, науковець, кандидат біологічних наук, Ярослав Штиржало, який наголосив, що ось уже втретє в міській Ратуші в музеї – найпрестижнішим місці міста Івано-Франківська, його уродженцем, нині академіком Віктором Ідзьо організовується і проводиться спільно з музеєм міжнародна наукова конференція. Знаковим є й те, що власне в Ратуші в якій протягом 300 років існування міста Івано-Франківська проводились найгучніші урочистості в житті міста, сьогодні вручено Диплом та посвідчення академіка АНВШ України, його уродженцю Віктору Ідзьо. Він став першим академіком серед івано-франківців у XXI столітті.

«Приємно, що як співорганізатор конференції одним із перших маю честь його сьогодні в рідних стінах Івано-Франківської Ратуші привітати від імені всієї інтелігенції та вчених Прикарпаття».

Від вчених та науковців Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, історичний факультету, який в свій час закінчив В. Ідзьо, зі званням академіка АНВШ України привітав кандидат історичних наук, доцент Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Михайло Паньків. Він подякував за організацію академіком Віктором Ідзьо I Міжнародної наукової конференції, якій побажав плідної роботи. Перекоаний, що конференція своїм науковим доробком наблизить нас до з'ясування проблеми виникнення стародавнього Галича.

Від вчених та дирекції національного заповідника "Давній Галич" I Міжнародну наукову конференцію: "Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура"(246-2006), як і її організатора Віктора Ідзя привітав генеральний директор "Національного Заповідника Давній Галич" – науковий керівник, дійсний член ІКОМОС Олександр Береговський, який зазначив, що з'ясування проблеми становлення та розвитку стародавнього Галича є першорядним її завданням. Добре, що вчені, зокрема академік Віктор Ідзьо, організацією міжнародної наукової конференції в Івано-Франківську ставить завдання вивчення етногенезу стародавнього Галича в рамках наукової дискусії, яку ми всі будемо проводити тут на конференції. Добре, що до цієї конференції він особисто ретельно підготувався. Особливо хочу наголосити на виході так потрібної нам вченим нової монографії "Галицька держава – процеси етнотворення і становлення (III-XII ст.)» (Львів, Камула, 2005, 351 с.), яка щойно презентувалася на конференції і один примірник якої подарований національному заповіднику "Давній Галич". Надіюсь, що нинішня дискусія на конференції додасть нам наснаги для подальшої роботи з апробованої теми. Також побажав конференції успішної роботи.

Від колективу Українського Університету м. Москви, істориків Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора УУМ, голову УІК міста Москви Віктора Ідзьо з наданням йому вченого звання академіка Академії Наук Вищої Школи України як і з успішною організацією конференції привітав вчений секретар УУМ, професор Олег Храбан, який наголосив, що Галичина відіграла велику роль в історії Європи та України, тому сьогодні її історію, а особливо етногенез стародавнього Галича, потрібно посилено вивчати. Від імені вчених УУМ та істориків з УІК побажав конференції успішної роботи".

Від вчених Римського Університету і водночас від професорсько-викладацького складу Українського Католицького Університету, ректора УУМ з наданням йому звання академіка Академії Наук Вищої Школи України, як і з організацією I Міжнародної наукової конференції привітав колишній ректор Римського університету, доктор філософських, політичних наук, професор о. Михайло Пришляк. "Вчений наголосив, що академіка Віктора Ідзя як великого вченого знає вже більше 5 років за монографіями: "Українська держава в XIII столітті". (Івано-Франківськ, 1999), "Ранньослов'янське суспільство, ранньослов'янська державність і зародження та становлення християнства на території України. Агенція Релігійної Інформації". (Львів 2001), "Українська діаспора в Росії. Історія, наука, релігія". (Львів. БАК. 2002), "Кельтська цивілізація на території України". (Львів, Сполом. 2002), "До історії однієї могили на Закерзонні". (Перемишль-Львів, Сполом, 2003), "Історія України". (ПП "Бодлак", Львів, 2003), "Українська держава в IX-XIII століттях". (Львів, Сполом, 2004), "Ранньослов'янське суспільство і ранньослов'янська державність. Зародження і становлення християнства на території України. Видання II доповнене і перероблене". (Львів, Сполом, 2004), "Українська Повстанська Армія – згідно з аналізом свідчень німецьких та радянських архівних джерел". (Львів, Сполом, 2005), "Галицька держава – процеси етнотворення і становлення (III-XII ст)". (Львів, Камула, 2005). Доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо є членом поважної міжнародної наукової установи, Міжнародної Академії Наук Євразії, а з сьогоднішнього дня ще й академіком Академії Наук Вищої Школи України. Його наукова праця в Росії є просто унікальною для нас, просто необхідною, оскільки його наукові праці є дуже потрібні українському християнському суспільству та зокрема УГКЦ. От і сьогодні ми зібралися на прекрасну міжнародну наукову конференцію, яка покликала нас вивчати історію Галичини. Галичинабула однією із

перших у Східній Європі, яка злучилася з Вселенською Церквою. Час згадки Йордана про Галич, це і час проникнення в Галичину і Україну християнства. Власне під таким кутом зору я бажав би також вивчати історію стародавньої Галичини і розвитку Галича зокрема”.

Від науковців історичного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника І Міжнародну наукову конференцію: ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура” (246-2006) привітав учасник конференції, доцент Петро Арсенич, “який наголосив, що Галичина має свою власну культуру, яка формувалася навколо стародавнього Галича. Територія Галичини спів розмірна з територією Західної Європи і власне вона більше з стародавніх часів була пов’язана з нею, тому, на думку дослідника, її треба вивчати в контексті вивчення таких країн як Польща, Угорщина, Чехія та Литва. Без сумніву визначення Йорданом 246 року, як часу функціонування Галича, теорія, яку висунув академік Віктор Ідзьо, є цікавим науковим доробком, який треба розвивати на даній конференції, якій, як і її організатору Віктору Ідзьо, я бажаю успіху”.

Від Інституту Менеджменту Тернопільської Академії Народного господарства конференцію привітав директор кандидат історичних наук, доцент Ігор Пилипів, який наголосив, “що історію Галичини в контексті вивчення краєзнавства вивчають студенти очолюваного ним інституту. Поглиблення знань з історії Галичини і зокрема Галича є сьогоденною необхідністю, і тому я бажаю конференції успішної роботи”.

Від Інституту Східної Європи Університету “Львівський Ставропігон” І Міжнародну наукову конференцію та її організатора Віктора Ідзьо з отриманням звання академіка АНВШ України привітав заступник директора кандидат технічних наук, доцент Василь Смичок.

Заступник директора Інституту Східної Європи, кандидат технічних наук, доцент Василь Смичок також наголосив, що автор презентованої нині монографії ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”, ректор Українського Університету в Москві, академік Віктор Ідзьо, як засновник і організатор УУМ, в наступному році святкує 15-ти ліття утворення в Москві Українського Університету (1992-2007) великою міжнародною науковою конференцією “Українська діаспора в Росії”. Під його орудою на цей час вийшло XII томів Наукового Вісника Українського Університету (2001-2006). Також в Москві як історик-академік Віктор Ідзьо організував і очолив Український Історичний Клуб міста Москви, видав в 1995 році Український Історичний Альманах в Росії, з 1996 по 1997 роки – Українську Історичну Газету в Росії (10 номерів), та на цю пору видав XII томів Наукового Вісника Українського Історичного Клубу (1997-2006).

Що стосується нинішньої конференції, то В.Смичок також зазначив, що вивчення історії Галичини і історії стародавнього Галича зокрема, є важливим аспектом у роботі Інституту Східної Європи, тому побажаю конференції успішної роботи”.

Від Київського національного університету “Київський політехнічний інститут” І Міжнародну наукову конференцію привітав науковий співробітник кафедри соціології Геннадій Марченко, який наголосив, “що обрання ректора УУМ Віктора Ідзьо, академіком АНВШ України, це велика подія в житті науки та її організації. Ось скоро 10-років, як я присутній на всіх заходах, які Віктор Святославович організовує у Москві та в Україні. До цього він має талант від Бога. І щоразу він привідкриває моєві нові та слабодосліджені сторінки історії України. Ось і сьогодні прекрасна тема конференції “Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006). Власне історичними та релігійними процесами в Галичині я займаюся всі роки, особливо мене цікавлять астрономічні святилища та культові споруди Галичини. Тому надіюся в контексті вивчення розвитку стародавнього Галича на вивчення культових та астрономічних споруд на території Галича. Ще раз вітаю організатора академіка Віктора Ідзьо та учасників з конференцією, якій бажаю успішної роботи”.

Від Львівського музею історії релігії Міжнародну наукову конференцію привітав кандидат історичних наук, науковий співробітник Вадим Артюх, який привітав ректора УУМ Віктора Ідзьо з обранням його академіком АНВШ України та організацією міжнародної наукової конференції у себе на Батьківщині, в Івано-Франківську. Це немов би конференція зі славою, хоча за цією славою стоїть важка громадська робота. З одного боку цікава конференція, яка супроводжується дискусіями, аналізом та апробацією джерел, так і нової концепції, монографії з історії Галичини, з іншого боку – обрання і вручення в рідному місті в Ратуші ректору УУМ Віктору Ідзьо диплома академіка. Цікаве закінчення, яке я побажав би всім нам... Однак, якщо повернутися до історії сходження академіка Віктора Ідзьо, то я один із перших зустрів Віктора Ідзьо в Україні 8 жовтня 1998 року на Міжнародній науковій конференції “Медобори і духовна культура давніх та середньовічних слов’ян”, яка була приурочена до 150-ти річчя виявлення Збруцького “Святовида”, і ця наша зустріч виявилася не випадковою. Власне вона поклала початок науковій співпраці. За період співпраці нами було опубліковано більше 20-ти наукових праць. Більше 8 років ми спільно брали участь більше як у 10-ти міжнародних наукових конференціях, презентаціях. Вершиною співпраці є організація цієї конференції.

Варто наголосити, що доктор історичних наук, академік АНВШ Віктор Ідзьо сприяв виходу цього року моєї праці ”Язичництво та раннє християнство стародавньої Галичини”. (Львів, Сполом. 2006, 237 с.), під його керівництвом я захистив і кандидатську дисертацію, за що я йому особисто вдячний. Надіюсь, що наша співпраця і в подальшому буде плідною.

Ще раз дякую за можливість взяти участь в конференції...”

Від українських вчених у Празі І Міжнародну наукову конференцію і обрання Віктора Ідзя академіком АНВШ України привітала історик Марія Прокоп'юк, яка наголосила на необхідності вивчення взаємин Галичини з Чехією, подякувала за запрошення на конференцію.

І Міжнародну наукову конференцію від імені Клубу української інтелігенції ім. Богдана Лепкого міста Івано-Франківська привітала його Президент, кандидат технічних наук, доцент Уляна Скальська, яка наголосила, “що згідно з рішенням Клубу української інтелігенції ім. Богдана Лепкого історика – академіка Віктора Ідзя обрано Дійсним Членом Клубу української інтелігенції ім. Богдана Лепкого міста Івано-Франківська і вручила йому посвідчення №15. Президент Клубу Уляна Скальська наголосила на необхідності активно вивчати історію Галичини і столичного центру Галича, привітала її організатора з обранням академіком АНВШ України.

Від колективу обласної Івано-Франківської бібліотеки ім. І. Франка учасників І Міжнародної наукової конференції: ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006) привітала заступник директора Галина Горбань, яка привітала ректора УУМ голову УІК м. Москви Віктора Ідзя за обрання академіком АНВШ України, подякувала за подаровані XII томів Наукового Вісника УУМ та XII томів 14 книг Наукового Вісника УІК м. Москви.

Від аспірантів та студентів Прикарпаття з обранням академіка АНВШ України та прекрасно організованою І Міжнародною науковою конференцією: ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура” (246-2006), ректора УУМ, голову УІК м. Москви Віктора Ідзя привітав Ростислав Лещин, “який побажав великому і першому організатору міжнародних наукових конференцій в Москві і від української діаспори в Україні наснаги у подальшій роботі.

В програмі І Міжнародної наукової конференції: ” Галицька держава III – XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006) були заявлені і виступили наступні учасники конференції:

1. В.Ідзьо. Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006), (Москва).
2. В.Качкан. Галицька література XI-XIII століть (Івано-Франківськ).
3. о .М.Пришляк. Галичина і Західна Європа – етапи політичних та релігійних взаємовідносин. (Рим).
4. О.Храбан. Галичина і українська діаспора в Росії (Москва).
5. В.Артюх. Стародавній Галич на Дністрі. Пошуки і реконструкції (Львів).
6. М.Паньків. Календарна обрядність у міській культурі Галичини (Івано-Франківськ).
7. Г.Марченко. Галицькі астрономічні центри (Київ).
8. М.Прокоп'юк. Галичина та Чехія – історичні паралелі (Прага).
9. В.Смичок. Галицька історія та роль християнської церкви (Львів).
10. П.Арсенич. Галицькі священничі родини та їх роль в духовному та культурному житті стародавньої Галичини (Івано-Франківськ).
11. У.Скальська. Б.Лепкий про стародавню історію Галичини (Івано-Франківськ).
12. Я.Штиркало. Громадськість стародавньої Галичини (Івано-Франківськ).
13. Р.Лещин. Освіта в стародавній Галичині (Івано-Франківськ).
14. І.Пилипів. До питання виникнення греко-католицизму в Галичині (Івано-Франківськ).
15. О.Береговський. Національний заповідник “Давній Галич” – та процеси вивчення історії стародавнього Галича (Галич).

У підсумок до учасників та гостей І Міжнародної наукової конференції: ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура” (246-2006) звернувся її організатор, академік Віктор Ідзьо, який подякував усім присутнім за участь у конференції, яка далась так важко, і наголосив: “Як вірно зазначив директор Музею, УУМ проводить у Ратуші уже третю Міжнародну наукову конференцію, а отже, останню в Івано-Франківську, на батьківщині, в Україні тому, що “Бог любить Трійцю”. Взагалі мені сподобалася ідея та пропозиція мого вчителя історика М. Калини, що необхідно за “Організації міжнародних конференцій” вручати наукові премії їх організаторам. Добре було б, щоб ця премія пов'язувалась з іменем якогось визначного організатора, який реально проводив міжнародні наукові конференції. Я думаю, вірно наголосив історик М.Калина, що в майбутньому вчені і таку вакантну номінацію визначать і таку премію будуть присуджувати хоча би раз на три роки...”

Це звичайно добра ідея, однак, хочу наголосити, що УУМ та УІК в Україні завершують проведення Міжнародних наукових конференцій з об'єктивних причин, офіційна влада не бажає підтримувати цю справу, їй зараз не потрібна наука. В таких умовах на одному ентузіазмі працювати важко.

За таких об'єктивних причин спрацьовує давня істина “Все має свій початок і свій кінець...”

Другою причиною того, що конференції в Україні призупиняються УУМ та УІК є те, що в 2007 році УУМ проводитиме велику Міжнародну наукову конференцію в Москві, яка буде присвячена 15-ти ліття (1992-2007) утворення Українського Університету в Москві. Тому всі зусилля нам потрібно буде сконцентрувати на згуртуванні, може востаннє, із-за тиранії над українцями, російської влади, навколо УУМ, українських вчених в

Росії, як і української діаспори в Росії, яка гине. Власне на цю велику, очевидно теж останню конференцію під моїм керівництвом “Українська діаспора в Росії”, я Вас всіх запрошуюю у Москву в 2007 році і водночас дякую за участь в останній міжнародній науковій конференції ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006), яку під моєю орудою УУМ та УВК проводять в Україні.

Все треба закінчувати на мажорній ноті..., очевидно як в Україні, так і в 2007 році і в Росії... Даруйте, але далі на одному ентузіазмі без жодної фінансової підтримки, одночасно перебуваючи в конфронтаційному полі двох тоталітарних режимів, де російський у буквальному розумінні знищує все українське в Росії, без жодної підтримки з України, працювати неможливо...

Ймовірно, надалі колектив УУМ сконцентрується на виданні останнього свого інтелектуального надбання – Наукових Вісників Українського Університету м. Москви.

На адресу I Міжнародної наукової конференції ”Галицька держава III-XIII ст. – історія, релігія, культура”(246-2006) надійшли привітання від Міжнародної Академії Наук Євразії, зокрема від президента, доктора технічних наук, академіка Євгена Ширяєва (Москва), завідувача кафедрою історії України Прикарпатського національного університету, доктора історичних наук, професора Володимира Грабовецького (Івано-Франківськ), керівника Львівського відділення Інституту джерелознавства НАН України, доктора історичних наук, професора Ярослава Шашкевича (Львів), доктора філософських та теологічних наук професора, ректора Івано-Франківської Теологічної Академії, владика Софрона Мудрого (Івано-Франківськ), директора Інституту Українознавства МОН України, доктора філологічних наук, академіка, віце-президента АНВШ України Петра Кононенка (Київ), Міжнародної Академії Інформатизації, зокрема її віце-президента, доктора філологічних наук, академіка Богдана Чопика (США), від Українських професіоналів Канади, члена президії, Василя Буртняка (Торонто), Голови Об’єднання українців Росії Олександра Руденка-Десняка (Москва).

На цьому, після зачитання привітань учасники та гості конференції перейшли до неформального обговорення проблем вищезначеної конференції, на чому вона й завершилась...

Список використаних джерел та літератури:

1. В.С.Ідзьо. Українське питання в Росії в минулому і сучасному науковому просторі Російської академії наук (XIX- XX століття). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.2000, т. IV, с.5-7.
  2. В.С. Ідзьо. Українське питання в Росії в минулому і сучасному науковому просторі Російської академії наук (XIX- XX століття). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, М.2000, т. IV.
  3. В.Ідзьо. Українському Університету в Москві 10 років. Слово і Час. 2003, №2, с.94-95.
  4. В.С.Ідзьо. Украинская диаспора в России-этапы развития. Науковий Вісник Українського Університету. М.2001, т. I.
  5. Віктор Ідзьо. Українська діаспора в Росії. Львів. Бак. 2002, с.304.
  6. В.Ідзьо. Український Університет м Москви (УУМ) -10 років звитяжної праці (1992-2002). Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т. IV, с.4-10.
  7. П.Кононенко. Творчий шлях Українського Університету м.Москви, як української науково-освітньої організації в Росії за 10 років. Науковий Вісник Українського Університету. М.2004 т. IV, с.4-10.
  8. В.Ідзьо. Історико-психологічні методи вчених Українського Університету по питаннях налагодження співпраці з державними науковими та освітніми організаціями Російської Федерації та України. Науковий Вісник Українського Університету. М.2005 т. VIII, с.4-10.
  9. В.Ідзьо. Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Українознавство. К.2007, №2, с.318-323.
  10. В.Ідзьо. Український Університет м. Москви (1992-2007) – 15 років звитяжної праці в розбудові українознавства в Росії. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007 т. XII, с.4-10.
  11. Голубка С. Українське націознавство через призму аналізу Наукових Вісників. Науковий Вісник Українського Університету томи I-X. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. М.2005, т. XII.
  12. Мельник Л. Просвітницько-культурологічна та науково-дослідна робота Українського Університету. Наукові Вісники - аналіз наукових праць за сумою презентацій в Культурному Центрі в Москві. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т. XII.
  13. Муранівський Т. Украинский Університет в Москве. Науковий Вісник Українського Університету. М.2007, т. XII.
-

Розділ VII.

Український державний університет міста Москви (1991-2006) - на шпальтах світової преси.

Український державний університет в Москві (УУМ) на шпальтах світової преси виникає зразу після своєї реєстрації в 1992 році. Про його заснування та діяльність широко висвітлювала українська, польська, німецька, американська та канадська преса. Загалом з 1992 по 1998 роки в різний час роботою УУМ українська світова преса, світова українська спільнота цікавилася слабо, як ми бачимо з дослідження опублікованого в 1988 році на шпальтах Наукового Вісника Українського Історичного Клубу м.Москви(УІК) “Українська вища освіта в Росії. До питання організації українського вищого навчального закладу в Москві в 80-х поч. 90-х років ХХ ст.”[1].

Про наукову конференцію в Москві Українського Університету м.Москви в 1999 році дізнаємось з Вісника “Globalizacja Gospodarki Czy Zagrozenie”, який спільно видає Варшавський університет і Товариство “Польська-Україна”. По діяльність УУМ розповідає учасник, гість УУМ, голова Товариства, професор Варшавського університету Адам Байзар, який наголосив: ”В Українському Університеті пройшла міжнародна конференція “Українське питання в Росії середина XVII - кінець ХХ ст.”, яку провів УУМ під керівництвом про - ректора професора УУМ, Віктора Ідзьо. В конференції взяв участь Голова Польсько - Українського Товариства Адам Байцар, який передав вітання УУМ та УІК від ректорату Варшавського університету, від кафедри Українознавства, професора Стефана Козака, заступника, доктора Василя Назарука, Голови Об’єднання українців в Польщі М.Киртичака, редактора газети “Наше Слово” в Варшаві І.Щерби, подарував підшивку газет “Наше Слово”. У публікації було також наголошено, що професор Адам Байцар виступив з доповіддю “Mniejszosci Ukrainisy w Polsce” – “Українська діаспора в Польщі”[2].

Досить своєрідною статтею про наукову конференцію “Українське питання в Росії” відгукнулася Львівська газета “Високий Замок” і її кореспондент С.Кошля, який узагальнив своє світобачення висловом на науковому форумі голови ОУР Руденка - Деснака:” Особливо хотів би наголосити, що українській громаді в Росії необхідно потужно працювати, щоб улаштувати культурне, освітнє життя українців на всіх теренах Росії з розумінням, що ніхто за них цю роботу не зробить. Українцям у регіонах потрібно працювати приблизно так, як працюють науковці у стінах Українського Університету м.Москви і його невтомного ректора, професора Віктора Ідзьо”. Учаники цієї конференції, наголошує С.Кошля, українці з багатьох країн світу, обговорили тему “Українське питання в Росії середини 17 - кінець 20 ст.”. Конференція стала логічним продовженням двох попередніх, які порушували важливі питання українознавчої справи. Генератором наукових ідей став Український Історичний Клуб м. Москви(УІК), зусиллями якого реорганізовно УУМ. Голова УІК та ректор УУМ, професор В.С.Ідзьо говорить, що вони намагаються утвердити україністику в Росії, яка має задовільняти наукові, культурні та освітні запити української діаспори в Росії, хоча умови в теперішнього сусіда не прості. Як зазначив на конференції голова Уральської асоціації Україністів професор С.Паняк: “Підтримуючи традиції попередників, нові російські демократи не бажають вирішувати українського питання в Росії, роблячи вигляд, що його не існує...”. Та ентузіасти, такі як, ректор Українського Університету, професор В.Ідзьо, засвітили перші українські досвітні вогні на теренах Росії. Треба зробити наступні кроки, як наголошував гість УУМ директор Українського Інституту при Гарвардському університеті, доктор, професор Роман Шпорлюк - треба вкладати гроші в тих людей, які цікавляться українськими проблемами. Так, наголосив у привітанні директор архівних надбань Канади, доктор Оттавського університету, Юрій Болотенко, в Українському Університеті в Москві треба створити архівний реєстр по україністичних напрацюваннях. Якщо будуть висококваліфіковані кадри з україністики, то в майбутньому вони зможуть вплинути на всі сфери української проблеми в Росії, організувати на більш високому рівні українознавчу справу, наголосив гість з США, професор Гарвардського університету Ігор Шевченко. Дослідниця з Ольтинського педагогічного університету, що в Польщі, доктор Ярослава Конєва наголошувала на створенні Наукового Вісника УУМ, як це створила українська кафедра Варшавського університету, українські науково - освітні кафедри в Америці. Гість з Німеччини з Кьольна, доктор філософії Йосиф - Марія де Вольф, наголошував на розширенні філософсько – релігійного світобачення вчених УУМ.

Мабуть своєрідним етапом, наголошує у продовженні дискусій і реалізації цих планів, наголошує кореспондент С.Кошля, стане 4 Міжнародна конференція УУМ “ Українська діаспора Росії” і яку УУМ та УІК проведуть в квітні 2000 року. Мова йтиме про історію політичних, наукових, культурних та релігійних взаємин українців та росіян впродовж століть і на сучасному етапі[3].

Досить змістовним, і здається єдино точним відчитом про роботу наукової конференції в Москві, була стаття опублікована в газеті “Нескорена Нація”, яку редагував довголітній політ’язень радянської імперії Іван Кандиба. Що стосується наукової конференції “Українське питання в Росії сер. 17 - кінець 20 ст.” То Нескорена Нація зауважувала:“ III міжнародна конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець ХХ ст.”, яка

з'ясувала становище українців в Російській державі, відбулася 23 - 25 серпня 1999 р. в приміщенні Культурного Центру України в Москві. Організатори, УІК і УУМ, ось уже втретє під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора, професора УУМ, Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу. Ця конференція, як зазначено в її програмі, притягнула до себе широке коло науковців з України (Тернопіль, Львів, Київ, Полтава, Івано-Франківськ, Чернівці, Луганськ, Запоріжжя), США (Нью - Йорк, Нью - Джерсі), Німеччини (Кьольн), Польщі (Варшава), Республіки Білорусь (Мінськ), Республіки Таджикистан (Худжан). У конференції взяв участь Голова Світового Конгресу Українців А.Лозинський, Голова ОУР О.Руденко - Десняк, Голова Уральської Асоціації Українців С.Паняк, який також представив українців Тюменської обл. Надійшло поздоровлення в адрес конференції від українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), представники яких через брак грошей не змогли приїхати на конференцію до Москви. Було зачитане привітання від українців Америки, яке прийшло за підписом Б.Чопика.

В конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський університет, Український університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Національний університет ім. Т.Г. Шевченка (м.Київ), Міжнародної Академії Інформатизації (Нью-Йорк), Центр реабілітації (Нью-Джерсі), Інституту Історії Національної Академії Білорусі(Мінськ). До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, ректор УУМ, професор В.С.Ідзьо: "Шановні друзі, ми починаємо III міжнародну конференцію "Українське питання в Росії сер XVII - кінець XX ст." у цьому прекрасному палаці, про який ми українці Москви, Росії давно мріяли". Третя Міжнародна конференція є логічним продовженням попередніх наукових зусиль українських організацій Москви і передусім Українського Історичного Клубу, Українського Університету м.Москви, які я організував і за допомогою моїх друзів, однодумців привів до життя. Завдяки таким нашим зусиллям за непростих умов перебування в Росії нам ось у третє вдається організовувати українські наукові форуми в Москві. Наша невтомна справа уже набирає світової поваги, про що може свідчити факт участь у нашій конференції Голови Всесвітнього Конгресу українців пана Аскольда Лозинського. Звичайно, що проблем у нас вистарчає, однак те що на нашу III міжнародну конференцію приїхали гості з України, США, Польщі, Німеччини, Республіки Білорусь, Голова Світового Конгресу Українців, Голова Об'єднання українців Росії, Голова Уральської Асоціації українців, говорить про правильність нашої роботи. Шановні гості ваша підтримка нашим починанням своєчасна, оскільки зараз ми починаємо утверджуватися і ставити перед російською владою питання про необхідність фінансування українських програм із бюджету Російської держави. Третя міжнародна конференція є логічним продовженням першої і другої конференції, які УУМ та УІК м. Москви проводили в попередні роки. III наша конференція співпала з 8 - річницею Відновлення Незалежності Української держави і власне присвячується цій великій даті. Я щиро радий, що і цього річчя конференція в Москві така представна. Щиро радий вашій участі. Надіюсь що у подальшому ви теж уже з більшою охотою будете приїжджати до української Москви. Слово для привітання було надане гостю президенту Світового Конгресу українців пану Аскольду Лозинському:" Шановні науковці, мені дуже примно бути учасником наукового форуму у Москві, який ось у третє проводить для світової української науки Українським Історичним Клубом м. Москви та Українським Університетом, який очолює професор Віктор Ідзьо. Цілком очевидним є те, що зі сторони Світового Конгресу українців такі починання потрібно підтримувати і ми будемо надавати їм всяку підтримку. Радий познайомитися з Українським Історичним Клубом м.Москви та Українським Університетом, які, як я зрозумів є будителями української наукової думки в Росії. Світовий Конгрес українців буде сприяти налагодженню співпраці з аналогічними українськими організаціями в Америці і світі. Пану Аскольду Лозинському було подаровано два томи Наукового Вісника Українського Клубу за 1998 рік і I том Історико - Філологічного Вісника інституту за 1997 рік. Дальше слово було надане генеральному директору Культурного Центру України в Москві В.Сергієнку: Шановні учасники конференції, я був гостем II конференції, яка відбувалась в інституті і ось відкривається уже в наших стінах третя конференція, організована УУМ та УІК. Я думаю, що нова справа в Культурному Центрі, очолена її надхненником паном Віктором Ідзьо повинна прижитися. Слід відзначити, В.С. Ідзьо, особисто добре попрацював для її улаштування і надіюсь, що вона пройде успішно. Зичу плідної роботи учасникам конференції і подальших Вам наукових успіхів. Дальше до присутніх звернувся голова Об'єднання українців Росії пан О. Руденко -Десняк:" Дорогі друзі, я звертаюсь до вас від імені українських громад Росії, звертаюсь до всіх гостей, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в розбудові української науки в Росії, початки якої заложив Українським Історичним Клубом та Українським Університетом м. Москви і його Голова і Ректор Віктор Ідзьо. Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з - за кордону і віддає час і наукові напрацювання нашій конференції. Ми сьогодні втретє збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль і знає що їй треба розвивати і зберігати українську науку, культуру. Українці

в Росії відстоюють свої національні та культурні традиції. Сьогодні ми маємо поживлення діяльності українців на території Росії. Ми повинні зробити усе, щоб національна самосвідомість українців була висока, і усе, щоб українці мали свої науково - дослідницькі заклади в РФ. Зараз у Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим поки що займатися Український Історичний Клуб та Український Університет в Москві, яким ніхто не створював особливих умов, і які прагнуть стати осередками української освіти і науки в Росії. Такі люди у нас уже є, які плекають українську науку і освіту в Росії, це насамперед професор Віктор Ідзьо. Мені прийшлося би зайняти багато часу, щоб зробити їх перелік, але я хотів би сказати, що дуже багато зробив для розбудови української науки в Росії Голова Українського Історичного Клубу, ректор Українського Університету в Москві В.С. Ідзьо, активісти УУМ та УІК видають Наукові Вісники в яких фіксують історію українців в Росії. Це не провокації І.Шишова, В.Гуменюка... Роль УІК та УУМ дуже великі, як і його голови, сьогоdnішнього ректора і професора Українського Університету Віктора Ідзьо, завдяки його невтомній праці ось уже українська світова наукова еліта втретє присутня на наукових конференціях маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і Історико-Філологічний Вісник, том 1 за 1997 рік і два томи Наукового Вісника Українського Історичного Клубу за 1997 та. 1988 роки. Ці надбання повинні прискорити під керівництвом Українського Університету розбудову української науки в Росії. З боку ОУР ми зробимо все, навіть неможливе, щоби мати результати по даних конференціях - низку конкретних виданих наукових напрацювань. Дана конференція - це крок до розбудови української науки в Росії, на чолі якої стоїть Український Університет, Український Історичний Клуб м. Москви, член Об'єднання українців Росії. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Університетом, Українським Історичним Клубом розбудовувати українську освіту, науку в Росії. Особливо хотів би наголосити, що українській громаді в Росії необхідно потужно працювати, а не обливати все українське, прогресивне брудом, як це роблять І.Шишов, В.Гуменюк. За надхненням УІК та УУМ ми повинні облаштувати культурне, освітнє життя українців на усіх теренах Росії з розумінням, що ніхто за нас цю роботу не зробить. Українцям у регіонах потрібно працювати приблизно так, як працюють науковці у стінах Українського Університету. Мені особливо приємно сьогодні сказати про ініціативу Українського Університету, Українського Історичного Клубу м. Москви і його невтомного голови тп ректора Віктора Ідзьо, який багато зробив для організації I, II і сьогоднішньої III конференції як і взагалі для українства в Росії. На жаль, російським урядом для української освіти та науки в Росії зроблено дуже мало, усе на ініціативі УІК та УУМ. Будем сподіватись, що за десятиліття Український Університет, Український Історичний Клуб в Росії будуть з аналогічним статусом з яким є Український Інститут при Гарвардському Університеті, Український Університет в Німеччині, Канадський Український Інститут, Українське Історичне Товариство Америки, і будуть мати такі самі досягнення, як його колеги в західних діаспорах. Далі слово було надано раднику з питань освіти та культури Посольства України в РФ Ю. Сердюку, який від імені посольства України в РФ привітав конференцію і відзначив, що дуже приємно, що уже втретє в Москві проводиться наукова конференція, на яку приїхали гості не тільки з України та з регіонів Росії, але й з США, Німеччини, Польщі. Далі він наголосив, що ця наукова конференція для української діаспори Росії, Москви, Українського Університету, Українського Історичного Клубу, визначна подія: "Я розумію, настільки важко було організувати I міжнародну конференцію, настільки важко було організувати II міжнародну конференцію, але мені здається, що це тільки початок. Я бажаю Вам, і зокрема його організатору ректору УУМ, голові УІК, пану Віктору Ідзьо, продовжувати цей напрямок на III конференції і дай Бог, щоб усі присутні були гостями і на послідуючих конференціях. Успіхів всім Вам у цій нелегкій роботі".

Далі слово було надане гостю з України, з національного університету ім. Т.Г.Шевченка С.Пивовару, який відзначив великі досягнення національного університету ім. Т.Г. Шевченка за час Незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м. Москви і Українського Університету гість відмітив правильний напрямок роботи цих науково - освітніх закладів, відмітив високі моральні якості голови УІК і ректора УУМ в розбудові української освіти в Росії, ще більше проявляться у майбутньому. Нам приємно в Києві, що саме тут, в Москві, ви підняли українське питання, це питання необхідно з'ясувати і за це Вам велика подяка. Я бажав, щоби в Українському Історичному Клубі та Українському Університеті було більше молоді, маючи такого молодого і енергійного голову і ректора пана Віктора Ідзьо, я сподіваюсь, що керівництво буде омолоджуватись, бо ми повинні орієнтуватися на молодь. Успіхів усім у розбудові української науки в Москві".

Далі слово від Міжнародної Академії Інформатизації, української діаспори Америки, було надане пані О.Кудряшовій - Чопик(США) : "Я рада, що українська діаспора має значні успіхи, рада поздоровити українську діаспору Росії з організацією Українського Університету м.Москви і цією прекрасною науковою конференцією. Це хороший приклад новизни, яка переживає українська діаспора в Росії. Ми українці Америки намагалися не забувати свою власну історію, культуру і підтримувати її в наш час. І таке побажання я передаю Вам усім і зокрема надхненнику цієї нової ідеї професору Віктору Ідзьо. Ми знаємо, що роль українства в Росії велика. Я бажаю українській діаспорі в Росії успіху у сьогоднішній конференції і у подальших ваших

стремліннях”. Привітав конференцію від наукової громадськості Польщі, від Об’єднання українців в Польщі, Голова Українсько-Польського Товариства пан А.Байцар:” Я дуже радий, що в Росії є певні зрушення до українців, я дуже радий що запрошений прийхати на конференцію. На мою думку, на усі 100 відсотків того, що відбулася ця конференція, належить пану професору Віктору Ідзьо при сприянні звичайно колективу Українського Університету та Українського Історичного Клубу м. Москви, які він організував і очолює. Я бажаю конференції успіхів і передаю привітання від наукової думки столиці Польщі - Варшави. Був би радий, щоб українці Росії хоча б частково могли б задовільняти так свої національні та культурні потреби, як українці Польщі”. До конференції звернувся ректор УУМ, Голова Українського Історичного Клубу, професор В.С. Ідзьо: “Шановні друзі! Гості конференції! Хочу виступити від імені УІК, УУМ який я організував і очолюю від самого його заснування, ось уже скоро 5 років і зусиллями якого створений вищий державний науково-освітній Вуз. Якщо б не було такого загального розуміння усіх науковців УУМ та членів УІК, Українського Університету не було б. Споглядаючи через майже як п’ять років усю, можна уже сказати, історію нашого доробку, то в усе що зробив УУМ та УІК в Росії, зараз самому важко повірити. Але те що зроблено мною і моїми друзями-однодумцями, це сьогодні уже історична реальність. За таких обставин я ще раз хочу подякувати в першу чергу членам Ради Клубу, які з розумінням віднесли до посталеної нашої спільної проблеми, ми зуміли спільно прийти до думки про необхідність, кристалізації Українського Історичного Клубу, Українського Університету, для задоволення національних, освітніх та культурних потреб 7-ми мільйонної української громадськості Росії. Усіма нашими діями, і моїми в тому числі, без сумніву, керувала Рада і усі члени УІК. Можна стверджувати, що УІК стоїть біля підвалин сучасної розбудови української освіти і науки в Росії і усі його члени робили і роблять все можливе, щоб розбудувати і утвердити українську науку в Росії, яка могла б задовольняти наукові, освітні і культурні потреби українців в Росії і не тільки в Росії. Я вважаю за необхідне подякувати науковцям УУМ та членам Ради УІК О.Я.Гордієнку - Головку, Т.В.Муранівському, К.Ю.Логінову, В.Я. Прохоренку, П.М. Дуброво, секретарю О.Г. Храбану, членам УІК, К.Ю.Кісельову, В.І. Дудченко, В.Л. Скрицькому, К.Ю. Логінову, С.І.Святодух, І.Я.Смольському, О.А.Олійник, Б.О.Тимошуку, В.М.Кабузану, К.Ю.Логінову, Б.О.Рибаківу, І.П.Русановій, О.М.Трубачову, Н.А.Тимченко, О.С.Масикевичу, М.С.Забочню і другим нашим членам і науковцям, які робили і роблять усе, щоб українська наука не припиняла своє існування в Росії. Якщо б не натхнення усіх членів УІК, то можна сказати, що мрія про утворення Українського Університету, закладу для задоволення наукових потреб українців в Росії, була б ще й досі нездійсненою. До конференції з привітанням звернувся директор Центру Україністики і Білорусистики МДУ пан М. Дмитрієв, який високо оцінив роботу очолювано Віктором Ідзьо УУМ та УІК, він побажав подальших творчих успіхів у роботі українських організацій Росії для задоволення національних та культурних потреб українців в Російській Федерації. Від Ради Об’єднання українців Росії, до присутніх звернувся з привітанням Голова Уральської асоціації українців, професор С.Паняк, який відзначив велику роботу професора Віктора Ідзьо у розбудові українських наукових організацій. Російська влада, наголосив промовець, чинячи перепони В.Ідзьо, втрачає шанс бути демократичною, законною, гуманною, а основне багатокультурно. Підтримуючи традиції російської темряви, нові російські демократи небажають вирішувати українського питання в Росії, роблячи вигляд, що його не має. Український Історичний Клуб, Український Університет в Москві сміливо взялися, з наукової точки зору, за з’ясування цього складного питання за це велика подяка надхненнику цієї новітньої епопеї голові УІК, ректору УУМ Віктору Ідзьо. В адрес конференції прозвучали привітання від наукової громадськості Івано-Франківська, яку виголосив директор музею Манявський Скит І.Скрипник, від Історичного музею м. Москви В.Дуров, від Інституту Історії Російської Академії наук В.Кабузан, від науковців Чернівців А.Федорчук, від Українського Університету, вчений секретар О.Храбан і багато других науковців, державних та громадських діячів України, Росії, Москви...

Конференція плідно працювала на протязі трьох днів. У перший день для учасників конференції та гостей була проведена культурна програма. Гості конференції поклали квіти до пам’ятника Т.Г.Шевченка, побули на місцях поховань визначних українців, зокрема Гулака-Артемовського, чоловіка Лесі Українки - Квітки, визначного українського історика О.Бодяньського. Відвідали резиденцію українських гетьманів в Москві “палати гетьмана Івана Мазепи”, українську церкву XVIII ст. Вечором учасників конференції було запрошено на святковий концерт в Культурному Центрі України в Москві.

У другий і третій дні конференція плідно працювала. Було зачитано приблизно - 52 доповіді. Найбільш проблемні, а це: М.С.Забочень “Перший пам’ятник Т.Г.Шевченка в Москві”, В.С.Ідзьо “Український Вестник”-політичний рупор українців Петербурга в 1906 році”, В.Я.Парохоренко “Историко-социологическая канва украинского вопроса в России”, І.Б.Голуб “Мій батько- Антоненко-Давидович”, І.Р.Скрипник “Юрій Липа і Росія”, О.Г.Храбан “Нові течії в російській історіографії”, В.С.Ідзьо “Українські періодичні газети та журнали в Росії в XIX-XX століттях”, В.І.Дудченко “Історія та майбутнє України в математичному вимірі”, показали високий рівень у досягненні мети конференції. Напрацювання конференції будуть опубліковані в III томі Науково Вісника Українського Історичного Клубу.

Науковці одностайно схвалили продовжити у подальшому розгляд складного “Українського питання в Росії”, однак дещо під іншим історичним кутом. У зв’язку з чим учасники конференції схвально віднесли пропозиції керівництва УІК провести конференцію в 8 - 10 квітня 2000 року на відзначення п’ятилітньої діяльності Українського Історичного Клубу “Українська діаспора Росії сер. XVII ст. - кінець XX ст.” і пообіцяли взяти участь в українському міжнародному науковому форумі в Москві.

Конференція завершила свою роботу одностайно схваливши пропозицію Секретаріату зібратись на Міжнародну конференцію “Українська діаспора в Росії (середина XVII ст. - кінець XX ст., яка буде присвячена 5-ти літтю утворення Українського Історичного Клубу” 7-8 квітня 2000 року[4].

У першій статті за березень 2000 року представник Українського Університету міста Москви в США і Великій Британії Богдан Чопик в статті “Українська діаспора в Росії запрошує до співпраці”, яку він надрукував в газеті “Українська думка”, яка є рупором Союзу Українців у Великій Британії, наголосив, що Український Університет Український Історичний Клуб в Москві є найвпливовіші організації в Росії, її очолює учень академіка В.Грабовецького, професор В.Ідзьо. УІК та УУМ готуються до низки наукових конференцій, які збирається провести в 2000 році, як в Москві так і в Україні. Сьогодні серед всіх громад, що є в Росії, в УІК та УУМ, які очолює професор В.Ідзьо є певна злагода. Завдяки його невтомній праці при допомозі ОУР здійснюються в Москві екскурсії де проживали М.Грушевський, гетьман І.Мазепа, гетьман Д.Дорошенко, гетьман К.Розумовський, Т.Шевченко. Проводяться річні наукові конференції, видається Науковий Вісник УІК, якого видано з 1997 по 2000 рік чотири томи. Планується видати в 2001 році I том Наукового Вісника Українського Університету в Москві. Видано монографії, зокрема: ”Віктор Ідзьо. Українська держава в XIII ст. Івано-Франківськ. 1999. Без сумніву, що УІК та УІК м. Москви роблять великий внесок у розбудову української науки в Росії. В 2000 році УІК організовує чергову конференцію “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 5 - ти літтю УІК. Заявки приймаються за адресою в Москві: 123458, Россия, Москва, ул.Таллинская 20 -101, тел: 758-14-52, web-www.UIK.boom.ru; www.u-u-m.boom.ru; моб. Голови УІК (8) 0974962240, e-mail: vsidzo@mail.ru [67].

Характерно, що IV Міжнародна конференція “Українська діаспора Росії” була включена в програму Культурного Центру” і розповсюджена в Москві та Росії, що надало їй загальноросійський статус[6].

Найдетальніше конференцію висвітлила львівська газета “Нескорена Нація” яка статтю IV Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора Росії” присвячена 5-ти літтю УІК м.Москви (1995-2000) всесторонньо висвітлює конференцію надавши цій події в Росії великого значення:

IV міжнародна конференція “Українська Діаспора Росії”, яка була присвячена V- ти літтю Українського Історичного Клубу, відбулася 7-9 квітня 2000 р. в Москві в приміщенні Культурного Центру України в Москві. Організатори, Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) і Український Університет м.Моски, за участю Культурного Центру України в Москві, Об’єднання українців Росії, Бібліотеки української літератури ось уже вчетверте під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора Українського Університету, професора, Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу в Москві. Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України (Харків, Миколаїв, Донецьк, Львів, Ужгород, Київ, Полтава, Тернопіль, Сімферополь, Івано-Франківськ), Чехії (Прага), Польщі (Варшава), Литви (Вільнюс), Білорусі (Брест). українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії. У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Скатеринбург), Кубані (Новоросійськ), Української громади Вороненезької області. В адрес конференції прийшли привітання з США від віце-президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б.Г.Чопика, від української громадськості США, пані О. Кудряшової-Чопик., від академіка М.Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), української громади в Республіці Хакасія. У Конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський університет, Український Університет, Російський гуманітарний університет, Московський педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, Інституту Слав’янознавства, а також чільних міжнародних наукових установ: Національна Академія Наук України, Інститут Історії НАНУ, Інститут Українознавства, Академії Інформатизації освіти Росії, Міжнародної Академії Слов’янознавства, Міжнародної Академії Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації і багато других.

До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, ректор УУМ В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми починаємо IV міжнародну конференцію “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу на яку, згідно даних програми, прибули гості з України, Чехії, Польщі, Литви, Білорусі і зних регіонів Росії. Четверта міжнародна конференція є логічним продовженням попередніх конференцій, яку ми проводили під назвою “Українська діаспора Росії” . Однак дана конференція святкова, бо вона присвячена V - ти літтю УІК. Одже шановні гості ось уже V років в Москві функціонує науково - освітня організація, яка займається питаннями вивчення української історії, культури. На сьогоднішньому етапі УІК займається вивченням української діаспори в Росії. Клопітка праця

членів УІК, колективу УУМ починає мати розуміння в широкому українському світі, це спонукає нас уже більш професійно підходити до своїх наукових витворів. За V років УІК випустив уже 3 томи Наукового Вісника УІК, привів до життя та активної праці Український Університет м.Москви.

Вершиною діяльності є вступ УІК та УУМ в Міжнародну Академію Євразії. Без сумніву, що всі ці свої напрацювання УІК не зміг би досягнути без підтримки з боку Об'єднання Українців Росії, Посольства України в РФ, Культурного Центру України в Москві (КЦУ), в якому УІК ось уде в друге проводить свою наукову міжнародну конференцію. За таких обставин надаю перше слово для привітання генеральному директору КЦУ П.С.Сергієнку: "Шановні друзі, ось уже вдруге ми вітаємо міжнародну наукову конференцію в стінах КЦУ. Сьогодні вона найбільш урочиста, оскільки УІК, який організував і привів до наукового і громадського життя, професор Віктор Ідзьо сьогодні святкує свою V-ту річницю. Бажаю успіху нашій конференції, дякую за увагу. Передаю вітальне слова пану В.Ідзьо, який доповість Вам про майбутні плани очолюваної ним організації".

Шановні гості, наголосив професор В.Ідзьо, вітаю Вас на нашій ювілейній конференції, яка присвячена вивченню Української діаспори в Росії. За п'ят років активної роботи УІК зумів видрукувати I том Українського Історичного Альманаху Росії(1995р.) IV томи Наукового вісника Українського Історичного Клубу (I том, М. 1997, II том.М. 1998, III том, М.1999, IV том, М.2000). Зараз готується до виходу том V. Надіємось, що спроможемося і на ювілейний том, який присвятимо V-ти літтю УІК. Свої напрацювання УІК м.Москви не замикає на вчених Московського регіону. Ми видрукували уже наукові доробки українських вчених з Нижньокамська, Владивостока, Усурійська, Єкатеринбурга, Воронежа. По мірі приходу до нас наукових працю з других регіонів ми обов'язково їх видрукуємо.Однак наші можливості дуже обмежені усі наші видання створені на моїм ентузіазмі, тому присутні в нас гості з Інституту Історії НАНУ, Інституту Українознавства, Національного Державного університету ім.Т.Г.Шевченка повинні подумати про необхідність надання нам своєї допомоги. Ще раз складаю подяку всім тим хто помагає нам у розбудові наших наукових надбань. Дякую гостям, що недивлячись на скрутний час найшли можливість приїхати до нас і підтримати наше V-ти ліття.

Дальше слово було надане директору Інституту Українознавства (м.Київ) П.П.Кононенку. Дякую за можливість поділитися думками по питанню розвитку українознавства в Росії. Росія майже єдина країна в Європі у якій українознавство не має державної підтримки. Що стосується створеного і зареєстрованого могутньою енергією Віктора Ідзьо Український Історичний Клуб і Український Університет, то це не є справою рук Російської держави. Однак, явище як ми бачимо визначне, тому то його втеба підтримувати всіма засобами. Сьогоднішній ювілей усьому цьому показник. Інститут Українознавства продумає як найскоріше надати вищеозначеним науково-дослідним установам м.Москви, зокрема Українському Університету, посильну допомогу.

Дальше слово для привітання було надане Голові Об'єднання українців Росії п.О. Руденку - Десняку. Я щиро вітаю УУМ та УІК і гостей конференції з V-тиліттям, бажаю конференції плідної роботи. В той час коли такі псевдо-діячі, як І.Шишов та В.Гуменюк в різній пресі заставляє своїми пасквілями розписувати стан українців в Росії, голова УІК, ректор УУМ Віктор Ідзьо досить скромно робить конкретну роботу в Росії - V-міжнародна наукова конференція цьому яскравий показник. Щож конкретно зробив І.Шишов і В.Гуменюк, так і не ясно, окрім написання різного бруду по завданню спец - служб?... У цих лже-патріотів ні етики ні культури ні моралі...

Бажаю УІК і дальше продовжувати цю активну роботу. А зараз звертаюсь до всіх гостей, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в ній. Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з-за кордону і віддає час і наукові напрацювання нашій конференції. Ми сьогодні в четверте збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль. У Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим буде займатися Український Університет, Український Історичний Клуб у Москві, яким ніхто не створював особливих умов, і які стали осередками української освіти і науки в Росії. Я хотів би сказати, що дуже багато зробили для розбудови УУМ та УІК м. Москви, наукових напрацювань - Вісників, професор УУМ В.С. Ідзьо, дякуючи його невтомній праці ми сьогодні в маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і Історико-Філологічний Вісник, і IV томи Науково Вісника Українського Історичного Клубу. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали організовану УІК конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Історичним Клубом, якому сьогодні рівно V- років".

Далі слово було надане президенту Міжнародної Академії Євразії (МАЄ) Є.Є.Ширяєву і водночас голові білоруської громадськості в Москві:" УІК та УУМ, як я бачу процвітають і підтвердження цьому сьогоднішня наукова конференція. Ми сьогодні приймаємо УІК, УУМ в МАЄ, президія МАЄ бажала б, щоб УІК очолив Історичний відділ Академії. Ще раз бажаю успіхів УІК та УУМ і успішної роботи конференції".

Дальше слово для привітання було надане засновнику газети "Нескорена Нація" І.Кандибі, довголітньому політв'язню Радянської імперії. Шановний пане В.Ідзьо, шановні гості від імені редакції "Нескореної Нації"- " жичу надхнення у науковій і культурній роботі усім членам УІК та науковцям УУМ. Нехай і в подальшому Ваша організація тримає перед в справі розбудови української науки і культури в Росії".

Далі слово було надане гостю з Національного державного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.В.Терес, яка привітала УІК м.Москви з V - ти літтям від імені історичного факультету. Україна і Західна діаспора, наголосила Н.Т.Терес бажають щоб УІК та УУМ стали ініціатором розбудови українських наукових справ в Росії. Уже сьогоднішні наукові доробки УІК виходять на міжнародний. Ми вважаємо, що УІК уже став ключовою українською організацією в Росії. Вірю, що наша співпраця з УІК принесе великі результати.

Дальше слово було надане науковому співробітнику Донецького державного університету В.В.Оліференку, який відзначив, що він вперше в УІК і радий що він є в Москві і активно функціонує ось уже V- років. Я вітаю його діяльність від імені усіх науковців Донецька і зичу конференції Українська діаспора Росії доброї праці , а УІК подальших успіхів.

Дальше від Інституту Історії НАНУ слово було надане провідному співробітнику Інституту Історії НАНУ Г.Г.Єфименко, який від імені заступника директора В.Кульчицького, відзначив великі досягнення Інституту Історії НАНУ за час незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м Москви, гість наголосив: “що вітає УІК з V - ти літтям, що він доповість про усе побачене дирекції. Інституту Історії, на його думку, в подальшому буде підтримувати наукові стремління УІК м.Москви. Успіхів усім у роботі Українського Історичного Клубу, Українському Університету які розбудовують українську науку в Москві”.

Дальше слово було надане гості з Сімферопольського університету, професору Л.П.Гарчевій, яка привітала УІК та УУМ від колективу Сімферопольського університету, від усіх українських науковців Криму. Дуже приємно, що майже усі члени УІК розмовляють чистою українською мовою, це дуже приємно. Нехай УІК і дальше продовжує у такому дусі свою українську історико-філологічну роботу, яку в Криму робит мій чоловік, професор П.Гарчев.

Дальше слово було надане гостю із Миколаєва, пролфесору Ю.Білому, який привітав УІК з V-ти літтям і побажав дальне продовжувати науково-культурологічну роботу. Від регіонів Росії слово було надано слово заст. Голови Тов. Вербиченька (Республіка Татарстан) Р.Степановій, яка зауважила, що ось уже в третє на науковій конференції, яку влаштовує УІК та УУМ. Гостя побажала УІК та УУМ плідної та активної праці. Від Посольства України в РФ УІК з V-ти літтям привітала другий секретар Посольства, відповідальний працівник по стосунках Посольства з діаспорою О.О.Дарибогова. Я вітаю надхненника української справи в Росії, професора В.Ідзьо, який піднімає свідомість українців в Росії. Посольства України в РФ і в подальшому буде надавати УІК всесторонню допомогу у його діяльності. З цієї нагоди від імені Міністерства Закордонних справ, посольства України в РФ виносимо йому подяку. За клопітку працю.

Від імені Рогсійської Академії Наук, голову УІК та ректора УУМ та конференцію, привітав академік РАН, доктор історичних наук, професор М.Сімеряга, який наголосив, розбудова української науки в Росії належить академіку М.С.Грушевському в 30 роках ХХ століття. Стьогодні дякуючи енергії молодого професора, який до речі отримав це звання в Росії , як і М.Грушевський, проходить ие саме відновлення української науки і культури в Росії. Історія не мов би повторюється по спіралі і добрий знак для з'ясування українського питання в Росії новою демократичною Російською державою. Від імені історичного факультету Російського Державного Гуманітарного університету конференцію, організовану УІК та УУМ, привітала доцент Ю.Шустова, яка наголосила на необхідності подальших наукових дослідження українського питання в Росії.

Від імені Інституту Історії Російської Академії Наук УІК з V-ти літнім ювілеєм привіта доктор історичних наук, провідний фахівець цього інституту, В.М.Кабузан, який зазначив, що радий що українці Москви мають дійсно фахову організацію, яка займається вивченням української діаспори в Росії і розбудові українських науково-дослідних інститутів.

Від СНПУ УІК привітав А.Парубій, який продемонстрував випущений для УІК його I том Наукового Вісника. Від Товариства Любачівщина (Львів)УІК та УУМ привітав В.Пережило, який побажав УІК продовжувати і дальше наукову діяльність по розбудові української науки в Росії.

Як видно із програми, в плані конфереції було заявлено 74 доповідачі. Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це : П.П.Кононенко.Українознавство в країнах СНД і його розвиток (Україна.Київ), Г.Г. Єфименко. Національна політика ЦК ВКПБ стосовно українців за межами України в 1930-1935 роках. (Україна. Київ), І.Б.Автушенко. Особливості культурного розвитку України в умовах тоталітаризму (20-30 роки) (Україна. Київ), Є.Савенко.Українці в Нижньокамську. (Росія. Нижньокамськ),В.С.Ідзьо.Українці в Росії, історія і перспективи розвитку (Росія, Москва), М.В.Семиряга. Українська діаспора в країні СНД (Росія. Москва), В.М.Кабузан. Українці в державах СНД та Балтії у ХVIII-ХХ століттях.(Росія.Москва), І.Б.Голуб. Мій батька Антоненко-Давидович.(Росія. Москва), С.Г.Яковенко. Матеріали Ватиканских архивов по отношениям России и Украині с Папством. (Росія. Москва), В.І.Дудченко. Фонетична азбука і її місце в Євроазбucci, язасіб соціального спілкування. (Росія. Москва), Е.Е.Ширяев. Ретроспективній анализ миграционных процессов украинского этноса по старым картам.(Росія.Москва), В.В.Оліференко. Навчальна книжка для східної діаспори. (Україна. Донецьк), М.Д.Скільської. Популяризація

Шевченкової творчості в Росії. (Україна.Тернопіль), С.Федакаю Проблеми генезису української діаспори Росії в контексті дивергенції українського і великоруського етносів(Україна.Ужгород), В.Гаюк.Розв'язок релігієзнавства в Україні. (Україна.Львів), В.Г.Любченко. Літературна творчість полтавця В.Наріжного в Росії та її оцінка російською критикою.(Україні, Ніжин), Н.А.Тимченко. Традиційні прикраси в українському народному одязі. (Росія.Москва), В.С.Коваленко. Російські анекдоти про українців, як показник російсько- українських відносин.(Росія. Москва).

Широкомаштабною була і культурна програма. В першому кінці дня роботи конференції для учасників і гостей УІК виступив московський симфонічний оркестр, в третій день гості поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, побували на території української пам'ятки "Мазепині палати", відвідали Українську церкву міста Москви. В Бібліотеці Української літератури відбулася творча зустріч з гостями і учасниками конференції. На цьому IV Міжнародна конференція присвячена V-ти літтю УІК м.Москви завершила свою роботу з оностайним схваленням провести Український Конгрес науковців Росії в Москві в КЦУ 23-26 серпня 2001 року[7].

Таку ж інформацію про діяльність УІК та УУМ, майже без змін, подала газета "Хлібороб" Українського Товариства в Бразилії[8], та з деякими скороченнями Український Історичний Журнал[9].

В цей же час Івано-Франківська газета "Галичина" статтею "Українці в Росії: історія і перспектива" теж розповіла прикарпатцям про Український Історичний Клуб та Український Університет, який очолює, їх земляк, професор В.Ідзьо, а також про IV Міжнародну наукову конференцію "Українська діаспора Росії" присвячену 5-ти літтю УІК м.Москви (1995-2000) і на яку приїхали гості з України, Росії, Польщі, Литви, Білорусі, Чехії. Газета розповіла про проблеми які УІК та УУМ з'ясовують з російською владою, про подальшу перспективу розвитку українських організацій в РФ. Особливо було наголошено на діяльності УІК та УУМ, по розбудові української науки та освіти в Росії та проведенні наступних наукових конференцій[10].

Ці ж питання намагалася з'ясувати газета Високий Замок в статті "Лужков Гоголеві не товариш". Газета намагається з'ясувати, чому мер міста Москви не задовільняє наукових і культурних потреб українців в Москві, наголошує на тяжкому становищі української діаспори в Росії". Зокрема газета зосередилась на ненаданні допомоги Українському Історичному Клубу та Українському Університету, що в місті Москві[11].

Завершує огляд діяльності УУМ та УІК з 1992 по 2000 роки Український Історичний Журнал статтею В.Ідзьо, якій дається повний, детальний аналіз діяльності УІК та УУМ. Особливо наголошується на проведенні накової конференції "Українська діаспора в Росії" [12].

На початку 2001 року Газета "За вільну Україну" намагається аналізувати стан українських справ у Москві та Росії. Зокрема акцентує на взаємовідносинах української громадськості Росії з російською і українською владою. З'ясовує стосунки Українського Історичного Клубу і Українського Університету, вищого навчального і учбового українського закладу в Москві. Наголошує на виході, головний редактор професор УУМ Віктор Ідзьо, і тому Наукового Вісника УУМ[13].

Першу рекламу майбутнім заходам в 2001 році дав журнал "Слово і Час", який наголосив, що в 2001 році УІК та Український Університет в Москві проводять три міжнародні конференції "Король Данило і Українська держава в XIII ст." в Львові (травень); "Галицька митрополія в історичному та духовному житті Європи" в Івано-Франківську (червень); "Українська діаспора в Росії" в Москві (серпень)[14].

В цей же час, як про підготовку до конференції газета "Український Шлях" розповідає про зустріч в Спілці письменників з головою Українського Історичного Клубу м.Москви, ректором, професором Українського Університету Віктором Ідзьо, який наголошував на перевиданні Галицького Євангелія 1144 року видання коштом Львівської облдержадміністрації. На думку промовця, цю галицьку святиню потрібно повернути хоча би для початку науковцям для всестороннього її вивчення[15].

Продовжує тему розбудови діяльності Українського Університету в Москві Нью - Йорський журнал "Рідна Школа", який наголошує: "Необхідно також зазначити, що великий обсяг роботи здійснює в цей час Міжнародна науково - координаційна рада, в яку від Російської Федерації...входить голова УІК, ректор УУМ Віктор Ідзьо в діяльності якого слід бачити в Росії українську преспективу[16].

Це ж засвіжчує і довідник Інституту Українознавства, випущений до 10 - ти річчя діяльності Інституту[17], та програма X щорічної Міжнародної науково-практичної конференції Українознавство – наука самопізнання українського народу, які відають діяльності Українського Університету та Науковим Вісникам УУМ, ключову роль[18].

Подальша преса висвітлює нам підготовку УІК та УУМ міжнародної наукової конференції "Король Данило та Українська держава в Львові", зокрема львівська газета наголошує, що скоро в конференц - залі Українського товариства пам'яток історії та культури відбудеться конференція в якій візьмуть участь науковці з Львова, Києва, Львова, Москви, Перемишля[19].

Перед конференцією газета "Експрес" помістила статтю "Данило Галицький: погляд із Москви. Ректор Українського університету в Москві Віктор Ідзьо: "Україна знову, як і колись, на роздоріжжі між Сходом і Заходом". Газета зацікавилася, чому власне ініціатором проведення конференції "Король Данило і українська

держава в XIII ст.” став Український Історичний Клуб та Український Університет м. Москви. Була дана відповідь, що власне в Москві сконцентрована велика кількість документів та архівних матеріалів, що дало можливість підготувати велику монографію “Українська держава в XIII ст”. Було зауважено, що сьогодні ця проблема дуже актуальна. Оскільки сьогодні Україна знаходиться на передодні ступу в Євросоюз, що співзвучно з епохою короля Данила, а отже :”Україна знову, як і колись, на роздоріжжі між Сходом і Заходом”[20].

Львівська газета “Високий Замок” наголошувала, що в цей час у приміщенні Українського товариства охорони пам’яток історії та культури у Львові відбулася перша міжнародна конференція “Король Данило і українська держава у XIII столітті”, а також презентація монографії “Українська держава в XIII ст.”, організована вченими Українського Університету міста Москви. Зокрема ректор УУМ, професор В.Ідзьо так сказав про цю історичну постать:” Король Данило це європейський володар XIII ст., який зумів за сторіччя перед централізацією Росії в XIV ст., централізувати по європейському зразку українську державу. Все це слід вивчати особливо сьогодні, коли відзначаємо 800 - літній ювілей Данила Галицького”[21].

Про конференцію “Король Данило і українська держава у XIII столітті” нам розповів журнал “Слово і Час”, який наголосив, що I Міжнародна наукова Конференція “Король Данило і Українська держава в XIII столітті” відбулася 21 - 23 травня 2001 року в Львові в приміщенні Українського товариства охорони пам’яток історії та культури.

Конференція організована Українським Історичним Клубом м. Москви, Українським Університетом за участю Українського товариства охорони пам’яток історії та культури (Львів) та сприянням Інституту Українознавства НАН України м. Львів, Міжнародного Інституту освіти, культури та зв’язків з діаспорою (м.Львів). Святкування 800 -літнього ювілею з дня народження Короля Данила проходило під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м.Москви, ректора Українського Університету в Москві професора УУМ - Віктора Ідзьо.

У конференції взяли участь вчені України, Росії, зокрема міст: Києва, Львова, Москви, Нижнє - Камська (р.Татарстан), Мурманська, Оренбурга.

З вступною промовою до учасників I Міжнародної наукової Конференції “Король Данило і Українська держава в XIII столітті” звернувся організатор і головуючий конференції Голова Українського Історичного Клубу, ректор Українського Університету професор Віктор Ідзьо, який наголосив, - що конференція “Король Данило та Українська держава” визріла внаслідок довгої наукової праці над цією проблемою науковців Українського Університету який я організував і очолюю. Завершилась вона виходом монографії “Українська держава в XIII столітті”, презентація якої сьогодні відбудеться. Ініціатива конференції всеціло належить вченим Українського Університету, Українському Історичному Клубу м. Москви власне під такою назвою, оскільки ми побажали наголосити на необхідності вивчати державотворчі процеси в Україні в XIII столітті, особливо в часи короля Данила.

Без сумніву, вона не відбулася б без підтримки та всесторонньої допомоги, тому ми дякуємо науковцям України та Росії, які підтримали мою ініціативу по відзначенню 800 - літнього ювілею визначного державного та політичного діяча короля Данила. Головуючий наголосив на актуальності цієї проблеми, особливо зараз в час святкування X річниці відновлення Української держави.

Наукову конференцію привітав професор Ярослав Дашкевич, керівник Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім.М.С.Грушевського, який наголосив на актуальності висунутої організаторами проблеми. Король Данило, на думку промовця, очолив Українську державу в XIII столітті, будучи не якимось суто галицьким чи волинським феноменом. Він без сумніву своєю особистістю продовжує традиції Київської держави і тому його діяльність заслуговує всестороннього вивчення.

Від імені Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти конференцію привітав директор, академік Петро Кононенко, який зазначив, що вивчення державотворчих процесів в XIII столітті є дуже актуальною проблемою, особливо зараз у час святкування 800 - літнього ювілею визначного українського державного діяча XIII століття короля Данила. Науковець побажав конференції плідної праці і успіхів у вищезначеній проблемі.

Дальше до учасників конференції та гостей звернувся Іван Патер, виконуючий обов’язки директора Інституту українознавства ім. І.П.Крип’якевича НАН України, який наголосив на необхідності вивчення епохи короля Данила, подякував керівництву Українського Університету м.Москви, Українського Історичного Клубу і, зокрема, Віктору Ідзьо, за організацію конференції.

До учасників та гостей звернувся директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв’язків з діаспорою п.Ігор Кравчук. У привітальному слові він підкреслив великі заслуги Короля Данила. Король Данило, на думку промовця, є дійсно український державець XIII століття європейського типу.

Від Ради Об’єднання Українців в Росії конференцію привітав ректор Українського Університету професор Віктор Ідзьо, який зауважив, що ініціатива з Росії в організації та проведенні наукової конференції “Король Данило і Українська держава в XIII столітті” пов’язується пробілом в цьому питанні в українській

історії. В той час коли в Російській Федерації сьогодні яскраво розробляється концепція централізованої російської держави XIV століття практично без ніякої історичної бази, де князівства залежні і ворогуючі один з одним видаються російськими істориками за централізовану державу в Україні вже в XIII столітті на реальній основі проглядається централізована держава королівство, на чолі якої стоїть могутній володар - Король Данило, який активно займається питанням формування антитатарської коаліції в усіх напрямках. Ці процеси, на думку промовця, є актуальними на сучасному етапі і їх треба вивчати особливо сьогодні в час 800 - літнього ювілею Короля Данила - могутнього українського володаря XIII століття, діяльність якого потребує подальшого вивчення.

До присутніх звернувся Роман Лубківський - начальник обласного управління культури Львівської облдержадміністрації, який привітав конференцію і побажав їй успішної роботи в дослідженні епохи короля Данила.

До присутніх звернувся Юрій Гресько - начальник відділу у справах національностей та міграції Львівської облдержадміністрації, який привітав конференцію з прекрасною роботою і бажав подальших наукових злетів.

До науковців звернувся Василь Білоус заступник голови міської Ради, який привітав конференцію від імені міського голови Василя Куйбіди і побажав конференції плідної праці. Промовець наголосив, що в час 800-ліття з дня народження Короля Данила особливо актуально стає питання вивчення української державницької спадщини, яку необхідно в подальшому вивчати.

Конференцію “Король Данило і Українська держава в XIII столітті” привітав довголітній політв’язень радянської імперії, засновник газети “Нескорена Нація” Іван Кандиба, який наголосив, що вивчення українських державотворчих процесів у час Короля Данила є актуальною проблемою сьогодення. Український державець король Данило все своє життя боровся за єдність і могутність української держави. Він робив все, щоби українська держава була незалежною, як від східних так і від західних сусідів. Історична роль короля Данила і Української держави в XIII столітті, на думку промовця, полягає в тому що його діяльність в XX столітті, за відродження незалежної української держави, була відроджена і продовжена Організацією Українських Націоналістів, яку очолив Степан Бандера. Безсумнівно, що роль Української держави часів короля Данила і сьогодні повинна стати дороговказом для боротьби українських патріотів за кристалізацію національної української держави.

Від імені Українського Історичного Клубу м.Москви конференцію привітав член УІК Ігор Смутьський, який наголосив, що Український Історичний Клуб сьогодні активно розпочав досліджувати українські архіви в Росії. Осторонь нашої роботи не залишилась і епоха Короля Данила, про що може говорити монографія голови УІК Віктора Ідзьо “Українська держава в XIII столітті”.

Від імені українського товариства “Вербиченька“ (Р.Татарстан) конференцію привітав його Голова Євген Савенко, який наголосив, що вивчення політичних взаємовідносин України-Русі і Золотої Орди є сьогоденною необхідністю, особливо зараз, коли зв’язки науковців України і Татарстану починають налагоджуватися по вивченню відносин України-Русі і Золотої Орди в XIII столітті. Дослідник наголосив на подальшому проведенні в майбутньому таких конференцій і пообіцяв, що більш глибоко розгляне ці процеси на наступній конференції.

Від імені Наукового Товариства ім.Т.Шевченка конференцію привітав вчений секретар Олег Купчинський, який побажав конференції плідної праці і видадання всіх наукових напрацювань.

Від Соціал-Національної партії України (СНПУ) конференцію привітала А.Бень-Дронюк, яка наголосила, що СНПУ допомагає Українському Історичному Клубу у виданні його наукових праць і сьогодні, я від імені партії, як її науковець, беру участь у конференції. Від керівництва СНПУ передаю вітання конференції і зичу їй плідної праці.

Від Українського Університету конференцію привітав Андрій Щербина, який передав вітання від науковців вузу. Промоць зазначив, що цього року Український – Історико - Філологічний Інститут реконструйовано у Український Університет в Москві. В новому вузі окрім українського історичного та філологічного буде і технічний факультет. Власне ця наукова конференція “Українська держава в XIII столітті” репрезентує наш молодий вуз який бажає активної співпраці з вузами України.

Від української громадськості Оренбурга виступив Голова Українського Історичного Клубу Оренбурга Богдан Древин, який наголосив, що за сприянням Українського Історичного Клуба Москви в м. Оренбурзі засновано Український Історичний Клуб. Українська наукова громадськість активно підтримує конференцію “Король Данило та Українська держава в XIII столітті” і бажає їй плідних напрацювань.

Від Музею історії релігії, та водночас від XI Міжнародної конференції, яку проводив Інститут Релігієзнавства - філія Музею історії релігії, конференцію “Король Данило та Українська держава” привітав директор Володимир Гаюк, який наголосив, що з Українським Історичним Клубом м.Москви Музей Історії релігії зв’язує п’ять років активної співпраці. Конференція “Король Данило та Українська держава в XIII

столітті”, яку проводить УІК у Львові є показником високого рівня науковості. У подальшому, наголосив промовець, Музей історії релігії всесторонньо буде сприяти таким конференціям.

Від імені колективу Національної бібліотеки ім.В.Стефаніка конференцію привітала її директор Лариса Крушельницька, яка побажала учасникам конференції плідної праці.

Від української громадськості Мурманська конференцію “Король Данило та Українська держава в XIII ст.” привітала заступник голови української культурно - національної автономії Мурманська Ірина Калуська, яка наголосила, що українці Мурманська ось уже утретє на наукових форумах, які проводить Український Історичний Клуб м. Москви. На цю конференцію, яка приурочена 800-літтю визначного українського державного діяча Короля Данила, я теж прибула на запрошення Українського Історичного Клубу. Бажаю конференції плідної праці і активній діяльності українцям Москви. Передаю вітання від правління українців на Кольському півострові всім учасникам конференції. Від Львівської Академії мистецтв і від української громади в м.Сургуті наукову конференцію привітала Зеновія Шульга, яка побажала конференції плідної праці.

Учасників привітання Григорій Катаран, заступник голови Українського товариства охорони пам’яток історії та культури, який наголосив, що з Українським Історичним Клубом м.Москви співпрацює п’ять років. Товариство охорони пам’яток історії та культури має договір про співпрацю і результатом цієї є сьогодні ця прекрасна конференція по відзначенню 800 - літнього ювілею Короля Данила.

На конференції було заслухано більше 30 наукових доповідей:

- 1.Я.Р.Дашкевич. Проблема вивчення епохи Короля Данила.
- 2.П.П.Кононенко.Галицько-Волинська держава у контексті сучасного вивчення українознавства.
- 3.В.С.Ідзьо.Українська держава за часів Короля Данила.
4. М.В. Петегирич. Белзька і Червенська землі у XIII столітті.
- 5.І.В. Паславський. Філософська культура Галицько-Волинської держави: пошуки морального ідеалу і формування державної ідеології.
6. Є.Ф. Савенко. Король Данило і Українська держава у взаємовідносинах з Золотою Ордою.
7. В.П.Бадяк. Коронація Данила Галицького і доля корони.
8. М.Ф.Рожко. Король Данило – фортифікатор.
9. І.П.Мегела. Українська держава часів Короля Данила у взаємовідносинах з Австрійською державою у XIIIст.
- 10.А.Бень-Дронюк. Художня обробка металу Галичини часів Короля Данила XIIIст. (пам’ятки української державності).
11. Г.В. Зубченко. Образ міста Лева очима художника.
- 12.К.Бондаренко. Ювілейний рік Короля Данила.
- 13.Р.Т.Шмагалю. Стилiстичні ремiнісценції мистецтва часiв Короля Данила у творчостi студентiв Львiвської академiї мистецтв.
14. Л.В.Войтович. Друга галицька династія. Стан вивчення.
15. В.С.Ідзьо. Король Данило у взаємовідносинах з Польщею, Литвою, Тевтонським Орденем.
- 16.Г.Г.Стельмащук. Одяг княжої доби XIII ст.
- 17.Г.В.Голод Художнє ремесло Галицько -Волинської держави і питання “ренесансу” історії України.
- 18.О.А.Купчинський. Галицько - Волинська держава і документи XIII - першої половини XIV ст. в пізніших джерелах. Зміст і форма.
- 19.Л.Цимбала. Шовкові тканини в давньоруському костюмі (Ареол побутування) XII-XIII ст.
- 20.А.Гречило. Символи Галицько-Волинської держави другої половини XIII ст. - перша половина XIV ст.
- 21.Б.М.Шумилович. Латенські старожитності у середньовічній художній кераміці Галичини – витоки стилістики мистецтва Галицько-Волинського князівства XIIIст.
- 22.Л.Мацкевий, Ю.Гудима, В.Матвійчук. До питання найдавнішого заселення території сучасного Львова.
- 23.І.В.Костюк “Давньоукраїнська література періоду Київської Русі” в оцінці О.Грушевського.
- 24.А.О. Щербина. Взаємовідносини Короля Данила Галицького з бояринами.
- 25.В.С.Артюх. Передісторія княжого Галича епохи короля Данила.
- 26.З.М.Шульга. Образ Данила Галицького у творчості львівських художників текстилю.
27. Р.Я. Василик. Сакральне мистецтво княжої доби Галичини.
- 28.В.С.Ідзьо. Король Данило та переговори з католицькою церквою стосовно унії всередині XIII ст.

29.Р.Д. Зінкевич. Збройні сили Галицько-Волинської держави за часів Короля Данила.

30.О.Я.Походай.Особливості проведення рятівних археологічних досліджень у Прикарпатському регіоні.

У третій день конференції були проведені підсумки під головуванням Віктора Ідзьо, де наголошувалось, що конференція в основному виконала поставлене перед нею завдання.

Матеріали наукової конференції “Король Данило та Українська держава в XIII ст.” будуть опубліковані в I томі Наукового Вісника Українського Університету м.Москви.

Були вислухані пропозиції та зауваження учасників конференції М.Рожка, В.Оприска, А.Щербини, І.Смутьського щодо винесення питань на наступну конференцію.

Рекомендовано наступній конференції, окрім історичної та культурно - мистецької, утворити такі секції: археологічну, матеріальної культури та архітектури, релігієзнавства.

Розширити міжнародний спектр вивчення проблеми.

Наступна Міжнародна конференція буде озвучена так “Українська держава і Король Данило у взаємовідносинах з Польщею, Угорщиною, Чехією, Тевтонським Орденом, Ятвязьким князівством, Ростово - Суздальською Руссю, Золотою Ордою”[22]. Приблизно так, однак більш ширше конференцію “Король Данило і Українська держава в XIII ст.” висвітлив Український Історичний Журнал[23].

Детально про цю конференцію розповів київський журнал “ Слово і Час” в №10. Часопис перерахував всіх учасників конференції “Король Данило і українська держава в XIII ст”, особливо акцентував на представниках з українських громад з Росії. Як було наголошено в конференції взяли участь представники українських організацій з Татарстану, Оренбурга, Мурманська, Москви, Тюмені прийшло привітання з Уралу, Якутії[24].

Завершивши одну конференцію УУМ та УІК м.Москви приступив до проведення конференції в Москві “Українська діаспора в Росії” про що сповістив російськомовний журнал м.Миколаєва “Голрожанин”, статтею “Украинцы всех стран, соединяйтесь!”. Цей же журнал помістив інформацію про час і місце проведення Наукової конференції в Москві “Українська діаспора в Росії”, яку провели УІК та УУМ[25].

Рекламу майбутній конференції в 2001 році в Москві дав журнал “Слово і Час”, який наголосив, що в 2001 році УІК та Український університет (УУМ) проводять міжнародну конференцію в Москві “Українська діаспора в Росії” в Москві (16 - 17 серпня)[26]. Приблизно таку ж інформацію про конференцію “Українська діаспора в Росії”, яку в Москві 16 - 17 серпня 2001 року проводять УІК та УУМ помістила Літературна Україна[27]. Культурний Центр України в Москві вмістив наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” в офіційний план міроприємств. З цього плану ясно, що УІК м.Москви 15 - 16 серпня 2001 р. проводить в Культурному Центрі України в Москві наукову конференцію “Українська діаспора в Росії”[28].

Газета “За Вільну Україну” одна із перших подала інформацію, що : “ в Москві закінчила роботу V Міжнародна конференція “Українська діаспора в Росії” приурочена десятій річниці Незалежності України. Її організатори Український Історичний Клуб та Український Університет. В Українському Університеті функціонують відділи: історії, філології, філософії. Університет активно взяв участь в конференції, на яку прибули гості з регіонів України, Польщі, Литви, США, регіональні структури ОУР. Наступну конференцію буде влаштовано 28-29 листопада 2002 року[29]. Розповів про цю подію і львівський журнал “Дзвін”, де окрім статті помістив і статтю-доповідь на конференції В.Ідзьо.”Іван Франко і Російська Академія наук”[30], про що сповістила Літературна Україна[31].

Свою міжнародну діяльність Український Університет в 2001 році заявив участю в Форумі видавців у Львові, де презентував I Том Наукового Вісника Українського Університету та УІК який презентував V томів VI книг Наукового Вісника Українського Історичного Клубу[32].

Узагальнив роботу УУМ в 2001 році ректор УУМ своєю статтею “Українці діють” в газеті “Українське Слово”. До міжнародної української спільноти було доведено, що Український Історичний Клуб, який активно діє і готується до свого 10-літнього ювілею, розбудовує науково-дослідну та навчальну установу Український Університет. В умовах сурової російської дійсності в 2001 році видано I том Наукового Вісника УУМ[33].

Український Історичний Журнал в першому номері за 2002 рік (січень - лютий) помістив обширну інформацію про міжнародну наукову конференцію “Галицька Митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи”. Часопис наголошує, що діяльність УІК стає в науковому світі помітною і зичить УІК та УУМ плідної праця, закликаючи до співпраці[34].

В 2002 році проходило святкування 10 річниці Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти України на яке було запрошено керівництво УУМ. В Будинку вчителя відбулася велика Сесія на якій голова УІК, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо виступив з вітальною промовою в якій зазначив на плідній роботі яку веде Український Університет. Щоб цей процес йшов успішніше слід Інституту Українознавства готувати для науково - дослідної кандидатів і докторів наук для української діаспори в Росії[35].

В процесі Сесії українська преса робила інтерв'ю з видатними діячами України з нагоди 10-річчя НДІ українознавства. Ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо зокрема наголосив. Інститут Українознавства відіграє велику роль для української діаспори в Росії, зокрема для Українського Університету та Українського Історичного Клубу м.Москви [36].

В цьому ж числі 4 Українознавство помістило детальну інформацію про “Міжнародну наукову конференцію “Українсько-Російські взаємовідносини на зламі тисячоліть”, яка проходила в Івано-Франківську 5-6 червня в 2002 року[37].

Дуже детально розповідає про наступну наукову конференцію, яку організовує УУМ в Москві і яка проводитиметься 28-29 листопада в Москві Філадельфійська газета “Мета”(США). В статті “Українська діаспора в Росії”, газета “Мета”, наголосила, про умови, завдання та спрямування VI Міжнародної Наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, розповіла детально про теми, секції, а також місце проведення наукової конференції, та умови проживання, та подань наукових доповідей на конференцію, як і хто відповідає за прийом іноземних гостей. Газета своєю публікацією запросила науковців США, Канади, світу до участі в конференції та співпраці з науковцями Українського Університету в Москві[38].

Проаналізував Міжнародну конференцію в Івано -Франківську на шпальтах часопису кримських українців “Кримська Світлиця” голова Всекримського товариства вчених, академік УЕАН Петро Вольвач, який наголосив, що в Російській Федерації 12 млн. українців не мають ніякої допомоги від Російської держави, перед якими стоять складні завдання самобутного відродження своєї культури в РФ. Відповідь на ряд запитань побажав дістати Український Університет та Український Історичний Клуб м.Москви, під головуванням професора Віктора Ідзьо, члена Ради Об'єднання українців Росії, які провели міжнародну наукову конференцію в Івано-Франківську - “Українсько - Російські відносини на зламі тисячоліть”. Мені, наголошує П.Вольвач, випало щастя взяти участь у цьому авторитетному науковому форумі та виступити з доповіддю. На конференції відбулася також презентація книги професора Віктора Ідзьо “Українська діаспора в Росії”(Львів 2002). На думку П.Вольвача, познайомитися з цією вельми цінною працею, долучитися до змісту доповіді професора на конференції має кожен громадянин України. В цьому та наступному номері було поміщено доповідь ректора УУМ, професора В.Ідзьо “Українці в Росії”[39].

Газета американських українців “Мета” теж в опублікованому зверненні ректора УУМ, голови УІК В.Ідзьо та вченого секретаря УІК та УУМ О.Храбана в рубриці “Листи до редакції” наголошує на необхідності надання західною діаспорою посильної допомоги для науково - культурної діяльності та в проведенні міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії” - Українському Університеті в Москві [40].

Приблизно, таку саму картину перед конференційної гостини в українців Польщі змальовує нам газета Об'єднання українців Польщі “Наше Слово”, яка статтею “Український Університет у Москві потребує допомоги” наголошує на гостуванні в українській громадськості Польщі, в регіональному центрі, Перемишлі, голови Українського Історичного клубу, ректора Українського університету В.Ідзьо. Газета розкриває всі аспекти в роботі Об'єднання українців Росії, Українського Університету м.Москви, висловлює побажання налагодження співпраці з Об'єднанням українців Польщі. Газета наголошує, що УІК та УУМ об'єднання українців Польщі повинно надати всесторонню допомогу. В свою чергу, голова УІК, ректор УУМ запросив вчених українців з Польщі на наукову конференцію до Москви[41].

Як засвідчує програма XI щорічної Міжнародної науково - практичної конференції “Стан, проблеми, перспективи розвитку українознавства” 17-19 жовтня 2002 року в конференції взяв участь від українців Російської Федерації голова УІК, ректор УУМ, який виступив на пленарному засіданні з темою “Українознавство в Російській Федерації” і який в своїй доповіді наголосив, що УІК та УУМ м. Москви робитиме все для зближення наукових позицій української діаспори з вченими з України[42].

Культурний Центр України в Москві в своїй програмі подає інформацію для науковців м. Москви про те, що 28 - 28 листопада в КЦУ відбудеться наукова конференція, яка організована Українським Університетом, Українським Історичним Клубом м.Москви, Культурним Центром України в Москві на відзначення 10 - річчя з дня заснування Українського Університету м.Москви[43].

В 1 числі за 2003 рік журнал “Українознавство” робить підсумки XI щорічної Міжнародної науково - практичної конференції українознавців у яких наголошує на пропозиціях Голови Українського Історичного Клубу м.Москви, ректора Українського Університету м.Москви про необхідність готувати науковців для роботи з українськими архівами в РФ. Тут же поміщена фотографія на якій голова світової організації українознавців П.Кононенко, голова УВКР М.Горинь, голова УІК В.Ідзьо та інші учасники конференції[44].

В цей же час в своєму №2 за 2003 рік робить аналіз 10 - ти літньої діяльності Українського університету м.Москви (УУМ) часопис “Слово і Час”, який наголошує, що з травня 2000 року роботу УУМ підсилює Український Історичний Клуб м.Москви , голову якого, Віктора Ідзьо, в 2000 році обирають ректором і професором УУМ[45].

В свою чергу журнал “Українознавство” детально описує про VI Міжнародну конференцію “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 10 - ти річчю утворення Українського Університету в м. Москві (1992-2002р.) і активну участь в організації цього заходу Українського Історичного Клубу м.Москви[46].

Про активну співпрацю з Українським Історичним Клубом та Українським Університетом м.Москви та обрання голови УІК та ректора, професора УУМ Віктора Ідзьо членом -кореспондентом Міжнародної Академії Наук Євразії, нам розповідає в своїй статті “Міжнародна Академія Наук Євразії” її президент Євген Ширяєв[47].

Детально розповіла про Міжнародну наукову конференцію устами її учасника Петра Ковалю з Ольштинка, газета Об'єднання українців Польщі “Наше Слово” в статті “Складність українсько -російських відносин”. Зокрема Петро Коваль наголосив:” В Івано - Франківську у квітні 2003 р. відбулася наукова конференція на тему “Українсько -російські відносини в ХХ і на початку ХХІ століття”, яка була організована Українським Університетом, Українським Історичним Клубом м.Москви та Товариством “Просвіт”. В конференції взяли участь вчені з Росії, Києва, Львова та Івано - Франківська. Головуючий на конференції професор Віктор Ідзьо, ректор Українського Університету в Москві, голова Українського Історичного Клубу у своєму вступному слові наголосив на необхідності всестороннього вивчення актуально - вагомої проблеми українсько -російських відносин як у минулому так і у теперішньому часі. Невпівчені складні процеси у взаєминах між обома народами ведуть лише до шкідливих упереджень, помилкових опіній та часто не зовсім виправданого недовір'я.

Як представник української діаспори в Росії, ректор, професор УУМ Віктор Ідзьо у своєму науковому виступі “Українці в Росії - сучасний стан та перспективи розвитку” пригадав, що в часах панування комуністичної влади значно зменшилося українського населення в РФ. І сьогодні вони позбавлені доступу до масової української культури, шкільництва, преси, літератури тощо. Під час конференції майже в кожній доповіді порушувалося питання української мови в Україні, та питання національного збереження української культури. Яскраво цю проблему розкрив академік В.Грабовецький у доповіді “Олекса Довбуш та національно - визвольна боротьба українського народу в російській історіографії” Доповідач наголосив, що був у дружніх відносинах з визначними російськими вченими: Б.Грековим, М.Тіхоміровим. У своїй доповіді наголосив П.Коваль “Україна і Росія в польській літературі після 1989р.” Петро Коваль ознайомив учасників конференції з ставленням польських вчених, публіцистів до минулого і сучасного своїх сусідів, переконливо наголошуючи, про необхідність налагодження між Україною та Польщею приязних відносин[48].

Вперше про міжнародну наукову конференцію “Король Данило і українська держава в XIII столітті - в історії, культурі, та народному епосі”, яка відбудеться в травні 2003 року розповіла на свої шпальтах газета українців в Польщі “Наше слово”. Її кореспондент Б.Гук в контексті розгляду проблеми “Про Данонову корону” про долю якої своїм світобаченням поділився перемишльський краєзнавець Б.Білий, який з темою “Перемишльська мітра – та проблема корони короля Данила” збирався виступити 5 - 6 травня 2003 року на вищезначеній конференції, яку проводитиме Український Університет в Москві[49].

Про міжнародну наукову конференцію “Король Данило і українська держава в XIII столітті - в історії, культурі, та народному епосі” нам розповіла газета “За вільну Україну”. Її кореспондент М.Паранчак статтею “Король Данило в науці і народному епосі” наголошував:” II Міжнародна наукова конференція “Король Данило і українська держава в XIII столітті - в історії, культурі, літературі та народному епосі, яка відбулася в Львові була присвячена 750 - річчю коронації Данила Галицького. Її організатори: Український Університет м. Москви, Український Історичний Клуб м.Москви за участю Львівського відділення Національної Спільки письменників України і Товариства Лева організували прескрасну конференцію. Участь у науковому форумі взяли вчені історики Києва, Львова, Івано - Франківська, Галича, з Росії, Румунії, Польщі, Франції. Із вступною промовою виступив ректор Українського Університету Москви, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо. Конференція, на його думку продовжить традиції з'ясування питання українського державознавства.

Керівник львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім.Грушевського Ярослав Дашкевич, якому під час роботи конференції вручено диплом професора Українського університету м.Москви, наголосив на актуальності організації таких заходів напередодні 750 - річчю коронації, всебічного вивчення діяльності Данила Романовича Галицького, як продовжувача української державної політичної влади, започаткової Київської Руссю[50].

Роботу конференції висвітлила також і кореспондент газети Український Шлях Леся Бернакевич, яка статтею “Як виглядала корона Данила Галицького, ми вже знаємо”, наголосила: ”Корона не лише пропала безвісти, але й ніхто досі не знає, якою вона була. Її зображення не збереглося навіть на малюнках. Але нещодавно в російських архівах знайдені цікаві документи, яких стає відомо, що нею користувався внук Данила Галицького король Юрій I, який зображений в ній нас своїй печатці, яку в фотокопії віднайдено в Москві. Всі аспекти про проблему корони Данила Галицького було висвітлено на Міжнародній науковій конференції, яка була присвячена 750 - літтю коронації українського правителя. Її організували Український Університет,

Український Історичний Клуб м.Москви, які очолює Віктор Ідзьо. Конференція відбулася в приміщенні Львівської організації Національної спілки письменників України[51].

Слід наголосити, що в рамках року РФ в Україні Українським історичним клубом спільно з Івано - Франківським відділом ВУТ "Просвіта" ім.Т.Шевченка 26 - 27 квітня 2003 року в Івано - Франківську відбулась наукова конференція "Українсько - російські відносини в XVII - XXI століттях". Газета За вільну Україну так відтворила цей форум: "Сприятли встановленню паритетних відносин між Україною та Російською федерацією, виробленню концепції добросусідства між двома народами - основне завдання конференції. Відкриваючий форум професор Українського Університету в Москві Віктор Ідзьо сказав, що нові політичні реалії, соціально - економічні відносини потребують досконального наукового вивчення історії двох народів. Про це наголошувала щойно пройшовше зібрання Ради Об'єднання українців Росії. В Івано - Франківську проблемами українсько - російських відносин займається доктор історичних наук, якому на форумі було вручено атестат професора Українського університету м.Москви і який здавна дружить з російськими науковцями, зокрема з Б.Грековим. Б.Грабовецький висловив задоволення від того, що саме його учень Віктор Ідзьо сьогодні здійснює значну організаторську і просвітницьку роботу в російській столиці відстоюючи інтереси української діаспори, нашої держави загалом.

У конференції взяли участь вчені - історики з Києва, Москви, Львова, Івано-Франківська, Польщі. Було заслухано до двадцяти доповідей, окремі з них викликали широку дискусію"[52].

Про конференцію, яку так ретельно було організовано Українським Університетом міста Москви, детально розповів київський часопис "Слово і Час"[53].

Про закордонну діяльність Українського Університету м.Москви, Українського Історичного Клубу м.Москви, зокрема наукову конференцію "Король Данило в історії, літературі, культурі та народному епосі" яка була присвячена до 750 - річчя коронації великого князя Данила розповів Науковий Вісник Українського Історичного Клубу, який своєю інформацією всесторонньо проаналізував цю проблему[54].

Дальше цю ж тему підняв на своїх шпальтах журнал "Слово і Час", який статтю "II Міжнародна наукова Конференція "Українсько - російські відносини XVII - XXI ст." Наголосив, що 26 - 27 квітня 2003р. в Івано - Франківську відбулась II Міжнародна наукова конференція "Українсько - російські відносини XVII - XXI ст.", організована Українським Історичним Клубом м.Москви та Івано - Франківським ВУТ "Просвіта" ім.Т.Шевченка. В конференцію в якій взяли участь вчені з Росії, України, Польщі, відкрив доктор історичних наук, ректор, професор УУМ Віктор Ідзьо. Він відзначив зокрема, що нові соціально - економічні та політичні відносини обох держав вимагають клопіткого наукового вивчення. Власне ці питання піднімає в Москві Український Університет в Москві на шпальтах свого часопису Науковий Вісник, якого вийшло вже III томи. На конференції було заслухано 20 доповідей, вчених з Росії, України, Польщі, які визвали жваву дискусію. Наступну міжнародну наукову конференцію на тему "Талицьке Євангеліє (1144 - 2004) в історичному, культурному та духовному житті Європи" вирішено провести в Івано-Франківську 15 - 16 квітня 2004р. Детально про цю конференцію в першому номері за 2004 рік про цю конференцію детально розповів Український Історичний Журнал[55].

Валентина Люля у статті "Українці в Росії стурбовані ЄСРом", яку опублікувала у Львівській газеті, наголошує, що Віктор Ідзьо, ректор Українського університету міста Москви вважає, що входження України в ЄСР посилить залежність, передусім економічну, а згодом і політичну України від Росії, відкине всяку перспективу вступу України в Євросоюз. Це відповідно ослабить українську діаспору в Росії, її передусім, культурні та науково - освітні заклади, такі як Український Університет та Український Історичний Клуб міста Москви, українську діаспору в регіонах Росії[56].

Кореспондент газети Поступ І.Сирирко в статті "Діаспора проти ЄСР" теж наголошує, що українська діаспора в Росії теж перелякана можливістю вступу України в ЄСР, де домінує Росія, зокрема ректор Українського Університету в Москві Віктор Ідзьо, що ЄСР не тільки ослабить Україну, але й українську діаспору в Росії на роль якої у взаєминах України і Росії вже після повної залежності України від Росії, внаслідок вступу в ЄСР, не буде зважати російська політична еліта[57].

В цей же час газета українців в Польщі "Наше Слово" статтю "До 750-ліття коронації короля Данила" відмітила, що у Спілці письменників України у Львові відбулась II Міжнародна наукова конференція "Король данило в історії, літературі, культурі та народному епосі", яка була організована 750 - літтю коронації Данила Романовича на короля України - Русі. Її організатори Український Історичний Клуб та Український Університет у Москві. Згідно з програмою у конференції взяли участь вчені з України, Росії, Польщі, Румунії, Італії. Франції. Серед учасників був М.Козак з Перемишля. Він наголосив, що Холм і Дорогочин, які знаходяться в межах Польщі, повинні цю знаменну дату - 750 ліття коронації короля Данила вшанувати на міжнародному рівні. Від вчених Римського університету та Української греко - католицької церкви конференцію привітав колишній ректор, проф. о.М.Пришляк[58]. Стосовно наукових конференцій то президент Світового Конгресу Українців А.Лозинський, як це він звітував про свої відрядження в Росію - Москву і Ногінськ на VIII Світовому Конгресі Українців, що відбувся в Києві 18-12 серпня 2003р., взяв участь у науковій конференції, яку проводив

Український Університет, Український Історичний Клуб м. Москви. Тут же в “Звіті про роботу Об’єднання українців Росії та Федеральної Національно - Культурної Автономії “Українці Росії” за 1998 - 2003 роки”, голова ОУР О.Руденко - Десняк наголошує:” Проведено представницькі науково -практичні конференції “Українська діаспора в Росії” ініціатором яких виступили Український Історичний Клуб, Український Університет м.Москви (щорічно у 1997-2003рр.).[59].

В цей же час кореспондент газети “За Вільну Україну” С.Онуфрив статтю “Москвичі” з думкою про Україну розповіла, що 26 вересня у приміщенні Інституту Народознавства Національної Академії Наук відбулася міжнародна наукова конференція “Українська держава - етапи розвитку”, яку організували Український Університет в Москві (УУМ), Український Історичний Клуб м.Москви за участю Центру муніципального і регіонального розвитку Львова та сприяння Інституту Народознавства НАНУ. Головуючий на конференції голова УІК, ректор Українського Університету, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо. Директор Інституту народознавства НАНУ, доктор історичних наук, професор Степан Палюк наголосив, що відтворення історії українського народу, його побуту та культури є основними завданнями діяльності інституту, тому ми розпочинаємо співпрацю з Українським університетом Москви.

У конференції взяли участь дослідники даної проблеми колишній ректор Римського університету, доктор історичних наук, професор М.Пришляк, колишній ректор Українського вільного університету у Мюнхені доктор іст. наук, професор М.Лабунька, голова Української Всесвітньої координаційної ради (УВКР) Михайло Горинь, голова Перемиського відділу Спілки українських політв’язнів Польщі Дмитро Богуш, перший заступник голови Національно-культурної автономії українців Камчатки В.Пилипчук, начальник відділу міграції та діаспори Ю.Гресько. Окрім того, на конференції виступило понад 30 науковців з Києва, Тернополя, Івано-Франківська, Одеси, Донецька, Ялти, Львова, а також Росії, США, Канади, Італії, Німеччини, Польщі. Тематику наукових доповідей на конференції була дуже різноманітною: від становлення та розвитку Трипільської культури, впливу Української Церкви на державотворення до ролі НАТО в українсько - російських відносинах на сучасному етапі та впливу ООН у державотворенні України.

На завершення конференції ректор університету “Львівський Ставропігійон” Роман Мокрик оголосив, що активну участь в роботі університету вчена Пада цього навчального закладу присвоїла звання професора Університету “Львівський Ставропігійон” ректору УУМ Віктору Ідзьо. У відповідь В.Ідзьо повідомив, що Роман Мокрик атестований званням професора Українського Університету міста Москви.

Окрім того, минулого року професорами УУМ стали українські вчені - П.Кононенко, Я.Дашкевич, В.Грабовецький, троє останні входять до Вченої Ради УУМ із захисту кандидатських і докторських дисертацій, а П.Кононенко очолює її. Відтак, за словами Віктора Ідзьо, УУМ наступного року у Львові планує провести міжнародну конференцію про “Галицьке Євангеліє” – унікальну знахідку, яку дослідники нещодавно віднайшли у московських архівних фондах[60].

Про презентацію книги ректора УУМ, професора В.Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні” розповів “Вісник Любачівщини” в якому дописувач М.Козак з Перемишля, учасник конференції, наголосив, що спогади Д.Богуша про боротьбу ОУН -УПА на Закерзонні, яскраво розкрито в вище означеній праці “До однієї історії однієї могили на Закерзонні”, професор В.Ідзьо[61].

Як засвідчує інформаційне видання світового українства “Вісник УВКР” – наприкінці вересня у Львові відбулася Міжнародна наукова конференція “Українська держава: історія та етапи розвитку”, яку організували Український державний університет та Український Історичний Клуб м.Москви і наяку відгукнулись науковці з України: Харків, Київ, Львів, Івано-Франківськ, Дроговецька, Росії, Польщі, Німеччини, США, Канади. В рамках конференції відбулася презентація книги доктора історичних наук, професора Віктора Ідзьо:” До історії однієї могили на Закерзонні”. Монографія вивчає проблему відновлення історичної пам’яті про воїнів ОУН - УПА на Закерзонні, в контексті сьогоденної боротьби української громадськості Польщі за встановлення пам’ятників, гідних героїзму людей, які полягли за незалежність України. Серед живих свідків, які живуть і борються сьогодні за торжество історичної справедливості та відновлення могил воїнів ОУН -УПА є головний герой книги Олекса Снігур - Дмитро Богуш, діяльність і життя якого описується в книзі. Учасники конференції обговорили всі наявні способи утвердження Української держави[62].

В це же час Український Університет, Український Історичний Клуб м.Москви підготував наукову конференцію в Москві, що наголошено в офіційній програмі на листопад 2003 Культурний Центр України в Москві в якій наголосив, що 27 - 28 в КЦУ відбудеться VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”[63]. Першою відгукнулася з інформацією про проведену VII Міжнародну наукову конференцію у Москві львівська газета “За Вільну Україну” в якій її кореспондент Мирослав Паранчак статтю “Досліджують нашу діаспора в Росії” наголосив:” У російській столиці Українським Університетом та Українським Історичним Клубом м.Москви організовано VII Міжнародну наукову конференцію “ Українська діаспора в Росії”. У її роботі взяли участь вчені Московського державного університету, педагогічного університету, Інституту Слов’янознавства РАН, Інституту історії РАН, вчені з України. Ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо зазначив, що необхідність такої конференції полягає в тому, аби з

наукової точки зору ознайомити наших дослідників з проблемами та доробками українських вчених у РФ, виробити плани вивчення українських старожитностей у РФ та паритетні наукові відносини.

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують допомоги України. Вчені Українського Університету Москви виступили ініціаторами зближення діаспори із науково - культурними та освітніми закладами України, громадськими та державними організаціями.

Вчений секретар УУМ, професор О.Храбан повідомив, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори. Це засвідчено працями, які опубліковані в Наукових Вісниках. Світ побачили вже IV томи Наукового Вісника, останні з них виданий за сприяння Інституту Історії НАНУ. На конференції було заслухано майже 20 доповідей. Найцікавіші з них викликали жваву дискусію. Учасники конференції покаляли квіти до пам'ятника Т.Шевченка, меморіальної дошки М.Грушевського, відвідали комплекс "Мазепині палати", Українську церкву, музей Гоголя в Москві[64].

Дальше кореспондент "Аргумент - газети" Зоряна Іленко статтею "Як не Тузла, то Кобзон", яка видна уже з титульного заголовку "Як не Тузла то Кобзон - народний артист України хоче щоби в Москві "не пахло українським духом", наголосила, в подальшому своє поданні на сторінці 5, що "гучний скандал назриває в міждержавних стосунках між Україною і росією. Цього разу не в політичній сфері а в культурній, зате такий, що Тузла сховається..." Кореспондентка аналізуючи ситуацію навколо Культурного Центру України в Москві наголошує, як стверджує голова Українського Історичного Клубу Москви і ректор Українського Університету в Москві Віктор Ідзьо московська мерія за 150 млн. доларів хоче купити Український культурний центр. Цю обладку з російського боку курує народний артист України Йосиф Кобзон, він же заступник мера з питань культури. 150 млн. доларів - це сума, яку в Україні, тобто в адміністрації президента України, в підпорядкуванні якої зараз перебуває Український культурний центр у Москві, пропонують росіяни. Причому самі російські експерти вважають цю ціну просто - таки смішною, бо вартість УКЦ, який розташований на супер-престижному Арбаті, насправді може сягнути 1 мільярда доларів. Аби не продешевити наразі пропозицію Кобзона (тобто московської мерії) відхилили в Києві. На думку Віктора Ідзьо, торги триватимуть ще якийсь час, але швидше за все єдиний в росії культурний центр українців буде продано. За версією ректора Українського Університету, професора Віктора Ідзьо - аби в Москві " не пахло українським духом".

Діячі українського руху в Росії, зокрема ректор УУМ В.Ідзьо, наголошує, кореспондентка Зоряна Іленко, вважають, що в разі продажу УКЦ наша діаспора в Росії фактично втратить елементарну змогу спілкуватися українською, не кажучи вже про організацію якихось культурних імпрез. Фактично, як заявив "Аргумент - газети" Віктор Ідзьо, ця обладку одномоментно знищить українську діаспору в Москві і загалом у Росії. Дальше Зоряна Іленко в рубриці "Коментар" наголошує... Віктор Ідзьо - голова Українського історичного клубу Москви, ректор Українського Університету в Москві." створюється враження, що мерії Москви не подобається діяльність Українського культурного центру і що українці збираються на Арбаті. Вони організують різні заходи, туди перейшов Український Історичний Клуб та Український Університет, і це немов б'є мера Москви по обличчю, бо університет працює на базі української державної установи, яка прийняла нас. Український національний прапор на Арбаті, українські назви, українська книгарня, український ресторан "Гетьман" - звичайно це комусь не подобається. Якщо українська влада таки продасть УКЦ росіянам, то українське культурно - національне життя в Росії буде поховано раз і назавжди".

Водночас кореспондент "Аргумент - газети" дає довідку - "УКЦ у Москві постійно міняє свого господаря. Спочатку він підпорядковувався Міністру культури, потім - Міністерству закордонних справ, а нині - адміністрації президента України. Під дахом УКЦ також працюють Український Історичний Клуб Москви та Український Університет. Наразі Росія дала їм зрозуміти, що максимум може бути зареєстроване Всеросійське товариство українських вчених, але не більше. До речі, народний артист України Йосиф Кобзон неодноразово співав в УКЦ, наголошує Аргумент - газета. У висновок "Аргумент -газета" наголошує, що у продовження дискусії готова надати газетну площу адміністрації президента України для оприлюднення своєї офіційної позиції щодо цієї ситуації[65].

Львівська газета "Високий Замок" розповіла, що в Львові за "меценатство" Володимиру Кожану, який плекається розбудовою Університету "Львівський Ставропігон" Вчена Рада присвоїла почесне звання "doktor honoris causa". На урочистостях з нагоди цієї події були присутні у Львові та в Україні особи: Іван Зязюн, віце - президент і співзасновник університету "Львівський Ставропігон", доктор філософських наук, професор, экс - міністр освіти України, Роман Мокрик - ректор Університету "Львівський Ставропігон", Віктор Ідзьо - ректор Українського Університету в Москві, доктор історичних наук, професор, голова Українського Історичного Клубу м.Москви,- лауреат премії ім. академіка Івана Крип'якевича, та інші поважні особи[66].

Наступна "Львівська газета" статтею "Ставропігівська традиція" теж наголосила, що Валодимир Кожан став почесним доктором Університету "Львівський Ставропігон". Газета наголосила, що поряд з відродженими в Україні Університетами "Києво - Могилянська Академія" та "Острозька Академія" відроджений в Львові на традиціях Ставропігівського Брацтва XVI ст. Університет "Львівський Ставропігон". На врочистостях із нагоди цієї важливої події 19 грудня на день Миколи - чудотворця були присутні у Львові та

в Україні особи: Іван Зязюн, віце - президент і співзасновник університету “Львівський Ставропігійон”, доктор філософських наук, професор, экс-міністр освіти України, Роман Мокрик - ректор університету “Львівський Ставропігійон”, Віктор Ідзьо - ректор Українського Університету в Москві, доктор історичних наук, професор, голова Українського Історичного Клубу м.Москви, лауреат премії ім. академіка Івана Крип'якевича. Та інші поважні особи[67].

Уже 11 січня 2004 року газета польських українців “Наше Слово” сповістила, що в будинку Народного дому у Перемишлі відбулась презентація доктора історичних наук Віктора Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні”. Перемишль - Львів 2004. Видання присвячене відомій справі перемишлянина Дмитра Богуша, як будівничого пам'ятника воїнам УПА. На багато більше можна було б довідатися від автора ректора УУМ, доктора історичних наук, професора Віктора Ідзьо, однак він в час презентації не отримав в'їздної візи в Польщу. Зустріч вів М.Козак, який наголосив про визначний доробок ректора Українського Університету в Москві, доктора історичних наук, професора Віктора Ідзьо, він наголосив, що зроблена велика праця виходом монографії, яка є подарунком доброї пам'яті. Ця книжка - це документальний історичний нарис, а не повість, М.Козак наголосив, що задоволений нею. До цієї думки згодився і Дмитро Богуш, який наголосив, що отримав важливу для себе книжку[68].

Також в першому місяці Нового 2004 року “Львівська газета” в статті “Націоналізм потрібно розвивати”, наголошувала, “Вчора доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо, який є ректором Українського Університету та головою Українського Історичного Клубу м.Москви в російській столиці, зустрівся з Львівськими журналістами. Пан Ідзьо презентував власну книгу, яку присвятив українській історії “Історія України”. Монографія показує перебіг української історії від стародавнього часу до сучасності, зазначив вчений. Ця книга передусім розрахована на молоде покоління, яке виросло в незалежній Україні. Насамперед моя праця цікава тим, що в ній детально описано, де саме знаходяться українські культурні надбання в Російській Федерації, яким чином нашій державі слід вимагати, щоб ці старожитності передали в українські музеї”. Ректор Українського Університету в Москві, професор Віктор Ідзьо заявив, що книзі не вжито термін “Галицько - Волинське суспільство”, поза як він є москвофільським. У XIII ст. ми мали добре збалансовану, сильну державу, яка кристалізувалася в особі короля Данила. Ця державу визнавали всі ішні європейські країни, і вона не обмежувалася лише Галичиною та Волиню.

Історик звернув увагу журналістів ще на один аспект своєї праці. За його словами, “у книзі чітко вказано, що український націоналізм завжди спонукав до здобуття нашою нацією незалежності і державності. Він завжди був європейським, культурним і багатограним. Український націоналізм ніколи не був агресивним, тому, що завжди боровся тільки за відновлення своєї нації, державності, збереження національних і етнокультурних традицій. Цей націоналізм потрібно розвивати, він абсолютно тотожний з європейськими націоналістичними рухами” [69].

Другою висвітлила вихід праці ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо “Історія України” газета “За Вільну Україну”. В статті “Книга про нашу державність”, кореспондент Мирслав Паранчак наголошує:” ректор Українського Університету м.Москви Віктор Ідзьо репрезентував свою книжку “Історія України”, яка видана за кошти Львівської обласної ради та Львівської ОДА. На видання цієї книги було виділено 4200 гривень. Автор використав архіви, зокрема архіви російського КГБ та наукові розробки російських вчених різних часів з цієї проблематики.

Книжка розрахована на молоде покоління. В “Історії України” показані і висвітлені усі етапи становлення української державності.

Тим часом польська влада виділила 300 тис. злотих на будівництво пам'ятника українським воїнам на Закерзонні після виходу книжки ректора Українського університету м. Москви Віктора Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні”. Віктор Ідзьо зазначив, що цю книжку він написав на пропозицію польських науковців. У ній зібрано 400 документів про боротьбу українського населення в Польщі. Увага автора тут була зосереджена на Закерзонні[70].

Кореспондент Львівської газети Богдан Мазур провів розмову з Віктором Ідзьо, істориком, ректором Українського Університету в Москві після чого опублікував статтю “Архів короля Данила зберігують у Москві, але повернути його не можливо” – “Професор Віктор Ідзьо – доволі колоритна та цікава постать в українській науці. Народився на Івано-Франківщині, живе та працює в Москві, очолює Український Університет у Москві й Український Історичний Клуб. Як історик Віктор Ідзьо сповідує радикальні націоналістичні погляди. “У Москві мене поважають, хоч і встромляють палиці в колеса”- каже він. Нещодавно побачили світ дві його праці: книги “Історія України”. Точка зору українського історика з Росії” та “До історії однієї могили на Закерзонні!

Газета поцікавилась “Історією України”, “Історією однієї могили на Закерзонні” оскільки в ній подані нові джерела та думки, які до цього часу не були апробовані науковою думкою. Привертають увагу джерела “Львівська книга 1377 року та Галицьке Євангеліє 1144 р, які слід перевидати для наукового вивчення[71].

Велику статтю пов'язану з виходом книги Віктора Ідзьо “Історія України” подала газета “Експрес” від 5 - 12 лютого 2004 року. На думку її автора, кореспондента Валерія Подолинського “Україна здавна інтегрована в

Європу” – так вважає відомий історик Віктор Ідзьо. На його думку король Данило об’єднав не лише Галичину і Волинь, але й всю Русь в єдину Українську державу... Так заголовив В.Подолинський своє інтерв’ю:” Радянська історіографія трактувала Київську Русь як ранньофеодальну державу, яка стала колискою “трех братніх народів”. А от українська, білоруська та російська народність, за ідеєю марксистів, чомусь сформувалась пізніше у часи іноземного поневолення, коли вони цю державу втратили. Однак проголошення незалежної України, наголошує кореспондент В.Подолинський, змушує рішуче переглянути ці постулати. Своїми поглядами на етногенез слов’ян та ранньоукраїнську державність з нами ділиться доктор історичних наук. Ректор Українського Університету м.Москви, автор понад 200 наукових праць Віктор Ідзьо.

На думку дослідника:” Українці мали свою державу вже у IV столітті. У своїй “Історії України”, виданій у Львові в 2003 році, вперше українська культура кристалізується в рамках кельтської культури і відноситься кристалізація Української держави до IV ст. н.е., так як в свій час вважав М.С.Грушевський. Ця українська державність пов’язується з Антами. Хоча термін “Україна” вперше згадується вже в XII столітті, однак як вважає російський дослідник В.Седов його треба пов’язувати з антами. Власне з цього часу іде хода розвитку української державності, яка активно функціонує до XIII століття у взаємовідносинах з аналогічними народами і державами Європи. Хочу наголосити, що категорично не згідний з Галицько - Волинською концепцією “Я.Ісаєвича, М.Котляра, які применшують своїми напрацьованими концепціями ще в радянський час, роль і значення української держави у XIII столітті[72].

В цей же час газета “Храм серця” відмітила, що голову Українського Історичного Клубу, ректора Українського Університету м.Москви, доктора історичних наук, професора, рішення в Вченої ради Університету “Львівський Ставропігійон” обрано професором і затверджено першим завідувачем кафедри Українознавства факультету прикладної лінгвістики. Газета наголосила, що вlane це його перше велике досягнення в науковому Львові, організація кафедри Українознавства[73].

В іншій інформації газета “Храм Серця” наголошує на презентації в Університеті “Львівський Ставропігійон” монографії голови УІК м.Москви, ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо “Історія України”. Львів 2003, виданої за сприянням Львівської облдержадміністрації[74].

В подальшому Івано-Франківська газета Галичина статтю “Галицьке Євангеліє в житті Європи” наголошує, що УІК та УУМ в міста Мокви проводять наукову конференцію в Івано-Франківську, 15 квітня 2004 р., яка присвячена визначній писемній пам’ятці Київської Русі XII ст. “Галицькому Євангелію” 1144 року[75].

Однією з перших прокоментувала про конференцію Львівська суспільно-релігійна газета “Арка”. Як засвідчує кореспондент Іван Писаренко, 15-16 квітня в Івано-Франківську відбулась Міжнародна наукова конференція “Галицьке Євангеліє (1144-2004) в історичному, культурному та духовному житті Європи”, яку організували та провели УІК та УУМ м.Москви при підтримці Івано-Франківських організацій. Як наголосив в своїй доповіді головний доповідач, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо:” Галицьке Євангеліє має розмір 23 X 16 см., об’ємом 260 аркушів. На кожному аркуші тексту по 24 рядки, який написаний в один стовпець. Аркуші 1-3 в два стовпці. Виконані написи його тексту на пергаменті. Оправа, дошка, яка обтягнута м’якою шкірою.

Що стосується письма, то Галицьке Євангеліє виконане - устав прямий, гарного чіткого малюнку, не дуже щільний. Висота літер 3 міліметри. Характерні накреслення: в Ъ - коромисло широке, праве плече довше за лівого, розміщене майже на рівні верхньої лінії рядка, щогла ледь виступає за цю лінію. Перемичка в М - не провисає за рядок, щогли трохи нахилені вгору до сеєрєдини; перетинка в ІЄ - на середині літери, в u - трохи вище середини, перетинка в И - розміщена трохи вище середини літери, в Н - іде з верхньої частини лівої до нижньої правої щогли на зразок латинської N;

Буква Ч - написана у вигляді півовальної чаші, симетрично розміщеної на прямій ніжці; Ж - досить широке, розлоге, діагональні лінії перехрещуються на вертикальній щоглі трохи вище її середини. Дослідники вважають, що Галицьке Євангеліє 1144 року наисане на сербо - хорватській мові.

Слід наголосити, що Галицьке Євангеліє оздоблене, має дві заставки. На аркуші 229 – П -подіюної форми, плетінчаста, розфарбована чотирма кольорами: темно - коричневим, синім, жовтим і червоним.

На аркуші 242 - прямокутна, заповнена стилізованими рослинними мотивами, вписаними у три великі кола; кольори ті ж самі, за винятком червоного.

В текстах Галицького Євангелія чотири великі рукописні ініціали на аркушах 3, 69, 112 і 180 старовізантійського типу виконані кіноварним контуром і розмальовані жовтою та зеленою фарбами. Є багато дрібних ініціалів, виконаних циноброю на аркуші 1 - 228, або з додаванням синьої фарби, як це на аркушах 229 - 256. На аркуші 260 кінцівка у вигляді невеличкої поетінчастої смужки. На звороті цього аркуша – кіноварний рисунок грифона.

Галицьке Євангеліє 1144 року складається з змісту. Окрім текстів чотирьох євангеліїв, воно містить синаксар - аркуші 229 - 240, місяцеслов -аркуші 242 - 258, євангельські читання на особливі випадки - аркуші 257 - 260.

Що стосується мови, то Галицьке Євангеліє має свої мовні особливості. Основу його складають південно русизми чи староукраїнізми. Особливості буквових сполучень: жч і шч та жд, як наприклад слова:

дждь, джчить, рожчь, дошч. Також вживається оу замість вь - уопрашаю. Також у Галицькому Євангелію є притаманні тільки його мові написання закінчення слів: ле, ью, ли, ию, или, після ц постійно пишеться а - отца (аркуш 47, 73, 122, 127 та інші), слепца - аркуш 107, 226 та інші. Після ч також пишеться а - чаша, чашю, хр пишеться часто замість кр – хрестити, хрститель, хрещень та інші.

В Галицькому Євангелію є відповідні приписки. Так на аркуші 228 внизу запис переписувача:” В льто SXHB (тобто 6652 або 1144) написаша са книги Н (Наличі), 50 дньи октября, а скончашаса в 9 ноабра.

Тут же нище є ще ряд пізніших записів. Так на аркуші 111 уставом XIV століття:” ... от своєа пазухы не повинны никому жек кде им бог дасть лъжати кде моя рука положить тому бога молити за здорове Якова Артииъ Иваана Львоньтъя, Ходора Домьны Мр (?) Хотимье Савы Ильъ Григорья Натальъ...”

На аркуші 228 - українським скорописом XVI століття написано:” В лето 7083 а от рождества Христова 1576 месяца июня 12-я Гедеон Болабан епископ Галицкии Львовскии и Каменца Подольского в сее время наехал на столец еписски на Крылос и застал при церкви столецной сие книги евангелие напристольное тетр. Оно же свидетельствуется положено быти 800 лет давних”.

На тому ж аркуші є намступний запис півуставом XVII століття:” Лето 7187, а от рождества Христоваа 1679 ноябрия 28, на знаменах аз смененныи Дософфеи архиепископ и митрополит Сучавский и вьсея Молдавии иекзарх Плагин и местодръжителъ Севастийского да отслется сие святое евангелие на свое место на Крылос бо яко мы же сведители 6652 бяше тогда от създания егда написася уже суть минули 535 лет греческаго же царства 2 - го лета Иоана Комнина Константиноградскаго”.

На обклейці верхньої дошки оправи кіноварний запис власника рукопису XVII століття:” Евангелие на пергамине справщика иеромонаха Тимофея а как писана тому 555 лет по 207 год”.

Поряд ще іншим почерком, також XVII століття:” а в книгохранительную палату в прием написана в 207 году”.

На аркушах 3 - 29 тією ж рукою:” Сия книга евангелие справщика иеромонаха Тимофея взята на печатной двор после его смерти в 207 году со иными его Тимофеевыми греческими книгами”.

Тут же є ще декілька дрібних приписок, у тому числі латинською та польською мовами XVII - XVIII століть.

Як бачимо із вище виложених присок, вони дають нам право реконструювати історію Галицького Євангелія, виданого на Крилосі в 1444 році.

Так записи сверджують, що Галицьке Євангеліє було виявлено у 1576 році львівським єпископом Гедеоном Балабаном у церкві Крилоса (тепер с.Крилос Гоалицького району Івано - Франківської обл.).

У 1679 році новий власником Галицького Євангелія молдавський митрополит Досифей, проживаючи в Москві, мав намір повернути Галицьке Євангеліє “на свое место на Крылос”.

У Москві митрополит Досифей передав Галицьке Євангеліє на реставрацію чи з метою переписання москвському іеромонаху Тимофію, справщику “Печатного двору”, який через довготривалість друкування, не видрукувавши його, так і не віддав Галицьке Євангеліє його попередньому власнику.

Воно після його смерті в 1699 року було передано в бібліотеку московського Печатного двору.

В 1788 році Галицьке Євангеліє стало власністю Синодальної бібліотеки.

Як засвідчує відомча книга Синоїдального управління в розпорядженні бібліотеки в 19 - 20 століть окрім інших стародавніх книг: Ізборніка Святослава 1073 було і Галицьке Євангеліє 1144 року та інші стародавні книги.

Синоїдальна бібліотека Московського Патріархату (РПЦ) була ліквідована Радянською владою в 1918 році.

Як засвдчують радянські джерела всі її цінні книги з 1920 року в тому числі і Галицьке Євангеліє 1144 року, знаходяться в Московському Державному історичному музеї. Оригінал Галицького Євангелія 1144 року Московським Державним Історичним Музеєм не видається.

При певному клопотавнні Вченої Ради Українського Університету м.Москви, Галицьке Євангеліє може бути видане єдиний раз з метою його факсимільного перевидання з метою його подальшого дослідження.

У висновок даного дослідження слід наголосити, що Галицьке Євангеліє являється одним із найстародавніших достовірних пам’яток історії, культури українського народу, яка з 1144 року не видавалася і фрагментарно досліджувалась, російськими та радянськими вченими, тому підлягає негайному введенню в оборот наукової літератури й вивчення, як рідкісний пам’ятник історії та культури України-Русі XII століття[76].

Наступною, проаналізувала конференцію львівська газета “За Вільну Україну”, її кореспондент Соломія Онуфрив в статті “Досліджують Галицьке Євангеліє” вона наголосила, що Галицьке Євангеліє, одна із найстародавніших пам’яток історії, культури українського народу. Цьогоріч минає 860 річниця з часу його появи. Зазначимо, що досі Галицьке Євангеліє не перевидавалося і лишень частково його досліджували російські та радянські вчені. Тому нині виникає невідкладна потреба введення Галицького Євангелія в обіг наукової літератури та вивчення його як рідкісної пам’ятки історії та культури України - Русі XII століття. З цією метою 15 - 16 квітня Український Університет у Москві провів в Івано - Франківську міжнародну наукову

конференцію “Галицьке Євангеліє (1144 - 2004) в історичному та культурному житті Європи”, якого ректор Українського Університету, професор Віктор Ідзьо провів детальне дослідження[77].

Про наукову конференцію розповів також Український Греко-Католицький часопис “Нова Зоря”, статтею “До проблеми вивчення Галицького Євангелія”. Газета наголосила, що 15 - 16 квітня 2004р. у приміщенні Івано - Франківського краєзнавчого музею відбулась міжнародна наукова конференція на тему “Галицьке Євангеліє 1144 р. в історичному, культурному та духовному житті Європи”, яку організували Український Університет(УУМ), Український Історичний Клуб, краєзнавчий музей м.Івано - Франківська за сприяння товариства “Проствіта”, Клубу української інтелігенції ім.Б.Лепкого. У конференції взяли участь вчені з Росії (Москва), України(Київ, Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ), Бразилії (Парана). Галицьке Євангеліє, наголосив відкриваючи конференцію ректор УУМ, д.і.н., професор Віктор Ідзьо ось уже впродовж століть знаходиться у Москві і на жаль слабо досліджене науковцями, сьогодні воно потребує факсимільного перевидання. Від УУМ краєзнавчому музею було подаровано IV томи Наукового Вісника УУМ та VIII томів Науково Вісника УК, монографії вчених УУМ[78].

В цей же час Видання Спілки письменників України та Ліги Творчих Спілок Львівщини Літературний Львів видало статтю ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо “Дмитро Донцов - форма національного усвідомлення” в якій автор з'ясовує з історико - філософської точки зору наукову та громадсько - політичну, філософську спадщину визначного українського мислителя, відмітивши новий погляд вченого[79].

Не мов би продовжує тему сучасного стану геополітики Івано - Франківська газета Галична, статтею ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо: “Українці в Росії занепокоєні експансією Москви” в якій з'ясовує як минуле так і сучасне Віктора Ідзьо та його аналітичні прогнози України в контексті взаємовідносин з Росією та США і Євросоюзом[80].

В цей же час газета канадських українців “Український Форум”, що вдається в Торонто, всесторонньо проаналізувала нову працю ректора УУМ, доктора історичних наук, професора Віктора Ідзьо “До історії однієї могили на Закерзонні” і автор і дописувач газети Ярослав Стех, що в Канаді надав праці прекрасну рецензію. Як наголошує автор в своїй статті “Усе життя Дмитра Богуша пов'язане з Україною”. Дописувач наголошує, що з великою увагою прочитав детально портретоване життя і діяльність Дмитра Богуша, яке так старанно описане в Книзі “До історії однієї могили на Закерзонні (Перемишль 2003), автор якої є ректор Українського Університету в Москві, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо. Рецензентами цієї 324 - сторінкової книги є такі відомі професори, як: Я.Р.Дашкевич, В.В.Грабовецький, П.П.Кононенко, Я.Р.Баран. Образ могили в житті українського народу має свою містичну силу і непроминаюче значення. Це не те західне “пам'ятай про смерть”, - наші чисельні могили становлять згадку про неминучу боротьбу за волю народу. В таких могилах спочиває квіт нації, до тих могил живцем загнано життя тих, хто не міг змиритися з неволею. Читаючи книгу ректора УУМ, професора В.Ідзьо, можна бути гордим за послідоанк працю Д.Богуша, який намагався сповнити свій людський і патріотичний обов'язок перед мертвими, перед живими та ненародженими і хотів упам'ятити сплюндровану могилу загиблих воїнів УПА, що захоронені в Монастирі біля Верхрати...[81].

Наступною статтею Документи свідчать, яку підготувала по документах віднайдених в Москві професором Віктором Ідзьо, кореспондент газети “За Вільну Україну” Соломія Онуфрив, наголошується на документах і фактах про боротьбу ОУН - УПА з НКВД - МГБ, розкриваються теристичні операції прот українського народу, перевертнів МГБ в одностроях воїнів УПА [82].

Цю ж тему розкриває в своїй статті “Міфи про УПА спрстував...КДБ” в газеті “Експрес” Василь Кутянин, який наголосив, що проаналізовані документи в російських архівах ректором Українського Університету в Москві Віктором Ідзьо дають право наголошувати на широкомаштабних провокаціях КДБ в 40-50 роках в Західних областях України[83].

Дуже широко розповіла про організовану 5 - 6 травня 2004 р. у Львові Українським Університетом м.Москви, міжнародну наукову конференцію “Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський періоди історії” газета “Експрес”, кореспондент якої Василь Кутянин в статті “Науковці спустились у печери” зокрема наголосив: “Вивчення цих пам'яток історії та культури має велике наукове значення. Як наголосив організатор конференції Віктор Ідзьо, голова Українського Історичного Клубу м.Москви, ректор Українського Університету, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної Академії наук Євразії - за культурними шарами можна простежити і систематизувати як існування різних періодів язичництва, так і перехід до християнства, який відбувся у Подністров'ї у IV-V століттях нашої ери. За роботу із вивчення і систематизації таких пам'яток, за словами вченого, активно взялися у Росії. Скельні й печерні комплекси, щораз більше руйнуються, тому завдання конференції полягало в тому, щоб привернути увагу наукову громадськість до проблеми вивчення та збереження аналогічних пам'яток і в Україні. Проведення цієї конференції ініціювали у Львові саме українські науковці з української діаспори в Росії за сприяння Інституту Східної Європи, що при університеті “Львівський Ставропігон”.

У коференції взяли участь також відомі дослідники зі Львова, Києва, Луцька, Івано-Франківська, Тернополя, Риму, Перемишля. Заслухано 16 доповідей, в яких дослідники у різних галузях науки поділилися

досвідом вивчення згаданих археологічних пам'яток[84].

Про конференцію розповідає на шпальтах газети "За Вільну Україну" кореспондент М.Яртиш, який наголошує: "що Міжнародна наукова конференція "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" відбулася в Львові. Її організували Український Університет Москви, Український Історичний Клуб, що діє у російській столиці, за участю Інституту Східної Європи, що при Університеті "Львівський Ставропігон". Участь взяли українські, російські, італійські і польські вчені. Відкриваючи конференцію, ректор Українського Університету м.Москви, професор Віктор Ідзьо зауважив, що маємо багато таких пам'яток, які треба систематизувати та вивчати. Конференція "Скелі та печери на території України і Європи в язичницький і християнський період історії" має мету привернути увагу науковців, українську громадськість до цієї проблеми. Варто наголосити, що ці пам'ятки швидко руйнуються і потребують негайного втручання. Треба з'ясувати роль пам'яток в язичницький та християнський час. Голова Львівського відділення спілки письменників України Левко Різник нагадав у своєму виступі, що письменники України зафіксували велику кількість легенд пов'язаних із скельними та печерними культовими пам'ятками. Можна припустити, що саме легенди можуть стати у пригоді для з'ясування багатьох історичних явищ минулого. Професор О.Храбан наголосив, що цією проблемою займався колишній голова вченої ради УУМ, доктор історичних наук Б.Тимошук. Тому в річницю його смерті віддаючи традицію пам'яті відомого вченого й вирішили організувати цю наукову конференцію. У дні роботи конференції в Науковій бібліотеці національного університету ім. Івана Франка відбулася презентація наукових видань Українського Університету та Українського Історичного Клубу м.Москви[85].

Ця ж газета підготовленою статтею М.Паранчаком "Франко мріяв про вільну державу" акцентує увагу на науковому дослідженні ректора УУМ, голови УІК Віктора Ідзьо "Іван Франко і Російська Академія Наук" наголошуючи на науково-культурних зв'язках українських та російських вчених в кінці XIX та першій чверті XX століть[86].

В цей же час кореспондент газети Поступ Ігор Мельник аналізує нову книгу голови УІК та ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо "Українська держава в XIII столітті": "У книзі історика, ректора Українського Університету, який зараз працює у Москві, розглядаються проблеми становлення державності на теренах України не лише в IX - XIII століттях, протягом значно довшого часу. Віктор Ідзьо вважає, що ще у III столітті н.е. слов'янські князі могли очолювати великі військові дружини, які вже були носіями певної державності." На думку автора, Волинський союз у IV - VI ст. та Біла Хорватія V - VII ст. "цілком уже були ранньо - феодальними державами. Між деякими з цих держав спостерігались вельми напружені відносини, зокрема між склавинами - хорваттами, що жили в Прикарпатті, та антами - русами з Наддніпрянщини. Врешті - решт це призвело до війни та занепаду Великої чи Білої Хорватії, яка наприкінці X ст. була завойована Київською Руссю.

Розглядає Віктор Ідзьо такою походження росіян, які формувались на основі фіно - угорських етносів, зокрема народу Меря. А щодо спільної "древнеруської народності і мови" - то їх ніколи не було. Це витвір уяви деяких російських істориків. Автор вважає, що більшість "наукових висновків" російської та радянської історичних наук щодо Історії України IX - XIII століть є невірними". Тепер українська історична наука на засадах глобальної науковості та кращих традиціях української історичної школи повинна розвивати і вдосконалювати концепцію української держави. Полемізує автор із апологетами концерції "Галицько - Волинського князівства" М.Котляром, Я.Ісаєвичем, П.Толочком, які підтримують сьогодні московфільську концепцію по питанню історії Української держави в XIII столітті...

В книзі зібрано багатий історичний матеріал та чимало цікавих, і часто оригінальних, думок автора, тому їх варто прочитати кожному, хто цікавиться середньовічною історією України. Книга видана Львівським видавництвом "Сполом" досить малим тиражем і є цікавим надбанням сучасної історичної науки[87].

Більш детально розповіла про презентацію книги "Українська держава в XIII столітті" львівська газета Молода Галичина, як наголошує кореспондент Леся Бернакевич: "організатора УУМ і Москві, професора Віктора Ідзя знає багато шанувальників історії краю. І не лише тому, що він очолює відділ україністики Українського університету та український Історичний Клуб у Москві. Він - новатор. А нове з'являється тоді й, коли людина, заглибившись в архів, знаходить там те, чого інші вчені досі не виявили. Він нагороджений грамотою та медаллю президента України. І жартує, що міг би мати й орден, коли б не був таким балакучим. Як наголошує Леся Бернакевич, днями у храмі святого Лазаря відбулась презентація нової книги професора "Українська держава у IX-XIII століттях", яку випустило у світ львівське видавництво "Сполом" і за яку її автораа удостоєно премії ім. І.Крип'якевича. Як наголошує автор: "Ще Дмитро Донцов дійшов висновку, Україна-Русь в IX-XIII століттях була була незалежною і самостійною державою, не мала поза своєю територією політичних та релігійно - культурних центрів і найприроднішим шляхом відтворювала героїчне минуле України. Таким чином Донцов на початку XX ст. у працях зробив висновок, що період IX - XIII століття, це епоха зрілої і сильної, могутньої в розвитку держави. Це не була Київська Русь, ні слов'янська єдність, ні древноруська народність, а Українська держава. Вона формувалась на об'єднаних етнічних

конгломератах племен, які й сьогодні проживають на цій території і які становлять єдиний український народ. Це дулібим, хорвати, кияни, поляни, сіверяни, волиняни, які з VIII ст. усвідомили необхідність мати свою державу з центром в Києві. Моя доктрина відрізняється від доктрини попередників, які називали нас то Галицько - Волинською державою, то Київською Руссю і дробили нас як могли. Я детально розглянув джерела, які москвофілами XIX ст. були представлені як "Галицько - Волинський літопис" і відповідно "Галицько - Волинське князівство" і на фактологічному джерельному матеріалі розштрив це "галицько-волинське гето". Такими чином процеси, які висвітлені в "Українській державі" в IX - XIII століттях раніше не вивчалися з точки зору державотворчих процесів, оскільки не було такого предмету вивчення, як Українська держава. Про нас писали всі, завойовники, тільки не ми українці. Така історія потрібна нашому народу, бо дозволить йому відійти від процесу меншовартості. Працював я над цією книгою з 1979 року й опрацював всі наявні документи й концепції вчених. В подальшому є плани видати Галицьке Євангеліє 1144 року, друге Галицьке Євангеліє XIII ст., та Львівську міську книгу 1377 року.

На презентації виступив доктор історичних наук, професор Я.Дашкевич: "Вітаю вихід в світ книги Українська держава в XIII сто. Я хочу пригадати, що в українській історії, українській історіографії, державницька школа виникла по суті на початку 20 років XIX століття. Традиція ця на українських землях, особливо після 1939 року була перервана бо говорили про "Давньоруську державу", говорили, що українці, взагалі пізній народ і як вони могли створити давню українську державу, як вони могли стояти на рівні з тогочасними державами народами Європи і не тільки Європи. Хочу наголосити, що професор Віктор Ідзьо відродив сьогодні кращі традиції української державницької школи яка мала багатьох прекрасних представників: професора Томашівського, професора Крип'якевича, доктора Кривецького і цілу плеяду вчених про яких ми повинні пам'ятати. У цьому довгому ряді прізвищ стоїть на сьогодні на першому місці доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо, з чим я хочу його сердечно вітати.

Те що ми мусимо поважати і повинні поважати і це є нашим обов'язком не тільки як вчених, але також й нашим громадським обов'язком це допомогти нашим землякам у Росії. Ви розумієте, що працювати у сьогоднішній Москві навіть маючи певні структури не так просто. Наша підтримка повинна бути і морально і фінансовою підтримкою, ту, що без цього всі ці добрі паростки, які з'явилися на протязі останніх десяти років не зможуть розхвистатися далі. Ми повинні проводити певну пропаганду, що було відомо, що українці в Росії це не тільки лісоруби, не тільки робітники на нафтових промислах, що це і велика когорта української інтелігенції, яка хоче підтримувати тісні наукові, громадські та культурні зв'язки з своєю матір'ю Україною. Велику роль у цьому відіграє професор Віктор Ідзьо. Я повинен сказати ще, будемо говорити відверто, є люди які йому завидують, є люди, які не наважилися і наважуються до сьогодні говорити про "Українську державу в IX - XIII ст.", є люди яким не подобається енергія напористість інтелектуально - психічна сила пана Віктора, так у нас бувало не раз, але я думаю, що поволі та аура заздрості відійде у минуле. Без тої духовної сили, без тої наполегливості яка є у професора Віктора Ідзьо не можна було зробити в Москві, що було зроблено.

Відносно його наукових досягнень. Наука не є догма, історична наука не є якийсь непорушний камінь, але багато тих проблем, які у своїх книжках підняв професор Віктор Ідзьо є проблеми призабуті, проблеми які посипали порохом, проблеми які завдяки його книжкам, його публікаціям є мусять, і будуть предметом наукової дискусії, я думаю, що в цьому також велика заслуга професора Віктора Ідзьо, наголосив у висновок професор Ярослав Дашкевич[88].

В рубриці "Нові видання" кореспондент газети "Український Шлях" Л.Бернакевич наголошує, що в світ вийшла монографія відомого історика ректора українського Університету в Москві, професора Віктора Ідзьо "Українська держава IX-XIII століттях" у видавництві "Сполом". У праці на основі досягнень сучасної історичної науки глибоко проаналізовано письмові, археологічні, лінгвістичні та топографічні джерела, більшість яких апробується вперше. Особливо превернула журналістку інформація по історії медицини стародавньої України-Русі, а власне те, що за князювання Ярослава лікування коштувало 3 гривні[83].

В цей же час в Києві вийшов бібліографічний довідник "Українські Історики - XX століття". К.2004, де на 182 - 183 сторінках поміщено всю інформацію про Виктора Ідзьо, ректора Українського Історичного Клубу м.Москви та його друкований орган "Науковий Вісник"[84].

Немов би продовжує наукову тематику інформативно - аналітичний часопис Львівського Національного університету "Каменярь, який в №2-3 за травень червень 2004 року наголошує:" 6 травня в Науковій бібліотеці відбулась презентація наукових видань Українського державного університету та Українського Історичного Клубу м.Москви. Ексклюзивну колекцію з 13 книг передано відділові рукописних книг ім. Ф.П.Максименка. До неї увійшли три книги ректора Українського Університету, голови Українського Історичного клубу, професора Віктора Ідзьо та серії Наукового Вісника Українського Історичного клубу та Українського Університету. Представлені видання укладено на основі матеріалів московських архівів[85].

В липні цього 2004 року проректор університету "Львівський Ставропігон" Я.Кміт в традиційній рубриці "З університету Львівський Ставропігон" в газеті "Храм Серця" наголошує:" У церкві св. Лазаря у Львові відбулася чергова презентація книг ректора Українського Університету в Москві, доктора історичних наук,

професора університету Львівський Ставропігійон, Віктора Ідзьо, які підготувало до друку видавництво "Сполом". З науковим аналізом нових публікацій професора В.Ідзьо та привітаннями виступили письменники, професораи та академіки: Ярослав Дашкевич, Борис Возницький, Ревко Різник, Михайло Козак (Польща), Ярослав Кміт та інші. Музичне вітання солізанту прозвучало у виконанні відомого львівського хорового колективу "Дударик"[86].

Особливо цінну як інформацію складає група статей, яка базуються на свідченнях російських архівів. Слід наголосити на великій статті кореспондента газети Експрес В.Кутянина, яка розповідає про новий аналіз джерел ректора Українського Університету міста Москви, доктора історичних наук, професора Віктора Ідзьо згідно висновків якого, всі кричущі факти в Західній Україні: вбивства, терор, депортація українського населення здійснювалася прийшлими в 1944 році радянськими визволителями, про що засвідчують матеріали з секретних радянських архівів. Як наголошує автор наукового дослідження, ректор УУМ, професор Віктор Ідзьо: "В 1944 рока на територію України вступає інший окупант комуно-більшовицька Росія (СРСР) зі своїми репресивно-каральною машиною: НКВД, МВД і НКГБ - МГБ, не менш дикими за методами ведення війни були і частини Червоної Армії.

Перші військові сутички між Червоною Армією, НКВД та УПА відбулися вже в 1944 - 1945 роках, про що наголошувалось вище. Вступаючи в Центрально - Західно українські землі Червона Армія відчула сильні напади УПА, якій вдавалося знищувати окремі підрозділи радянських військ. Військово - політична доктрина заставляла УПА уже на початку 1944 року вступити в боротьбу з новим жорстоким окупантом України - більшовицькою військово - політичною машиною. Червона Армія бачачи, що в її тилу активно діє УПА, яка знищує цілі відділи, відтягувала значні сили для боротьби з УПА. Тільки в 1944 році УПА 154 рази нападала на підрозділи Червоної Армії, вбито від 500 до 1000 червоноармійців, захоплено склади зброї, провіанту, медикаментів, боєприпасів. Напади УПА на підрозділи Червоної Армії закінчилися в 1944 році загибеллю генерала М.Ватутіна. Для боротьби з УПА І Український військ виділив: 1 кавалерійську дивізію, 20 бронемобілів, 8 танків.

Уже в березні 1944 р. В бій з УПА вступили головорізи з військ НКВД. Вони провели "операції на Тернопільщині, Дрогобицькій області, де було в ході боїв вбито 1174 воїна УПА, взято в полон 1108, а також 6 тисяч осіб було відправлено в Сибір, які уклонялися від служби в Червоній Армії.

Особливо жорстокими операціями проти УПА були "операції" контрозвідки "СМЕРШ". Тільки в 1944 році "СМЕРШ" арештував невинне місцеве населення, яке хоч в чомусь запідозрив. В 1944 році було арештовано близько 200 чоловік.

Основною карально - репресивною силою у боротьбі проти УПА був Народний комісаріат внутрішніх справ (НКВД), який в жовтні 1944 року на Західній Україні створив цілу систему репресивно-каральних органів. Сутність яких збереглася до сьогоднішнього дня. Очолили репресивні органи 6 обласних управлінь-відділів НКВД: Волинський, Дрогобицький, Львівський, Рівенський, Станіславський і Тернопільський, які мали широкі повноваження., а також міські відділи НКВД, районні відділи (61 відділ). Сільські відділки і участки НКВД

В подальшому цю структуру майже без змін замінила НКГБ і КГБ.

З 3 березня 1946 року були реформовані в Міністерство внутрішніх справ МВС та Міністерство державної безпеки (МДБ).

З літа 1946 році, ці воєнізовані репресивно-терористичні окупаційні формування, як засвідчують архівні документи:

- а)розпочали широкомасштабні акції проти УПА, завданням яких було фізичне знищення керівництва УПА за допомогою - агентів - бойовиків;
- б)створення паралейних підрозділів із секретних співробітників МВД, МГБ під вигядом ОУН - УПА для дискредитації українського національно -визвольного руху серед народу.

В цей же час було переведено велику частину співробітників МГБ в міста та села Західної України, які відчасти повинні були діяти як загони УПА. Секретна постанова Ради Міністрів СРСР від 28 січня 1947 року передавала "боротьбу" з "національним рухом" у виключну компетенцію держбезпеки. У роботу було включено: 17 тис. 945 чол. і додатково ще 12 тис. 714 оперативних працівників. Всього секретними оперативниками в Західну Україну було переведено 25 тисяч бійців МВД і 35 тисяч осіб, які підчинялися МГБ, діяльність яких в Західній Україні з періоду 1947 по 1953 роки є і сьогодні засекречені. Однак можна наголосити, що власне з цього часу почались "колодязні операції", НКВД - МГБ, "мними націоналісти" вбивали мирне українське населення і топили його в колодязях".

Як бачимо і радянських секретних документів МВД і МГБ в повоєнні часи, як радянські окупаційні карально - репресивні органи розвернули на території України, яку вони реорганізували в УРСР, широкомасштабну кампанію про ОУН та УПА. Архівні документи наголошують, що за всіма великими і малими підрозділи УПА були "закріплені" конкретні військові з'єднання та секретні підрозділи МГБ, які робили все, щоб навіть на не великі підрозділи УПА нападати великими військовими частинами.

Як засвідчують архівні документи, уже в 1944 році для боротьби з УПА були сконцентровані наступні сили військ НКВД:

Волинська область - одна стрілецька дивізія, три полки, одна бригада (всього 5 тис. 285 чол.)

Рівенська область - одна стрілецька дивізія і чотири бригади (всього 8 тис. 754 чол.)

Львівська область - чотири бригади і один кавалерійський полк (6 тис. 525 чол.)

Станіславська (нині Івано - Франківська) область – (всього 1355 чол.)

Чернівецька область - дві бригади (1355 чол.).

Окрім цього весною 1944 року на територію Ровенської та Волинської областей були перекинуті 19 - та (2278 чол.), та 21 (2958 чол.) стрілкові бригади НКВД.

Всього в 1944 році в вищеназваних областях воювало з УПА 31 тис. 540 чоловік. Всі ці військові підрозділи були підсилені танками, артилерією. В подальшому все це угруповання, яке виросло до 1945 року до 50 тисяч бійців для боротьби з УПА було передано в розпорядження МГБ.

Слід наголосити, що з 1945 року МГБ проводило проти УПА жорстокі каральні операції, так наприклад 7 квітня 1945 року МГБ організувало велику облаву в якому приймало участь 40 тисяч чекістів під керівництвом 5 генералів. Ця “операція проти УПА” проводилась до кінця травня 1945 в якій приміняли найжорстокі методи. В же час великі військові сили від 30 до 50 тис. солдатів блокували ліси, одночасно роблячи збір інформації про УПА, її підрозділи, командирів тощо.

Так в “операціях проти УПА” в 1946 році було задіяно 58,5 тис. співробітників НКВД-НКГБ. Як засвідчують документи за 1946 рік між МГБ та УПА відбулося близько 1500 боїв та військових сутичок, де радянська сторона втратила до 15 тисяч вбитими, УПА втратила до 5 тисяч вбитими. Як бачимо із рапортів та донесень, керівництву МГБ - ліквідувати УПА за 1946 рік не вдалось. Все це вартувало М.Хрущову посади першого секретаря КП(б)України, його в березні 1947 року замінили Л.Кагановичем.

З цього часу війна з УПА повністю перейшла із рук партійних органів в компетенцію військово-чкістських кіл.

Головою держбезпеки окупаційного режиму УРСР чкістське керівництво призначило генерал - лейтенанта М.К.Ковальчука, який у справах в боротьбі з національно-визвольним рухом в Україні підчинявся самому міністру МГБ. Слід наголосити, що М.К.Ковальчук в час війни був начальником СМЕРША ІV Українського фронту і всі його дії були направлені на боротьбу з УПА.

Власне М.К.Ковальчук в 1947 році створив частини, які по зовнішності були схожі на загони ОУН та УПА. І власне ці загони окупаційної держбезпеки УРСР і тероризували українське населення, проводили під маркою ОУН - УПА широкомасштабні вбивства, грабунки, жакливими терористичними методами.

В з'язку з цим М.К.Ковальчук в Києві розробляв “колодязні операці під маркою націоналістів”. Власне в цей час, як засвідчувала радянська преса “ націоналісти запятали себе широкомасштабними вбивствами населення”. Вся документація на них на жаль відсутня в московських архівах, вона і сьогодні є засекреченою. Однак вивчені нами ряд документів наголошують, що із - за широкомасштабних військових і терористичних операцій МГБ УПА уже в 1949 році широкомасштабні військові операції не проводила. УПА обмежувала свої дії розвідкою і розширенням агентурної сітки. В це же час МГБ цікавилось всім в УПА, особливо командним складом, командирами згонів, штабами, типографіями. Такми чином терор Ковальчука українського населення операціями “Оборотень”, дали можливість М. Хрущову почати критику “методів” Ковальчука. Це заставило Ковальчука і всю окупаціно - репресивну систему діяти ще з більшою жорстокістю. Як засвідчують документи на початку 1949 року по наказу генерал-лейтенанта Ковальчука в Карпати були перекинуті чотири дивізії МГБ для “остаточної ліквідації УПА та підпілля”. Велика військово-чкіська операція показала окупаціно - репресивну владу УРСР як людиноненависцьку. Так оглядач газети Нью - Йорк Таймс Г.Болдуїн визнавши про “операції Ковальчука” в Україні повважав боротьбу УПА за незалежність українського народу справедливою і назвав український національно-визвольний рух єдиним політичним представником українського народу, а УРСР маріонетковим окупаційним терористичним режимом Московської імперії СРСР. Про діяльність МГБ на Україні взнав весь світ.

Така світова критика та викриття напів-фашиського напів - рабовласницького режиму УРСР, що потребує подальшого дослідження, застала окупаційні чкістські банд - формування МГБ ще з більшою жорстокістю активізуватися в 1950 - 1951 роках у війні з УПА.

Як засвідчують джерела московських архівів в боротьбі з українським національно - визвольним рухом репресивний апарат НКВД-МГБ діяв під виглядом національно-визвольних загонів УПА, а потім боївок служби безпеки в проводу ОУН (СБ).

Ці угруповання, як засвідчують документи, “вирішували” наступні завдання - фізичне знищення керівників ОУН, та командирів УПА.

Робили пограбування і вбивства місцевих жителів під іменем ОУН-УПА з метою широкої компрометації національно-визвольного руху.

Проникали в структуру Проводу ОУН з метою дезорганізації і подальшого знищення УПА з середини.

Влаштовували політичні провокації з метою ворожого налаштування українців в Україні - західники - східняки, де східняки хороші, а західники - "бандери".

Першим документом згідно якого політичні провокації, грабунки, вбивства, замаскований терор стали прийшлим режимом, набрали статус державної політики, яким він з того часу залишався до кінця УСРС маємо "Листа наркома внутрішніх справ УРСР В.Рясного №2070/сп від 20 серпня 1944 р. на адресу секретаря ЦК КП(б) України Д.Коротченко. В цьому документі нарком наголосив на необхідності розпуску партизанської дивізії ім. С.Ковпака, як знаходилася під командування генерал - майора П.Вершигори і створення з не спеціальних бойових груп для боротьби з УПА. Партійні органи прийняли і утвердили цю пропозицію і скоро це з'єднання вже діяло як "формування УПА". Його діяльність і сьогодні засекречена і потребує подальшого дослідження.

Однак як свідчать документи, більшість провокаційно - терористичних груп НКВД - МГБ під маркою УПА діяли в Волинській, Ровенській і Тернопільській областях, хоча їх можна було зустріти і в других частинах Західно - українського регіону.

Так наприклад в березня 1945 р. управління НКВД по Тернопільській області створило спецгрупу "Бистрого" під керівництвом начальника відділу по боротьбі з бандитизмом майора держбезпеки Соколова. Цей підрозділ в кількості 60 чоловік "плідно функціонував більше як пів року під виглядом відділу повстанського підрозділу СБ". Скільки терористичних актів та вбивств він організував до цього часу засекречено. Однак із рапорту Соколова начальнику I відділу ГУББ НКВС УРСР генерал - майору держбезпеки Горшкову наголошено, що за "діяльність групи та за "заслуги" Соколова було представлено до звання героя Радянського Союзу.

В цей же час була утворена спец група, яка діяла під маркою УПА - "Орел" в складі 35 чоловік, в Рівенській області, створена в травні 1944 р. із бувших партизан і яка діяла до 1 квітня 1945 року. За цей час вона провела біля 200 операцій в результаті яких було вбито 526 воїнів УПА і ще 140 було затримано. Слід наголосити, що жертвами діяльності таких спец груп у більшій мірі ставало цивільне населення. "Робота" МГБ під маскою УПА нагнітала і без того напружену ситуацію в регіоні, спец групи намагалися досягати своєї цілі любимими методами, шляхом "колодязних операцій, масових вбивств населення, терору та провокацій". Їх терористична діяльність негативно сприймалася не тільки українським народом, але й стимулювала УПА для подальшої боротьби з окупантами - азіатами, терористами, гіршими за німецько - фашистських окупантів.

Так документи прокуратури свідчать:

"15 лютого 1949 року прокурор військ МВД Українського округу, полковник юстиції Косарський направив на адресу секретаря ЦК КП(б) України М.С.Хрушова доповідну записку, №4/001345 "Про факти грубого порушення соціалістичної законності в діяльності так називаємих спеціальних груп МГБ".

В ній признавався факт створення МГБ УРСР і його управліннями спец груп в Західних областях України, які діють під видом "бандитів УПА", наголошувалося на звірських, нелюдських методах оперативної роботи цих формувань. Члени цих груп грубо порушували всі закони вбивали невинних людей, топили їх в колодязях, займалися грабунками населення, катуванням людей, другими актами насилля та терору, масовими вбивствами невинних людей, що з'ясовано прокуратурою".

Із документів прокуратури бачимо, що МГБ під маркою УПА займалися кримінальними злочинами, чим ускладнили криміногенну ситуацію, про що наголошувала прокуратура, яка мала всі підстави висунути звинувачення керівникам спец груп МГБ. Однак політичне керівництво ЦК КП(б) України фактично ставало співучасником цих злочинів утврджуючи геноцид українського населення в Західних областях України. Ці методи терору МГБ так і залишилися без юридичного розслідування прокуратури та політичного засудження політичного керівництва ЦК КП (б) України, що дає право говорити у його співучасті у злочинах.

За таких обставин міністр внутрішніх справ УРСР Т.Строкач подав міністру внутрішніх справ СРСР Круглову доповідну записку №582/СМ від 9 червня 1949 року в якій на величезній кількості фактів в документів вказав, що всі кричущі кримінальні злочини, вбивства в Західній Україні з 1946 по 1949 роки дійсно зробили спец підрозділи держбезпеки МГБ. Вони "мгебісти" виявлені і відомі нам під виглядом : "бандитів УПА", "зграй злодіїв", "насильників та вбивць місцевого населення", особливо популярні вбивства великих груп людей спец групами МГБ "утоплення в колодязях", що наводити найбільший страх...". Ця доповідна теж злишилася без будь - якої реакції центральної влади СРСР і спонукала до ще більш жахливого терору зі сторони МГБ в Західних областях України.

В 1951 - 1952 роках чекісти створили спеціальні "парашутні загони" провокаторів. Вони появлялись під виглядом воїнів УПА, які прибули за кордону. Ці бутафорні прибульці влаштовували перестрілку з міліцією і МГБ, (холостими патронами), були одягнуті в уніформу американського та англійського зразку з емблемами УПА. Вони чинили вбивства і насилля з метою залякати український народ.

Як бачимо на методи терору над українським народом окупаційної системи УРСР, та військ НКВД - МГБ проти українського народу були масштабними. Це, як ми бачимо із сукупності свідчень джерел, була друга після голодомору 1933 - 1938 років широкомасштабна терористична акція.

Як засвідчують джерела тільки в 1944 - 1945 роках в чикістсько - військових операціях проти українського народу та його захисників з УПА було проведено 39 тис. 773 чекістські операції, в ході яких було вбито 103 тис. 313 повстанців, затримано безневинно 110 тис. 785 чоловік, під страхом смерті взято в полон - 50 тис. 058. Безневинно арештовано 13 тисяч 704 та 83 тис. 284 осіб хто виявив хоча найменший спротив режиму, тобто “антирадянських елементів”.

Слід наголосити, що у боротьбі з УПА та українським народом людиноненависницький режим УРСР та його репресивно-каральні органи проводили масову депортацію українців з їхніх земель.

За Указом нарокома НКВД - НКГБ Л.Берії перша дипортація пройшла в квітні 1943 року в Ворошиловградській і Сталінській областях. В квітні - травні 1944 року бійці I Українського фронту прийняли участь в виселенні із десятка районів Тернопільської, Станіславської, і Львівської областей, заставило людей з приходом Червоної Армії ховатися в лісах під прикриттям УПА.

Однак, як бачимо із документів поряд із військовими діями тоталітарного режиму СРСР та його сателіта УРСР з УПА репресивний більшовицький апарат проводив депортацію великої кількості мирного населення без вивчення деталей їх біографій. Їх висилали в віддалені райони СРСР в Сибір, Казахстан. Як показують документи, репресивний режим вислав членів сімей воїнів УПА, підпільників і всіх тих хто їм співчував. Одна із найбільших депортацій українського населення з Західних областей було проведено органами МГБ осінню 1947 року. Попередньо у Львові, Чорткові, Дрогобичі, Рівному, Коломиї, Ковелі були створені 6 збірних пунктів для прийому від органів МГБ сімей “націоналістів” і відправлення їх в спец поселення.

Як засвідчують документи на початку 1947 року генерал-лейтенант МГБ Рясний затвердив “План заходів МВД УРСР по перевезенні спцпоселенців із західних областей УРСР”. О цьому плану передбачалося вивіз 25 тисяч сімей загальною кількістю 75 тисяч осіб. Однак скоро МГБ СРСР збільшило цифру до 100 тисяч осіб.

10 жовтня 1947 р. міністр внутрішніх справ УРСР Т.Строкач затвердив “План оперативних заходів для виконання вказівок МВД СРСР№38/3-7983 про відправку 50 ешелонів “спецконтингенту із Західних областей України”.

Для проведення депортації був створений оперативний штаб на чолі з міністром внутрішніх справ УРСР комісаром міліції 2 - го рангу Дятловим. Цей штаб з 15 жовтня 1947 р. дислокувався у Львові. У Львів із східних областей прибули оперативні працівники в чині не нище капітана, які були призначені начальниками ешелонів. Їм роздали спеціальну інструкцію, а 14 і 16 жовтня з ними провели спеціальну нараду.

По клопотанню органів МГБ від 15 жовтня 1947 року ЦК КП(б) України і Рада Міністрів УРСР пийняли секретну постанову №ПБ - 148/14е “Про прядок використання земель і майна залишених після виселення “сімей націоналістів” і бандитів УПА”. Ця постанова надавало право на грабунок місцевого населення і ставала “законом”.

Всього для проведення цієї депортації було залучено 13 тисяч 592 співпрацівника каральних органів МГБ, в тому числі 5 тис. 143 офіцерів і осіб керівного складу і військ МВД і МГБ, 8 тис. 449 сержантів рядових цих формувань.

Депортація завершилась 26 жовтня 1947 р. Загальна кількіст депортованих склала - 76 тис. 585 осіб, із них 18 тис. 866 чоловіків і 35 тис. 441 жінок старших 17 років, 22 тис. 279 неповнолітніх дітей обидвох статей. Їх вивезли із Батьківщини в 44 залізнодорожних вагонах.

Після закінчення “операції” органи МВД - МГБ організували охорону майна виезених, про що свідчить документ - доповідна Строкача міністру внутрішніх справ СРСР Круглову.

Нступною депортацією яка охопила як жителів Західної так і Східної України була “депортація українських куркулів”. Всього з території Західних областей України в 1948 році було виселено 1445 “куркулів”, а з Східної України - 1369 “куркулів”.

Всього на час 1 січня 1953 року в спец поселеннях знаходилось 175 тисяч 063 особи які були виселені із Західних областей України за період 1944 -1952 роки: “українських націоналістів”, ” українських куркулів”, “посібників бандитів УПА”. Слід наголосити, що масові депортації українського населення, терор окупаційних спец - служб слід віднести до головної причини припинення діяльності українського національно - визвольного руху і відхід на захід з території України військових підрозділів УПА.

Таким чином, як бачимо в середині ХХ століття УПА вела війну за визволення українського народу з декількома схожими один на одного тоталітарними режимами: польським, німецько - фашистським, сталінсько - радянським.

Всі вони бажали в своїх устремліннях повністю знищити національно - визвольну боротьбу українського народу за незалежність, при цьому використовуючи всі наявні в їх розпорядженні методи терору. Як бачимо із архівних документів, тактика і методологія терору в них була схожа.

Не дивлячись на відхід з території України, зміни тактики боротьби керівництвом ОУН - УПА слід наголосити, що в цілому український національно-визвольний рух гідно боровся з репресивно-караньними структурами, двох найжорстокіших, що правда ворожих один до одного, систем[87].

В цей же час Івано - Франківська газета "Галичина", серією статей ректора Українського Університету міста Москви, професора: Віктор Ідзьо. "Грунт для незалежності. Українська Повстанська Армія у свідченнях намецьких та радянських архівів". Галичина. №65, 8 червня 2004р., с.6, №90, 15 червня 2004р., с.6., Галичина. №94, 22 червня 2004р., с.6., 26 червня 2004р., с.6., в яких наголошував:" Українці вступили в ХХ століття нацією без держави. Більше як 300 років українські патріоти боролися за незалежність і утворення власної держави з Росією, Німеччиною, Австрією, Польщею. В ХХ столітті український народ відкрито вступив в боротьбу за здобуття незалежності своєї держави з польським націоналізмом, гітлерівським та сталінським тоталітарними режимами. Цю боротьбу за незалежність України вела передова частина українського народу, української інтелігенції, яка об'єдналася в одну політичну організацію - Організацію українських націоналістів (ОУН), що вела боротьбу політичними методами, та сформованою нею військовою організацію Українською Повстанською армією (УПА). В 1943 році УПА все активніше воювала проти німецько - фашистських військ, які терпіли на сході поразку за поразкою. Така військова тактика УПА зробила прилив бійців в її ряди. Чисельність УПА збільшилася до 400 тисяч і вона могла активно діяти проти німців, як в Галичині, Буковині, Волині так і на Київщині. Все це сталося внаслідок створення єдиного командування УПА, яке очолив генерал Р.Шухевич.

В серпні 1943 року в УПА пройшла реорганізація, гідно якої УПА являлася однією представною військовою організацією, яка мала право на території України вести боротьбу проти "німецьких фашистів і радянських більшовиків" за звільнення української нації та утворення незалежної української держави.

В цей же час ОУН наказав УПА звільнити українську землю від інших іноземних військово-політичних формувань, в першу чергу польських. Слід наголосити, що єврейське питання було лояльне і, як засвідчують радянські військові архіви: " євреї приймали участь в українському національно-визвольному русі, працюючи в відділах УПА, лікарями, перекладачами, станичними". В цей же час УПА почала надавати євреям, які тікали з німецького полону допомогу і право на проживання на підконтрольних їм територіях.

За таких обставин УПА всеціло в кінці 1943 року включилася в війну з німецько - фашистськими загарбниками на всій території України.

Особливо кипучою ця боротьба, про що засвідчують німецькі та радянські архіви, вела УПА з "німецькими наїзниками" в 1944 році. Окрім знищення німецьких підрозділів, штабів, УПА активно озброювалася за рахунок захоплених німецьких військових та продуктивних складів.

З осені 1944 року УПА концентрує свою увагу на боротьбі з польським військовими формування на території України, а з початку 1945 року УПА концентрує увагу в боротьбі проти радянських партизан та Червоної Армії.

Запеклі бої з регулярними радянськими військами продовжувалися і після проходження через Україну основних сил Червоної Армії.

Після закінчення II Світової війни і капітуляції Німеччини війна УПА з органами радянської влади значно посилюється. Це було обумовлено надзвичайною жорстокістю (у більшості випадків садизмом) карально - репресивного апарату НКВД -МГБ, мародерством комуністичних функціонерів, їх моральним та фізичним знущанням над українським населенням. За таких обставин боротьба УПА проти радянсько - азіатського садизму, проти окупантів зі Сходу, велась з такою заповзятістю всім українським народом більше як 10 років. Як зазначають радянські державні документи, офіційно згідно з "Постановою кабінета міністрів України" від 8 лютого 1994р. Період з 1944 по 1951 р. Йшла боротьба УПА з Радянською владою. Характерно, що уряд РФ також прийняв ці формулювання.

Як засвідчують розглянуті нами джерела ареною боротьби УПА була велика територія України близько 12 сучасних областей України на якій проживало до 20 млн. людей. При цьому слід наголосити, що УПА вела активні бойові дії за звільнення свого народу від комуністичного рабства виключно на українських етнічних землях, а також землях, які сталінський режим "подарував Польщі": Лемківщині, Перемишльщині, Ярославині, Холмщині та Підляшші.

Внаслідок встановлення жорстокого людиноненависницького комуністичного режиму, у протидію останньому УПА створила додаткові військові підрозділи, національно - державну структуру для партизанської війни. Слід наголосити, що цілі великі райони управлялися національно -державними структурами, які протидіяли встановлення влади більшовицько - комуністичного режиму. Всі ці державно - господарські структури підчинялися ОУН та УПА, що спричинило до виникнення в Західній Україні двовладдя. Владу ОУН - УПА представляли станиці, кущі, районні, над районні, обласні та крайові провідники ОУН.

За таких обставин обидві сторони УПА та радянські окупаційні війська вели бої, УПА за визволення українського народу з чужоземного азіатсько - більшовицького тоталітарного режиму, що є явищем святым для

народної армії, з другого боку комуно - більшовицька Росія за утвердження тоталітаризму, російського великодержавного шовінізму та російського інтернаціоналізму в Україні, робить висновок автор...[88].

Немов би продовжуючи тематику досліджень професора Віктора Ідзьо, газета “За Вільну Україну” статтею Соломії Онуфрив “Україно, визнавай, а визнання не має” подає рецензію доктора історичних наук, професора голови УІК та ректора УУМ м.Москви, на працю Анни Карванської - Байляк “Україно - визнавай” в якій наголошує, що:” у своїй рецензії на працю Анни Карванської - Байляк д.і.н., професор Віктор Ідзьо підкреслює основну наукову цінність книги – в джерельності фактів та осіб в їхній осмисленості. Авторка досконало апробувала як документальні, так і фото, кіноматографічні джерела, які яскраво висвітлюють трагедію різдвяного вечора 1946 року, показала підступність польського комуністичного військового керівництва...[89].

Дальше газета за “Вільну Україну” статтею С.Онуфрив “І три дороги судилися йому” подає рецензію ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо, на працю Романа байляка “Богунова тридорога” в якій розповідає про військово - політичний шлях воїна УПА на псевдо “Богун”...[90].

В цей же час більш повніше журнал “Перевал” в №3 за 2004 р., що видається в Івано - Франківську, статтею ректора Українського Університету міста Москви, Віктора Ідзьо ”Сповнений любов’ю” повністю подає рецензію на працю Романа Байляка “Богунова тридорога” в якій наголошує на необхідності прийняти Верховною Радою України постанови “Про визнання УПА воюючою стороною в роки II Світової війни за відновлення українською держави”[91].

В цей же час в новій “Українській Історіографії” К.2004, яку до 175 - річчя Київського національного університету ім.Т. Шевченка видав її доктор історичних наук, професор Ярослав Калакура, наголошено:”... У Російській Федерації створено Український державний університет, ректор В.Ідзьо, У Москві також працює організований В.Ідзьо Український Історичний Клуб. До речі Віктор Ідзьо плідно досліджує княжу добу української державності. Нещодавно він оприлюднив цікаву монографію під сміливою назвою “Українська держава в XIII столітті (1999р.), а також книгу “Українська діаспора в Росії”(2002р.).[92].

Про XIII Міжнародну науково - практичну конференцію висвітлює в своїй статті директор центру “”Українознавства” Товариства “Проствіта” А. Мартинюк, на шпальтах Всеукраїнський громадсько - політичного тижневика “Освіта”, в якій наголошує, що свій досвід в утвердженні українознавства в Росії на конференції продемонстрував ректор УУМ, голова УІК, професор Віктор Ідзьо, цікавою була й його доповідь : ” Український націоналізм. Історико-філософське бачення з Росії”[93].

В цій же газеті дописувач І.Пасемко статтею “Чинники буття українського народу в системі Українознавства.XIII Міжнародна науково-практична конференція” наголошує, що Український Університет міста Москви, зокрема ректор Віктор Ідзьо, є серед засновників Міжнародної асоціації українознавців. Особливу роль у заснуванні Міжнародної Асоціації Українознавців, відіграв ректор Українського Університету в Москві, професор Віктор Ідзьо[94].

Про велику роботу ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо по улаштуванню в першій половині 2005 року I Міжнародної наукової конференції в Ялті “Кобзарство в історії, літературі, культурі та народному епосі”розповідіє газета кримських українців “Наша Світлиця”, яка наголошує:” що сподвижники культури древнього інструменту зібрались в Ялті. Відкрили міжнародну наукову конференцію ректори, доктори наук, УУМ Віктор Ідзьо та КДУ В.Ігнатенко. В конференції взяли участь фахівці з : України, Росії, Польщі, Капнади, США, Австралії. Дослідники обговорювали історію та сучасний стан кобзарства. Гості відвідали унікальний музей кобзарства в Криму, який заклав та очолює О.Нирко, ялтинський музей Лесі Українки, поклали квіти на могилі С.Руданського[95].

Слід наголосити на науковій творчості ректора УУМ, професора Віктора Ідзьо яку у 2005 році характеризує львівська газета Поступ через призму аналізу нової книги за 2005 рік “Українська Повстанська Армія згідно свідчень німецьких та радянських архівів: ” Щойно вийшла в світ нова книга про УПА. Поряд із загально відомими фактами про УПА її автор оприлюднює інформацію з частково відкритих московських архівів... Добре, що в книзі наведено копії документів, які мали колись гриф “цілком таємно”. З них можмо дізнатися багато цікавого про боротьбу ОУН та УПА проти більшовицьких окупантів. А також як ця боротьба була презентована вищому кремлівському керівництву... У книзі вказано, що її автор доктор історичних наук, член - кор. МАНС, ректор Українського Університету в Москві, провідний спеціаліст Інституту Українознавства МОН України, професор Університету “Львівський Ставропігон”. За останні роки видав 9 книг - монографій в яких подає своє оригінальне бачення історичних процесів в Україні, описує цікаві факти та будує власні гіпотези...[96].

Дальше тижневик “За Вільну Україну плюс” розповідає, що 29 - 30 червня 2005 року у Львові в Міжрегіональній Академії Управління Персоналом відбулась конференція “Формування духовно і морально зрілої особистості у процесі викладання гуманітарних дисциплін” і про участь у ній ректора УУМ Віктора Ідзьо. а газета зокрема наголосила, ректор Українського Університету міста Москви, професор Віктор Ідзьо, активно співпрацює з українськими релігійними організаціями в Москві, громадами УГКЦ та громадами УПЦП, а також

українськими католиками - селезіянами. Дописувач, професор Олег Огірко, зокрема наголосив, що ректор УУМ, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо на пленарному засіданні виступив з прекрасною доповіддю: "Формування духовно і морально зрілої особистості в процесі викладання гуманітарних дисциплін на прикладі історико - філософського світобачення європейського суспільства в ХХ столітті"[97].

Дальше статтею "Російська демократія закінчується там, де починається українське питання" - кориспонтент Івано - Франківської газети "Галичина", Роман Гладиш, розповів, що Український Університет в Москві разом з іншими організаціями в рамках відзначення 10 - ти ліття УІК, організував в Івано - Франківську міжнародну наукову конференцію "Релігійна культура Європи та зародження і становлення християнства на території України. Опісля якої професор Віктор Ідзьо розповів про становище та про активну працю УУМ та УІК м.Москви, про утиски, які зазнають УУМ та УІК, які знаходяться під пильним оком російських спец - служб та цькування російською пресою було на багатьох яскравих прикладах продемонстровано в детальній розповіді, яка була викладена на багаточисельних прикладах[98].

Дальше в журналі "Українознавство" характеризується наукова робота УУМ та його ректора, голови УІК м.Москви, як головного редактора Наукових Вісників УУМ та УІК м.Москви. Всю роботу УУМ характеризує вчений секретар інституту Українознавства О.Ярошинський. Тут же нище вчений секретар Інституту Українознавства О.Ярошинський наголошує на помічених публікаціях ректора УУМ, голови УІК, професора В.Ідзьо в наукових вісниках України[99].

Про науково - освітню роботу Українського Університету в Культурному Центрі України в Москві (КЦУ) розповідає, завідувач відділу "Української діаспори" КЦУ, Л.Мельник: " Центром українського національного життя в Росії є Москва, яка завдяки зосередженню тут кращих наукових і мистецьких сил, відносно меншого на них ідеологічного тиску та відповідно ширшими можливостями самореалізації особистості, була в радянські часи притягальним місцем для тисяч талановитих українців. Місто і нині має потужний інтелектуальний потенціал українства".

З 1992 по 2007 роки в Москві активну науково -освітню роботу проводить Український Університет м. Москви (УУМ) (ректор, академік В.Ідзьо). У 1995 -1997 роках були створені і зареєстровані в органах юстиції міста Москви нові українські громадські організації: Український Історичний Клуб міста Москви(УІК) (голова В. Ідзьо), Театр української музики "Чуєш, брате мій..." (директор - О. Круш, художній керівник – О. Сьомака), популярний у російській столиці Український музичний салон, що працює при Всеросійському музичному товаристві, Українська народна хорова капела (керівник – В.Скопенко).

Культурний центр України в Москві - унікальна, поки - що єдина за кордоном українська державна установа такого типу, який був створений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 травня 1993 року.

Культурний центр України в Москві виник і утвердився, як сама незалежна Україна, на межі століть, ставши її духовним символом за кордоном, унікальним храмом української культури і мистецтва у самому серці Москви. Як писав Лесь Танюк, один із членів Вченої Ради Українського Університету в Москві у 1992 - 1993 роках: "Три символічні слова - Український, бо представляє Україну, Культурний, бо презентує культуру, Центр, бо завжди є в центрі всіх культурних і політичних подій".

Останнім часом значно посилено роботу Центру з українською діаспорою в Росії в рамках проекту "Діаспора".

На базі Українського Культурного Центру України в Москві з початку його заснування проводить свою науково - освітню та громадську роботу заснований в 1992 році, як державний науково - освітній заклад Український Університет м.Москви (УУМ) - ректор, один із засновників УУМ, визначний український історик, доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України, академік Міжнародної Академії Наук Євразії - В.С. Ідзьо, вчений секретар, професор О.Г.Храбан, голова Вченої Ради, академік АНВШ , МСАН, УАПН - П.П.Кононенко. В 2007 році УУМ відсвяткував своє 15 - ти ліття...

За період 2000 - 2007 р. колективом Українського Університету м.Москви було видано XII томів Наукового Вісника УУМ (www.u-u-m.boom.ru), проведено 8 міжнародних наукових конференцій: "Українська діаспора в Росії", "Українсько - російські відносини на зламі тисячоліть" та багато інших заходів - презентацій монографій вчених УУМ та Наукових Вісників УУМ.

Тут же, на базі Культурного Центру України в Москві проводить свої засідання Український Історичний Клуб м.Москви (УІК) - голова УІК, академік В.Ідзьо, секретар, професор - О.Храбан (www.UIK.boom.ru).

За час свого функціонування з 1995 по 2007 роки УІК видано I Український Історичний Альманах в Росії М.1995, 10 номерів Української Історичної газети в Росії (1996 - 1997) XIII томів, 15 книг Наукового Вісника УІК. В 1997 році. УІК відзначатиме 10 - років виходу Наукового Вісника УІК.

Спільно Українським Університетом та Українським Історичним Клубом в Москві на базі Українського Культурного Центру, за участю Інституту Українознавства МОН України, зокрема директора, академіка П.П.Кононенка з 1999 по 2007 роки провели 8 Міжнародних наукових конференцій "Українська діаспора в Росії", відзначили 10 - річницю заснування Українського Історичного Клубу м.Москви в 1995 р., та 15 - ти ліття Українського Університету міста Москви в 2007 році.

В 2005 році на базі УУМ створено філію Інституту Українознавства МОН України, яку очолив академік В.С.Ідзьо. Таким чином засновані та очолювані академіком АНВШ України Віктором Святославовичем Ідзьо на протязі 15 - ти років (1992 - 2007) Український Університет м. Москви та Український Історичний Клуб м.Москви сьогодні є флагманами українського громадського та науково - освітнього життя в Москві, Росії.

В особистому доробку ректора УУМ та голови УІК, академіка Віктора Ідзьо XIV монографій, 520 наукових праць опублікованих в наукових вісниках України, Росії, Польщі. За активну наукову роботу його обрано Членом Президії Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців, в 2007 році першим віце – президентом “Міжнародної Асоціації Україна і Світове українство”, що було схвально прийнято в українській діаспорі в Росії, оскільки вся його науково - освітня робота УУМ в останні 15 років проводиться на базі Культурного Центру України в Москві.

Центр очолює член Вченої Ради УУМ, історик, член Ради Українського Історичного Клубу м. Москви, доктор історичних наук, член - кореспондент АПН України, заслужений діяч науки і техніки України Володимир Мельниченко. В його науковому та творчому доробку понад 30 монографій з української історичної та культурологічної проблематики.

Робота, що ведеться Культурним центром України в Москві у співпраці з Українським Університетом та Українським Історичним Клубом м.Москви, зокрема, проведенням міжнародних наукових конференцій “Українська діаспора в Росії” в яких беруть участь вчені України, Росії, світу, набуває важливого значення з урахуванням складних і неоднозначних процесів, що у даний час відбуваються в російському суспільстві...

УУМ і УІК у співпраці з КЦУ та Інститутом Українознавства МОН України ще мають значний потенціал, який ще не задіяний з ряду об’єктивних причин, серед яких зокрема брак коштів в УУМ та УІК, як і в КЦУ...

Важливим аспектом подальшої довготривалої співпраці Українського Університету в місті Москві, Культурного Центру України в Москві та Інституту Українознавства МОН України, який очолює академік Петро Петрович Кононенко, є фінансування видань української діаспори в Росії, зокрема Наукових Вісників УУМ та УІК. Власне такі конкретні науково - дослідні проекти у співпраці Інститутом Українознавства МОН України вподальшому порібно розвивати і вдосконалювати...[100].

Широко висвітлив роботу Українського Університету в Москві журнал “Українознавство”, який розглянув історію розвитку УУМ та науково-дослідну та освітню роботу УУМ за 15 років з 1992 –2007 роки[101].

Підсумовує міжнародну роботу УУМ, вступній статті до XI – ювілейного тому Наукового Вісника УУМ голова Вченої Ради УУМ, академік Петро Кононенко в статті “Український Університет в Москві, Науково - Дослідний Інститут Українознавства (1991 - 2006) - ровесники незалежності в якій наголошує: ” Що Українським Університетом у Москві за 15 років діяльності, зокрема діяльності його невтомного ректора, академіка Віктора Ідзьо, закладено у Росії добрий фундамент науково - освітньої роботи на подальше українське грядуще, на яке жевріє українська надія...”[102].

Список використаних джерел та літератури:

1. Віктор Ідзьо Українська вища освіта в Росії. До питання організації українського вищого навчального закладу в Москві в 80-х поч. 90-х років ХХ ст. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу .М.1988, т.ІІ, №6,с.39-48.
2. Uniwersytet Warszawski. Towarzystwo Polska-Ukraina. "Globalizacja Gospodarki Czy Zagrozenie". Adam Bajcar. "Mniejszosci Ukrainsiy w Polsce" .Wasszawa.1999,s.4.
3. С.Кошла. Досвітні вогні засвітили...Високий Замок.26 жовтня 1999 року, с,5.
4. І.Кандиба.ІІІ Міжнародна конференція в Москві " Українське питання сер. 17- кінець 20 ст.". Нескорена Нація. Листопад 1999, с.7.
5. Доктор Дан Чопик (США).Українська діаспора в Росії запрошує до співпраці. Українська думка.Лондон.Англія.16 березня 2000р.
6. Культурний Центр України в Москві.М.2000.квітень,с.5.
7. І.Кандиба. ІV Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора Росії" присвячена 5-ти літтю УІК м.Москви (1995-2000).Нескonerа Нація.Травень, 2000,№7-8 (163-164),с.6.
8. В.Ідзьо.ІV Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора Росії" присвячена 5-ти літтю УІК м.Москви (1995-2000). Хлібороб. Інформаційний бюллетень Українського Товариства в Бразилії. Червень 2000, с.7.
9. В.С.Ідзьо. ІV Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора Росії" присвячена 5-ти літтю УІК м.Москви (1995-2000). Український Історичний Журнал. 2000, №5, с.146-148.
10. І.Скрипник.Українці в Росії: історія і перспектива. Галичина. 5 травня 2000 р.,с.4.
11. Лужков Гоголеві не товариш. Високий Замок.14 червня 2000 р.,с.8.
12. В.С.Ідзьо.Український історичний клуб Москви. Український Історичний Журнал.2000, №5,с.143-146.
13. Віктор Ідзьо.У Росії немає жодної парафії Української Церкви. За Вільну Україну, 12 січня 2001 р,с.8.
14. Конференції УІК та УУМ. Слово і Час. 2001,№8,с.96.
15. Л.Бернакевич.Чи існували українські зброярі? Український Шлях, 15-21 березня 2001 р.,с.17.
16. І.Пасемко."Українознавство - вагомий чинник духовности українського народу".Рідна школа.Березень Нью - Йорк.2001. Рік XXXVIII,Ч.1(128),с.17.
17. Науково-Дослідний Інститут Українознавства, довідник випущений до д 10-ти річчя діяльності.Київ.2001,с.77.
18. Українознавство – наука самопізнання українського народу. Київ.18-20 жовтня 2001 р., с.3, с.6, с.10.
19. Сліди корони Данила Галицького ведуть до Ватикану. За Вільну Україну, вівторок 23 травня 2001 року,с.1.
20. Данило Галицький: погляд із Москви.
Ректор Українського університету в Москві Віктор Ідзьо: "Україна знову, як і колись, на роздоріжжі між Сходом і Заходом". Експрес. 12 червня 2001 року, с.9.
21. Христина Межа."Король Данило і Українська держава у XIII ст." Високий Замок. 20 червня 2001 р.,с.5.
22. Віктор Ідзьо. Король Данило і Українська держава в XIII ст.Слово і Час.2001,№10,с.91-92.
23. Віктор Ідзьо. Король Данило і Українська держава в XIII ст.Український Історичний Журнал. 2001, №6.
24. Слово і Час.К.2001,№10. Наукові конференції 2001 року, с.91-92.
25. Горожанин. Николаев,№5(27),20001,с.52.
26. Слово і Час. 2001,№8,с.96.
27. Літературна Україна.21 червня 2001 р.,с.5.
28. Культурний Центр України в Москві.Липень-серпень 2001 р,с.5.
29. Як живеш, діаспоро в Росії? За Вільну Україну, 4 вересня 2001 р.,2.
30. В.Ідзьо.Іван Франко і Російська Академія Наук.Журнал Дзвін.Львів.2001, серпень.
31. Літературна Україна. 27 вересня 2001 р.,с.2,
32. Форум видавців у Львові 2001. Каталог. Український Історичний Клуб, Український Університет м.Москви, с.165.
33. В.Ідзьо.Українці діють.Українське Слово.К.2001, 6-12 грудня.
34. В.С.Ідзьо. Міжнародна наукова конференція "Галицька Митрополія в історичному, культурному та духовному житті Європи". Український Історичний Журнал. К.2002, №1,с.150-153.
35. Сесія, присвячена 10 - річчю Науково-дослідного інституту українознавства.Виступ Ректора УУМ, голови УІК. Українознавство. К.2002. Ч.3, с.26.
36. Інтерв'ю з видатними діячами України з нагоди 10-річчя НДІ українознавства. Віктор Ідзьо, ректор Українського університету у Москві, член Ради об'єднання українців у Росії, голова Українського історичного клубу м.Москви. Українознавство. К.2002. Ч.3, с.39-40.
37. Віктор Ідзьо. Міжнародна наукова конференція "Українськоросійські відносини на зламі тисячоліть: Рік України в Російській федерації".(5-6 червня, м.Івано-Франківськ). Українознавство. К.2002. Ч.4, с.295-296.

- 38.В.Ідзьо."Українська діаспора в Росії". "Мета". Філадельфія.США.Серпень-вересень.2002, Ч.383, с.5.
- 39.П.Вольвач.Українці в Росії.Кримська Світлиця.9 серпня 2002р.,с.5.
- В.Ідзьо. Українці в Росії. Кримська Світлиця.16 серпня 2002р.,с.6.
- 40.Листи до редакції."Мета". Філадельфія.США.Серпень-вересень. 2002, ч.383, с.8.
- 41.Б.Гук."Український Університет у Москві потребує допомоги". "Наше Слово", Варшава, 20 жовтня 2002,с.2.
- 42.Програма XI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції "Стан, проблеми, перспективи розвитку українознавства" 17-19 жовтня 2002 року.К 2002, с.3,с.9.
- 43.Культурний Центр України в Москві. Програма на листпад. М.2002, с.8, с.25.
44. Підсумки XI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції українознавців. "Українознавство"К.2003. Число1(6), с.66.
- 45.В.Ідзьо.Українському Університету в Москві 10 років.Слово і Час.2003,№2,с.94-95.
46. Віктор Ідзьо. VI Міжнародну конференцію "Українська діаспора в Росії", присвячена 10-ти річчю утворення Українського Університету в м. Москві (28-29 листопада 2002р.). "Українознавство"К.2003.Число1(6), с.262-264.
- 47.Є.Ширяєв.Міжнародна Академія Наук Євразії. "Українознавство"К.2003.Число1(6), с.260-261.
48. Петро Коваль.Складність українсько-російських відносин. Наше Слово.Варшава. 2003, №31, 3 серпня.
- 49.Б.Гук. Митра - а не корона. Наше Слово. Варшава, 2003р., 2 березня, с.5.
- 50.М.Паранчак.Король Данило Галицький в науці і народному епосі. За Вільну Україну.Львів.2003, 13 травня, с.2.
51. Л.Бернакевич. "Як виглядала корона Данила Галицького, ми вже знаємо". Український Шлях. 8-14 травня 2003р.,с.2.
52. М.Паранчак. Новим реаліям – нові дослідження. За Вільну Україну. Львів, 21 травня 2003,с.2.
53. Віктор Ідзьо. Конференція "Українсько-російські відносини XVII-XXI ст."Слово і Час.2003,№8,с.96.
54. Віктор Ідзьо. "Король Данило в історії, літературі, культурі та народному епосі". Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. Москва.2003, т.VII,с.4-6.
55. Віктор Ідзьо. II Міжнародна наукова конференція "Українсько-російські відносини XVII-XXI ст.Рік РФ в Україні". Український Історичний Журнал, 2004, №1, с.152-154.
- 56.Валентина Люля. Українці в Росії стурбовані ЄЕПом. Львівська газета №180(256), четвер 25 вересня,с.2.
- 57.Ірина Сиричко. Діаспора проти ЄЕП.Львів "Поступ"№173(1228), четвер 29 вересня – 1 жовтня 2003 р.
- 58.М.Козак. До 750 - ліття коронації короля Данила.Наше Слово. Варшава, 13 липня 2003, №28,с.2.
59. Звіт Президента СКУ А.Лозинського. (Москва-Ногінськ). Світовий Конгрес Українців. Звіти 1998-2003.К.18-21 серпня 2003р.,с.48.
- Звіт голови ОУР О.Руденка-Десняка. Світовий Конгрес Українців. Звіти 1998-2003.К.18-21 серпня 2003р.,с.215 - 217.
- 60.Соломія Онуфрив."Москвичі" з думкою про Україну.За Вільну Україну.Вівторок, 7 жовтня 2003р.,с.2.
- 61.М.Козак. Рішучість і стійкість Дмитра Богуща. Вісник Любачівщини. Львів 2003,№9,с.80.
- 62.С.Остапа .Наша історія - це наша історія. Вісник Української Всесвітньої Координаційної Ради. К.2003, №10, с.17.
- 63.Культурний Центр України в Москві.Листопад 2003,с.6,с.28.
- 64.М.Паранчак.Досліджують нашу діаспору в Росії.За Вільну Україну.11 грудня 2003р.,с.3.
65. Зоряна Іленко. Як не Тузла, то Кобзон", яка видна уже з титульного заголовку "Як не тузла то Кобзон – народний артист України хоче щоби в Москві "не пахло українським духом". Аргумент газета. Західноукраїнський тижневик. Львів 2003, №51(110), 17 - 23 грудня, с.1, с.5.
66. Володимир Кожану - "doktor honoris causa". Високий Замок. 24 грудня 2003 р.,с.5.
67. В.В. Ставропігівська традиція. Львівська газета. Новини, №244(320), середа 24 грудня.
- 68.Богдан. Гук. Історія і людина крізь призму однієї могили". Наше Слово. Варшава 11 січня 2004р.,с.2.
69. Богдан Мазур.Націоналізм потрібно розвивати. Львівська газета.15 січня, четвер, 2004р., с.2.
- 70.Мирослав Паранчак. "Книга про нашу державність". За Вільну Україну, вівторок 20 січня 2004р,число 6 (2120), с.5.
- 71.Богдан Мазур. "Архів короля Данила зберігують у Москві, але повернути його не можливо". Львівська газета. 20 січня, вівторок, 2004р., с.1, с.7.
- 72.Валерій Подолінський. "Україна здавна інтегрована в Європу". "Експрес" від 5-12 лютого 2004,с.19.
- 73.З Університету "Львівський Ставропігон". Храм Серця. Сокаль. 2004, №3 (35), с.2.
- 74.З Університету "Львівський Ставропігон". Храм Серця.Сокаль. 2004,№3(35),с.2.
- 75.Галичина.Івано-Франківськ.2004, четвер, 15 квітня 2004 р.,с.2.
- 76.Іван Писаренко.Унікальна пам'ятка минулого. Арка. Квітень 2004, число 8 (90),с.2.
77. Соломія Онуфрив. Досліджують Галицьке Євангеліє.За Вільну Україну. 17 квітня 2004 р.,с.5.

78. Віктор Ідзьо. До проблеми вивчення Галицького Євангелія. Нова Зоря. Український Греко -Католицький часопис. 23 квітня 2004р., число 17(587), с.4.
79. В.С.Ідзьо. Дмиторо Донцов - формула національного усвідомлення. Літературний Львів 2004, ч. 4 (99), с.12-14.
- 80.Віктор Ідзьо. Українці в Росії занепокоєні експансією Москви. Галичина, субота, 17 квітня 2004 р.,с.4.
81. Ярослав Стех. Усе життя Дмитра Богуша пов'язане з Україною.Український Форум. Канада.Торонто, 28 квітня 2004р.,с.9.
82. Соломія Онуфрив. Свідчать документи: "І терором, і підступом."За Вільну Україну. 6 травня 2004 р., с.11.
83. Василь Кутянин. Міфи про УПА спростував... КДБ.Експрес, 27 травня -3 червня 2004 р.,с.6.
84. Василь Кутянин. Науковці спустяються у печери. Експрес.11-12 травня 2004 р., с.3.
- 85.Михайло Яртиш. Про що розповість скеля? За Вільну Україну. 25 травня 2004р,с.3.
- 86.М.Паранчак. Франко мріяв про вільну державу. За Вільну Україну. 22 травня 2004 р., с.5.
87. Ігор Мельник. Свіжий погляд на історію.(Рецензія на книгу Українська держава в ІХ-ХІІІ століттях).Поступ.№166(1475). Львів 24-25 липня 2004р.,с.13.
88. Віктор Ідзьо." Я вирішив розширити галицько-волинське гето...". Молода Галичина. 27 липня 2004 р.,с.6.
83. Л.Бернакевич. "За князювання Ярослава лікування коштувало...3 гривні. Український Шлях, 26 серпня-1 вересня 2004 р.,№34,с.13.
84. О.Ковальчук. Віктор Ідзьо.Українські Історики ХХ століття. Бібліографічний довідник.Серія "Українські історики. Випуск 2, частина 2. НАН України. Інститут Історії України. Київ 2004,с.182-183.
- 85.Каменяр. Інформативно - аналітичний часопис Львівського Національного університету, №2-3 за травень - червень 2004 р.,с.2.
86. Я.Кміт. "З університету Львівський Ставропігійон".Храм Серця. Липень 2004 р.№7(39),с.2.
- 87.Василь Кутянин. Путін реабілітував... УПА. Експрес. 3-10 червня 2004р.,с.11.
- 88.Віктор Ідзьо. "Трунт для незалежності. Українська Повстанська Армія у свідченнях намецьких та радянських архівів". Галичина. №65, 8 червня 2004р., с.6, №90, 15 червня 2004р.,с.6., Галичина. №94, 22 червня 2004р., с.6., 26 червня 2004р., с.6.
- 89.Соломія Онуфрив. Рецензія Віктора Ідзьо на працю Анни Карванської-Байляк.Україно Визнай. - А визнання немає. За Вільну Україну. 5 червня 2004р.,с.5.
- 90.Соломія Онуфрив. І три дороги судилося йому.(Рецензія професора В.Ідзьо на працю Р.Байляка "Богунова тридоргя".За Вільну Україну, 19 червня 2004р.,с.5.
- 91.Віктор Ідзьо.Сповнений любов'ю. Перевал.Івано-Франківськ.2004, №3, с.236-238.
- 92.Ярослав Калакура.Українська історіорафія.Київ "Генеза".2004 с.453, с.482.
- 93.А.Мартинюк.Українознавча школа підсумовує здобутки.Освіта. Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик. №50(5126), 24 листопада- 1 грудня 2004р., с.6-7.
- 94.І.Пасемко. Чинники буття українського народу в системі Українознавства.ХІІІ Міжнародна науково-практична конференція. Освіта. Всеукраїнський громадсько - політичний тижневик. №50(5126), 24 листопада- 1 грудня 2004р., с.6-7.
- 95.Віктор Хоменко. Дзвени Бандуро. Кримська Світлиця. П'ятниця, 10 червня 2005, с.4.
- 96.Поступ №138(1747), п'ятниця 1 липня 2005 р.,с.8.
97. Олег Огірко. Бережімо собори душ. Міжнародна науково - богословська конференція у Львові. Тижневик "За Вільну Україну плюс". №28 (48), 7 липня 2005 р., с.8.
98. Роман Гладиш. Російська демократія закінчується там, де починається українське питання. Галичина №109, вівторок 26 липня 2005р.,с4.
99. О.Ярошинський. Науково - дослідна робота за 2004р. "Українознавство". К.2005. Число 1, с.272, с.276, с.276.
- О.Ярошинський. Публікації В.С.Ідзьо за Публікації В.С.Ідзьо за 2004р. "Українознавство". К.2005. Число 1, с.278-280.
- 100.Л.Мельник. Просвітницько - культурологічна робота української діаспори в [Москві]. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. М.2005, т.ХІІ, с.72-74.
- 101.Віктор Ідзьо.Український Університет м.Москви (1992-2007) – 15 років звитяеної праці в розбудові українознавства в Росії. "Українознавство". К.2007. Число 1, с.300 -318.
- 102.П. Кононенко. Український Університет в Москві, Науково - Дослідний Інститут Українознавства (1992 - 2007) - ровесники незалежності. Науковий Вісника Українського Університету. М.2007,т.ХІІ,с.2.

Висновок

У висновок наголосимо, що монографія ректора Українського державного університету міста Москви (2000-2006), академіка Міжнародної Академії Наук Євразії Віктора Ідзьо “Український Університет міста Москви в 1991-2006 роках” - досліджувала розвиток української наукової та громадської думки, погляди українських вчених Українського Університету міста Москви на зламі тисячоліть у 1992-2007 роках. На великому фактологічному джерельному матеріалі показана роль українських науковців в утворенні першого в Російській Федерації за довговіком історію українства в Росії, Українського Університету для задоволення національно-освітніх, наукових та культурних потреб українців Росії.

Монографія “Український Університет міста Москви в 1991-2006 роках” - наголосила, що виникнення Українського державного університету в Москві стало можливим внаслідок пробудження національної свідомості українських вчених, освітян в Москві.

В монографії наголошено, що внаслідок виникнення та діяльності Українського Університету за період 1991-2006 роках постало велике пробудження в українському політичному, громадському, культурному та релігійному житті української діаспори в Росії та житті світового українства.

Монографія ректора Українського Університету міста Москви, академіка Міжнародної Академії Наук Євразії, академіка АНВШ України Віктора Ідзьо “Український державний університет міста Москви в 1991-2006 роках” - відтворює історію активної української науково-освітньої організації в Росії у взаємовідносинах з Українською державою, українською діаспорою в Росії, Світовим українством.

Наукова праця ректора Українського Університету міста Москви, академіка Віктора Ідзьо “Український Університет міста Москви в 1991-2006 роках” - кристалізувала наукову діяльність вчених Українського Університету в Москві на основі друкованого органу “Наукового Вісника”, який вперше засобами сучасної науки робить глибокий, фактологічний аналіз письмових, археологічних, лінгвістичних та топографічних джерел, більшість яких, на шпальтах “Наукового Вісника” апробується вперше.

В Наукових Вісниках (Том I-XI) автор праці розглянув процеси та погляди вчених УУМ беручи за основу кращі традиції української, російської та світової науки, яка напрацьована у продовж століть, і які збагачують сучасну українську науку передовим досвідом, який напрацьований російськими вченими.

Таким чином монографія Віктора Ідзьо “Український державний університет міста Москви в 1991-2006 роках” з'ясувала науково-культурне життя вчених Українського Університету в Москві в період його найактивнішого 10-ти літнього функціонування.

Дане дослідження на великому документальному матеріалі з'ясувало розвиток української наукової та громадської думки, світогляд українських вчених, на великому фактологічному джерельному матеріалі показане пробудження в українських вчених в Росії національної свідомості в розвитку в українських науково-освітніх інститутів у Росії та їх взаємовідносинах з науково-освітніми, політичними, релігійними, культурними організаціями Української держави, української діаспори в Росії, Світовим українством.

Монографія академіка Віктора Ідзьо “Український державний університет міста Москви в 1991-2006 роках” вперше засобами сучасної історичної науки зробила глибокий, фактологічний аналіз джерел з архіву Українського університету в Москві більшість яких, було пероаналізовано та апробовано вперше.

В монографії, було наголошено, що основний друкований орган “Науковий Вісник Українського державного університету міста Москви широко висвітлює розвиток науки в Україні та українській діаспорі, беручи за основу кращі традиції української світової науки.

Наукове видання

Віктор Ідзьо

Український державний університет міста Москви в 1991 - 2006 роках

Видання II, 2015р.

Подано до друку 3.10. 15 р.

Підписано до друку 5.10.15 р.

Формат видання 60/ 84 1/16. Папір офсетний. Умовн.друк.арк.10,25

Зам.55. Тираж 300 шт.

Видавництво «Сімик»

76000, м.Івано-Франківськ, вул. Т. Цьоклера, 9а

тел. (0342) 78-91-26, 78-91-29

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серія ІФ №11 від 27.03.2001 року.

Віддруковано в друкарні видавництва ПП «Сімик»

76000, м.Івано-Франківськ, вул. Т. Цьоклера, 9а, тел. (0342) 78-91-29

**Засновник та головний редактор Наукового Вісника,
ректор Українського державного університету міста Москви,
доктор історичних наук, професор, Академік Академії Наук Вищої
Школи України, академік Міжнародної Академії Наук Євразії
Віктор Святославовч Ідзьо у 2000-2006 роках**

